

ཕྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པ།

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།

ཟུབ་བསྟན་བཟོད་པ།

ཅོམ་སྤྱི་ག་པ།

ཟུབ་བསྟན་བཟོད་པ། སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་དང་རྒྱུ་ལ།

བཟོ་ལེས་འབྲུག་པ། དག་དབང་བཟོ་ལེས། རྒྱ་བ་བཟང་པོ།

ཡིག་འདོགས་པ།

མེད་སྤྱི་ལ་འཇམ་བཟང་།

སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པ།

ཅོམ་ཕྱི་ལྷོ་ཕྱོམ་ཅོམ་སྤྱི་ག་པ།

དབང་སྤྱི་ལ་འཇམ་བཟང་།

ཅོམ་ཕྱི་ལྷོ་ཕྱོམ་ཅོམ་སྤྱི་ག་པ།

སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པ།

༢༠༡༤

ཁ་བྱང་གི་འགྲེལ།

༡༥ ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ནི། ཚེས་ཉིད་ངི་བཞིན་
གཟིགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ནི་ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཡིན།

༡༦ ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ནི། ཚེས་ཅན་ལེགས་ཉེས་
འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་དེ། ལུགས་ཀྱི་ཚེས་ཚུལ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཡིན།

༡༧ ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ནི། རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་ཀྱན་
ཀྱི་གཙུག་རྒྱུན་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་དབང་
པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་ནི་ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཡིན།

༡༨ ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ནི། སློ་གསལ་མཁས་གྲུབ་བྱེ་
བའི་བསྟི་གནས་ཏེ། འཕགས་ཡུལ་རྫོང་སར་རིག་
པའི་སློབ་སྦྲིང་ནི་ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཡིན།

༡༩ ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ནི། ལྷ་འཛོམས་རྩོམ་རིག་ནོར་
བུའི་དོ་ཤལ་ཏེ། དཔྱད་ལན་གཞོན་ནུ་དབྱེས་པའི་
དུས་དེབ་ནི་ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཡིན།

ཚེས་ཀྱི་སློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་བཅའ་བཞུགས་པའི་གཏམ།

[illegible][illegible][illegible]

ཆེན་གཞིར་བཞག་པའི་ནང་སྒྲིབ་དབྱེ་ཚུ་འབྲི་དགོས་པའི་ཡམས་སྒྲིབ་བཟང་པོ་གཏན་འཁེབ་གནང་བ་དང་
རྗེས་སྒྲིབ་མཐུན་པར་《ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་》ཀྱང་ཡིག་སྐད་གསུང་བཀའ་ཆེད་ཆེད་ཀྱི་ཐེགས་མས་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་དབྱེ་སྒྲོ་བློས་
རབ་གསལ་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་བཀུར་། ལྷ་འཛོམས་ཡིད་ཀྱི་དཔལ་གསོས་བྱུང་བ་ལྟན་ཉིད་ཡམས་འཆས་པ་ཡིན། འདི་ནི་ཐོ་མ་
དག་འཛོས་པའི་དོན་དག་ཅིག་ཡིན་ཉིད། ར་ཆོད་ཁོར་ཕྱག་འདི་དམིགས་འཁེབ་གསུང་ཕྱག་སྐད་ཆེན་པོ་དག་ལ་
བཟར་གཞི་ཆོད་པར་བྱ་བྱུ་དེ་ཡིན་སྐབས་གསུང་ཕྱག་སྐད་དབྱེ་དབྱེ་དང་གསུང་ཕྱག་སྐད་དབྱེ་དབྱེ་ལས་
ལྷན་པའི་ཕོ་དེབ་འདོན་བྱུ་བྱང་བཞི། ཁོར་ཕྱག་འདི་དམིགས་འཁེབ་དང་མཐུན་པའི་གོ་མ་སྐབས་ཆེན་པོ་
ཞིག་མཐུན་ཏེ་སྒྲོ་བློས་པ་ཡིན་པས་དག་འཛོས་པའི་དོན་བཟང་ཞིག་ཅི་ཡམས་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་ཤར་བྱུང་བྱེད་པ་ཡོད།

བྱེད་པར་བྱ་སྒྲིབ་པོ་ ༡༠༡༥ ཡོར་རང་ཅན་ནམས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་སྒྲིབ་
ཁྲི་ཆེན་ཞེ་གཅིག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ། རང་ཅན་སྐུ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
བཟར་བྱེད་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
དེབ་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
སྒྲིབ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
ཀྱི་དཔལ་བཞིན་འདིར་འཁོད་ཚུ་ཡིག་ནམས་དང་དཔལ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
ཀྱི་དཔལ་བཞིན་འདིར་འཁོད་ཚུ་ཡིག་ནམས་དང་དཔལ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་

མཐུན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
པོ་ཞིག་དེ་ཞིག་འཁོད་ཐངས་བྱུང་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
ཆེད་ཡིག་སྐད་པས་ཆོད་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
བྱེད། ཁྲི་བ་བ་བཞིན་དཔེ་སྒྲིབ་ནམས་པའི་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་
པ་ཡིན་སྐབས་བཟང་འདེམས་བྱས་ཉིད་འཁོད་པ་ཡང་ཡིན། འདེམས་སྒྲིབ་ཀྱི་བཟུང་རིམ་ཁྲོད་ནམས་བདམས་ཞོར་
ཞོར་ཉིད་དབྱེ་དབྱེ་ཡིག་སྐད་པོ་ཁ་གསལ་འདིར་མ་འཁོད་པ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་དེས་གཏན་ཡིན་པས། ཆོས་པ་པོ་དང་
སྒྲིབ་པ་པོ་ཡོངས་ལ་དགོངས་པེ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
བྱུང་ཉིད་གསུང་ཕྱག་སྐད་ཀྱི་ཐང་ཆེན་ལ་བྱུང་རིམ་བཞིན་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་དབྱེ་
འདུན་པ་ཅས།

སྒྲིབ་པོ་ ༡༠༡༥ ཟླ་བ་ ༡༡ རྗེས་ ༡༣ ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་ཆོས་སྒྲིབ་པས།

དཀར་ཆག

དམིགས་བསལ་ལེ་ཆན།

ཡ་སྐབས་མགོན་ཡལ་མ་ཁྱི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་མཛད་ནམ་མཁོར་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་སོ། 1

ལེགས་གསུང་བདུད་རྩི་ཟེགས་མ།

ཆོས་ལ་སྐྱེད་པའི་གཏམ། རྒྱལ་སྐུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། (1295-1369) 19

བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པ། རེ་མདའ་བ་གཞོན་ལུ་ཐོ་གྲོགས། (1349-1412) 24

མཆོག་དམན་གྱི་གྲོགས་ལ་སྦྲང་དོར་བྱ་ཆུལ་གྱི་ཉམས་དབྱངས་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ས་བོན།
ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (1597-1660) 27

མདོ་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཆུལ་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་ལོ་སྤྱི་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིག
གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ། (1762-1823) 31

གཞུང་དབྱེད་སྒྲོ་བྲོས་རབ་གསལ།

སྟི་དབང་གི་བྲན་ཆུལ་དུམ་བུ་མ། ཀུན་དགའ་དཔལ་བསམ། 43

བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ནམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། དབང་ལྷག་..... 49

སྐར་བཅས་དང་རྩེས་བཅས་ལ་དབྱེད་པ། བསྐྱེད་འཛིན་ཕྱིན་ལས། 57

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པ་ནམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །
ཆོས་སྐྱ་བཟང་པོ། 60

མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་བསམ་པ་སྒྲ་བའི་འདྲ་མཉམ་གྱི་བ་བཞུགས་སོ།	
དཀོན་མཆོག་བསམ་གཏན།	63
འཕྲོ་པར་གྱི་བ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཅེས་གྱི་བ་བཞུགས་སོ། ། ཀུན་བཟང་རྒྱལ་མཚན།	66
སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན།	69
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བཤད་པ། དག་དབང་མཉེན་རབ།	73
རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་རྟོགས་ངོས་བཟུང་བ་ངེས་ཤེས་ཡིད་གྱི་བརྟན་ཕུར་ཞེས་གྱི་བ་བཞུགས་སོ།	
སྐྱག་ཕྱག་རྒྱལ་མཚན་དར་རྒྱས།	76
ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་སྤྲིང་རྩི་སྒྲིམ་ཚུལ། ཐུབ་བསྟན།	82
གཞན་སེལ་སྒྲོར་མདོར་ཙམ་བཤད་པ། རྒྱ་བརྩོ།	84
ལྷན་པོའི་དཔྱད་པ་ཞེས་གྱི་བ་བཞུགས་སོ། ། ཀུན་བཟང་འཛིགས་མེད།	86
སྒྲོན་ཆོག་ལ་དཔྱད་པ། རྒྱལ་པོ་རྩ་བྱག་རྩི།	88
སྐྱེས་བུ་ཆད་མ་སྐྱབ་བྱེད་ལུགས་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་པ། དག་དབང་ཐེག་མཆོག་	91
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཤད་པ། དག་དབང་མཉེན་རབ།	93
ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་བསམ་པ་སྒྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་ཞེས་གྱི་བ་བཞུགས་སོ།	
སྐྱག་ཕྱག་རྒྱལ་མཚན་དར་རྒྱས།	97
ཆད་མ། དག་དབང་ཐེག་མཆོག་	101
བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་མོངས་པའི་འཆར་སྣང་།	
ཆོ་འཕེལ་ཉི་མ།	107
ཐུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་མཆན་ཐོས་གྲོལ་ཆེན་མོ། རྒྱ་བོ་རྒྱ་བཟང་།	111
ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྒྲོར་གྱི་འབེལ་གཏམ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།	112
དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་སྤྲོམ་གྱི་བྱད་པར་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། བཟའི་ཐེག་མཆོག་	130
རྒྱུད་ལྡེ་ལས་སྒྲངས་བའི་རྩ་ཐེགས། དབང་ལྷུག་	136
སེར་རྒྱའི་ཐུབ་མཐའ་སྤྱིང་བའི་གཏམ་པར་སྤྲིང་བའ། བསྟན་པ་བཟང་པོ།	143
ཐུགས་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོར་ཕྱགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོ་གསར་འཇུག་ངོགས། བཟའི་ཐེག་མཆོག་	165

སེམས་བསྐྱེད་ལ་དབྱད་པ་གང་བླ་མ། རིག་འཛིན་རྫོང་།.....	174
མདོ་ཅ་བའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ་དབྱད་པ་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས། རྒྱལ་པོ་རྩ་བཀོད་རྫོང་།.....	186

སྒྲ་འཛེམས་ཡིད་ཀྱི་ངལ་གསོ།

ཤི་མ་གསོན་ཀྱི་ང་ཡི་གི་བ་གཟུགས། ཆོར་བ་པ།.....	194
དཔལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲ། ཀུན་དགའ་བསམ་འབྲུག།.....	197
སེམས་ནང་གི་གྲོགས་པོ་ཞིག་གི་ཆོར་བ། བག་དབང་རྫོང་།.....	198
ཨ་མ་བླ་པ། ལེགས་སྐྱེད་མཁའ་འགོ།.....	200
བདག་གི་སྒྲ་མ། ཀམ་བསྟན་འཛིན།.....	201
གཉིད་མི་ཁྱུག་པའི་གཏམ། བག་དབང་རྫོང་།.....	202

༡༡། ལ་སྐྱབས་མགོན་ལགོད་མ་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཛད་ནུས་མདོར་བསྟུས་པ་ བཞུགས་སོ། །

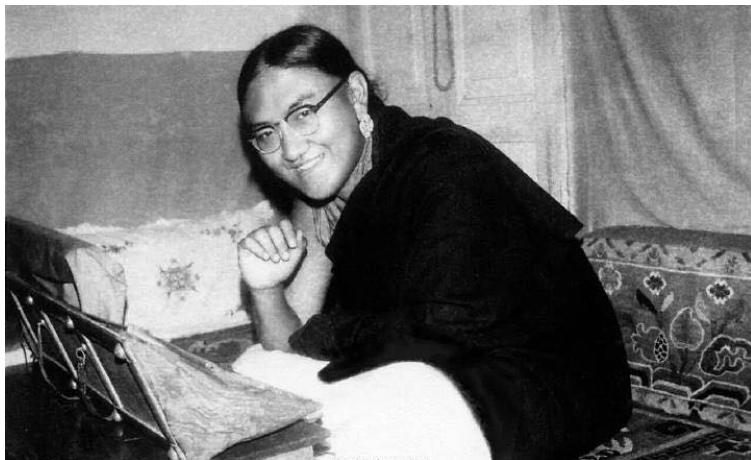

ས་སྐྱུ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་གང་ནས་བྱང་སའི་འཁོན་གདུང་
འདི་ལ་མིང་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ཐོག་མར་འོད་
གསལ་གྱི་ལྷ་ལས་བྱང་བས་ལྟའི་གདུང་། བར་དུ་སྲིན་
པོ་བདུལ་བས་འཁོན་གདུང་། མཐའ་མར་ས་སྐྱའི་ཆོས་
བརྒྱུད་འདྲིན་པས་ས་སྐྱུ་པའི་གདུང་ཞེས་གྲགས། ད་
ལྟའི་ཁྱི་འདྲིན་གྱི་པོ་བྱང་འདི་ས་སྐྱར་ཡོད་པའི་སྒྲོལ་མ་
ལྷ་ཁང་གི་འབྲམ་ལ་བྱག་བཏབ་པས་སྒྲོལ་མ་པོ་བྱང་ཞེས་
གྲགས། ལོ་རྒྱུད་ཕྱག་གི་སྒྲོན་ལ་འོད་གསལ་ལྷ་ལས་

བབས་པ་ནས་བབྱང་ཏེ་ད་ལྟ་བར་གདུང་བརྒྱུད་མ་ཆད་
པར་བཞུགས་ཤིང་། གོད་མ་ནུས་ལྷས་མཆོན་པའི་མཁས་
གྲུབ་མང་པོ་ཞིག་གདུང་བརྒྱུད་འདི་ལ་འཁྲུངས། ད་ལྟའི་
ཁྱི་འདྲིན་ལ་སྐྱབས་མགོན་ལགོད་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནི་
སྤྱི་ལོ་ ༡༠༩༩ ནས་བབྱང་ཏེ་ཟམ་མ་ཆད་པར་བྱོན་པའི་
ཁྱི་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་ཡིན།

ལ་སྐྱབས་མགོན་ལགོད་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནི་
སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ཟླ་བ་ ༩ ཆེས་ ༩ བོད་ཤིང་བྱའི་ལོའི་ཟླ་
བ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་པ་གཅིག་ལ་ཅེ་གདོང་པོ་བྱང་ལ་སྐྱུ་
འཁྲུངས། འཁྲུངས་མ་ཐག་སྐར་སྟོལ་བཞིན་ལྷགས་ལ་
ཤེས་རབ་མཆེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོག་བསྟུབས། དེ་སྐབས་པོ་བྱང་ལ་འབྲི་བརྒྱུད་
འོ་མ་དང་བསྐྱ་སི་ལྷ་བའི་སྐྱུ་བརྟན་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་
མཆོན་པའི་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་ལྷས་མང་པོ་བྱང་། ཐོག་
མར་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཨ་ཡུ་བརྩ་ཞེས་པའི་མཆན་
གསལ་བ་དང་། ཕྱིས་སྤུལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དག་དབང་
ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ནས་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷ་དགའི་
དབང་དང་འབྲེལ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་ཐེག་ཆེན་
དཔལ་འབར་ཕྱིན་ལས་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་མཆན་གནང་།

དགྲུང་ལོ་བཞིར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཡབ་ལས་
ཕུར་པ་ཞི་སྒོའི་དབང་དང་ཟབ་ཆོས་གཞན་དུ་མ་
གསན། སྐྱེ་ཆུང་དུ་འདྲེན་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྐྱེ་
གཤེགས་པས་ཁོང་གི་ཨ་སྲུང་བསྐྱེད་བསྐངས། ཨ་སྲུ་

ཁོང་ལ་དགེ་ཆུན་བསྐོ་གཞག་མཛད་ནས་དེའི་མདུན་
ནས་འབྲི་སྒོག་དང་སྒོ་འཛིན་སོགས་སློབ་གཉེར་གནང་
བ་དང་། དགེ་ཆུན་གཞོན་པ་ནས་འདོན་ཏེ་དབྱངས། ཆོ་
ག་གར་འཆམ། ཕྱག་རྒྱ་སོགས་བསྐྱབས། དགེ་ཆུན་གཉིས་
ཀས་ཁོང་ལ་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལྟེ་སྒོ་བྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
ཀྱི་ཞལ་འདོན་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་བསྐྱབས། སློབ་
གཉེར་འདི་དག་གྲུབ་པ་དང་ས་སྐྱའི་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོར་
སློལ་རྒྱུན་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཟབ་རྒྱས་འཆོགས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠
དགྲུང་ལོ་ ༥ ལ་མེབས་སྐབས་རྩ་བའི་སླ་མ་ངོར་མཁན་
ཆེན་རྟོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་སྒོ་གྲོས་གཞན་པན་སྟིང་
པོས་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཟབ་ཆོས་
དུ་མ་སྤྲུལ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ལྷ་སར་གནས་མཇལ་དུ་

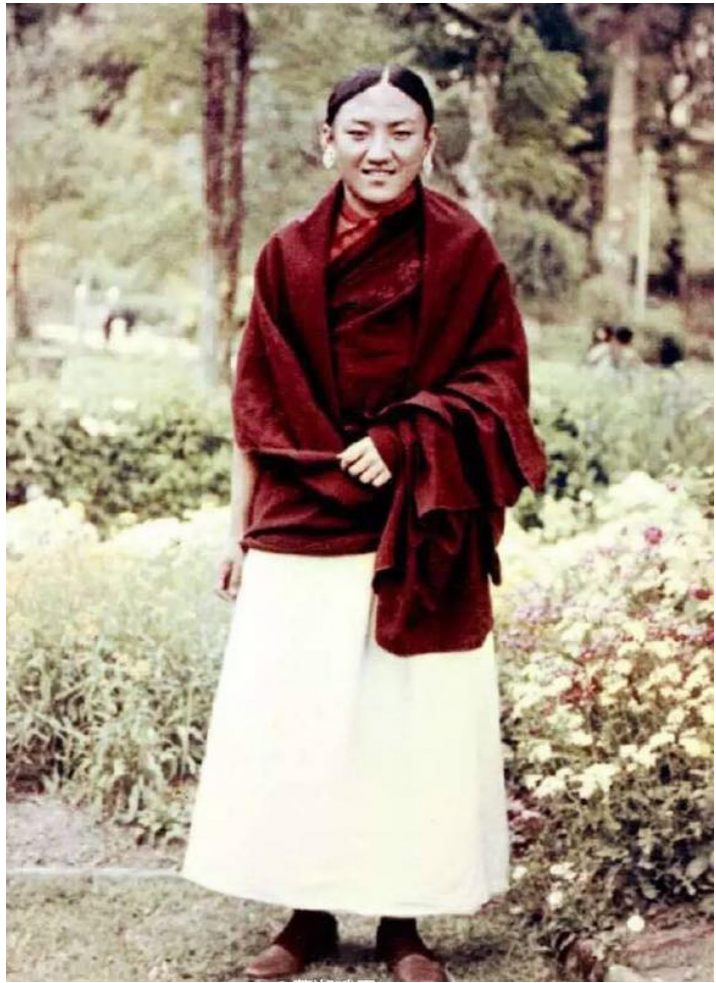
མེབས་པ་དང་ཡགོང་ས་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
ཆེན་པོས་ས་སྐྱའི་འཛིན་ཀྱི་མཆོན་གནས་བསྐྱུལ། འདིའི་
ལོ་རྗེས་མར་གསེར་སྤྱིར་མངའ་གསོལ་བའི་སྟོན་འགྲོའི་
མཛད་སྒོ་འཆོགས་ཏེ་ས་སྐྱའི་ཕྱག་དམ་བཞེས། དགྲུང་

ལོ་ཆུང་དུ་འདྲེན་ནས་ཐུགས་
རིག་ཏེ་ཅང་བཟ་བ་མ་ཟད་
ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་
ལུས་པ་ལྟན། དགྲུང་ལོ་བདུན་
པར་ས་སྐྱའི་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོར་
ཀྱི་རྟོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་རྒྱགས་
ལེགས་པར་གྲུབ། ངོར་དགོན་
དུ་ཁོང་གི་རྩ་བའི་སླ་མ་ངོར་

མཁན་པོའི་སྐྱེ་མདུན་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་བྲིད་རྣམས་གསན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་རྩ་བའི་སླ་མས་ཁོང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་
ལས་འདའ་བར་གསུངས་པས་ཁོང་གིས་ངོར་དགོན་དུ་
ཆོ་དབང་ཐོག་མར་བསྐྱར་བ་དང་ས་སྐྱའི་ཀྱི་རྟོར་བསྟེན་
མཆོམས་ལ་བཞུགས། དེའི་སྐབས་དགྲུང་གངས་བདུན་
ལ་མེབས་ཅམ་ཡིན།

དེའི་ཕྱི་ལོར་གཞན་པན་སྟིང་པོའི་རྒྱལ་ཆབ་
ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་སྟིང་པོའི་མདུན་ནས་སྐྱུབ་
ཐབས་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་གསན། སླ་མ་ངག་དབང་སྒོ་
གྲོས་མདུན་ནས་ཀྱང་ས་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་དམར་
པོ་རྣམ་གསུམ་དང་ཆོས་སྒྲོལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
དང་བྲིད་གསན། ས་སྐྱའི་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོར་ཕུར་པའི་

སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཚོགས་མགོན་དུ་
 སེབས། དགྲང་ལོ་བཅུ་པར་སྤར་
 ཡང་ལྷ་སར་གནས་མཇལ་དུ་
 སེབས་ཤིང་པོ་རྒྱ་ལར་ཡགོང་ས་
 མཚོག་གི་སྐྱ་མདུན་ནས་ཟབ་ཚོས་
 གསན། ཚོགས་པ་མང་པོའི་མདུན་
 དུ་མཆལ་ལྷགས་བཤད་མཛད་
 པས་ཁོང་གི་ཐུགས་རིག་གི་ཆེ་བ་
 བོད་ཡུལ་ཀུན་དུ་བྱགས། རྒྱ་གར་
 ལ་གནས་མཇལ་དུ་སེབས་སྐབས་
 ཚོས་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྱི་སྐྱ་མདུན་ནས་
 ས་སྐྱའི་ཟབ་ཚོས་དང་རྫོགས་ཆེན་
 གྱི་ཚོས་སྒྲོར་མང་པོ་གསན། སྤྱི་
 ལོ་ ༡༩༥༢ ལོར་མཁན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་
 འཆང་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་
 མདུན་ནས་འཁོན་ལུགས་ལམ་
 འབྲས་གསན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཁྱིམ་འདྲིན་མངའ་གསོལ་གྱི་
 ལྷ་གོན་མཛད། ལོ་འདིར་རིལ་བུ་བྱིན་ཐབས། གནས་
 བདག་གི་ཚོག་དེ་བཞིན་སྤར་པའི་ཚོག་རྒྱས་པ་བཅས་
 མཛད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་གསོ་
 ཉིན་བདུན་འཚོགས་རྗེས་སུ་ཡགོང་ས་མཚོག་དང་བོད་
 གཞུང་གི་སྐྱ་ཚབ་སེབས་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་མཛད་སྒོ་
 དང་བཅས་ཉེ་ས་སྐྱའི་ཁྱིམ་འདྲིན་དུ་མངའ་གསོལ། དེ་
 སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་དེར་འདུས་དགེ་འདུན་པ་དང་། སྐྱ་

མགོན། མི་མང་བཅས་ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་དུ་
 གསལ་བའི་གསུང་ཚོས་བསྐྱེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅོན་
 འཛུལ་བྱས་རྗེས་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་སེབས་ཤིང་
 རྡོ་རྗེ་སྤང་བུ་དུ་དགོན་པ་བྱག་བཏབ་པ་དང་ས་སྐྱའི་
 མི་སྡེ་ནམས་སྤར་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱིས་བྱག་ལས་གལ་
 ཆེན་དབུ་བཅུགས། བཅོན་བྱོལ་ནང་དུ་ཡང་མཁས་
 པའི་དབང་པོ་མཁན་པོ་མདོ་སྤྱི་ཐུབ་བསྐྱེད། གསེར་
 རྫོང་ས་ཨ་པད། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་བཅས་ནས་གཞུང་

ཆེན་ཚད་མ། མངོན་པ། ཤེར་ཕྱིན། རྩོམ་གསུམ་རབ་
དབྱེ་སོགས་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་མཐུད་ནས་
མཛད། གསེར་ལྗོངས་མཁན་པོ་ཨ་པད་སྐྱེ་མཐུད་ནས་
ཅ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་དང་གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཡོད་
ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་པོའི་བཤད་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་
ཞུས། གཞན་ཡང་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་པན་བདེ་མཁན་རིན་པོ་
ཆའི་མཐུད་ནས་རྩ་ལུགས་གཤིན་ཆེ་གཤིད་ཀྱི་དབང་
དང་ཁྲིད་གསན་པ་དང་། གཞན་ཡང་རོར་ཆེན་དཀོན་
མཆོག་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གསན་བསམ་མཛད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ དགྲང་ལོ་ ༡༧ བཞེས་སྐབས་ཀྱི་རྩོ་
རྩེ་དབང་ཆེན་ཐོག་མར་ཀ་སྤིང་སྤྱངས་སུ་གནང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར་མ་སུ་རིར་ཐེབས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་
ས་སྤྱིའི་གདན་ས་གཙོ་བོ་བཞེངས་གནང་མཛད། དེ་ནས་
ས་སྤྱིའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་ས་
སྤྱི་ཆོས་ཆོགས་སུ་འཇུག་བཞུགས་གནང་བ་དང་། དེར་

པོ་དེ་མ་ར་ན་སེར་གནང་། དེའི་རྒྱུ་ལོར་ཉི་མ་ཅལ་

མངའ་ཁོངས་ཕྱར་མ་ལར་ས་སྤྱིའི་མི་སེར་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་
དུ་ས་སྤྱི་གཞིས་སྤར་བཅུགས།

འཁོན་གདུང་ཡུན་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་བདག་མོ་བཀྲིས་ལྷ་སྤྱིད་ཁབ་ཏུ་བཞེས་

ཤིང་། ལོ་དེར་
གདུང་སྤྱི་ས་
སྤྱི་བཀྲིས་
རྒྱ་བཟོ་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་
འཁྲུངས། དེའི་
སྤྱི་བས་ཨ་རི་

དང་ཡུ་རོབ། ཨ་ཤ་ཡའི་ལུང་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཆོས་
འབྲེལ་ཀྱི་ཆེབས་སྤྱིར་ཐོག་མ་བསྐྱེད་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
ལོར་ས་སྤྱི་ཆོས་ཆོགས་སུ་ལམ་འབྲས་ཐེངས་གཉིས་པ་
བསྐྱེད། དེའི་རྒྱུ་ལོར་ལྷ་སྤྱིའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་རི་
ལྷན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ལ་དུགས་མང་སྤྱི་དགོན་
པར་སྤྱི་བཟབས་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་། སྤྱིར་
ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཨ་ཤི་ཡ། ཨ་རི། ཡུ་རོབ་སོགས་
སུ་བཀའ་ཆོས་གནང་། ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༩༩
གདུང་སྤྱི་སྤྱི་གཞིན་རྒྱ་བཟོ་མཆོག་སྤྱི་འཁྲུངས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ཕྱར་མ་ལར་ས་སྤྱིའི་དགོན་
པ་ཐུབ་བསྐྱེད་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབྱེད་ཀྱི་དགནང་བ་དང་
འབྲེལ། ལོ་དེར་ཁོང་གིས་ལམ་འབྲས་སྤྱི་བཟོ་བཤད་ཐོག་
མ་བསྐྱེད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ཡུ་རོབ་ས་མཆོག་ཐུབ་
བསྐྱེད་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབྱེད་ཀྱི་ཆེབས་བསྐྱེད་གནང་བ་དང་

གསུང་ཚེས་དུ་མ་གནང་། སྐབས་མེ་བའི་བརྒྱད་ཁྲི་
ཆེན་སྐུ་མདུན་ནས་ཚར་ལུགས་ཐུན་མིན་ལམ་འབྲས་
གསན་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྫོགས་ཁྲིད་བརྒྱ་ཡང་
གསན། ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ལ་རྒྱ་རམ་ས་ལར་གོང་ས་
མཆོག་ལ་དམིགས་བསལ་བརྟན་བཞགས་པུལ།

སྐར་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཨ་ཤི་ཡ་དང་ཡུ་
རོབ་ཁུལ་དུ་བཀའ་ཚེས་བསྐུལ་བ་དང་། སྐར་ན་སེར་
ཡོད་པའི་ས་སྐུ་བཅེ་ཆེན་གླིང་དུ་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་
ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐུལ། དེའི་རྗེས་ལོར་སྐབས་མེ་བའི་
བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་བལ་

ཐུན་མིན་ལམ་འབྲས་ཀྱི་གསུང་ཚེས་གནང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་མན་ཏུ་ཕ་ལར་གསར་བཞེངས་གྲུབ་པའི་
རོར་དགོན་པའི་རབ་གནས་མཛད་སྤྱིའི་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་
བོར་ཕེབས། དེར་ཁྲི་བ་འགའ་ཤས་རིང་བཞུགས་ནས་
ས་སྐུའི་དབང་ཆེན་སུམ་ཅུ་ལྟག་གནང་། དེའི་རྗེས་ལོར་
ཡུ་རོབ་དང་ཨ་རི། ཁེ་ན་ཏུ་བཅས་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཡུལ་ལུང་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་
ས་སྐུའི་ཆོས་ཆོགས་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་ཕེབས་ནས་
གསུང་ཚེས་རྒྱ་ཆེར་བསྐུལ། དེ་ནས་བཟུང་འཛམ་གླིང་
ས་ཚྭ་གས་གང་སར་ཕེབས་ནས་བསྐྱན་པ་དང་འགྲོ་བའི་

ཡུལ་ཀམ་མན་ཏུར་བཞེངས་པའི་བྱམས་ཆེན་ལྷ་ཁང་
ལ་རབ་གནས་མཛད། དེའི་ལོ་མཇུག་དུ་རྫོགས་པའི་གདན་དུ་
གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་
གསན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ས་སྐུ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུར་
དགེ་འདུན་པ་དང་རུབ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་

ཆེད་དུ་གསུང་ཚེས་དང་བཀའ་དབང་མང་དུ་བསྐུལ་བ་
དང་། མི་མང་ལ་བཀའ་སློབ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དེ་ལྟར་
དཔལ་ལྷན་ས་སྐུ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཡོད་དོ་
ཅོག་བྱམ་པ་གང་བྱའི་ཚུལ་དུ་གསན་པ་མ་ཟད། གཞན་
ཡང་ཆོས་བརྒྱད་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བཤེས་གཉིན་དུ་
མའི་མདུན་ནས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན་ཞིང་། དེ་དག་

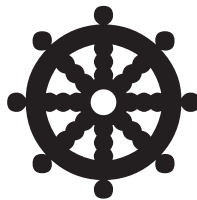
འཛམ་གླིང་ས་ཁྱོན་གང་ས་ནས་ཡིན་པའི་གདུལ་བྱ་
ནམས་ལ་སྦྱོལ་བར་མཛད།

མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་
སྦྱོང་། འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱ་བཅུགས་བཞིན་པའི་ས་
སྐྱའི་ཟབ་ཆོས་དག་གི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱ་གནས་པའི་
ཆེད་དུ་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་དང་ལྷ་མོ་སྐྱེད་པའི་
ལར་ས་སྐྱའི་ཆོས་ཆོག་པུང་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ས་སྐྱའི་
བཅུན་མ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩ་རྩལ་བཤེས་པའི་སྐྱེད་པ་
དུ་ས་སྐྱའི་བཅུན་དགོན་བཅུགས་པ་དེར་ད་ལྟ་བུ་བཅུན་
མ་ ༡༥༠ ནམས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པ་
ཡིན། དེ་ལྟར་ཁོང་གི་མཁྱེན་པ་དང་གཟིགས་པས་བོད་

བརྒྱུད་ནང་བརྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་
མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བརྟན་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་དང་རྒྱ་
གནས་སྤྱབ་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་དང་
སྦྱོང་བཞིན་པ་ལགས་སོ། །

ནམ་ཐར་འདི་ནི་ཁོང་གི་མཛད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
ལས་ང་ཚོ་སྐྱེད་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཐར་གྱི་ཆ་
ཤས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་གི་བྱི་ནང་གི་མཛད་པའི་དུ་མ་ནི་ང་
ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ལོ་ལྔ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཆོག་ལྟར་བཤེས་པ་དང་གཟིགས་པས་བོད་

BIOGRAPHY OF HIS HOLINESS THE 41ST SAKYA TRIZIN

The Khön family from which the Sakya lineage has descended is known by three special names, each of which tell a story. Because the family is descended from Gods of the Realm of Clear Light who entered the human realm, the family came to be known as the “Celestial Race.” Then because this family subjugated the raksas, a class of harmful spirits, they were called “the Family of Conquerors.” Finally, because they also established the Sakya Order,

they were known as “The Sakyapa Lineage.”

In more recent times, because the palace of the lineage to which the present Sakya Trizin belongs was built next to the turquoise Tara shrine at the Sakya Monastery in Tibet, this divine family also came to be known as the “Drolma Phodrang” or “Tara Palace” lineage.

Since this celestial race descended upon earth over one thousand years ago, the lineage remains unbroken to this day. Many illustrious masters and practitioners have appeared in the lineage including the Five Great Masters of the Sakya Order. His Holiness the present throne holder of the Sakya tradition is the 41st in an unbroken

lineage that dates back to 1073 A.D.

His Holiness was born on the 7th of September 1945, the 1st day of the 8th Lunar month in the year of the Wood Bird at the Sakya palace in Tsedong. Immediately after his birth, in accordance with age old traditions to increase his wisdom, the syllable DHIH was traced on his tongue and profound rituals were performed. Many signs traditionally associated

with auspiciousness were observed on this day: the milk collected from a 100 different dri (female yaks) and a statue of the Guru Padmasambhava were miraculously offered to the Palace.

Initially given the Sanskrit name Ayu Vajra, His Holiness was only later given his actual name of Ngawang Kunga Thegchen Palbar Trinley Samphel Wangyi Gyalpo, when his father Vajradhara Ngawang Kunga Rinchen gave him his first major initiation, that of the Nine Deities of Amitayus. When His Holiness was only four years old, he received the major initiation of the peaceful and wrathful aspects of Vajrakilaya and many other profound teachings from his father.

His Holiness lost both his mother and father when

he was very young. His maternal aunt then dedicated herself to raising upon him the Lamdre and other profound teachings.

His Holiness. She appointed his first

In 1951, His Holiness made

tutor with whom

His Holiness learned

to read, write,

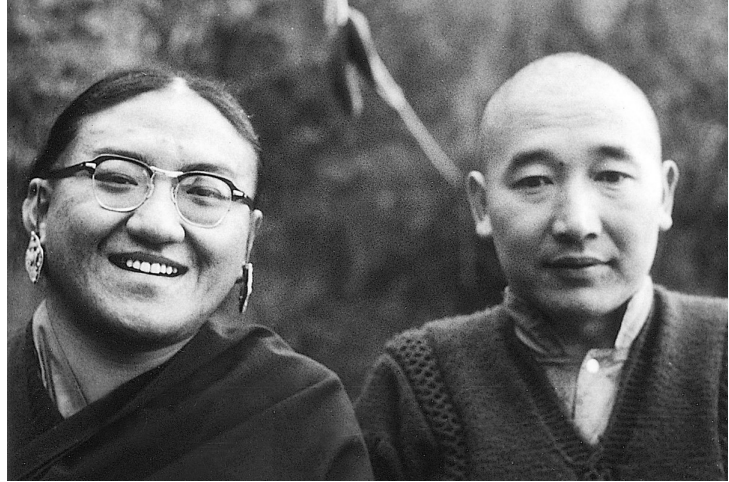
memorize and recite

basic prayers. He also

learned chanting,

music, ritual dancing,

mudras, and so forth

from his junior tutor. Both tutors

taught His Holiness how to perform

all the rituals and prayers in the

traditions of both the northern and

southern Sakya monasteries. At the

conclusion of these studies, a great

celebration was held, in which

His Holiness officially entered the

Mahayana and Vajrayana Monasteries

to perform the traditional Sakya

ceremonies. In 1950, at the age of

five, his main root Guru, the great

Ngor abbot Vajradhara Ngawang

Lödrön Shenphen Nyingpo bestowed

a pilgrimage to Lhasa , where he

was designated the throne Holder

of the Sakya Order by His Holiness

the 14th Dalai Lama. Accordingly,

the following year, a preliminary

enthronement ceremony was held in

which he accepted the official Sakya

seals. Even at this early age, he was

exceptionally intelligent and skilled

in fulfilling his responsibilities. At

the tender age of seven, he passed

an extensive oral examination on the

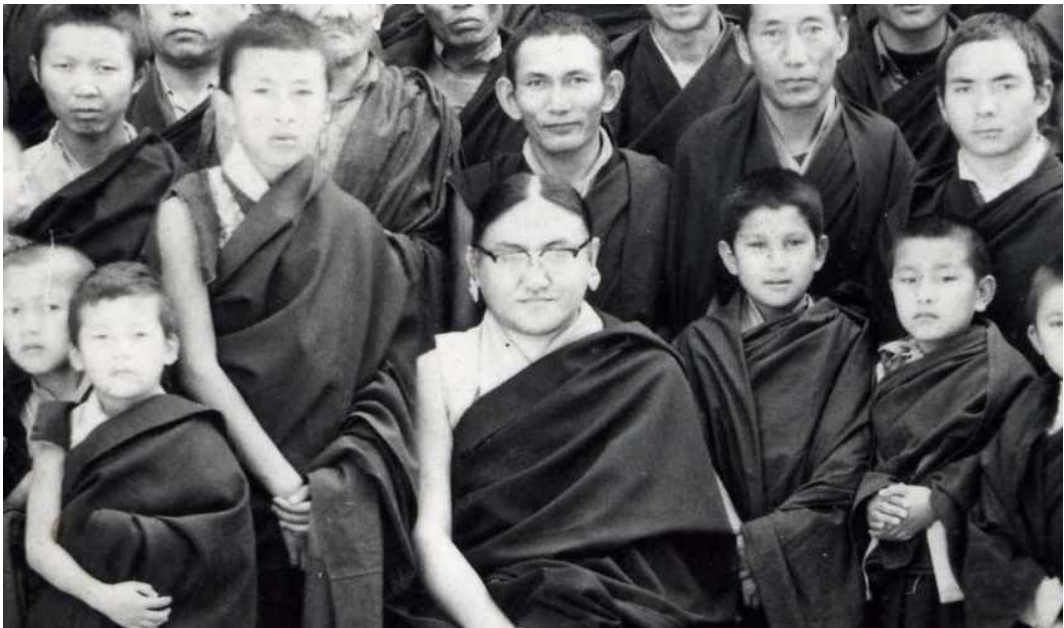
Hevajra root tantra at the Great Sakya

monastery. At the Ngor monastery,

the Great Ngor abbot and his root guru bestowed upon him both the common and uncommon Lamdre teachings. In 1953, in response to his root guru's expressed intention to enter into Mahaparinirvana, His Holiness performed his first long life initiation of Amitayus at Ngor monastery and also undertook his first Hevajra meditation retreat in Sakya. His Holiness was then only eight years old.

The following year His Holiness received the initiation and reading transmission of the "Collection of

Sadhanas" from Ngawang Tenzin Nyingpoi, the regent of Vajradhara Ngawang Lodro Shenphen Nyingpo. He also received the initiation and profound oral instructions of the Three Red Deities and the two main Protectors of the Sakya Order from Lama Ngawang Lodro Rinpoche. He also presided over an elaborate Vajrakilaya Ritual in the main Sakya monastery. At the age of ten, His Holiness again made a pilgrimage to Lhasa , where he received religious instructions in the Potala from His Holiness the Dalai Lama. Before a

large audience, His Holiness gave an extensive explanation of the Mandala Offering, which caused his wisdom

Holiness also performed the Blessing Pill and Local Deity Rituals, as well as the extensive Vajrakilaya Ritual. In

to be proclaimed throughout Tibet. On a pilgrimage to India he received many initiations and teachings belonging to the Sakya Tradition, as well as the Great Perfection and Dzogchen Teachings from Jamyang Khyentse Chokyi Lodro. In 1957, His Holiness received the Lamdre Teachings again, this time from the great abbot Vajradhara Khenchen Jampal Sangpo according to the Khon lineage transmission.

1959, following a seven day Mahakala ritual, His Holiness was formally enthroned as the throne Holder of Sakya in an elaborate three day ceremony with the representative of His Holiness the Dalai Lama and the Tibetan Government in attendance. On that occasion, he bestowed an explanation of the “Illumination of the Sage’s Intent” to the assembly of Sangha, guests and lay followers.

The preparatory ritual proceeding the official enthronement of His Holiness as the Sakya Trizin was performed in 1958. That year His

Following the Chinese invasion of Tibet in 1959, His Holiness moved to India, established the Sakya Guru monastery in Darjeeling and began the major task of reassembling

the Sakya community. In exile he continued to receive extensive philosophical teachings in Logic, Abhidharma, the Prajnaparamita and the Clarification of the Three Vows from great scholars such as Khenpo Dosep Thubten, Khenpo Serjong Appey and Khenpo Rinchen. From Khenpo Serjong Appey, he received a thorough and detailed explanation of the Hevajra Root Tantra and many other related teachings. From H.E. Phende Khen Rinpoche, who was also one of His Holiness' root Gurus, he received the initiation and explanation of Yamantaka in the Ra Lotsawas tradition, as well as the collected writings of Ngorchen Konchok Lhundup.

In 1962, at the age of seventeen, His Holiness gave his first Hevajra initiation in Kalimpong. After moving to Mussoorie, in 1963 he set about to re-establish the main seat of the Sakya Order in nearby Rajpur.

The assembly of Sakya monks were relocated to the newly established Sakya Centre, where he gave many profound teachings and initiations. In the same year for the very first time, His Holiness gave the precious Lamdre teachings in Sarnath, Varanasi. A year later, he established the Sakya settlement, in Puruwala, Himachal Pradesh, for the lay members of the Sakya community.

In order to main the tradition of the Khön family lineage, His Holiness married Dagmo Tashi Lhakee in 1974. Within the year they celebrated the auspicious birth of their elder son Ratna Vajra. In the meantime His Holiness made his first teaching tour of Europe, America and various countries in Asia. In 1976 His Holiness gave his second Lamdre teachings at the Sakya Centre. The following year, at the request of H.E. Luding Khen Rinpoche, His Holiness taught the "Collection of Sadhanas"

at the Matho monastery in Ladakh. In 1977, he again gave teachings throughout Asia, Europe and the United States . Two years later, in 1979, his younger son Gyana Vajra was born.

In 1980 His Holiness performed the opening ceremony of the main Sakya monastery. Thubten Namgyal Ling in Puruwala, and bestowed his first Lamdre Lobshed teachings. In 1982, His Holiness the Dalai Lama paid an official visit to the monastery and bestowed many teachings. From Chogye Trichen Rinpoche, His Holiness also received the uncommon Tsarpa

tradition of Lamdre teachings and the Jonang tradition of “The Hundred Explanations.” A year later His Holiness performed a special long life ceremony for His Holiness

the Dalai Lama in Dharamsala.

He once again taught widely in Asia and Europe in 1984. At Sakya Tsechen Ling in France he gave the Lamdre Lobshed teachings for the second time. The following year His Holiness consecrated the Maitreya

temple in Kathmandu at the request of Chogye Trichen Rinpoche. At the end of that year he attended the Kalachakra initiation given by His Holiness the Dalai Lama in Bodh

Gaya.

In 1986, His Holiness once again gave the uncommon Lamdre teachings at the Sakya College to an assembly of monks and western Dharma disciples. In 1988 His Holiness presided over the consecration

of the newly built Ngorpa Centre in Manduwala. His Holiness remained there for several months in order to bestow over thirty major initiations of the Sakya tradition. The next year at the request of his many disciples in Europe, the United States and Canada , he traveled to each of the Sakya Dharma Centers there giving extensive teachings. Since then for the benefit of the Buddha Dharma and for his disciples, His Holiness has bestowed numerous initiations, teachings and public talks, traveling

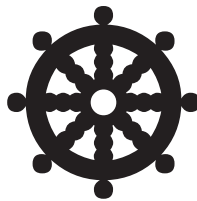
In this way, just as water is poured from one vase to another, His Holiness has received all the profound teachings of the Sakya tradition and many of the teachings and transmissions of other lineages from numerous teachers of the other traditions, and has passed them on to his disciples around the world.

In order to promote higher education and extensive philosophical training, as well as to maintain the living transmission of the Sakya teachings, His Holiness

has established the Sakya College in Rajpur and the Sakya Institute in Puruwala. For the benefit of the Sakya nuns, His Holiness established the Sakya Nunnery in Dekyiling, Dehradun where over 170 nuns are receiving religious instructions. This way, through His Holiness' wisdom and insight, His Holiness has revitalized both the Sutric and Tantric traditions of the Sakya Order in particular and that of Tibetan Buddhism in general and ensured the continuity of Buddha Dharma.

This biography is just a fraction of the numerous activities of His Holiness that a common person has the capacity to perceive. Many of His Holiness' inner and outer activities are beyond our grasping and understanding.

Source: Official website of Sakya Trizin

ལེགས་གསུང་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ།

✽ ཆོས་ལ་སྐུལ་བའི་གཏམ།

རྒྱལ་སྐུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། (1295-1369)

✽ ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་བསྐུལ་བ།

འེད་མདའ་བ་གཞིན་ལྷོ་གོས། (1349-1412)

✽ མཆོག་དམན་གྱི་གོགས་ལ་སླང་དོར་བྱ་ཚུལ་གྱི་ཉམས་དབྱངས་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ས་བོན།

ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (1597-1660)

✽ མདོ་སྐྱེགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཞོར་བུའི་སྒྲིང་དུ་བཟོད་པའི་ལམ་ཡིག

གུང་ཐང་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། (1762-1823)

༡༡། ཆོས་ལ་སྐུལ་བའི་གཏམ།

རྒྱལ་སྐུས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།(1295-1369)

སྤྲུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།
ཡོན་ཏན་འོད་ཟེར་རབ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཡིས།
སྟོན་གྱི་རབ་རིབ་མ་ལུས་སེལ་མཛད་པའི།
རྒྱལ་བ་སྐུས་དང་བཅས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས།
དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་ཐབས་བཤད་པར་བྱ།
དམ་ཆོས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ།
ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོགས་སྐྱབ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི།
སློང་ན་འདི་ལས་བར་ཆད་ཆེ་བ་མེད།
དེ་ཕྱིར་ནམ་པ་ཀུན་རྒྱུ་འདི་སྤང་བྱ།
ཐོས་བསམ་སྒོམ་སོགས་དགེ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་།
སློང་ན་འདི་དང་འདྲེས་ན་རོ་བརྒྱའི་ཟས།
ངན་སྐྱུག་དག་དང་བསྐྱེད་པ་རི་བཞིན་དུ།
བཟང་པོ་ངན་པར་བྱེད་པར་གདོན་མི་བྲ།
དཔོན་སློབ་མཆེད་གྲོགས་གཉེན་ལ་ཚོད་བྱེད་ཅིང་།
ཕྱིག་སྐྱུག་གཏམ་ངན་ཀུན་ལ་མི་འཛོམ་པར།
ངལ་བ་ཆེན་པོས་ལོངས་སྟོང་སྐྱབ་བྱེད་པ།
སློང་ན་འདི་ཡིས་དབང་མེད་བསྐྱུལ་བ་བྲ།
རང་གཞན་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་འཕུང་བྱེད་པ།
དེ་ཡི་སྤྲིང་དུ་སློང་ན་གདོན་འདི་ལྷགས།

གསུང་རབ་སྒྲོན་མེ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་ཀྱང་། །
རྟེན་དཀར་འཁོར་སྒྲེའི་དོན་དུ་འཐབ་ཚད་སོགས། །
སྤྲིག་པའི་གཡང་སར་གོམ་པར་འདོར་བའི་མིག །
སྒོ་ངན་རབ་རིབ་འདི་ཡིས་སྒྲིབ་པར་ངེས། །
མོར་མང་སྒྲིན་ཡང་གྲགས་དང་འཁོར་ལ་སོགས། །
དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་སྒྲིན་པ་ཆེན་པོ་ལས། །
འབྲས་བུ་ཆུང་ཞིང་ངན་པར་འཇུག་བ་ནི། །
སྒོ་ངན་བ་མོ་འདི་ཡིས་བཙུག་པར་ངེས། །
འབད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱང་རྟེན་སོགས་ཀྱི། །
འཆིང་བས་བཅིངས་ནས་ཐར་ལམ་མི་བགྲོད་ཅིང་། །
འཁོར་བའི་བཙོན་རར་འཆིང་བྱེད་ལྷགས་སྒྲོག་དེ། །
སྒོ་ངན་འདི་ཡི་ལག་ན་ངེས་པར་གནས། །
ཡུན་རིང་བསམ་གཏན་བསྒྲོམས་ཀྱང་ཆགས་སྣང་གིས། །
བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་རྟེན་ཕྱིར་ཆགས་སྣང་བྱེད། །
ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པས་མ་ཞིའི་སྒོ་སྒྲིབ་པ། །
སྒོ་ངན་ཡུར་མའི་རྩ་བ་ཡོད་པས་ལན། །
ནད་གདོན་ཆོམ་རྒྱན་དབྱ་ཆོགས་དམ་ཆོས་ཀྱི། །
བར་ཆད་ཡིན་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་རང་གི་སྒོ། །
ལས་སུ་རུང་ན་དེ་ཀྱན་གྲོགས་སུ་འཆར། །
སྒོ་ངན་འདི་ནི་དམ་ཆོས་གོགས་སུ་ངེས། །
དེ་ལྟས་དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲིབ་འདོད་པས། །
ཆེ་འདིའི་སྤྲན་ཆོགས་སྒྲིབ་འདོད་ནམ་རྟོག་འདི། །
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གོགས་སུ་ཤེས་བྱས་ནས། །
ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྒོང་བཞིན་ཏུ་གཅེས། །
ཆེ་འདིའི་སྤྲན་ཆོགས་བསྐྱབས་པས་འབྲུབ་པར་དགའ། །

འབྲུབ་ཀྱང་རང་དབང་སྟོད་པའི་ངེས་པ་མེད། །
 བདག་ལ་ངེས་པར་འོང་བ་འཆི་བ་ཡིན། །
 དེ་ཆེ་ནོར་དང་འཁོར་གཡོག་གིས་མི་ཕན། །
 དེ་དང་བལ་བས་ལྷག་པར་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགྱུར། །
 དེ་ལྷར་བསམས་ལ་ཆེ་འདིའི་ཆེ་ཐབས་སྟོང་། །
 འཆི་བར་ངེས་སོ་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད། །
 འཆི་ཆེ་ངེས་པར་ཕན་པ་དམ་ཆོས་ཡིན། །
 རྒྱུ་བར་ངེས་སོང་གར་རྒྱུ་ངེས་པ་མེད། །
 གང་དུ་རྒྱུས་ཀྱང་ཕན་ངེས་དམ་ཆོས་ཡིན། །
 རྟོན་བསགས་དབྱིད་ཀ་སྟོད་པའི་ངེས་མེད་ཀྱང་། །
 དབྱིད་ཀྱས་རྟོན་ནས་མི་བསྐྱབ་བྱུན་ཟེར་ན། །
 འཆི་བར་ཤེས་ཤིང་འཆི་ཆེ་ཕན་ངེས་ཆོས། །
 ད་ལྟ་ཉིད་ནས་མི་སྤྱབ་ཤིན་ཏུ་བྱུན། །
 དེས་ན་རྟེན་བཀུར་གྲགས་སོགས་ཆེ་འདི་ཡི། །
 ཐུན་ཆོགས་སྤྱབ་པའི་བསམ་སྟོར་ཀུན་སྤངས་ནས། །
 འཆི་ཆེ་ངེས་པར་ཕན་པའི་དམ་ཆོས་ལ། །
 གཡེལ་བ་མེད་པར་ཉག་ཏུ་འབད་པར་བྱ། །
 འགྲོ་བ་བཟང་ན་^[1]དེ་ཡི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིན། །
 དགེ་དང་མི་དགེས་འཕེན་ཞིང་རྫོགས་བྱེད་པས། །
 སློག་གི་བྱིར་ཡང་སྤྱི་པ་མི་བྱ་ཞིང་། །
 ཉག་ཏུ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འབད་པར་བྱ། །
 ཐར་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་དགེ་བ་ཡིས། །
 རེ་ཤིག་བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་ཐོབ་ཀྱུར་ཀྱང་། །
 མཁའ་ལ་མདའ་འཕངས་ས་ལ་ལྷུང་བ་ལྟར། །

[1] ངན་ ཡིན་ནམ་སྤྱི་

འཕེན་ཤུགས་ཟད་ནས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བར་འགྱུར། །
མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཆ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། །
འཁོར་བའི་རང་བཞིན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པར་གསུངས། །
དེ་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་འདོར་འདོད་སྦྱེས་བྱ་ཡིས། །
ཐར་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་འབད་པར་བྱ། །
སྤྱག་བསྐྱེད་མང་གཟེར་འགྲོ་འདི་ཡལ་བོར་ནས། །
རང་ཉིད་ཞི་བདེ་འབའ་ཞིག་དོན་གཉེར་བ། །
པ་མ་མེ་ཡིས་ཆོག་པ་ཡལ་བོར་ནས། །
རང་ཉིད་བསེལ་བའི་རྒྱུར་ཁྱེད་ཀྱི་འདྲ། །
འགྲོ་འདིས་རང་གི་བདེ་བ་ཡལ་བོར་ནས། །
བདག་གི་དོན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁུར་སྒངས་པ། །
ས་དང་རྩ་མཚོའི་རྩལ་ལས་ཆེས་མང་ན། །
དེ་དག་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར། །
ཐོགས་མེད་དུས་ནས་ལན་མང་པན་བཏགས་པའི། །
འགྲོ་མང་བཟོད་དཀའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཟེར་བ། །
མཐོང་ཐོས་དྲན་ཀྱང་རེགས་པར་མ་གྱུར་པ། །
བདག་གི་སྦྱིང་འདི་ལྷགས་ལས་བྱས་སམ་ཅི། །
སྡོན་ཆད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་སེལ་བྱེད་མ། །
མནར་མེད་མེ་ཡི་ནང་དུ་ཆོག་གྱུར་ན། །
ད་ལའང་སྦྱང་རྒྱུ་བསམ་པ་མི་སྦྱི་བ། །
བདག་འདྲ་མི་ཡི་ལྷས་ཅན་དུ་འགྲོར་ཟད། །
འགའ་ཞིག་བདག་ལ་གཞོད་ཆེན་བྱེད་ན་ཡང་། །
བདག་གིས་གཞོད་ཆེན་འདི་འདྲ་ལྗོངས་འགྱུར་བའི། །
སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྣུར་གྱུར་པའི། །
སྦྱིན་སོགས་ཐབས་ནི་བསོད་ནམས་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །

ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་ཤེས་ནས།
འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས།
དེ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་ལམ་ལ་རབ་འབད་ན།
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ཤིང་།
ཆད་མེད་ཐིན་ལས་རྒྱན་ཆད་མི་མངའ་བའི།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར།
དམ་ཆོས་སྐྱབ་ལ་གཅིས་པའི་མན་ངག་འདི།
ལྷག་བསམ་ཟླ་བ་ཆོས་པས་བསྐྱལ་གྱུར་ནས།
ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱས་སྐྱར་ལས་བྱང་བ་ཡི།
དགེ་བས་འགོ་ཀྱན་སངས་རྒྱས་ལྟར་ཐོབ་ཤོག །
ལུངྟ།

༡༡། །ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་བསྐྱེལ་བ།

རེ་མདའ་བ་གཞོན་ལུ་སློ་གྲོས། (1349-1412)

གང་ཞིག་ལེགས་གསུངས་དམ་ཚེས་འདུལ་བ་ལ། །
རབ་ཏུ་བྱང་ནས་ལེགས་པར་མི་སྒྲུབ་ཞིང་། །
ཐུབ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་འདའ་བྱེད་པའི། །
དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཚམ་ཀུན་ཡིན། །
འཁྱོག་པོར་སྐྱེལ་གཞན་དག་བརྟེན་པོར་སེམས། །
ངག་མི་བཅུན་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
ཁྱ་ཁྱའི་སེམས་དང་དེ་ཡི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །
གསོང་པོར་སྐྱེལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
འཛེམ་མེད་སྐྱེལ་གཞན་དག་སྒྲོབས་པར་སེམས། །
ངག་མི་སྒྲུབ་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
ཐུ་ཙེར་སྐྱེལ་བ་སྦྱོན་པའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །
ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
ཕྱི་ཚུལ་འཚོས་ལ་གཞན་དག་བཅུན་པོ་སེམས། །
གཡོ་སྒྱུའི་སྦྱོང་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
ཕ་རོལ་བྱིད་བྱེད་ཡོན་པོའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །
ངས་པའི་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
རང་དགའི་སྦྱོང་པ་གཞན་དག་བྱང་པོ་སེམས། །
དབང་པོ་མི་སྒྲུབ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
བག་དང་མི་ལྷན་ཉལ་པོའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །

བག་ཡོད་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
བྱ་བྱེད་མང་བ་གཞན་དག་གྲང་པོ་སེམས། །
ནམ་གཤིང་འདོད་པ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
འདུ་འདི་བསྐྱེ་བ་ཁྱིམ་པའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །
དོན་ཉུང་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
ཡོངས་སྦྱོང་འབྱོར་བ་གཞན་དག་དཔལ་ཏུ་སེམས། །
འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
ཟང་ཟིང་དང་བཅས་གྲོང་པའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །
ཆོག་ཤེས་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
གྲོང་དག་འགྲིམ་པ་གཞན་དག་གདུལ་བྱར་སེམས། །
རྟེན་བཀྱར་སྒྲུབ་པ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་མིན་པས། །
ཁེ་སློགས་འདོད་པ་ཆོང་པའི་ཚུལ་སྤངས་ཏེ། །
བས་མཐའི་གནས་ལ་ཁོ་བོས་རྟག་ཏུ་བརྟེན། །
འཇིག་རྟེན་འབྲེན་པ་ལྟ་མིའི་སྟོན་པ་ཡིས། །
འདོད་ལ་ཞེན་པ་ཁོང་ཁྱིམ་ཆ་བ་བསྟན། །
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །
ནད་དང་འབྲས་དང་བྱག་རྩའི་ཆ་བ་ཡིན། །
ཇི་ལྟར་མཛོ་ཅན་གཡན་པ་ཕྱགས་པ་དང་། །
ཆ་བའི་ནད་ཅན་སྟེད་པའི་ཆུ་དང་ནི། །
སྒྲོམ་པས་ཉེན་པ་ལན་ཚུའི་ཆུ་འཕྱང་བཞིན། །
འདོད་པ་བརྟེན་པས་ནམ་ཡང་ངོ་མས་མི་འཇུག། །
དུག་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཟས་གཡོས་ལེགས་དང་། །
སྤྱ་གྱིའི་སོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་རྩི་དང་། །
ཤིན་རྟ་འབྲེན་པའི་ཕྱགས་ཀྱིས་རྩ་ཐོས་བཞིན། །
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་མཛོག་ཆུང་ཉེས་པ་མང་། །

ལྷ་ཆེན་དྲི་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲུང་བྱ་དང་།
རྩོན་པའི་སྒྲུང་བྱུངས་ཉན་པའི་རི་དྲགས་དང་།
ལྷགས་ཀྱི་ཤུ་ལ་ཆགས་པའི་ཉ་བཞིན་དུ།
འདོད་ལ་རྒྱུ་པའི་བྱིས་པ་ལྷུང་དུ་བསྐྱེད།
ཅས་གསུངས་སོ།

༡༡། །མཆོག་དམན་གྱི་གྲགས་ལ་ལྷང་དོར་བྱ་ཚུལ་གྱི་ཉམས་དབྱངས་གཏན་དུ་བདེ་
བའི་ས་བོན།

ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (1597-1660)

རྗེ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་མུས་པ་རྗེ། །
གནས་མི་མངོན་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ནས། །
བྱ་དད་ལྡན་སློབ་མར་བཅས་པ་ཡིས། །
དོན་བསམ་དོན་འབྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །
སྒྲིངས་འདི་ན་སློ་གསལ་གཞོན་ཅུ་འགའ། །
རང་སྒྱུན་མེད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཡང་། །
གྲོགས་ངན་དང་འགྲོགས་པའི་ལེ་ལན་གྱི། །
ཡིད་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས། །
མི་ངན་དང་ལྷན་ཅིག་རིང་གནས་ཤིང་། །
ཡིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པའི་གྲོགས་ཡིན་པས། །
གང་བྱས་ཀྱང་རང་མཆར་གནས་མིན་ཤིས། །
དཔེ་རི་བོང་ཅལ་བཞིན་པལ་ཆེར་སྒྲོག། །
ཚུལ་འདི་འདྲ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། །
མི་གང་གིས་བསྟེན་ཀྱང་རང་ཕྱང་བའི། །
གྲོགས་ངན་པ་དེ་འདྲ་བསྟེན་པས་ལན། །
གྲོགས་དེ་ཡི་སྤྲང་ཚུལ་བཤད་ཅ་ན། །
འཕྲལ་ངོ་ནག་ཁོག་ཆུང་བསམ་པ་ངན། །
ཆོག་ང་རྒྱལ་སྤྱོད་བས་དུས་ཀུན་འདུ། །

གྲིགས་ཀྱན་གྱི་བསམ་སྒྲིར་གང་བཟང་ཡང་། །
 རྒྱུན་འདོགས་རྒྱ་མེད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད། །
 འཕམ་དགོས་མེད་གཞན་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པའི། །
 ཆོག་ངན་པས་ཐམས་ཅད་དབྱ་ཏུ་སྒྲོང་། །
 མིག་བཏྭ་ལྷགས་ཙམ་གྱི་འང་གཞན་རྒྱུད་དཀྱུག་། །
 གཞན་པན་ཚུན་མཐུན་ལ་ཕྱག་དྲིག་ཆེ། །
 གང་ཉི་བ་དེ་ལ་རྒྱན་ཏུ་འཐབ། །
 སེམས་དག་པས་བསྐྱུན་ན་ཏ་ཅང་ཁྲོ། །
 རང་རང་ཚུགས་བཟུང་ན་ཆོག་ཀྱག་སྟེ། །
 སུའི་འགྲོགས་ཀྱང་སྟོག་ཏུ་མི་སྟན་སྟོག་། །
 རང་དགོས་ཏུས་བྱམས་ལ་རྒྱན་ཏུ་སྤང་། །
 ཚུལ་དེ་འདྲ་ངན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །
 ལུལ་དེ་ལ་བསྐྱུན་པ་རབ་དཀའ་ཡང་། །
 མི་བསམ་མེད་རང་ཉིད་ངལ་བཞིན་ཏུ། །
 དོན་དགོས་མེད་ངན་པའི་རྗེས་འབྲངས་བས། །
 འཕམ་ལུས་ངག་སྟོད་ངག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས། །
 ཁོང་སྟེས་བྱ་རབ་འབྲིང་པལ་མོ་ཆེ། །
 དོན་རང་གི་ངང་ནས་དབྱར་ལངས་ནས། །
 གྲིགས་ངན་པའི་ངག་ལ་ཉན་པའི་མཐུས། །
 རང་འཕམ་སྐྱགས་བདེ་བའི་སྐབས་དང་བྲལ། །
 རྒྱུན་འདི་འདྲ་མཛོན་སུམ་མཐོང་བཞིན་ཏུ། །
 ཏུས་ད་ཏུང་གྲིགས་ངན་མི་སྟོངས་ན། །
 མི་དེ་ནི་གདོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའམ། །
 དེ་མིན་ན་རང་གི་¹¹རང་བརྟག་ཡིན། །

[1] གིས་ ཡིན་པར་སྒྲུལ།

འདི་སློ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་མཛོད། །
གྲོགས་ངན་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ཡིན་ན། །
མི་སྲ་དང་འབྲེལ་ཀྱང་བདེ་སྟེར་བའི། །
གྲོགས་དམ་པའི་སྣང་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། །
གྲོགས་རབ་སྟེ་ངག་འཇམ་སེམས་བཟང་ཞིང་། །
སློ་གསལ་བས་སྤང་དོར་ཀུན་ལ་མཁས། །
ངག་སྒྲ་བ་མི་མང་སློ་ཁོག་ཡངས། །
མི་ངན་པའི་སྤྲ་མ་གང་བརྒྱག་ཀྱང་། །
ཡིད་མི་འཇུར་དབྱེ་དཀའ་འདུམ་པ་སྤ། །
སློ་གཏད་པའི་གྲོས་ལ་ངོ་སྤྲོད་མེད། །
ཆོག་ཁ་རུ་མི་སྒྲ་ཁོང་ཅིས་མཁས། །
ཆོས་ལུགས་གཉིས་འདུལ་སྦྱོང་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །
འཕྲུལ་འཇམ་པའི་དོན་ཀུན་འབྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །
མི་རང་ལ་ཐན་པའི་གྲོགས་དག་ལ། །
རྩལ་ཟས་ཞོར་གཏོང་ལ་ཐངས་པ་མེད། །
དུས་རྒྱུན་དུ་དུལ་ཡང་གནས་མིན་ལ། །
ཐབས་གང་གི་འང་མི་བསྒྲོག་བརྒྱལ་ཤོད་ཆེ། །
ཡུལ་དེ་འདྲ་དམ་པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་། །
གྲོགས་འབྲིང་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྣམས། །
ཕལ་ཆེ་བ་ཆང་བ་དགོས་པ་ཡིན། །
མི་ཆོགས་བསགས་ཡོངས་འདྲིན་མགོན་དང་འབྲེལ། །
མི་ཆོགས་འབྲིང་དམ་པའི་གྲོགས་དང་འབྲེལ། །
མི་ཆོགས་མ་བསགས་རྣམས་ངན་དང་འབྲེལ། །
གྲོགས་རབ་འབྲིང་ཐ་མའི་བྱེ་བྲག་གིས། །
དཔེ་རྣམ་དཀར་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལྟར། །

མི་རང་ཡང་རབ་འབྱིང་ཐ་མར་འགྱུར། །
རྒྱ་དེས་ན་སློགས་ལ་གཞོན་ཅུ་ནམས། །
ཁྲོགས་རབ་དང་འཁྲོགས་ན་ཀུན་གྱིས་བྱམས། །
ཁྲོགས་དང་དང་འཁྲོགས་ན་ཀུན་གྱིས་སྤང་། །
འདི་སོམས་ལ་ངན་པའི་ཁྲོགས་སྤངས་ལ། །
ཁྲོགས་བཟང་པོ་འབད་དེ་བསྟེན་པ་གཅེས། །
ང་ཚོས་མེད་ནལ་འབྱོར་ཨན་ཐུས། །
སློ་ཐོལ་བྱུང་བྱིས་པའི་ཉམས་དབྱངས་འདི། །
ཁོང་སློགས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་གཞོན་ཅུ་འགལ། །
མི་རང་གི་ངོས་ནས་སློན་བལ་ཡང་། །
ཁྲོགས་ངན་དང་འཁྲོགས་ན་སློན་ཅན་བྱ། །
མི་པལ་གྱིས་འདྲིན་པ་མཐོང་བའི་ཆོ། །
ཁྲོགས་བསྟེན་ཚུལ་སྤངས་སྤངས་མ་ཤེས་ན། །
གང་བྱས་ཀྱང་བདེ་བའི་སྐབས་བལ་ཞིང་། །
དེའི་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་ཀྱར་ན། །
རང་གཏན་དུ་ལེགས་པའི་གཞིར་འདུག་སྟམ། །
དུས་ཡུན་ཅམ་ཞིག་ལ་བྱིས་པ་ལགས། །
དགེ་དེས་ཀྱང་དོན་ཀུན་འགྲུབ་ཀྱར་ཅིག །
སཐ་མཆོ་ལོ།

༡༡། །མདོ་ལྷན་གྱི་གཞུང་ལ་སྒྲོབ་གཉེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཞོར་བྱའི་སྒྲིབ་
བྱ་བཞོད་པའི་ལམ་ཡིན།

གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། (1762-1823)

རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་རབ་གཅིག་བསྟུས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །
བྱུང་སྒྲིག་གར་གྱིས་ནམ་ཐོལ་ཙུང་ཁ་པ། །
དངོས་གྲུབ་ཀུན་སྒྲུབ་བཅོམ་ལྷན་གཤིན་ཇེའི་གཤེད། །
ནམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཞབས་གྱི་བསྐྱོལ། །
གྲས་པས་འདུད་དོ་བཅེ་བས་ཇེས་སུ་བྱུངས། །
སྒྲེབ་བར་བཏགས་པས་མངོན་སྒྲོམ་ཚངས་པ་དང་། །
ཁེངས་བྱེགས་འབྱོར་པས་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷའི་རིགས། །
མ་ཡིན་སྒོ་གསལ་ཚུལ་མཐུན་དོན་གཉེན་ཅན། །
སྒོབ་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པར་འདོད་ནམས་ལ། །
གདམས་ངག་རྒྱུད་ཟད་སྒྱུན་ནོ་ཉོན་ཅིག་ཨང་། །
དལ་བའི་ཉེན་ཐོབ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ། །
མཚན་ལྷན་བཤེས་དང་ཚོས་མཐུན་གྲོགས་གྱིས་བསྐྱུངས། །
མཐུན་རྒྱུན་ཉེན་འབྲེལ་འདྲོམས་པ་འདི་འདྲ་བ། །
ཡང་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ་ལ་དོན་ཆེ་བས། །
བྱི་བཤོལ་སྤངས་ཏེ་སྒྲིང་པོ་ལོངས་ཤིག་ཨང་། །
ལས་གྱིས་བསྟུས་པའི་མ་ཡུལ་ཉེ་དུ་ཀུན། །
བཞག་སྟེ་རྒྱུང་རིང་ཡུལ་དུ་སོང་ན་ཡང་། །

ལྷན་མེད་ཡུལ་ནས་དོན་མེད་མཛའ་བཤེས་སོགས། །
 བསྐྱུས་ཏེ་ནམ་གཡང་བྱེད་པ་སྒྲིན་པ་ཡིན། །
 འོངས་དོན་ཐོས་བསམ་ལས་ལ་སྒྲིམས་ཤིག་ཨང་། ༡༡
 གྲོགས་མ་དགེ་ལ་སྐྱུར་བྱིར་མིང་དང་དོན། །
 མཐུན་པའི་བཤེས་ཤིག་རང་གི་དགེ་ཆན་དུ། །
 བསྐྱུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་ལུས་པའི། །
 ཅ་བར་མཐོང་སྟེ་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །
 རྟོན་འབྲེལ་མགོ་ནས་འགྲིགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་། ༡༢
 ལྷིག་གོགས་ཡིན་ཞེས་རྩ་ཅན་མི་འབྱུང་གིས། །
 གཅེས་ཤིང་པན་པའི་ཐོལ་གྱི་འདྲུམ་བསྐྱུས་ནས། །
 ཅེ་ཆོད་གཡང་བའི་གྲོགས་བྱེད་བག་མེད་གྱི། །
 ལས་ལ་སྒྲིར་དེ་ལྷིག་པའི་གྲོགས་ཡིན་པས། །
 འགོ་བའི་ནད་བཞིན་རིང་དུ་སྤོངས་ཤིག་ཨང་། ༡༣
 ཆ་རྒྱན་ཡོད་ན་མི་བཟོད་ལྷུང་དུ་བསྐྱུས། །
 མེད་ན་མི་བཟོད་བྱ་ལོར་སྟོང་འཇལ་བྱེད། །
 ཅི་བྱས་ཆོས་ཀྱི་གོགས་སུ་འགོ་བ་འདི། །
 གྲོགས་ངན་འདྲུ་འཆོགས་མང་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས། །
 བསེ་རུ་ལྷ་བྱར་གནས་པ་གྱིས་ཤིག་ཨང་། ༡༤
 མིང་ལ་མཐུན་རྒྱུན་ཟེར་ཡང་ཆོས་ལྷོགས་ལས། །
 ཉམས་བྱེད་འདོད་ཡོན་བདུད་གྱི་གཡབ་མོ་སྟེ། །
 འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་སྟོན་བྱོན་དམ་པ་ནམས། །
 དབུལ་བས་མ་མནར་དོན་གཉིས་ཅེར་སོན་པས། །
 འཕྲལ་ཕུགས་ཁེ་ཉན་གང་ཆེ་དཔྱོད་ཅིག་ཨང་། ༡༥
 གདོལ་སྒྲིད་བྱིས་པའི་རྗེས་འཇུག་གཡོ་བྲམ་མཁན། །
 ཆོས་མིན་སྒྲིད་པའི་ཐན་སྟེ་མགོ་འཕངས་མཐོ། །

རྟོ་སྐྱོ་གོས་རྩལ་ཐོས་དང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི།
 བཅུད་ལྷན་སྟེ་མའི་མགོ་བོ་དམའ་ན་ཡང་།
 གཏན་གྱི་སྦྱིད་སྦྱག་འདྲ་འདྲ་མེན་ནོ་ཨང་།ཤ།
 སྒྲ་མ་ལ་གྲས་མཐོ་ལ་ཕྲག་དོག་མེད།
 དམན་ལ་བཅེ་སོགས་ནང་ནས་དུལ་གྱུར་ན།
 ཕྱི་བལྟས་ཙལ་ཚུང་སྦྱི་བོས་མངགས་ཚད་ལ།
 མི་ཉན་གྱིང་བོར་སྒྲུང་ཡང་སྦྱོན་མེད་པས།
 ཕྱི་འཇམ་ཁོག་རྩལ་སྦྱོད་པ་སྦྱོངས་ཤིག་ཨང་།ཤ།
 མངོན་མཐོ་ངས་ལེགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྒྱ།
 བསྟན་པའི་གཞི་མ་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་འདི།
 རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཡིན་ཀྱང་།
 ཚུལ་འཆོས་སྦྱོད་པ་འདི་ཡིས་ཐར་དཀའ་བས།
 བསྐྱབ་བྲིམས་དོ་སྟོག་མེད་པར་སྦྱངས་ཤིག་ཨང་།ཤ།
 ཀུན་སྦྱོད་གཙང་བས་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་འཐད།
 སྤྲ་བ་ཉུང་བས་ཐོག་ཐུག་གཡང་བ་མེད།
 དད་བཙོན་དན་ཤེས་བརྟན་བོས་ཉིན་རེ་བཞིན།
 ཡོན་ཏན་ཡར་ཆེས་སྒྲ་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བས།
 རྟོ་གསུམ་བག་དང་ལྷན་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་།ཤ།
 དང་པོ་ཐོས་པའི་སྦྱོན་མེ་མ་སྤར་ན།
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྲིད་པའི་སྦྱོན་མཚང་དང་།
 རྣམ་བུང་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་སོགས།
 སྤང་དོར་ངི་ལྟར་བྱ་བ་མི་ཤེས་པས།
 ཐོས་པས་སྟོ་མིག་སྦྱངས་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་།ཤ།
 དོན་གྱི་ཆུན་པོ་ཆོག་གི་འཁར་བ་ལ།
 བརྟེན་ཕྱིར་གཞུང་ཆོགས་སྟོ་འདྲིན་མི་བྱེད་པར།

དཔེ་ལྷོག་ཅམ་དང་དག་སྒྲོམ་ཐན་ཐུན་གྱིས།
ཉིན་རེ་འགྲོ་ཐབས་དེས་ཀྱང་མི་པན་པས།
དཔེ་འཛིན་སྒྲོར་སྒྱུངས་ཡུན་དུ་གྱིས་ཤིག་ཨང་།༡༡།
གཞུང་ཆོག་མིང་དུ་བཟུང་སྟེ་བསྐྱར་ན་ཡང་།
དོན་ལ་མི་སེམས་རིམ་གྱི་ཆོས་ལྷོག་དང་།
ཞེ་ཙམ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཆར་གྱིས།
བརྗོད་བྱའི་གནད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པས།
དོན་ལ་བརྟགས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གྱིས་ཤིག་ཨང་།༡༢།
ཀུན་བྱང་འདུག་སྟོན་ཚུལ་ལ་མ་ཆོངས་ཤིང་།
ཆོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྒྲུ་མཁས་དཔལ་འདོད་ན།
ད་ལྟ་བཟའ་བརྟུང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ།
ཆགས་པའི་སྒྱིད་ཆོས་འདི་ཡིས་མི་འགྲུབ་པས།
དཀའ་སྤྱད་སྤྱག་རུས་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་།༡༣།
ཉིན་རེ་ཟས་ཀྱང་མི་དྲན་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ།
ཞུགས་མ་ཐག་ནས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་འདོད།
ཞག་གསུམ་ལོན་ཆེ་རྒྱས་མེད་གཡེང་བས་བྱིར།
དེ་འདྲ་དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་ཡོང་བས།
བཙོན་པ་ཚུ་བོད་རྒྱན་བཞིན་བསྟེན་ཅིག་ཨང་།༡༤།
དཀོར་དང་སྒྲིབ་པས་བྱིང་ཞིང་སྤྱགས་པའི་སྟེང་།
ད་དུང་ཟས་དང་གཉིད་ཀྱི་ཆོད་མི་རིག།
ལང་ཤོར་སྒོ་དན་འཕྲོ་ཞིང་རྟོད་པའི་ཐོག།
བྱི་བྱིར་འཆལ་གཏམ་དུ་མས་གཡེང་བ་སོགས།
དགག་བྱའི་རིགས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་མ་འཛིན་ཨང་།
༡༥།སྒྲོན་ཡོན་སྒྲང་དོར་རང་གིས་མི་བྱེད་པར།
གཤགས་སྐམ་ལུད་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱུ་འབྲང་ན་ཡང་།

ཉེས་སྒྲོན་སུ་ཡིས་ལག་པས་མི་སེལ་ལ།
 ཡོན་ཏན་སུས་ཀྱང་ཁ་རུ་མི་ལྷག་པས།
 ལྷན་པོ་ཆུ་སྒྲགས་ཁྲིད་མ་བྱེད་ཨང་།
 ཟབ་ཟབ་མན་ངག་ཟེར་དགུ་ཚོལ་བ་དང་།
 ཐོབ་ཐོབ་མང་པོའི་རྣམ་གྲངས་གསོག་བྱེད་ཅིང་།
 ལྷ་སྒྲན་སྒྲན་ཅིས་སོགས་ལ་མགོ་འཁོར་བ།
 གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་རྣལ་མའི་གོགས་ཡིན་པས།
 རྩ་བ་བོར་ནས་ཡལ་ག་མ་འཛིན་ཨང་།
 རང་རང་གཞུང་གི་བཞེད་བྱ་དགོས་དོན་སོགས།
 མ་མཐོང་ཤག་འགྲེད་ཆོག་འཁྲི་སྐྱམ་པོ་དང་།
 རིགས་པས་དབྱེད་པ་མི་བཟོད་གོ་ཐོབ་ཀྱི།
 བམ་བཤད་འདིས་ཀྱང་བཟུང་ཤི་མེད་པས།
 གོ་རིགས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་སྒྲིངས་ཤིག་ཨང་།
 འཁྲུལ་བྲལ་གཞུང་རེ་དེས་བཟུང་གཞིར་བྱས་ནས།
 གཞན་རྣམས་དེ་དང་སྦྱར་ཏེ་དཔྱོད་པ་ལས།
 གང་བྱུང་དཔེ་ལ་ལྷ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
 རྩིས་སུ་འབྲངས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་འཁྱུར་བས།
 རང་ལུགས་གཏད་སོ་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་།
 དབྱེད་པས་དེས་པ་ལམ་ཅམ་རྟེན་ན་ཡང་།
 ཚོས་ཚུལ་ཟབ་པས་ཐག་ཚད་མི་སྤྲོད་ཞིང་།
 འགྲིག་འགྲིག་མང་པོས་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་སྒྲིད་པས།
 དབྱེད་པ་མ་ཐལ་གཞུང་ལ་འཁྲིལ་བཞིན་དུ།
 རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམ་པའི་དབྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཤིག་ཨང་།
 མ་རིག་སྒྲན་སེལ་ཐོས་པའི་མེ་སྤར་ཡང་།
 ང་རྒྱལ་དུ་བའི་ངོ་བོར་འཁྲིལ་བ་ཡིས།

བྱི་བྱིར་སྒྲིན་ཡོན་མཐོག་^[1]པ་སྒྲིབ་བྱེད་ལ།
 ཆོས་སྤྱོད་སྤོང་ན་ཤེས་རྒྱུ་དུལ་དགོས་པས།
 སྒྲིལ་ལོང་བ་མགོ་འཕངས་མ་མཐོ་ཨང་། ༡༡
 མཐོན་པོའི་སྒྲིང་ལ་ཆུ་བོ་མི་ཆགས་པས།
 དམན་ས་བཟུང་སྒྲིལ་གྱས་པའི་བརྒྱལ་ཁྱེགས་ཀྱིས།
 ཆོས་མཐུན་སྒོ་ཁ་མཐོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས།
 སྒོ་སྒྲིལ་གང་ཡོན་བྱེ་སོག་སྤུལ་སོག་གིས།
 སྒོ་འདོགས་འཕལ་དང་འཕལ་དུ་ཆོས་ཅིག་ཨང་། ༡༢
 དབུ་ཚད་བྱང་དུ་འཕྱག་པའི་ལྷ་བ་དང་།
 ཆོས་མཐོན་མཐོན་དང་པ་རོལ་བྱིན་པའི་སྒོ་མ།
 བཟུན་པའི་ནང་མཐོན་འདུལ་བའི་སྒྲིང་བ་ནམས།
 མ་ཚང་བསྐབ་གསུམ་ཡ་བྲལ་འགྱུར་བའི་བྱིར།
 བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་ཚང་བར་སྒྲིངས་ཤིག་ཨང་། ༡༣
 དཀའ་བས་བསགས་པའི་མང་ཐོས་ལོ་བྱ་ཡང་།
 བརྗེད་ངས་རྒྱན་པོས་དལ་གྱིས་འདྲམས་བྱས་ཏེ།
 དེ་ཆེན་གྲིང་ནས་སྒྲིང་པར་ལྷོག་སྒྲིང་པས།
 རྒྱུན་དུ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་ཤེས་བརྟན་པོ་ཡིས།
 གང་ཤེས་བརྗེད་པ་མེད་པར་སོགས་ཤིག་ཨང་། ༡༤
 སྒྲིགས་དུས་སྒོ་དང་བསོད་ནམས་དམན་པའི་བྱིར།
 ལྷག་པའི་ལྷ་དང་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱང་ལ།
 ཅེ་གཅིག་གསོལ་འདེབས་བྱག་མཚོད་པར་སོགས།
 ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྒྲིང་འབད་པ་བྱག་པོ་ཡིས།
 ཞིང་གི་མཐུ་ལ་རྒྱབ་ཏེན་གྱིས་ཤིག་ཨང་། ༡༥
 ཐུན་མོང་ལམ་སྤྱངས་སྒོན་དུ་མ་སོང་ཞིང་།

[1] མཐོང་ ཡིན་ནམ་སྒྲིལ་

གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མེད་མ་ཕྱེ་བར། །
 ཆོ་གའི་ངག་འདོན་བྱང་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །
 གསང་སྤྲུག་འཆང་བའི་གུལ་དུ་མི་ཚུད་པས། །
 བསྟན་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བས་ཤིག་ཨང་། ༡༥།
 གསང་ཆེན་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་རྩོག་ནམས། །
 སྦྱོར་བར་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་རྩོག་རིམ་པ་སོགས། །
 ཡིན་ཕྱིར་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ནམས་ཡལ་བོར་ནས། །
 མན་ངག་ཁོ་ནར་དགའ་བ་གནས་མིན་པས། །
 ཅ་བཤད་སྤྱར་ཏེ་རྒྱུད་དོན་ཆོལ་ཅིག་ཨང་། ༡༦།
 གསང་སྤྲུག་དེ་ཡང་འཕལ་གྱི་རྒྱུན་སེལ་ལམ། །
 ཆོ་དང་འོར་སྤྱབ་དབང་སྤྱད་མགོན་སྦྱོད་སོགས། །
 ཆོ་འདིའི་ལག་ཆ་ཁོ་ནར་འབྱེར་བ་ནི། །
 ས་མཆོག་ཙན་དན་སེལ་བར་བྱས་འདྲ་བས། །
 ཆོས་ཀྱི་ངན་སོང་བསྐྱབས་པ་མ་བྱེད་ཨང་། ༡༧།
 སྤྲུག་གཞུང་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་ཉིང་དགོས་སྟུ། །
 རྒྱལ་ཀྱན་དགོངས་པ་གཅིག་སྤྱར་རྟག་པའི་བཀའ། །
 དངོས་གྲུབ་རྩ་བ་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བ་འདིར། །
 འབབ་པའི་རྒྱལ་ལ་གོ་བ་གཏིང་རྒྱགས་པས། །
 གཏན་འདུན་འཆུག་པ་མེད་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་། ༡༨།
 རྒྱད་པར་ལྟ་བུ་སྤྲུག་མའི་གནས་སྐབས་འདིར། །
 དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་མཁས་སྤྱོད་སྦྱོ་བོ་ཡི། །
 རྩོན་མེད་ལེགས་བཤད་སྐད་ཀྱི་འཆལ་གཏམ་ཡང་། །
 བསོད་རྒྱུད་ཤེས་འཆལ་ནམས་ཀྱི་ནར་འགྲོ་བས། །
 རི་བོང་ཙམ་གྱི་རྩེས་སྟུ་མ་རྒྱགས་ཨང་། ༡༩།
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཉིན་བཞིན་གདམས་པ་ཡིས། །

རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐའ་དག་མངོན་གྱུར་པ།
 རྫོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཡིས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི།
 གསར་བཤད་ཕྱ་མེན་མ་ཡི་སོ་ནམ་དེས།
 བན་ལས་གནོད་པ་ཆེ་བས་སྤྲིམས་ཤིང་ཨང་། ༡༡
 ཐུགས་བརྟུང་ཟབ་མོར་བསྐྱགས་པ་ཅམ་མེན་པར།
 རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་གྲུབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
 རང་གཞུང་དཔང་པོར་བཞུགས་པའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱན།
 གསལ་བྱེད་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུགས་བཟང་འདིར།
 རྫོ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་ངེལ་ཏེ་འཇུག་ཤིག་ཨང་། ༡༢
 གར་རྒྱུག་ཕྱོགས་སུ་དཀྱུས་སྟོན་བྱེད་པ་བཞིན།
 དང་པོ་ཉིད་ནས་གཅིག་ཤེས་གཉིས་ཤེས་ཀྱན།
 སྤིད་པར་འབྱེར་བའི་དུས་ཚོད་སེམས་ཀྱི་ན།
 འདི་ཉིད་གདུལ་ཐབས་ཁོ་ནར་འབྱེར་བ་ཡིས།
 ཐོས་བསམ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བར་གྱིས་ཤིང་ཨང་། ༡༣
 འཁོར་ལོ་བཞི་ལྷན་ཉིན་བཟང་ཐོབ་སྐབས་འདིར།
 འཁོར་བའི་འཆིང་བ་གཅོད་པའི་དུས་ཡིན་པས།
 འཁོར་གསུམ་སྒྲོར་བའི་ཐབས་ཅམ་མ་ཡིན་པར།
 འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ངེས་ཉིད་ནས།
 འཁོར་གསུམ་དག་པའི་དགེ་སྦྱོར་གྱིས་ཤིག་ཨང་། ༡༤
 ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་བསམ་པ་བཟང་ངན་ཡིན།
 ཆོས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་ནམ་དག་ཐོས་པ་ཡིན།
 ཆོས་སུ་སོང་ཆད་འདི་སྤང་ཞིན་ལོག་ཡིན།
 ཆོས་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འཇུག་ཡིན།
 ཆོས་ལ་ཆོས་བཞིན་སྦྱོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཨང་། ༡༥
 རྣམ་མང་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཡངས་རྒྱ་གཉེར་ལས།

ནམ་དག་ཐོས་པའི་ནོར་བུ་ལེན་པའི་ཚུལ། །

ནམ་པར་བཤད་པའི་མིག་སྒྲུབ་ཐུང་མ་ཡིས། །

ནམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ཡངས་ཀྱི་མིག་བྱེ་སྟེ། །

ནམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་དཔལ་ལ་སྟོང་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བུ་ནོར་བུ་མིང་དུ་བསྟོད་པའི་ལམ་ཡིག་ཅེས་བ་འདི་ནི། སྤྱིར་
དེང་སང་བསྟན་པ་སྟིགས་མའི་མཐར་སོན་པའི་དབང་གིས་ཉམས་ལེན་དགོས་པའི་གཏམ་ཙམ་ཡང་རྒྱབ། ཐོས་བསམ་དགོས་པའི་གཏམ་ཙམ་
ཡོད་ཀྱང་། གང་ལ་ཐོས་པ་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཐོས་པ་ངེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྔགས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་སྣང་བས། འདི་འདྲ་
ཞིག་འབྲི་འདུན་སྔར་ནས་ཡོད་པའི་ཐོག་ཉེ་ཆར་དར་ཉན་པའི་ལིའི་ཤོག་ནས་སྟོ་དང་ལྡན་པ་དགེ་སྟོང་དཀོན་མཆོག་རྗེ་རྒྱལ་བསྟེན་པའི་
རོར་ཡབ་ཚུན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་ཐོས་དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་ཉམས་ལེན་མ་བྱུང་ཀྱང་། ལྷ་མ་གོང་མ་ཞིག་གི་མིང་ཙམ་
ལ་སྦྱབས་སུ་མ་མཆིས་པར་གྲ་རྒྱུད་དཀྱིས་མའི་ལུགས་བཞིན་སྟོབ་གཉེར་ལ་སྦྱག་རུས་རུང་ཟད་བྱས་པའི་རང་བྱུང་དང་། དམ་པ་གོང་མའི་
གསུང་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་རགས་རིམ་ཞིག་གིས་པའི་མཆོམས་སུ་ད་ལྟ་པན་པར་སྦྱས་ཀྱང་གོ་བ་དཀོན་པར་སྣང་བས་དགོས་པ་མི་འདུག་
སྟམ་ནས་བཞག་པའི་ཆེ། བསྟན་ལ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་པའི་ལྷག་བསམ་དང་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་དབང་ལྷག་དམ་པ་དགོན་པའི་སྤྱི་ཐོག་པ་དཀོན་
མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་པས་འདིའི་འཕྲོ་བསྐྱང་སྟེ་ཆ་ཆར་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ནན་ཉན་གནད་བ་བཞིན་མཐུག་གྲུབ་པར་བྱས་པའི་ཡི་གེ་པ་ནི་
དགེ་སྟོང་དཀོན་མཆོག་ཀུན་དགས་བཞིས་པ་འདིས་ཀྱང་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ལ་པན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག ། །

གཞུང་དབྱེད་སྒོ་གྲོས་རབ་གསལ།

མཚན་མིང་དབང་གི་བློ་ཚུལ་དུམ་བུ་མ།

ཀུན་དགའ་དཔལ་བསམ།

མཚན་མིང་དབང་གི་བློ་ཚུལ་དུམ་བུ་མ།

བསྟན་འཛིན་ཕྱིན་ལས།

མཚན་མིང་དབང་གི་བློ་ཚུལ་དུམ་བུ་མ།

བསྟན་འཛིན་ཕྱིན་ལས།

མཚན་མིང་དབང་གི་བློ་ཚུལ་དུམ་བུ་མ།

དབང་ཕྱིན།

མཚན་མིང་དབང་གི་བློ་ཚུལ་དུམ་བུ་མ།

བསྟན་འཛིན་ཕྱིན་ལས།

༡༡། སྤྱི་དབང་གི་དྲན་ཚུལ་དུམ་བུ་མ།

ཀུན་དགའ་དཔལ་བསམ།

ཨོ་སྤྱི། བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག།

གང་གི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་བུ་མཛད་པའི།
འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཉུང་མ་ར་བཞིན། ཀུན་ལས་བྱུང་འཕགས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་རྒྱལ།
ཁ་བ་ཅན་ན་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གཞུང་། སློན་མེད་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆོས་ཀྱི་རྩེའི།
ལེགས་བཤད་རིགས་པའི་གཏེར་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས། གཞུང་གནས་སློབ་ཐོས་དཔལ་དུ་འདི་ལྟར་ཐོབ།

དེ་ཡང་བྱང་ཁ་བ་ཅན་གཙང་གོམ་པ་ལ་སྟོད་དུ་སྐྱེ་
འཁྲུངས་ནས། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་མི་འཕྲོག་
པའི་མཁུན་རབ་མངའ་བའི་ཆོས་རྒྱུ་པརྩེ་ཏ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་སྤྲེལ་རིག་གནས་དང་བཅས་
པའི་བསྟན་བཅོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཡོད་པ་ལས་
གསུང་རབ་མྱི་ཡི་དགོངས་འབྲེལ་སྟོམ་རིགས་གཉིས་
ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་ཡ་བྲལ་ཆད་མ་རིགས་པའི་
གཏེར་གྱི་གཞུང་ལྷགས་ཆེན་མོ་འདིའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་
ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལྷགས་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་
ས་བཅད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཞིག་ཞུས་ན།

དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལྷགས་
ངོས་གཞུང་བ་དང་། དེ་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཚུལ་མདོར་
ཅམ་བཤད། ཕྱགས་བསྟན་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་དང་
གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི་རང་འབྲེལ་ལས། ཐུབ་པས་བྱི་རོལ་
དཔྱོད་པ་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱོད་པ་ན་སེམས་ཅམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
ཤིང་། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྟོན་
པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་
ཤིང་གཞུང་འདི་ཡིས་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་དང་
བསྟན་ནས་བྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཐ་སྙད་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དགོངས་ནས་སྤང་བ་སེམས་ཅམ་དུ་
གསུངས་པ་དང་། དོན་དམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དགོངས་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྲལ་དུ་གསུངས་པ་སྟེ་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་གསུམ་
ཡོད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཞོར་དུ་འཇུག་ཚུལ་དང་
པོ་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་མཁན་བྱེ་མདོ་གཉིས། གཉིས་
པ་ངེས་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་སེམས་ཅམ་པ། གསུམ་པ་ངེས་

དོན་དུ་འབྲེལ་བར་དབྱ་མ་པ་སྟེ་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་སྟོན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་
ཐུག་མཐའ་སྟེ་བ་བཞི་པོ་དེ་བསྟན་ཡོད། དེ་དག་ལས་
དངོས་ཀྱི་བསྟུབ་བྱ་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན་དོན་རིག་དང་ནམ་རིག་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐུག་མཐའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་སྟེང་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་མ་
དོན་དམ་སྟོན་བྲལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཤུགས་ཀྱི་བསྟུབ་
བྱ་ཡིན་པ་འོག་ནས་བཤད།

**གཉིས་པ་དེ་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཚུལ་མདོར་
ཅུང་བཤད་པ་ལ།** ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་བཅས་ཕྱི་
དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྟོ་
ནས་དབང་པོས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་དུས་མཉམ་བཞུགས་བྱ་བྱེད་འདོད་པ་དེ་སྟོན་དང་
བཅས་པས་བཀག་ནས་མདོ་སྟེང་པས་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་
ནམ་ལྗན་དུ་སྟེ་བར་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་
བསྟན་ཅིང་འཇུག་ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་པལས་ཡོད། དེ་
ནས་ཐ་སྟོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་མདོ་སྟེ་
པས་ཕྱི་དོན་བདེན་ཐུག་འདོད་པ་དེ་ཡང་གཅིག་དུ་བྲལ་
དང་དུག་གི་ཅིག་ཆར་སྐྱར་བའི་རིགས་པས་བཀག་ནས་
གསལ་ཞིང་རིག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གཉིས་
ཀྱི་སྟོན་ནམ་རིག་ཅུང་དུ་བསྟུབས་ནས་ཐ་སྟོན་གྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་སྟེང་ཅུང་དུ་གནས་པ་
དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་
འཇུག་ཚུལ་གཉིས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཡོད།

གསུམ་པ་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་ལ།
དེ་ལྟར་སྟོན་དང་པོ་གཉིས་ལ་མདོ་སྟེང་གྱི་ཐུག་མཐའ་

དང་བསྟན་ནས་འཇུག་ཚུལ་མདོ་ཅུང་བསྟན་ནས་
སྐབས་དོན་སྟོན་ཕྱི་མ་སྟོན་བྲལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། འོ་ན་
གཞུང་འདིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་
བྱ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཅུང་ལས་ཕྱི་མ་བསྟན་
ནམ་མ་བསྟན། མ་བསྟན་ན་གཞུང་འདི་གསུང་རབ་
སྟེང་དགོངས་འབྲེལ་ཡིན་པ་བྱད་ལ། བསྟན་ན་བརྗོད་
བྱ་གང་ཞིག་བསྟན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཆོས་རྒྱུ་འདི་
ཡི་བཅུམས་ཆོས་རྣམས་རྗོད་བྱེད་ཆོག་སྟན་ཅིང་གོ་བདེ་
བ། བརྗོད་བྱ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ། བཞུགས་པ་ཅུང་ལ་
ཤེས་ཤེས་འདྲ་བ། ཞིབ་དུ་དཔྱད་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་
སོགས་གཞུང་གི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་བདག་
ལྟ་བུས་འདི་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། བྱད་པར་
རིགས་གཏེར་གཞུང་འདིས་གཙོ་བོ་མདོ་སྟེང་གཉིས་
ཀྱི་ཐུག་མཐའ་བསྟན་པ་གཞུང་འབྲེལ་མཁན་པོ་ཀུན་
མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་གསུངས་ཤིང་
གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་པས་ཆེད་ཡང་དེ་ལྟར་གསལ།

འོན་ཀྱང་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་བྲལ་དབྱ་
མ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟོགས་སྐྱང་ཡབ་སྐུས་ནས་བརྟུན་པའི་
ཆོད་མའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་
ཅིང་། བྱད་པར་བསྟན་བཅོས་ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་
མཐར་ཐུག་ལྟ་བུའི་བབས་ས་ཡིན་ཚུལ་དང་བསྟན་ནས་
ཅུང་ཞིག་སྟེང་ན།

**དེ་ཡང་སྤྱིར་མཐའ་བྲལ་ངོས་གཞུང་ནས་དེ་
གཞུང་འདིས་བསྟན་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་
དགོངས་པར་སྐྱར་བ་གཉིས་ལས།**

དང་པོ། ཆོས་རྒྱུ་ས་པ་ཤ་གིས་སྤྱོད་པ་གསུམ་
 རབ་དབྱེ་ལས། སྤྱོད་པ་ས་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་
 ལ། །དགོངས་ནས་བྱི་ལོ་དོན་དུ་གསུངས། །ཐ་སྟོང་
 དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ། །དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་
 སེམས་སུ་གསུངས། །དམ་པའི་དོན་ལ་དགོངས་ནས་
 བློ། །ཆོས་ཀྱན་སྤྱོད་པ་བྲལ་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྤྱོད་
 བྲལ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཁ་
 རྒྱུ་ལས། མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་སེམས་སུ་འདུས། །སེམས་
 ཉིད་མཐའ་བཞིའི་སྤྱོད་དང་བྲལ། །དེ་ཡང་གསལ་ལ་མ་
 འགགས་པའི། །བརྗོད་བྲལ་སྤྱིར་བོ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་
 དང་། །འདི་ནི་བྲལ་ས་མགོན་ལྷ་སྐུ་བ་གྱིས། །གསལ་བ་
 རྒྱུ་ཆགས་མ་འགག་པ། །མཐའ་བཞིའི་སྤྱོད་པས་སྤོང་
 པ་ཡི། །ཟུང་འཇུག་འདུས་མ་བྲལ་ལ་བཞེད། །ཅེས་དང་།
 །ལྷ་སྐུ་ཞབས་གྱིས་རིགས་ཆོགས་ལས། །རྟེན་འབྲེལ་
 མཐའ་བཞིའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །སྤོང་ཚུལ་རིགས་པས་གཏན་
 སུབ་ནས། །སྤོང་ཉིད་བྱ་བྱེད་རུང་བར་གསུངས། །བསྤོང་
 པའི་ཆོགས་ལས་སྤོང་ཉིད་དེའང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཅམ་
 ཡིན་སྤངས་ནས། །འཁོར་འདས་ལྷན་སྐུ་བ་སེམས་
 ཉིད་ཀྱི། །ཡིན་ཕྱིར་བྱ་བྱེད་རུང་བར་གསུངས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སེམས་འོད་གསལ་ཀྱན་གཞི་སེམས་ཅན་
 བས་སངས་རྒྱུ་བར་དུ་གསལ་བ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ་
 རོ་བོ་མཐའ་བཞི་སྤྱོད་པས་སྤོང་བའི་གསལ་སྤོང་རྒྱང་
 འཇུག་གམ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཡིན་ལ། །དེ་ཉིད་རིགས་གཏེར་ཅ་བར། །དོན་མེད་དེས་
 བ་རྣམ་པའང་མེད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་གཟུང་བ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་འཛིན་པ་

རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་བསྟན་ཅིང་། །དེ་ནས་རྩལ་ཕྱན་
 དང་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་དབྱེ་མ་པ་ཁ་
 ཅིག་གིས་གཟུང་བ་རྩལ་ཕྱན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་
 འདོན་པ་སྤྱོད་ནས་འཛིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཞེགས་ཟེར་
 བ་དང་། །བོད་རྣམས་རྩལ་ཕྱན་དང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
 འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་ཤེས་པ་ཡང་ཆ་
 ཤས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་བཀག་ནས། །རྩལ་དང་སྐྱད་ཅིག་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་མཚུངས་ཤིང་། །རྣམ་ཤེས་སྐྱད་
 ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དང་དེ་ཀྱན་རྩ་ཐ་སྟོང་གི་ཆད་
 མའི་ངོར་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་
 ཀྱང་སྤྱོད་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་མ་ཡིན་པ་སོགས་གྱི་སྟོན་ནས་
 བསྟན་ཡོད།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་འདིས་མཐར་ཐུག་གི་
དགོངས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་པ་
ནི། གཞུང་འདིས་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་བཤད་པའི་ཆེ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 བ་འདིས་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་དབྱེ་མར་གནས་
 ཡོད། །དེ་ཡང་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ནས་བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་གསུམ་ལས་
 དང་པོ་བྱི་དོན་དང་རྣམ་རིག་གཉིས་ལ་འཇུག་ཚུལ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པས་བྱི་མ་བསྟན་པ་ཡང་དོན་གྱིས་
 སྐབས་ཅིང་། །གལ་སྲིད་མ་བསྟན་ན་གཞུང་འདི་གསུང་
 རབ་སྐྱེ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་
 བཤད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་རྩལ་ཕྱན་
 དང་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤོང་དེ་རྣམ་རིག་དང་མཐའ་
 བྲལ་གཉིས་སྐུ་བ་བྱེད་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤོང་ཡིན་པས་

མཐའ་བྲལ་མ་བསྟན་ན་ཚོད་སྤོང་དེ་སྐབས་འདིར་ཡོང་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་ནམ་གཞག་
བཤད་པའི་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཕྱིན་རྟོགས་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་གྲུབ།

དེ་ཡང་རིགས་གཏིར་མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས། དེ་
དག་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི། དེ་བྱེད་བས་གཉིས་གཉིས་
ནམ་པ་བཅུ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་རང་སངས་
རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཞུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་
སྟེ་ཕྱིན་དང་གཉིས་རྟོགས་ལ། དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་
བདག་མེད་གཉི་ག་རྟོགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པས་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་རྒྱུ་འབྲས་གྲུབ་མཐའ་
བཞི་ལས། དུམས་སྒྲུ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་མ་པ་ལས་
གཞན་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུང་འདིའི་མངོན་སུམ་ལེའུ་
ནས་བྱེ་མདོ་ནམ་རིག་གསུམ་གྱི་མངོན་སུམ་གྲངས་ངེས་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དབྱེ་མའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་མ་
བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོན་བྲལ་དུ་ཁས་ལེན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་མེད་ལ། ཐ་སྟོན་ཕྱི་དོན་དང་སེམས་ཅམ་གང་
ཁས་སྤངས་ཀྱང་བྱེ་མདོ་ནམ་རིག་གསུམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་
ལས་གཞན་མི་སྤིང་པ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་དགོངས་
པ་ཡིན་པ་གོ་དགོས་སྟེ། གཞན་དུ་དབྱེ་མའི་ལུགས་
ཤིག་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་དཔྱོད་ཅིག་འདི་དག་ནི་
བཀའ་གདམས་དོ་གོར་བའི་ཁྱེད་ལྟ་དུ། ཆོས་རྒྱུ་ལས་
ནས། དབྱེ་ཚད་གྲུབ་མཐའི་ནམ་དབྱེ་འདི། གྲུས་པས་
ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་འོ་སྟོན། འདི་དོན་སྤྲོ་བ་མང་ན་ཡང་། འཇམ་

པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་པས། དོན་ལྷན་རྟོགས་པ་
འོ་བོ་ཅམ། རྒྱལ་པར་རིགས་གཏིར་ནང་ན་མཆོས། ཞེས་
པའི་གཞུང་གི་དོན་མེད་ནམ་སྟེ།

གཞན་ཡང་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོའི་མཐའ་བྲལ་གྱི་
ལྟ་བུ་དེ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལས་རྟོགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་
སྟེ། གཞུང་དེས་མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བུ་མ་བསྟན་ན་དེ་
ལས་ལྟ་བུ་དེ་རྟོགས་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་དང་
ནམ་འགྲེལ། རིགས་གཏིར་ནམས་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་གྱི་
བའི་བབས་ས་དབྱེ་མར་གནས་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་ལོ་
རྒྱ་བའི་སྤྱིངས་ཡིག་ལས། ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་
པའི་རྒྱལ་ལ་འདུག་པའི་སྟོ། ཡང་དག་རིགས་མཆོག་སྒྲུ་
སྒྲུབ་ཞལ་ལས་འབྱུང་བ་གང་། རིགས་པའི་མཐའ་བྲལ་
ནམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་བཟང་ལས། གསལ་བར་
རྟོགས་ནས་ལུགས་དཔེ་གཞན་ཀྱང་ཆ་བཞིན་དོར། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། རྟོག་འཕྲི་ལྟ་བུ་གཞན་སྟོང་ཡིན་སྟེ།
ན། དེ་ནི་མཐའ་བྲལ་དབྱེ་མའི་ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བ་ཡིན་པ་
ཀྱང་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་གསུང་ཤིང་། འདི་དག་ལ་
བལྟས་ན་ཀྱང་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ཀྱང་རིགས་གཏིར་
ཆ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་བྲལ་དགོངས་པ་དབྱེ་མར་གནས་པ་
བཞེད་འདུག་སྟེ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྒྲུབ་
ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱེ་མའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅམ་མདོ་ལྟ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་གཏན་
ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར་ན་མཐའ་བྲལ་གྱི་བཞེད་དགོངས་
གཅིག་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཆད་མ་མདོ་དང་ནམ་རིགས་ནམས་

སེམས་ཙམ་མདོ་འགྲེལ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། དབུ་
མ་ཙམ་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་མདོ་འགྲེལ་ཡིན་
ཏེ། དབུ་མ་ཙམ་བའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་དེའི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དང་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ལང་ཀར་གཤེགས་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པས་དེ་ལས་བདུས་པ་ཤེས་ཐུབ་
ལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
དེ་ས་བཅུ་པ་ནས་བསྟན་པ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ཉིད་
ལས་གསུངས་པས། དེས་ན་མདོ་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤང་།

གཉིས་པ་ལྷང་འགོད་པ་ལ། དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་
ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། གྲི་མ་རྣམས་
ནི་སྒྲོ་བྱར་བ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་
འདིས་སེམས་རྒྱུད་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལ་དྲི་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་མ་ཟད་
སྤར་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་སེམས་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་དྲི་མས་གཞོད་མི་རུས་ཞེས་
བསྟན་ཡོད། འོ་ན་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་རི་
ལྟར་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་འདི་ལྟར་
སེམས་དེ་སེམས་མ་ཡིན་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
གསལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལང་གཤེགས་
ལས། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དགེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་ནི། མཐའ་དང་མཐའ་མེད་སྤངས་པ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱམས་པས། སེམས་
ནི་ཉག་ཏུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད། གྲེ་ནི་སྒྲོ་
བྱར་ཉེས་པས་མ་རུངས་བྱས། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་

གཞན་པའི་སེམས་གཞན་ནི། འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་
བཞིན་ལ་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་
པས། ལང་གཤེགས་སྐྱག་པོ་བཀོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
དབང་ཕྱག་མན་ངག་དང་། གྲེ་པལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ཞབས་
སོགས་ཀྱིས། ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་ཡང་འདི་ལ་བཞེད། ཅིས་
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་
བསྟན་ཚུལ་ཅུང་མ་འདྲ་ཙམ་ལས་བརྗོད་བྱ་རང་བཞིན་
སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁྱད་མེད་གཅིག་པར་གསུངས་
ཤིང་། དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེད་དགག་
དང་མ་ཡིན་དགག་གི་འདོད་ཚུལ་བྱུང་ནས་རང་སྟོང་
དང་གཞན་སྟོང་གི་སྒྲེ་གཉིས་སུ་གྲེས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད།

གཞན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པར། ས་
རོལ་མཐོང་མེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། གྲེ་ཉིད་དེ་ནི་རིག་
མ་ཡིན། གཞུང་དང་འདྲིན་པས་བསྐྱེད་པ་དག་མེད་
ན་དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། གེས་དེ་ཉིད་དོན་གཏང་སྟོམས་
ཅན། ཁྲུང་ཆེན་གཟུགས་སྤངས་ཉིད་མཛད་ནས། འཛིག་
རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། བྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་
འཇུག་པར་མཛད། ཅིས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དོན་
རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་དང་སྐར་
ནས་གོང་ནས་གསུངས་པའི་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་
གསུངས་པས་འདི་ཉིད་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་
ཆར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་ས་
པཏ་གྱི་རིགས་གཉེར་མཆོད་བརྗོད་དུ། བདེན་གཉིས་
རོ་འདྲིན་སྟོང་ཉིད་ཐུང་སྒྲའི་སྒྲ་སྟོགས་ཤིང་། ཞེས་བདེ་

བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
འགྲེལ་ཞིང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཕྱོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་ལ་བསྟོན་པས་གཞུང་འདི་དག་
ལ་བསམ་ན་ཕྱོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
མ་རྟོགས་པ་དང་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་ནས་དབུ་མའི་
ལྟ་བ་མ་བསྟན་པ་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་དཔུང་དུ་འོས་པའི་
གཏམ་ཞིག་མེན་ནམ་སྟུམ།

གཞན་ཡང་དཔལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་ཆད་
མ་མདོ་ཡི་མཆོད་བརྗོད་ཚུལ་ཆེ་ཆེ་བཅུན་འཇམ་པའི་
དབུངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས་ལུང་བསྟན་བརྟེས་
པར་གསུངས་པས་སྒྲིབ་བྱ་དམ་པ་དེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་
རྟོན་པ་ནི་ཆེས་ངོ་མཚར་ཞིང་།

གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱུ་ས་པཎ་གྱིས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་
མདུན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་གསན་ནས་སྐྱེ་ཞི་བར་གཤེགས་
ཀྱི་བར་ཉིན་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་ཆད་མེད་
གནད་ཞིང་གཞུང་འདི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་མཛད་པའི་
རྣམ་ཐར་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་རྣམ་འགྲེལ་གཟིགས་
ནས་ཆད་མེད་ཀྱི་དད་ཀྱས་ཀྱིས་སྒྲུན་ཆབ་ཤོར་བ་སོགས་
དམ་པའི་མཛད་ཕྱིན་འདི་དག་ལ་བསམ་ན་ཡང་རྣམ་
གྲོལ་དོན་གཉེར་ལ་ཡང་དག་པའི་ཐར་ལམ་ཞིག་ཆད་
མ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་དག་གིས་བསྟན་ན་
བསམ།

དེ་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཞལ་ནས། བྱང་
ཕྱོགས་འདི་ན་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ། སྐྱུངས་དང་མ་

སྐྱུངས་དུ་མ་མགིན་གཅིག་ཏུ། མདོ་དང་ཐེ་བདུན་ཀུན་
ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ། བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་རིམ་པ་ཡོད་
མེན་ཟེར། འཇམ་པའི་དབུངས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་
ལ། དངོས་སུ་འདི་ཚུལ་འདི་ནི་མ་འོངས་དུས། འགྲོ་བ་
ཀུན་གྱི་མིག་ཏུ་འཁྱུར་རོ་ཞེས། གསུང་གི་གནད་བསྟུལ་
བའང་ཆད་མ་བྱེད། དེ་ནི་མི་རིགས་སྤྱོད་པའི་སྤུལ་བྱང་
དུ། མཐོང་ནས་ལྟག་པར་ཚུར་དེར་དཔུང་པ་ན། ཆད་
མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་མཆོད་བརྗོད་དོན། ཆད་མ་གྲུབ་
པས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གིས། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་
གཉེར་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཆད་མར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་
ལས་དེ་ཡི་ནི། བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་པའི་འདུག་དོགས་
སྤྱོད་པ་གཏིང་ནས་རྟོན་པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། ལམ་
ཀྱི་གནད་ཀུན་འདི་ལ་བར་རིགས་ལམ་ནས། ལེགས་པར་
ཐོན་པས་ལྟག་པར་དགའ་བ་རྟེད། ཅེས་སོགས་དམ་པ་
གོང་མས་གཅིགས་སུ་གཟུང་བར་བལྟས་ན་ནང་བསྟན་
ཆད་མ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་རྣམས་ལ་རང་
ཉིད་གཞུང་དོན་ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
ཀྱང་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབ་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཤིག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་འདུག་
སྟུམ།

ཞེས་པ་འདི་འཕགས་ལུལ་རྗེ་སར་བཤད་གྲར་ཆད་མ་
རིགས་པའི་དབྱིད་ཆོས་སྐྱབས་རིས་མེད་མཁས་པའི་བཟོ་སྐྲུང་ཆེན་
མོའི་དཔུང་རྩོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས་པ་དགོས། །

༢༡། བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དབང་ཕྱུག

བྱང་ཕྱོགས་གངས་རིའི་སྒོ་ལ་གནས་ཀྱང་འཕགས་ཡུལ་གསུམ་ཅེན་མཁས་པའི་རྒྱན། །
རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་འགྲོ་ཆོགས་སྒྲིང་ཡང་པས་ཆོལ་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་བསེགས། །
ཟབ་དོན་ཉུ་མའི་དཔལ་ལ་རོལ་ཡང་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་རྒྱན་ལ་གནས། །
ས་སྒྲིའི་དབང་ཕྱུག་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་བོའི་སྒྲུབས་གཅིག་སྒྲ་མར་འདུད། །

དེ་ལྟར་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་སྒྲིབ་དུ་བཏང་ནས་བདེ་བ་ཞི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། ། སྤྱི་རིའི་བྱ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སེམས་གསལ་བ་ཅམ་ལ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞེན་འབབ། བདག་ཏུ་ཏོག་པར་གྱུར་ན་མི་ཅུང་ཞེས། ཉེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། ཞེས་དང་། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་སོས་ཀའི་དུས་སུ་རྒྱ། རྩོམ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱེད། ཉེ་ནི་ཤར་བའི་དུས་སུ་ནི། བྱང་ཁོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། ཏོན་མོངས་བྱ་བས་གཤེགས་པ་ན། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན། ཉེ་ནི་ཏོན་མོངས་བྱལ་གྱུར་ན། སངས་རྒྱུ་

ཞེས་བྱ་བ་ཆེད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་
 ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་
 དེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བསྒྲགས་
 པ་ནམ་པར་སྦྱང་བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་ལས། བླ་མ་ལའ་ལ་བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་
 མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་དོན་
 མགོན་པོ་བྱམས་པས། སྦྱབ་པ་ཡིས་ནི་རྟེན་གྱར་པ། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་དང་། ལྷ་སྦྱབ་
 ཞབས་ཀྱིས་གྱང་། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མཤེས་པས། སྤྱིད་པ་
 གསུམ་ན་ནམ་འཁོར་ཞིང་། སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ངེས་
 གནས་པའི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་ཐེག་པར་
 ཡིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སོར་མོའི་བྲེང་བའི་
 མདོ་ལས། ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷ་
 རིའི་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱབས་བྱེ་བ་
 མཐའ་ཡས་པས་བརྟམས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱིར་
 བ། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་འགོ་བ་
 འཆི་བ་དང་སྦྱེ་བ་དག་ཏུ་འཁོར་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ། གངས་ཅན་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་

རིགས་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་འཆད་ཚུལ་མི་
 འབྲ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། སྙིང་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བྱ་རང་
 བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་སངས་
 རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་
 འཆད་པ་དང་། སྙིང་པོ་དེ་འབྲས་དུས་ཆོས་སྒྱུ་ཁོ་ནར་
 རོས་གཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་
 འཆད་པ་དང་། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཆོས་སྒྱུ་ལ་རོས་
 གཟུང་ནས་སྒྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འཆད་
 པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ལ་རོས་བཟུང་ནས་འཁོར་འདས་
 ཀུན་གྱི་གཞིར་བྱང་བ་ལ་འཆད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ལ་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཉིས་
 སུ་བྱེ་ནས་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དྲི་བཅས་
 སེམས་ལ་དབྱ་མའི་རིགས་པས་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་
 ཀྱི་སྟོང་རྒྱང་མེད་དགག་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་འཆད་
 མཁན་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་དར་རྒྱུག་པ་རྗེས་
 འབྲང་གི་ལུགས་སྦྱ་བ་པོ་ནམས་སོ། །གཉིས་སུ་བྱེ་བ་
 རོང་རྒྱུག་རྗེས་འབྲང་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཀྱི་གསལ་
 སྟོང་གཉིས་ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་སུ་སོ་སོར་འཆད་དེ། རོང་རྒྱུག་
 དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་
 ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་གྱི་ཕུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མཐར་ཐུག་བྱང་འཇུག་བསྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱ་སྦྱག་གཡས་ཕྱགས་ལ་གྲག་
 པ། གཡོན་ཕྱོགས་ལ་གཞུ་ལྟར་འཐེན་པ་འཁྱོག་པོ་བསྐྱང་
 ཚུལ་ཡིན་ཏེ། གསལ་སྟོང་བྱང་འཇུག་ལ་ཡ་གྲུལ་གསལ་

སྒྲོང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གནད་ཀྱི་
དོན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དབྱིངས་
རིག་དབྱེར་མེད་ལ་བཞེད་པས་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཡང་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་
པའི་བྱང་འཇུག་ཏུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ།

འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་དྲིས་ལན་པད་བཞད་
ལས། འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤར་བྱོན་
པའི་བྱ་སྟོན་ཁ་ཆེ་དང་། དེང་སང་དབུས་གཙང་དང་
མདོ་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་པ་ཁ་ཅིག་གོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་སྟོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
པོའི་མངོས་རྒྱན་དང་། པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྡན་གྱི་
གསེར་བྱར་སོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་གིས་བདེ་
གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་རམ་གྱི་སྒྲིང་
པོ་བྱ་རམ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ལྟར། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་རང་རང་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། མདོ་འགའ་ཞིག་ལས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་འགྲོ་
བ་ལ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་པཎ་
གྱིས་སྟོན་གསུམ་དང་འཕྲིན་ཁྱེ་སོགས་ལས་དགོངས་
གཞི་དགོས་པ་དང་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་
ཀྱི་སྟོན་སྤང་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
གསུངས་པས་སོ།

འཆད་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི་དྲིས་ལན་པད་བཞད་
ལས། རྣམ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་ཆེན་
ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བདེན་གཉིས་དང་མཆན་ཉིད་གསུམ་

དུ་ཕྱིན་ས་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་བདེན་པར་བྱས་
ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་ནི་
རོ་ནང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་
དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བས་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་
མཚོ་ལས། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པས་སྐྱེ་འཇིག་དང་འཕེལ་འགྱིབ་མེད་ལ། རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་དགོས་
པ་མེད་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོ་བྱར་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་
དགོས་པ་ཏེ། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ལྟ་
ཆང་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་
དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཁྲའི་རྗེ་ཀ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་དེ་སྤར་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱིས་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མ་
དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་ཉེས་
པ་རྣམས་སྤང་བྱང་ངམ་སྟོ་བྱར་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་གྱི། བྱིས་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོབས་སོགས་
ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་གདོད་
མ་ཉིད་ནས་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མདོར་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
སྒྲིང་པོ་ནི་གཞི་དུས་སུ་སྟོ་བྱར་དྲི་མས་མ་དག་པ་དང་
འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་དྲི་མས་དག་ཙམ་མ་གཏོགས་
གཞི་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་མང་ཉུང་

དང་བཟང་ངན་ལྟོག་པར་བྱང་པར་མེད་ཅིང་། འདི་ནི་
བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཉག་པ་བརྟན་
པ་ཐེར་བྱག་པ་མི་འཇུག་པའི་ཆོས་ཅན། གཙང་བ་བདེ་
བ་ཉག་པའི་བདག་དམ་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་སྟོབས་སོགས་ཆོས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་སོ་གཉིས་
དང་། གཟུགས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་
དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གདོད་མ་ནས་གནས་པས་
དམ་པའི་དོན་ཏུ་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། སལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་
པོའི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་དང་། དེས་དོན་གྱི་
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ལྷ་མོ་དཔལ་ཤེང་མས་ཞུས་
པའི་མདོ་དང་། ལྷ་མོ་ལས་འདས་པའི་མདོ། སེར་མོའི་
ཤེང་བ་ལ་སུན་པའི་མདོ། དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་
ལྷག་བསམ་བསྟན་པའི་མདོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་བཅུའི་
དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱམས་པའི་
གསུང་རབ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
ས་སྡེ་ལྷ་དང་། སྡོམ་རྣམ་གཉིས་དང་། སྤ་ཀ་ར་ན་སྡེ་
བརྒྱད་དང་། རྩོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟན་
དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་སྡེ་བདུན་སོགས་གཞུང་ལུགས་
རྣམས་ཀྱང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་དག་
གི་དགོངས་པ་འདྲ་སྤར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་

བྱིར། མདོར་ན་ཟབ་མོའི་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་
པ་རྩོགས་གཅིག་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྟེ།
བར་བྱེད་དོ། །

འཆད་ཚུལ་བཞི་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེལ་རྩེ་འབྲང་
དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་སེམས་གསལ་བ་
རྒྱན་ཆགས་མ་འགག་པ་མཐའ་བཞེད་སྟོན་པས་སྟོང་
པའི་གསལ་སྟོང་བྱུང་འཇུག་གི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་
སམ། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པའི་རིས་སམ་རྩོགས་སུ་
མ་ཆད་པ། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་བྱེད་བྲག་གིས་
འཆིང་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ། ཐབས་ཀུན་རྩིབ་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་གསལ་ཅོམ་མ་འགག་པ། དོན་དམ་དཔྱོད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རང་གི་རོ་བོ་ལ་བརྟགས་ན་ཡོད་
མེད་དང་ཉག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གང་དུའང་མ་
གྱུབ་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ལ་
འདོད་དོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་ཏེ། གསལ་
བ་སྤངས་པའི་སྟོང་རྒྱུད་དང་། སྟོང་པ་སྤངས་པའི་གསལ་
རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་
ཡིན་པ་དང་། བྱུང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་གསལ་བ་ཡང་རྒྱན་
ཆད་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཡང་
མཐའ་གཅིག་གཉིས་ཅོམ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་མཐའ་
བཞི་ཆར་བཀག་པའི་སྟོང་པ་དགོས་པས་གནད་བཞི་
དང་ལྷན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་བྱར་དང་པོས་
ཉན་ཐོས་འགོག་པ་ལྷ་བྱའི་སྟོང་རྒྱུད་དང་། བྱར་གཉིས་
པས་རྣམ་རིག་པས་འདོད་པའི་བདེན་གྱུབ་ཀྱི་སེམས་

གསལ་རྒྱུ་དང་། ཟུར་གསུམ་པས་སྒྲོ་ལྷའི་ནམ་ཤེས་ཅམ་
 ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོང་པ་དང་། ཟུར་བཞི་པས་ཉན་རང་
 འཕགས་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྒྲོང་ཉིད་ནམས་བཅད་ནས་
 ཐེག་ཆེན་དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་གནས་ལུགས་དཔྱིས་
 ཕྱིན་པར་ངོས་གཟུང་ངོ་།

དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྲག་པ་སོ་སོའི་ཆ་ནས་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་གསལ་བའི་ཕྲག་
 པ་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྒྲོང་པའི་ཆ་ནས་
 གསུངས་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་ཆོས་སྒྲུའི་ཕྲག་པ་ནས་
 གསུངས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། འཁོར་
 འདས་ཀྱི་བྱེད་པོ་སེམས་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་
 སེམས་ལ་གསུངས་ཏེ། རྗེ་གྲུར་ལས། རིན་ཆེན་སེམས་
 ལས་ཕྱིར་གྱུར་པའི། ཁངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་གང་ཟག་
 མེད། །ནམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་དོན་ནམ། ཕྱི་རོལ་
 གྱུར་པ་ཅུང་ཟད་མེད། ཅིས་དང་། ས་ར་ཉལ། སེམས་
 ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཏེ། ཀྱང་ལ་སྲིད་དང་མུ་
 ངན་འདས་འཕྲོ་བ། འདྲོད་པའི་འབྲས་ཕུ་སྟེར་བ་བྱེད་
 པ་ཡི། ཡིད་བཞིན་ནོར་འབྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ། ཞེས་དང་། དུམས་མགོན་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲོ་མར་གསལ་
 སྒྲོང་ཟུང་འཇུག་གི་གསལ་བའི་ཕྲག་པ་ནས་གཙོ་བོར་
 བཤད་དེ། རྟོགས་སངས་སྐྱེ་ནི་འཕྲོ་བྱིར་དང་། ཞེས་
 སོགས་སྐབ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་འཕྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པ་སྐབ། རོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ལྷན་འཇུག་པ་དང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཅུས་གཏན་ལ་ཕབ། སངས་རྒྱས་
 པད་ངན་སྣང་ཅི་སྣང་མ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྒྲོ་

བུར་གྱི་རི་མའི་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་དཔེ་དགུས་
 གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ཟུང་རྒྱབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་
 ལེའུ་གསུམ་དུ། དེ་ཉིད་སྒྲོ་བུར་གྱི་རི་མ་ལས་གྲོལ་ནས་
 མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 སྐབ་བྱེད་གསུམ་དང་ནམ་གཞག་བཅུ་དང་དཔེ་དགུས་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་སོགས་ཕྲག་པ་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། རི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རི་མ་
 མེད། ཅིས་པའི་རི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོས་འཛིན་
 པའི་ཆེ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དཔལ་ཕྱེད་གི་
 མདོ་ངངས་ནས། ལྟ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་རྟོགས་དཀའ་
 བ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པ་རྟོགས་
 པར་དཀའ་བ་དང་། སེམས་དེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 རྟོགས་དཀའ་བའོ། ཞེས་དང་། ཟུང་པར་དཔེ་དགུ་དོན་
 དགའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མདོར་ན་སྟོང་པོའི་དཔེར་
 བརྗོད་པ་བསྟན་པ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་མ་ལུས་
 པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཆོས་སྒྲོ་བུར་བ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་ནམ་
 པར་བྱང་བའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དབྱེར་མེད་པ་
 ཉིད་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་ན་དཔེ་
 དགུས་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་
 ལ་ངོས་བཟུང་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་མས་རང་བཞིན་གྱིས་
 དག་པའི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 མཆོན་གཞིར་བཀོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོང་པའི་ཕྲག་པ་ནས་གསུངས་པ་
 ནི། སེམས་དེ་ཡང་བདེན་པ་གྲུབ་ན་གཉིན་པོ་བསྐྱེད་པ་

དང་། སྤྱི་པ་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བས། བདེན་པས་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་འཆིང་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་རུང་བཤེས་པའི་ཆེད་
 དུ། སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་གསུངས་ཏེ། ལྷ་སྦྱབ་ཞབས་ཀྱི་
 རིགས་ཆོགས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་མཐའ་
 བཞིའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ཚུལ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པས་
 གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྤྱོད་
 པའི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་བྱ་བྱེད་རུང་བ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རུང་བ། ཉེ་ལ་
 ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན། གང་ལ་སྤྱོད་པ་མི་རུང་བ། ཉེ་
 ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་རྒྱུད་འཇུག་ཆོས་སྤྱི་ཐོག་པ་ནས་
 གསུངས་པ་ནི། དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས། བཙམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཉོན་
 མོངས་པའི་སྦྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བཀྲོའོ། ཞེས་དང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་
 ཀྱིས་བསྤོང་ཆོགས་སུ་གསལ་སྤྱོད་རྒྱུ་གི་ཕྱོག་
 པ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྤོང་པ་
 ལས། ས་ཡི་དཀྱིལ་ན་ཡོད་པའི་ཆུ། ཁྲི་མ་མེད་པ་གནས་
 པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ཉེ་བཞིན་ངི་
 མ་མེད་པར་གནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། མདོར་ན་
 རྒྱུད་འཇུག་དེ་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་ལས་ཆོས་ཅན་གསལ་བ་
 དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་
 འབྲས་བྱ་ཆོས་སྤྱོད་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྤོན་ནས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

གསུམ་པ་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་སྦྱ་བས་

བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ལྷན་ཚུལ་བཤད་
པ་ལ། སྤྱིར་རང་སྤྱོད་ནི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་
 དེའི་དགོངས་འབྲེལ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་སོགས་
 ཀྱི་བསྟན་དོན་ཡིན་ཞིང་། གཞན་སྤྱོད་ནི་བཀའ་འཁོར་
 ལོ་མཐའ་མ་དང་དེའི་དགོངས་འབྲེལ་རྒྱུ་ལྷ་མ་དང་
 ཐོགས་མེད་སྦྱ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་
 ཡིན་པ་གཞན་སྤྱོད་དབུ་མ་སྦྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་བཞེད་
 ཏོ། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་
 སྤྱོད་པོ་དེ་ཉིད་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྦྱས་པའི་སྤྱོད་
 ཡིན་མིན་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱབ་པ་འདོད་མི་
 འདོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྤོན་ནས་ཐ་དད་དུ་
 ཀྱིས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཞན་སྤྱོད་པ་ནམས་ཀྱིས་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པོ་ལ་ངི་མ་ནི་འབྲལ་རུང་དུ་
 ཡོད་པས་སྤོན་བྱར་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། སྤོབས་སོགས་དང་
 མཆན་དཔེ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་
 བརྒྱན་པས་རང་ཆས་སུ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད་ཏོ། མདོར་ན་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཁྱེན་བརྩེ་ལྷན་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་
 ལྷན་དུ་བྱབ་པའི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པོ་
 དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་དང་། རྟོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞིང་། དེ་ཉིད་སྤོན་བྱར་བའི་ངི་མ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་གཞན་སྤྱོད་དབུ་མ་ཆེན་པོ་
 ཞེས་ཐ་སྦྱད་བྱེད་ཏོ། ཡང་གཞན་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་
 གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་སྤྱོད་པོར་
 དབྱེར་མེད་ཚུལ་གྱི་ཆང་བར་ཡང་འདོད་དེ། གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་དེ་སྤྱོད་པོ་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་ངི་ལྟར་ཆང་

སྒྲུབ་ན། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ལྷན་གྱུབ་ཏུ་གནས་པའི་
 ཆོས་དབྱིངས་ནི་གཞི་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིང་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་བྱི་
 མ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིངས་
 པས་གནས་འགྱུར་བའི་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པའི་འཐོབ་བྱ་ནི་འབྲས་བུའོ། །ཆང་བའི་ཚུལ་ནི་སྤྱིང་
 བོ་ལ་དེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཏུ་ཆང་སྟེ། གཞི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་
 བ་དང་། ལམ་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་དང་། འབྲས་བུ་
 རྣམ་མཐུའི་ཚུལ་གྱིས་ཆང་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྤྱིང་
 བོ་དེ་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་ཆང་བ་སྟེ། སྤྱིང་
 བོ་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གནས་
 སྐབས་དེ་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་པས་ཆང་བ་སྟེ། སྤྱིང་
 བོ་དེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བཟང་
 ངན་གང་ཏུ་འང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས། མདོར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་ད་ལྟ་
 ཉིད་ནས་སྒྲོབས་སོགས་ཆོས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་དང་མཚན་
 དཔེ་སོགས་གཟུགས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་པ་
 འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་
 གཉིས་ལས། ལུང་ནི་སོར་མོའི་བྲེང་བ་ལ་ཕན་པའི་མདོ་
 ལས། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་
 བཅུལ་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་འཛིགས་
 པ་མ་རྟེན། མི་འཛིགས་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དང་། དཔེ་
 བྱད་བཟང་བོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་དང་། ཟུང་འདས་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་
 ཀྱི་བྲུ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འདི་ལྟར་ཉེ་སྒྲོབས་

བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
 དང་། རྣམ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་སྟེ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
 ཡོངས་སུ་བཅོམ་ན་གདོད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལོག་
 སྟེད་ཅན་དག་ནི་ལོག་སྟེད་ཡོངས་སུ་བཅོམ་ན་གདོད་
 སྒྲོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ལྟ་བུས་ངས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །རིགས་པ་ནི་སྒྲོབས་སོགས་ཆོས་སྐྱའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་རང་ཆས་སུ་གྱུབ་པས། རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་
 བསགས་པས་ཐོབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་ལྟ་བུའོ། །རང་
 སྤྱིང་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོར་བྱི་མ་
 རྣམས་སྤོང་བུང་ཚུལ་ཏུ་ལྡན་པས་སྒྲོ་བུར་བཞེས་བཞོད་
 ལ། ཡོན་ཏན་ནི་འབྲལ་མི་བུང་གི་ཚུལ་ཏུ་ལྡན་པས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ལྡན་ཞེས་བཞོད་དེ། ཀྱན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་གྱི་
 རྒྱུད་ལྷ་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་ཞེས་
 པའི་དོན་དང་བོ་ནས་ལྡན་པར་འཆད་པ་ནི་ནོར་བུ་ཁོ་
 བུའོ། །མདོར་ན་ཁམས་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་མེ་ལ་ཆ་བ་
 རང་ཆས་སུ་ལྡན་པ་བཞིན་ཏུ་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ལྡན་
 པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་ཞེས་བྲལ། ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །གཞན་ཡང་ས་བོན་དང་། འཇུག་ཏུ་བུང་བ་
 དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆང་བའི་
 ཟུང་འཇུག་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་བོ་བཞག་པ་ནི། རྣམ་
 དོན་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་

པའི་ཕྱར་ཞེས་གསུངས། ཇི་ལྟར་ཚང་བའི་ཚུལ་ལ། ལ་
 ཅིག་སྟོབས་སོགས་དང་མཚན་དཔེ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་
 པའི་སངས་རྒྱུ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་
 བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཏེ། དངོས་
 ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱར་ཏེ། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་མཚན་སྟུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མེད་པས་དོན་དེའི་
 ཕྱར་ངས་མདོ་སྟེ་འདི་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
 གསུངས་སོ། ཐོག་མ་ཡོད་ལ་ད་ལྟར་མེད། ཐོག་མ་མེད་
 ལ་ད་ལྟ་ཡོད། འདྲེས་གསུམ་སྲིད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། འདི་
 ལྟ་བུ་ཡི་གནས་མེད་དོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་གནས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སྲིད་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་
 སྲིད་པ་དང་། འདས་པའི་སྲིད་པ་ལོ། འདི་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོད་པའི་ཕྱར། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ད་ལྟ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱར་ད་ལྟ་

མཚན་བབང་པོ་སྲུང་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བབང་
པོ་བརྒྱད་ཅུ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། རིགས་གྱི་
བྱ། འོ་མའི་ཆོ་ན་ཞོ་མེད། མར་དང་ཁྱེན་མར་དང་། ཉིང་
ཁྱ་ཡང་མེད་དོ། འོ་ད་དང་བྲི་མ་ལ་སོགས་པའི་སྐུན་གྱིས་
འོ་མ་ལས་ཞོ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། འོ་མ་ལ་ཞོ་འི་རང་བཞིན་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་མོད་མ་ལས་ཉིུ
དང་། ཤིང་ཨ་ཟའི་ས་བོན་ལས་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་ལ་
སོགས་པའི་དཔེ་ཤིན་དུ་མང་པོ་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་
ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཡོད་པར་
མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་བཤད་མདོ་སྟགས་བཀའ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི།
བསྟན་བཅོས་ཆེ་དང་ཁྱད་པར་ཀུན་མཁྱེན་རྗེའི།
གསུང་གི་བདུད་རྩི་རང་བཟོའི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དང་།
བྲལ་བར་གྲིས་འདིའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་བསྟོའོ།

འབྲས་ལོག་པར་ཕྱིན་པའི་དུང་དྭགས་སྐད་ཀྱི་ཆེད་སྒྲིག་པ་མཁན་པོ་ཨེ་ཤི་ཡེ་ཧྲེ་ལོ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཁན་པོ་གིས་མཛུགས་སྐྱོང་བྱས་པའི་དེ་མཇུག་ཏུ། རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཨེ་ཤི་ཡེ་ཧྲེ་ལོ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཁན་པོ་གིས་མཛུགས་སྐྱོང་བྱས་པའི་དེ་མཇུག་ཏུ།

མ་ལུ་ལྷན་ཞི། ལྷ་གར། (1969.10.09-1948.01.30)

༡༡། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དཔྱད་པ།

བསྟན་འཛིན་ཕྱིན་ལས།

སྒྲིམ་ནམས་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ཆོགས་ལ། ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཅེ་གཅིག་གསོལ་བཏབ་མཐུས། །
འདུལ་བ་མདོར་བསྟན་དཔྱད་ཁུལ་བཀྲིས་པའི་མཐར། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དཔྱད་འདི་སྟོ། །

ཞེས་པས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། གྲུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་ པ་འདི་རང་གིས་བསམ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་དང་སྒྲགས་ཏེ་
བས། དབྱེ་བ་དོ་བོ་མཚན་ཉིད་ངེས་ཆོག་དང་། གཞི་ དཔྱད་པར་བྱ་བ་ལ། གྲུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་བས་ཆད་དང་
དང་རྒྱ་མཚན་དང་ནི་སྦྱར་ཚུལ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ གཞི་ལ་གཞིག་ན་སྒྲུ་རྒྱུ་ལིན་པའི་མདོར་བསྟན་
བཅས་གང་ཡིན་བཏག་པ་སྟེ། བརྒྱད་ཀྱིས་འདི་དོན་ སྟེ་ཆ་བ་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་བཅས་དང་མདོར་
རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བརྒྱད་ བསྟན་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བཅས་པ་ཞེས་མཚན་གཞི་
ལས། བརྒྱད་པ་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་དཔྱད་ཞེས་བཅས་གང་ཡིན་བཏག་ ལ་སྦྱབ་པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་མཉམ་པ་ལས་འདའ་
པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲུ་རྒྱུ་ལིན་ཆད་ནི་མཆོ་སྣ་བས་ ཁར་དེ་འདྲ་མ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ གཞན་གང་དུ་
དངོས་བཅས་དང་རང་རང་གི་མདོར་བསྟན་གཉིས་དུས་ ཡང་དངོས་བཅས་མདོར་བསྟན་དུས་མཉམ་དུ་བསྟན་
མཉམ་དུ་བཅས་ན་སྒྲུ་རྒྱུ་ལིན་ལ། དངོས་བཅས་ པ་མེད་པའི་བྱིར་ན། རྒྱུ་རྒྱུ་ལིན་ཆད་འདི་ནི་ན་ཡིག་
མཛད་པ་ན་མདོར་བསྟན་མ་བཅས་ཤིང་། སངས་རྒྱུ་ ཅན་གྱི་བཏག་པ་མཐར་གཟུང་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། ཞེས་
བཅས་ཀྱི་ཆད་དེ་བྱིད་ཀྱིས་དངོས་བཅས་མཛད་པ་ན་ བཅས་ཀྱི་ཆད་དེ་བྱིད་ཀྱིས་དངོས་བཅས་མཛད་པ་ན་
མདོར་བསྟན་མ་བཅས་ཤིང་ཞེས་པ་ལྷར་འཐད་པར་སྦྱང་ སྟེ། སངས་རྒྱུ་ལིན་དངོས་སྒྲུ་རྒྱུ་ལིན་པ་དག་མཛད་པའི་
བཅས་པ་ནི་ཞེས་བཅས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ ཆོ་ན་སྦྱང་གཞི་ལས་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལིན་ཆད་དུས་དགོས་
ཉིད། གཞི་དང་དཔལ་དུ་བཅུགས་ནས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ བསྟན་པ་ལྷོ་འདི་གཞན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཆོ་སྣ་
བས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་གཞག་ པ་སྟེ། ཆོད་པ་སྦྱང་བ་བཅས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་
པ་དང་། ཆོད་པ་སྦྱང་བ་བཅས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་

གསར་དུ་བཅས་པ་ནི་རྗེས་བཅས་ཡིན་ཞེས་པའི་རྗེས་
བཅས་ཀྱི་ཚད་འདི་ལ་བསམ་ན། ད་གཟོད་དགག་སྒྲུབ་
གནང་གསུམ་གྱི་གཙོས་པའི་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུས་ཡིན་པར་བྱད་དེ། ཀུ་ཤའི་
ཁྲོད་ཤིང་སྒྲ་ལ་བྱུང་གི་ཚལ་དུ་སངས་རྒྱས་ལྷ་འཇག་ལས་
འདའ་ཁར་གསར་དུ་བཅས་པ་མཛད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤར་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུལ་
བ་རྒྱས་པ་བསྟན་ཟེན་པ་དག་སྤར་མདོར་བསྟུས་ཞེས་
བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དེས་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ཕན་ཆོགས་སུ་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཟད་གཞི་
གང་ཡང་མེད་པར་མདོར་བསྟུས་པ་མི་སྲིད་ལ། གང་
ཞིག་མདོར་བསྟུས་པ་ལ་ཆོས་སྡེ་མ་ཞིག་ལྷན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ན། གསར་དུ་མཛད་པའང་འགལ་བར་འཇུག་
བའི་ཕྱིར། རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོར་བསྟུས་འདོག་
དགོས་པ་དང་། ཆོས་སྡེ་མ་དང་ལྷན་ན་ཕྱི་མ་དེ་གསར་དུ་
རི་ལྟར་འཇུག་ཏེ་མི་འཇུག་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལུགས་
དགག་པའི་སྐབས་སུ་སྡེ་རབས་པའི་འདོད་པ་འགོད་
ཚུལ་ནི་འདི་ལེགས་པར་འཐད་དེ། མདོར་བསྟུས་ཐམས་
ཅད་སྤར་བཅས་ཡིན་ན། དེའི་པམ་པ་ཡང་དངོས་བཅས་
ལས་འདས་པའི་པམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་འདོག་པའི་སྐབས་སུ་མཆོ་སྒྲ་
བས། འདུལ་བ་མདོར་བསྒྱུས་ཐམས་ཅད་རྗེས་བཅས་
ཡིན་ཏེ། དངོས་བཅས་རྣམས་མཛད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་
སངས་རྒྱས་མུ་འགྲུ་ལས་འདེམ་ཁའི་ཆོ་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བཅས་པའི་བྱིར། སྤར་བྲངས་པའི་ལུང་དེས་ལྷག་

བོ་ཞེས་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་བརྟག་ན། མདོར་བསྟུན་ཐམས་
 ཅད་རྗེས་བཅས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒར་བྱངས་པའི་
 ལུང་དེས་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན་སྒར་གྱི་
 ལུང་དེ་ཕན་ཆེགས་གྱི་ལུང་ལ་ཟེར་རམ་མི་ཟེར། ཟེར་
 བ་མདོར་བསྟུན་ཐམས་ཅད་རྗེས་བཅས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཀྱང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། ཕན་ཆེགས་
 སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་
 དུས་གྱི་ཆེ་ན། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྟུན་བ་ཞེས་
 པ་ཅམ་ལས་གསར་དུ་བཅས་པ་མཛད་པ་ཞེས་མ་གསལ་
 བ་དང་། མདོར་བསྟུན་ཏེ་མ་བསྟན་པས་ལེགས་པར་རབ་
 དུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་དོ་ཞེས་ལྟ་
 བུ་ལ་བསམ་ཆེའང་གསར་དུ་བཅས་པའི་ཆེག་མི་གསལ་
 བས་ཁྱེད་ཀྱིས་འདོག་པའི་རྗེས་བཅས་གྱི་ཆོད་གཞི་དེ་
 གང་དུ་འབྲེལ་དགོས་སམ། ཐུང་ན་ལས་འདའ་ཁའི་ཞལ་
 ཆེམས་ཅམ་དུ་དགོས་ན་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་གཞི་
 ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྒྲིང་སྒྲུབས་འདིར། ཙོད་
པ་དང་པོ་ཤ་མི་ལ་བཀོད་པའི་ཙོད་པ་རྒྱ་ཆོགས་དང་
བཅས་པའི་མདོར་བསྟུན་རྗེས་བཅས་ཡིན། ཡན་ལག་
གི་མདོར་བསྟུན་སྒྲར་བཅས་ཡིན་ཞེས་པར། ཡན་ལག་
གི་མདོར་བསྟུན་སྒྲར་བཅས་ཡིན་ན། འཁྲིག་ཆོག་གི་
སྟག་མ་དངོས་སུ་བཅས་པའི་ཆོ་ན། ཡན་ལག་ལྷུལ་
བྱད་མེད་རྩ་འཁྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགོས་པར་
དངོས་སུ་གསུངས་ན། མདོར་བསྟུན་ཡིན་པར་བྱགས་
ལ་བྱུང་སྟེ། དངོས་སུ་བཅས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཐལ་འཁྲུར་

ཤིན་རྒྱ་སྐྱ་བ་རེ་དགོད་ནའང་ཚོད་པ་སྒོང་ཐུབ་པར་
 འཇུར་ཡང་། ལྷུང་བྱེད་རྒྱུ་ལས་པར་བསྐྱེད་དམ་མི་
 བསྐྱེད། ལྷུང་བྱེད་མི་བསྐྱེད་ན་ཡན་ལག་ཆང་ཡང་མི་
 བསྐྱེད་དམ་མ་ཆང་ནས་མི་བསྐྱེད་སོགས་མཐའ་ནམས་
 རེ་རེ་བཞིན་དགག་དགོས་ན་ཡུན་རིང་འགོར་བར་
 མི་འཇུར་རམ། མཆོ་སྣ་བའི་ལུགས་ལ་མདོར་བསྟུས་
 ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་པར་གནས་པའི་
 བྱེ་མ་སོག་ཆགས་ཅན་དག་སྒོང་གིས་ཤོ་བ་དང་། དག་
 ཚུལ་གྱིས་གསོ་སྦྱང་བྱ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་སོར་
 ཏུ་ཟས་ཟ་བ་ལྟ་བུ་དང་། འཁྲིག་ཆོག་གི་ལྟག་མ་ལ་ཡུལ་
 བུད་མེད་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་རྒྱ་
 དགོས་པ་ནམས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་མྱུང་ངན་ལས་
 འདའ་ཁར་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། མདོར་བསྟུས་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་གི་བཅས་པ་ནམས་ཀྱང་ཀྱ་
 ཤའི་གྲོང་ཏུ་བཅས་པར་ཐལ་ལོ། རྒྱུ་ལས་པར་སྦྱོར་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་
 གསར་ཏུ་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལས་པར་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་བཀོད་ན་ལྷགས་ལན་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་མཛད།

དེ་ལྟར་ན་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་
 བློ་སངས་རྒྱུས་ཞལ་བཞུགས་ཀྱི་ཆོ་ན་དངོས་སུ་བཅས་

པ་མཛད་པ་ནི་སྒར་བཅས་དག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
 ཆར་རྒྱུ་གྱི་ཤ་མོང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རིམ་པ་བྱུང་
 ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་བཅས་པ་ནམ་འཛོག་གི་རིམ་
 པ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། མཐར་མྱུང་འདས་ཀྱི་ཆོ་ཞལ་ཆེམས་
 ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་སྒར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དག་ལས་གསལ་
 ལ་མ་གཏོད་པ་དག་ལ་དགོངས་ནས་མདོར་བསྟུས་ཏེ། མི་
 རུང་བ་དང་མཐུན་ཞིང་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་པ་སོགས་
 དོན་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཡང་ཆོག་གི་ཆ་ནས་བསྟུས་
 པ་གསུངས་པ་འདི་ནི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་ཡིན་
 པས། འདི་ལ་མདོར་བསྟུས་དང་རྒྱུ་ལས་སོགས་ཐ་
 སྟན་གང་མཛད་ཀྱང་ནམ་ཁྱེད་སུ་གོ་བས་ད་གཞོད་
 གསར་ཏུ་མཛད་མ་མཛད་ཀྱི་ནམ་གཞག་མེད་དེ། རྒྱས་
 བསྟུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅམ་ལས་རྒྱས་པ་སྒར་དང་བསྟུས་པ་
 གསར་ཏུ་བཅས་ཞེས་ཐ་སྟན་འདོགས་ན་རྒྱན་པའི་ནམ་
 ཐར་ཏུ་ཟད་དོ།

དབྱུང་གཞིར་ཟད་པའི་མཁས་པའི་གཞལ་བྱ་འདི།

ཐོས་རྒྱུང་བྱིས་པའི་སྟན་སྒྲོའི་ཡུལ་མིན་ཡང་།

རྫོངས་པའི་བྱ་བར་ཅི་འཆར་སྦྱད་མར་བྱ།

བཀོད་པས་འདུལ་འདྲིན་མཁན་པོས་རྒྱུ་འདྲིན་ཤོག།

༡༡། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པ་ནམས་དགོངས་པ་གཅིག་ ཏུ་སྦྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་རྒྱ་བཟང་པོ།

སྤྲུལ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

སྦྱོང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་གོ་ཏམ་སྤྲུལ།
ས་བཅུ་སྦྱལ་པའི་བྱང་སེམས་དགའ་ལྡན་གྱི།
གཙུག་པོའི་བཀའ་འདུན་མཁས་པ་སྤྲུལ་པས་འདུད། །
བྱང་པར་མཁས་པ་སྤྲུལ་ལེགས་བཤད་ཕྱོགས་སུ་བསྤྲུལ། །
འོར་དུ་བདག་གི་འཆར་སྣང་ཟུར་བཀོད་ནས། །
གཙུག་པོའི་བཀའ་དང་བདག་གི་འཇུག་འབྲས་ཏེ། །
དམིགས་ནས་ཆོག་ཤིང་ཐོར་བྱ་བྱི་བར་བྱ། །
གདོད་མ་ནས་མངོན་པར་རྒྱུགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་
གནས་སྐབས་གདུལ་བའི་སྣང་ངོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཚུལ་སྟོན་པའི་རྣམ་འདྲན་ལྡན་པ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀའ་བའི་མངོན་ཉིད་ཀྱིས་
རྒྱུག་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་
དག་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅིས་པ་ལས་འཕྲོས་
ཏེ། **སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེད་དེ་ས་ཀུན་**

གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྦྱབ་པ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་དབྱེད་དེ་འཕགས་པོད་ཀྱི་
མཁས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྦྱབ་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོ་གོ་བོ་རབ་
འབྱམས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། ཡང་དག་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅིས་པས་
བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མ་
རྒྱུགས་པའི་སྤྱོད་ཆོངས་རེ་འགར་ས་ཀུན་གཉིས་དགོངས་
པ་འགལ་བར་སྣང་ཡང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དབྱེད་ནས་
ཞབས་ཀྱི་བར་ལྷ་བྱེད་ཀྱི་མིག་དང་ལྡན་ན་འགལ་བ་ཡི་
ནས་མ་མཆིས་ཏེ། འདི་ལྟར། གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་
རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅིས་པ་དེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་སྦྱོང་པ་ཆེན་དང་ཀུན་མཁྱེན་མཁས་པའི་དབང་
པོ་གཉིས་ཀས་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་བསྟན་

པར་འདོད་པར་བྱང་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ཡི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
 པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །འདིར་དངོས་བསྟན་
 གྱི་འདོད་པ་དེ་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་ཡིན་པ་འདོད་
 པས་དེས་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ལ་མ་བྱུང་པ་མ་ཟད། བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས། ཡུལ་གཞན་དོན་དང་། རྣམ་པ་རྫོགས་
 བྱང་ལ་དམིགས་ནས། བསམ་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
 རྟེ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ནོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྤངས་
 པ་བརྟུན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཡི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བྱས་
 བ། དོན་དམ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱི་
 པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་བྱུང་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། གཞན་དོན་ཏུ་
 རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་
 མ་བྱུང་སྟེ། ས་སྐྱ་པས་འདོད་པའི་སྒྲོན་པ་ཅམ་དེ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་བསྟན་
 པར་འདོད་དོ། །གཞན་དོན་དང་རྫོགས་བྱང་དངོས་སུ་
 བསྟན་ཏེ་སྤྱི་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་སྤྱང་ངོ། །མདོར་ན་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱི་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཡི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་ས་ཀྱན་གཉིས་ཆར་འདོད་དོ། །ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཡི་མཆན་ཉིད་ལ་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱི་པ་བྱང་པར་བཞེས་དགོངས་པ་གཅིག་
 དང་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་གོ་བའི་
 བྱིར་ ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་
 ལས། འདི་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་བརྟུན་ལས་བྱུང་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་

ནི། ཁ་ཅིག་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་
 པར་འདོད་ནའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞིན་ཀྱན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་ཡིན་པས་
 མ་བྱུང་པ་དང་། གཞན་དོན་ཏུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་
 ཡིན་ན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་
 བྱིར་རྟོ། །འོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་གཙོ་བོ་ཀྱན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་འདོག་པ་ལ་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་དང་
 སེམས་བྱུང་སེམས་པ་གཉིས་ལ་འདོག་པར་དགོངས་ནས་
 མཆན་གཞི་ཅམ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་གཞི་ལ་
དཔྱད་དེ་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བའི་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་སྤྱོད་
པ་དང་། སེམས་བྱུང་ཏུ་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
འདོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཕགས་སེང་གཉིས་
 ཀྱིས་གཙོ་བོ་སེམས་སྤྱོད་བཞེད་དེ། ཉིར་སྤྱང་ཏུ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 རྟེ། རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་
 བ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀའ་པོའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱི་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཞེས་
 དང་། སྤྱི་པ་དཔོན་གྱིས་འདོད་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་
 དོགས་པ་བཀོད་ནས་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་ལན་མཛད་
 པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་

ཅེས་པའི་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཏགས་མིང་
ཡིན་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་ཏུ་འདོད་པ་ནི། མགོན་པོ་
བྱམས་པས། ཡང་དག་རྒྱལ་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་
དང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་
བྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱ་
མཆེད་ཀྱང་འདི་ཉིད་བཞེད་དོ། །བྱང་ལས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་དང་། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་
བྱུང་བ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡོན་
ཏྲན་གཉིས་སམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་ནི། ཀུན་
མཁྱེན་མཁས་པའི་དབང་པོས་སྤྲོད་དོན་ཟབ་མོ་ལས། འོ་
ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སེམས་བྱུང་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་
སམ་ཞེ་ན། སེམས་བྱུང་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་
ནམ་ཞིག་སོང་བའི་ཆེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

**གཉིས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་
བའི་ཆུལ་ནི།** ཐོག་མ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་
བྱུང་དེས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལམ་ལས་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་འདོགས་ཏེ། རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་
གིས། བྱ་བ་ལས་ལ་བཤད་ན་འཕགས་སེང་དང་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་བྱུང་མེད་པ་ནི་མི་འདོད་
དོ། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འདོད་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་འགལ་ཞེས་པ་ལ་འདོད་ལན་དེ་
གང་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
བཤད་མཛད་ནས་དེ་སེམས་བྱུང་ལ་མི་ལྡན་པས་སེམས་
བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་མིན་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གིས། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེས་ཀྱང་གོ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས། གཙོ་བོ་
སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས་བྱུང་ཡང་སེམས་
བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གིས། བྱེད་པ་ལ་
བཤད་ན་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་
པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྟོན་དེའི་བྱ་བ་ལ་
གཙོ་བོ་སེམས་བསྐྱེད་ཞེས་དང་སྟོན་དེའི་བྱེད་པ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཙམ་ལས། གཞན་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་
པ་ཀུན་གྱིས་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་སེམས་
བསྐྱེད་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
སེམས་བྱུང་ཆང་མ་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་འགོ་བ་ལ་དགོངས་
པ་མི་འགལ་བར་སྤྲོད་དོ། །

གཞུང་བཟང་ལོ་རྒྱུ་དག་ལས་ཉིང་ཁྱ་དང་། །
རང་སྟོས་དབྱེད་པའི་བྱ་བ་དོན་ཉུང་ཤས་ཤིག །
ཁྱེལ་དང་ངོ་ཆ་སྤངས་ནས་འབྲི་ཁྱེལ་བྱས། །
རྣམ་དཀར་ལས་གཅིག་སྤིང་ན་འགྲོ་ཀུན་བསྟོལ། །

༡༡། །མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་བསམ་པ་སྒྲ་བའི་འོད་སྤངས་ཤིང་གྲ་བ་ བཞུགས་སོ། །

དཀོན་མཆོག་བསམ་གཏན།

ཆོགས་གཉིས་ཏྱ་བདུན་རྒྱུད་གི་ཤིང་ཏྱ་ལས། །ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་མཁའ་ལ་ལེགས་བྲངས་ཤིང་། །བྱམས་
དང་བཅེ་བས་འགྲོ་བའི་ཐུན་སེལ་བའི། །བྱམས་མགོན་
འགྲོ་བའི་ཉིན་མར་གྲས་ཕྱག་འཆལ། །དེ་ཡིས་ལེགས་
གསུང་རྒྱུད་སྒྲའི་དོ་རྩེ་ཡི། །གནས་བདུན་དང་པོར་བསྟན་
པའི་སངས་རྒྱུ་ལ། །གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་སྐྱབས་
གནས་མི་འདྲ་བའི། །དབྱེ་བ་མ་འདྲེས་འདི་ལྟར་ཡོད་
པར་འདོད། །

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པས་མདུན་བསུས་
ཏེ། །གང་སྤངས་བར་བྱ་བ་ནི། །ཀུན་མཐུན་རོང་སྟོན་ཆེན་
པོའི་ལུགས་ལ། །གནས་སྐབས་སྐྱབས་ལུལ་གྱི་མཆོག་
གསུམ་དང་། །མཐར་ཐུག་སྐྱབས་ལུལ་གྱི་མཆོག་གསུམ་
ལ་བྱུང་པར་བཞེད་རྒྱུ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་
མ་ལས། །འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྲལ། །གཞན་གྱི་
རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐུན་དང་བཅེ་དང་རུས་
པར་ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད། །ཅེས་
པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་

མཆོག་ནི། །ཆོས་སྐྱེ་འདུས་མ་བྱས་པ་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་
མེད་ཏུ་འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ཉིད་ཁོ་
ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ལུལ་ཉག་གཅིག་ལས་གནས་
སྐབས་སྐྱབས་གསུམ་ཏུ་བཞག་པའི་སྐྱབས་ལུལ་དེ་
དག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་མིན་པར་བསྟན་ཏེ་
དེ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་རྩ་བར། །སྤངས་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་
ཅན་ཕྱིར། །སོགས་ནས། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། །དེ་ཡང་ཀུན་མཐུན་
རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་
པ་ལས། །ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་གསུམ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་
པ་དེ་ལས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་མཐར་ཐུག་
གམ་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ལ་
གཉིས་ལས། །མདོ་སྤེལ་སོགས་པ་ནི། །ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
པ་ན་རྒྱ་བཀལ་བེན་པའི་གཟིངས་ལྟར་སྤངས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །འདིར་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་སྒྲར་བབྲངས་པའི་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ནི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། །རྟོགས་པའི་

ཆོས་ལམ་ནི་གཏན་དུ་བཤམ་བརྟན་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་
 ཉེ། བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོགས་པ་གོང་
 བས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་འདུས་བྱས་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་དང་། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་
 པ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འདུས་ཤིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་
 པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་ལ། ཉན་
 རང་གི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་མ་བྱལ་
 བས་མཐར་ཐུག་གསལ་གཏན་དུ་བའི་སྐབས་སུ་མི་འོས་
 སོ། ཞེས་པ་དང་། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཀྱང་མཐར་
 ཐུག་གི་སྐབས་མིན་ཉེ། འཆི་འཕོ་བའི་འཛིགས་པ་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡང་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་ན་གཞན་ནམས་
 ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། ཞེས་གསུངས་པས་སྒོ་བ་པའི་དགེ་འདུན་
 དང་། དེ་ཡི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་པའི་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་འགོག་ལམ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་སུ་
 མི་བཞེད་པ་གསལ་པོར་བྱུང་བོ།

མི་སྒོ་བ་པ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལ་
 བཞུགས་པའི་འགོག་ལམ་གཉིས་ནི། ཆོས་དགོན་མཆོག་
 དང་། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། དེ་
 དག་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་སུ་མི་བཞེད་དམ་ཞེ་
 བ། འགོག་ལམ་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པ་མཐར་
 ཐུག་གི་སྐབས་གནས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཆོས་དགོན་མཆོག་
 དང་། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་མི་བཞེད་
 པ་ལྟ་བུ་སྤང་སྟེ། དེ་ཡང་རིང་སྟོན་ཆེན་པོས། དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ཆར་རིག་གྲོལ་ལ་བརྗོད་ན་བྱུང་པར་ཅི་

ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་དོགས་པ་བསུས་ནས། ཐེག་ཆེན་མི་སྒོ་བ་
 པའི་རིག་གྲོལ་སངས་རྒྱས་དང་། སྒོ་བ་པའི་རིག་གྲོལ་ལྡན་
 པས་དགེ་འདུན་དང་། ལྡན་ཆོས་ཆོས་དགོན་མཆོག་
 གོ་ཞེས་མི་སྒོ་བ་པའི་རིག་གྲོལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་
 དགོན་མཆོག་ནི་སྒོ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་གྲོལ་དང་། དགེ་
 འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་སྒོ་བ་པའི་རིག་གྲོལ་ལྡན་པ་ལ་
 བཞེད་པ་དང་། ཡུམ་དོན་རབ་གསལ་ཀྱི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཅས་ལ་མངལ་ན། མཐར་ཐུག་གི་
 སྐབས་ཆོས་སྐུ་དེ་ཉིད་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཆར་བ་
 མི་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་སྤང་ཡང་། དོན་ལ་རིང་སྟོན་ཆེན་པོས་
 མཆོག་གསུམ་ཀྱན་འདུས་སུ་བཞེད་པར་སྤང་སྟེ། མདོ་
 ལས། ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག་སྟེ། རྟེན་བཞེད་
 གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟུ། རྟེན་འདུན་དེ་བཞེད་གཤེགས་
 ཀྱི་མིང་། ཞེས་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་
 ལས་ཀྱང་། དགའ་བོ་དེ་བས་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 ནི། རྟག་པ་གནས་པ་མི་འགྱུར་བ་མི་འཕོ་བ་སྟེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་དང་གནས་སུ་གྱུར་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཀྱན་
 མཁུན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་ཀྱིས། འདི་དག་ནི་གནས་
 སྐབས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་གི་
 སྐབས་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་གཅིག་ཉིད་ལ་གསུམ་ཆར་
 ཆར་བ་ཡོད་དོ། སོགས་གསུངས་པས་སོ། རྟོན་ སྤང་
 ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། མེད་ཕྱིར་འཛིགས་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ནམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་
 ཆོགས། གཏན་ཀྱི་སྐབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་

༄༅། །འཛོལ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ནམ་གཞག་ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཀུན་བཟང་རྒྱལ་མཆོན།

ཆོག་གས་གཉིས་ཉམས་ལེན་ཡེ་ནས་མཐར་ཕྱིན་
ཅིང་། །གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྤང་སྤང་ཚུལ་འཛིན་
མཁན། །ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་རབ་ཕྱག་
པའི། །ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་ཟས་གཙང་སྤང་པོར་འདུད། །

ཆོམ་དངོས་བཤད་པ་ལ་ས་བཅད་གཉིས་
ཏེ། སྐྱའི་ནམ་གཞག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བཤད་
པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། སྐྱ་གསུམ་
རིམ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ས་བཅད་
རྒྱན་མཐའ་དོན་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་
སྐྱེ་བ་པའི་བག་ཆགས་ལྷ་ཞིང་ལྷ་བ་དེ་སྤངས་ཟེན་པའི་
རྣམས་སྟེ། རྣམ་མཁུན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་གནས་ལུགས་
གཉིས་བྱུང་དུ་འདུག་པའི་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་མཛད་
ནས། དེའི་རྣམས་སྟེ། གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་གཞི་ནས་མངོན་
དུ་མཛད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ཀུན་
མཁུན་སྤང་མའི་གཞུང་ལས་སྐྱ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བྱུང་
བ་དང་། ཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་གསལ་ཁ་དེ་ཙམ་
མ་མཐོང་ཡང་། ཀུན་མཁུན་རྩོད་སྟོན་ཆེན་པོས་རིགས་
ཅུག་གི་དཀའ་གནད་ལས། ཆོས་སྐྱ་ནི་དབྱིངས་དང་ཡེ་

ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པར་ཐུགས་
སྐྱ་རྒྱུད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། རྩོན་གྱི་རྩོན་ལམ་གྱི་མཐུ་
ལས་ཆོས་སྐྱ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་སྐྱར་སྤང་བ་
འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཉི་རིང་གི་མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱེ་
བྱག་ལས་ལོངས་སྟོན་རྣམས་པའི་སྐྱ་དང་། སྐྱལ་པའི་སྐྱ་
གཉིས་སྐྱ་སྤང་བ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་ལ་བལྟས་ན། སྐྱ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་
བྱུང་བ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་ནི་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་
སྐྱར་པ་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་དུ་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱའི་དོན་མཛད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་ཟད་རིགས་པ་ལ་ཡང་
དེ་མཐུན་ཆེ་བར་སྤང་དོ། །སྐྱ་གསུམ་དེ་གདུལ་བྱ་གཞན་
སྤང་གི་སྐྱ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་གི་སྐྱ་
ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དག་གི་ཐད་ལ་མཁས་པ་ཆོས་འདོད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོ་ཀུན་མཁུན་
སྤང་མའི་དགོངས་པ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བབྱུང་ནས་རང་ཉིད་
ཀྱིས་གོ་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་ན།

དང་པོ་ཆོས་སྐྱ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་དང་
གདུལ་བྱ་གཞན་སྤང་གི་སྐྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ནམ་གཞག་

མེད་དེ། དེ་ནི་སྒྲོམ་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས། དེ་དག་ལས་སྐྱེ་དང་གསུང་གཉིས་གདུལ་བྱ་གཞན་སྣང་གི་སྐྱེ་དང་། ཐུགས་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱུ་རང་སྣང་གི་སྐྱེ་རྣམས་ལེན་དགོས་པར་སྣང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་སངས་རྒྱུ་ས་ལ་བྱུང་འདུག་གི་ཡ་གུལ་དུ་ཁྱེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་རང་སྣང་གི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སངས་རྒྱུ་ལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་ཡ་གུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ཆོས་དབྱིངས་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་ཆོས་དབྱིངས་མི་སྣང་ན། ཆོས་དབྱིངས་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེར་མ་ཟད་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་སྐྱེ་སྣང་བ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག་པས། གནད་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱུ་རང་གི་གཞུགས་སྐྱེ་དང་། སངས་རྒྱུ་སའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་རྒྱུས་དོན་གཅིག་ལ་ཡིན་ཁྱེད་མཉམ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་བརྟན་པའི་ལུལ་ཡིན་པར་ཁྱེད་པ་ཁས་སྐྱེ་དང་ནས། སངས་རྒྱུ་

རང་སྣང་གི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རང་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་བརྟན་པས་རྟེན་པའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུང་ལས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་འདོགས་པ་དེ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཡི་དགོངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་བརྟན་པའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔུ་མའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སམ། ཡང་ན་པཌ་ཆེན་ཤྲཀ་མཆོག་ལྟར་ན། ཤེས་བརྟོན་གྱི་ལུལ་དུ་ཁྱེད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་ཁས་སྐྱེ་ན་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སངས་རྒྱུ་རང་སྣང་ལ་སངས་རྒྱུ་སའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྣང་བའི་ཆོ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྣང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་པ་མ་ཟད། གཞུང་གོང་འོག་གི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་མཐུན་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་ཞུ་ན། སངས་རྒྱུ་གྱིས་རྟོག་གཅོད་པ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཞུགས་སུ་མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྐྱེ་ཤེས་པ། ཁོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན། སྐྱེ་བོ་དེ་ཡིས་ང་མི་མཐོང་། ཞེས་

གསུངས་པ་དང་། དེའི་དོན་འབྲེལ་ཆེན་དུ། མཚན་དང་
དཔེ་བྱད་འབར་བ་ནམ་པར་མངོས་པའི་འདིག་ཆོགས་
ལ་སྐྱར་མ་འདྲིན་ཞེས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་པ་ཆོས་སྐྱ་ཁོ་ན་
ཡིན་གསུངས་པ་གཞི་ལ་བཟུང་ནས། མཁས་པ་ཁ་ཤས་
ཀྱིས་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་
མཚན་ཉིད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཀྱན་མཁུན་
ལྷ་མས་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་སྐུ་བས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་རང་གི་
གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་མཚན་
ཉིད་པ་ཆོས་སྐྱ་གཅིག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤུལ་གཉིས་
ཀྱང་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་སྐྱ་
ལ་མི་འདྲིན་པར་ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་གསུམ་ལ་འདྲིན་པའི་
བྱིར་རོ། །གདུལ་བྱའི་རྩོད་ལས་མཛད་ཚུལ་འཆད་
པའི་ཆེ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་
སྐྱ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་མཚན་ཉིད་པར་འདྲིན་
སྟེ། དེའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་སྐྱ་རྩོད་སྤྱང་ཚུལ་གྱི་ནམ་གཞག་
འཆད་པའི་སྐུ་བས་ཡིན་ཞིང་། གདུལ་བྱའི་རྩོད་གཟུགས་
སྐྱ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སྐྱ་སྤྱང་བའི་བྱིར་གསུངས་

པའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་ནས། རང་གི་གོ་ཚུལ་ལྟར་
ཞུ་ན། སྐྱ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྐྱ་མཚན་ནི་བཀའ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་གདུལ་བྱ་དབང་བཅན་
དུ་བྱས་ནས་གདུལ་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་

ནི། ཆོས་ཅན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་
དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་པའི་སྐྱོ་ནས་སེམས་
ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་
དག་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
ཉིད་ལ་སྐྱ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ལྡན་པ་གཞན་སྤང་གི་སྟོས་
ནམ་པར་གཞག་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་སྤང་ལ་ནི་མི་
འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། འདྲུག་པ་ལས། རི་ལྟར་སྟོང་གྱི་
དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །སྟོས་པས་ཆོག་གོ། །ཚུམ་བུས་པ་དེར་གལ་
སྲིད་དགེ་བ་འདྲ་ཡོད་ན་རང་སྟོན་མཐོང་བའི་རྒྱར་
འགྱུར་བར་ཤོག །

༡༡། །སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱད་ཟད་དབྱད་པ་གསལ་བའི་སློབ་མེ།

མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆོག།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་བཅེ་ནུས་པའི་
གཏེར། །གཅིག་བསྐྱུས་འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་དབང་
བསྐྱུར་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་
རྗེ། །གང་དེར་སློབ་གསུམ་དྲངས་བས་མགོས་བྱག་འཛུགས། །

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་མདུན་བསུས་
ཏེ། །གང་ཞིག་སྤངས་བར་བྱ་བ་ནི། །འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གིས་
བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མོས་པ་
ནུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་སྐབས་གནས་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་
དོན་དུ་བསྟན་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་དེ་མངོན་
དུ་འཕྱར་དགོས་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
སྐབས་གནས་ལེགས་པ་དོས་ཟིན་དགོས་སྐབས། །འདིར་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་ཀྱི་དོ་བོ་
རི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཞུ་ན། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་མགོན་པོས་རྒྱུད་སྦྲེལ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་
སློབ་དོན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ནས། སྐབས་གསུམ་ནུས་
པར་བཞག་པ་ཡིན། །གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་སངས་རྒྱལ་
དཀོན་མཆོག་འདི་ལ་འཕྱག་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གནས་

སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་དང་དེ་གཉིས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་འཛིག་པ་
དང་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་
པོའི་ལུགས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
དོས་འཛིན་སྐབས་དེ་ལ་སྐབས་གསུམ་ནུས་པར་དབྱེ་
རྒྱ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རེད། གནས་སྐབས་སྐབས་
གསུམ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་
དང་། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་སངས་རྒྱལ་དཀོན་
མཆོག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་གང་
ཡང་མེད། རྒྱ་མཆོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། མཐར་
ཐུག་གི་སྐབས་གནས་ལ་སྐབས་གསུམ་དུ་ནུས་པར་དབྱེ་
རྒྱ་མེད་པ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། ཀུན་
མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ནུས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་རེད། འོ་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱལ་དཀོན་
མཆོག་དེ་རྒྱུད་སྦྲེལ་ལས། །འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་
བྱུག་། ཁྱེས་སོགས་ནས། དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱལ་
ཉིད། ཁྱེས་པ་ལྟར། །འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱུག་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་

ཆོས་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ལ་འཛིན་པ་ལྟར་
མ་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་ན། གོང་གསལ་བཞིན་སྐབས་སོ་སོར་
བྱེད་གོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་
ནི། འདིའི་སྐབས་སུ་སྐབས་གསུམ་ནམ་པར་འཛིན་པའི་
སྐབས་ཡིན་པས་བྱབ་མཐའ་བཞིའི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་
མཆོག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྐབས་བྱད་
ཆོས་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དང་ལྗན་པ་དེ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་
གི་སྐབས་གནས་ཡིན་པ་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་
དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ཀྱང་སྤྲུལ་
དོན་ཟབ་མོ་ལས། གནས་སྐབས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞག་
པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། ཀུན་མཁྱེན་རྩོད་སྟོན་ཆེན་
པོས། སྐབས་འདིའི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ནི་རྒྱ་
གཉིས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་པས་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་
དོ། །

གཞན་ཡང་འདིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྗན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
ཞེས་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། གཤམ་ཏེ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་
དང་བཅེ་བ་རྩས་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་དགོས་པས་
འདུས་མ་བྱས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ཆོས་་
ཀྱང་འགོག་ལམ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཡང་
རིག་གོལ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་དགོས་པས་འགལ་བ་
ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། འདིར་ལྗན་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་
དོན་རྟོགས་པ་གཤམ་ཆེད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཀུན་
མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ལྟུང་དོན་རབ་གསལ་ལས། དག་པ་
གཉིས་ལྗན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་པ་དང་། མཁྱེན་བཅེ་

རྩས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་
དེ་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་གི་
མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དེ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྩོད་སྟོན་
ཆེན་པོས། འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱེ་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེ་འགག་
ཏུ་སྤང་བ་ཡོད་པའི་འདུས་བྱས་སོ། རྟོགས་པའི་སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྤང་བ་
མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །

རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ཁྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་
འདུས་བྱས་སོ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་བཤད་པ་ཡང་
དོན་དེ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་དག་པ་གཉིས་ལྗན་
གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇུག་འདུས་མ་
བྱས་ལ་འཛིན་པར་རྩོད་སྟོན་དང་གོ་རམས་པ་གཉིས་
ཆར་གྱི་དགོངས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་
ཐུན་མོང་གི་སྐབས་གནས་གསུམ་དུ་ནམ་པར་གཞག་པ་
དེ་ལས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་
སྐབས་གནས་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། སྤངས་
ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཏན་གྱི་
སྐབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། སྤངས་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་
ནམ་པར་སྤང་བའི་ལུང་གི་ཆོས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གནས་
མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་ཟིན་ནས་རྒྱ་བརྒྱལ་ཟིན་
པའི་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པའི་ཆོས་

ཅན་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྒོ་བ་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་
 ཅན། དེ་མིན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་ལྡན་དང་
 དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པས་འདུས་བསྐྱེད་
 བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤར་ལས། འདུས་
 བསྐྱེད་ཐམས་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྩན་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བསྐྱེད་པའི་དོན་ནི་རིགས་པ་དུག་
 ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། འདུས་བསྐྱེད་ནི་ཐ་སྟོན་གྱི་སྒོ་ལ་སྒྲུང་
 ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་འགྲུང་ཞིང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཤད་དོ། །མེད་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྒོ་བ་པའི་འགོག་
 བདེན་ཆོས་ཅན། དེ་མིན་ཏེ། ལམ་བདེན་དང་དབྱེར་
 མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པས། རང་རྩ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་རོ་སྒྲལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཙམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་དོན་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་
 ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་མིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འཇིགས་
 པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་
 མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་
 ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། ཞེས་
 སོགས་ནས། ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ལྟར། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་
 ཐུག་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གོ། །ཀྱུན་
 མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་
 ཅན། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐོག་
 མར་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་འགག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་

མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཏེ་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་སྒྲའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པས་གཞུང་གི་སྐབས་གང་དུ་
 ཚུལ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོ་བྱེ་
 རྟེན་བཤད་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྒྲུང་
 བ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྒྱ་ཕྱིན་
 བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་སྐྱེ་འཇིག་མེད། ཅེས་
 སོ། །འདི་ནི་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ཏེ། ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་
 འདུས་མ་བྱས་པའོ། །བདེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་དང་དེའི་རྩ་བ་ཆགས་ལོག་པའོ། །བྲལ་
 བའི་ཁྱད་པར་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་ཞི་བའོ། །རྟག་པའི་ཁྱད་
 པར་ནི་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་
 པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྐྱེ་དང་
 རྟགས་སོགས་ཀྱི་རྟོན་གྱིས་རྟོགས་བྱ་མིན་ཏེ། རང་བྱུང་
 གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་
 ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྐྱེ་ནམ་པ་གསུམ་མང་འཁྱེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྐལ་
 པའི་སྐྱེ་དང་། འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ལོ། ཞེས་སོགས་ནས། སྐྱེ་ལྷ་མ་དེ་གཉིས་ནི་བྲགས་པ་
 ཙམ་མོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ། སྐྱེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 གཞི་བྱེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་སྐྱབས་གནས་གསུམ་
 པོ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་ཆང་ཚུལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྒྱུད་

ལྷ་མ་ལས། སྤྱབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། ཆོག་གས་ཀྱང་དེ་
ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་
པས་སྐྱེས་དོན་རབ་གསལ་ལས། འདི་དག་ནི་གནས་
སྐབས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་
གི་སྐབས་གནས་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱུ་གཅིག་ལ་གསུམ་
ཆར་ཆར་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་
རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་རེད། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ཆོས་དང་སངས་རྒྱུ་
དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། དག་
འདུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་མིང་། ཞེས་དང་། རྗེ་ཆེ་
གཙོང་པ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། གང་
དག་ང་ལ་སྦྱར་གྱིས་པ། འོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་
ཡི། སྐྱེ་བོ་དེ་ཡིས་ང་མི་མཐོང་། ཞེས་ཞལ་གསུངས་དོ་

ཇིའི་བཀའ་ལྟར་འདི་དག་ལས་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་པར་
ཉིད་ལུས་སོ། འོན་ཀྱང་མཁས་བླ་མ་རྣམས་ སྤྱབ་པ་སངས་
རྒྱུ་བཙུག་ལྟན་འདས་ནི། རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཟད་ཅིང་། འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་པ་ནམས་
ལ། ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ། ཕན་པ་
དང་། གཤམ་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐབས་མཛད་པས་ན་གཏན་གྱི་སྐབས་གནས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་འདུག རེ་ཞིག་མཐུག་རྒྱུ་གས་སོ། རྣམ་དག་
བསྐྱེ་མེད་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་ལ། རྣམ་པར་དག་པས་
ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་འདིས། རྣམ་དག་དག་བའི་བྱ་བ་ཅི་
མཆིས་ན། རྣམ་དག་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་རུ་སྟོ། ལས་
མཛྲ་ལོ། དགེའོ། དགེའོ། དགེའོ། །

“ཁྱིམ་ཆང་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མཚུངས་ཏེ། སྒྲེང་གཙོང་གཙོ་བདག་ཅིག་གི་དབང་སྒྱུར་འོག་སྤང་
སེམས་ཁོ་ན་འཆང་བའི་བུན་གཡོག་ལས་བསམ་སྒྲོ་རང་ཚུགས་ཅན་གྱི་སྤུལ་བྱུང་མི་སྤྲ་འབྱུང་མི་སྤིད་
པ་བཞིན་དང་། གཅིག་འཇགས་གཅིག་ལངས་ཀྱི་ཕྱིར་ཁོ་ལ་སྤྲ་ཆོགས་ལས་སྤྱིང་འཇགས་བདེ་ལ་རོལ་
བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མེད་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །”

ཉིན་མེད་ཤེ་སི་མེན་སི། དཔྱིན་ཟི། (1820.04.27-1903.12.08)

༡༡། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བཤད་པ།

ངག་དབང་མཁྱན་རབ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅིག་
 མྱེང་བ་ལ། **དང་པོ་སེམས་བཤད་པ་ནི།** སུང་པོ་ལྷའི་རབ་
 བྱེད་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་རྣམ་
 པར་རིག་པ་འོ། ཞེས་དང་། མངོན་པ་མངོད་ལས། རྣམ་
 ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་
 ལས། ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། རྣམ་ཤེས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས། ཡུལ་
 དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་ཞིང་བྱུང་པར་
 གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་
 གཙོ་བོ་སེམས་དང་། ཞེས་དང་། དབུ་མཐའ་ལས། དེ་ལ་
 དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། ཞེས་དང་། ཚད་མ་རིགས་
 རྒྱན་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་འཁོར་སེམས་
 བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྷས་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་འདྲིན་པའི་
 རིག་པ་སེམས་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་
 རྣམ་བྱུང་པར་སོགས་ལྡོག་པ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་
 པའི་རིག་པ་ཞིག་ལ་སེམས་བྱུང་ངོ་། །

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་
 དོན་གཅིག་སྟེ། མངོན་པ་ཀུན་བརྟས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་སུང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་
 ཡིད་གང་ཡིན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་དེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། འོ་ན་དེ་དག་ལོགས་སུ་བཞོད་
 པའི་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་
 བོ་ཅམ་འདྲིན་པའི་ཆ་ནས་སེམས་དང་། རང་གི་འཁོར་
 སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་གཙོ་སེམས་དང་། རང་ཡུལ་
 ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་
 ཤེས་སུ་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་བཤད་པ་ལ། **མཚན་ཉིད་**
དང་། **དབྱེ་བ་དང་།** **ཁམས་དང་སའི་བྱུང་པར་དང་།** **རྣམ་**
ཤེས་གང་གི་འཁོར་བྱུང་བ་དང་། **སེམས་བྱུང་གི་སྒྲོ་**
དོན་དང་བཅས་ལྷ་ལས། **དང་པོ་ནི།** སེམས་དང་མཚུངས་
 པ་རྣམ་པ་ལྷས་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །ལྷ་གང་ཞེ་
 ན། སེམས་སེམས་བྱུང་རྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་
 མཚུངས་པ་དང་། ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་
 པ་མཚུངས་པ་དང་། ཡུལ་དེ་འདྲིན་སྐྱངས་གཅིག་པ་
 ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་དང་། རྒྱེ་གནས་
 འདིག་གསུམ་བྱས་གཅིག་ལ་བྱེད་པས་བྱས་མཚུངས་པ་

དང་། རྣམ་ཤེས་རྣམས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། སེམས་བྱུང་ འདྲ་འདྲི་པའི་ལུགས་སོ། །རྣམས་གཅིག་པ་ལྟར་ན། དང་
 ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའང་རྣམས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་རྣམས་ བོ་བཞི་གཅིག་པ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་འདིའང་གཅིག་པ་
 མཚུངས་པ་སྟེ། འདི་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཐ་དང་ ལ་འཆད་དེ་འཆད་ཚུལ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མངོན་པ་གོང་མར་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་གསུངས་པ་ལས་འདིར་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟར་
 བའི་ཚུལ་བཤད་ན། རྣམས་ཡོད་དང་བྱུང་གསུངས་ཡོད་སོགས་གསུམ་གྱི་རེ་འབྲེལ་གསལ་ལ།

སེམས་བྱུང་། ༥༡	རྣམས་ཡོད། ༥༢	དེས་པའི་སྒྲེ་ཆ་ན་ལས། ༡༩	སེམས་ཀྱི་ས་མང་། ༡༠	ཚོར། སེམས་པ། འདུ་ཤེས། འདུན་པ། རེག་པ། རྫོགས། དན། ཡིད་བྱེད། མོས། ཉིང་འཛིན།
			དགེ་བའི་ས་མང་། ༡༠	དད། བག་ཡོད། ཤིན་སྦྱངས། བཏུང་སྦྱོམས། རོ་ཆ་ཤེས། ཁྲིལ་ཡོད། ཆགས་མེད། ལྷང་མེད། རྣམ་མེ་འཆོ། བརྩོན་འགྲུས།
			ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་། ༤	མོངས། བག་མེད། ལེ་ལོ། མ་དད་པ། རྟུགས་པ། རྟོད།
			མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ༡	ཁྲིལ་མེད། རོ་ཆ་མེད།
			ཉོན་མོངས་རྩེ་བའི་ས་མང་། ༡	ཁྲིལ། འཕོན་འཛིན། གཡོ། རྟུག་དོག་འཆོག་འཆག། མེར་སྒྲ། རྟུགས། རྣམ་འཆོ།
		མ་དེས་པའི་སྒྲེ་ཆ་ན་ལས། ༡		རྟོག་དཔྱོད། འཕྱོད། གཉིད། ཁོང་ཁྲོ། ཆགས་པ། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཆོམ།
	བྱུང་གསུངས་ཡོད། ༥		གཉི་སྟག་མེད་པ། ལྷ་བ། ཤེས་བཞིན་མིན་པ། བརྩེད་དེས། རྣམ་གཡེང་།	

གསུམ་པ་ཁམས་དང་སའི་ཁྱད་པར་ནི།སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་བཞི་བུ་ཞེ་དུག་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྟར་པའི་ཚུལ་ནི།

སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད། ༥༢	ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཆ། ༣༠	སེམས་ཀྱི་ས་མང་། ༡༠	ཚོར། སེམས་པ། འདུ་ཤེས། འདུན་པ། རེག་པ། རྫོགས། དན། ཡིད་བྱེད། མོས། ཉིང་འཛིན།
		དགེ་བའི་ས་མང་། ༡༠	དད། བག་ཡོད། ཤིན་སྦྱངས། བཏུང་སྦྱོམས། རོ་ཆ་ཤེས། ཁྲིལ་ཡོད། ཆགས་མེད། ལྷང་མེད། རྣམ་མེ་འཆོ། བརྩོན་འགྲུས།
		ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་། ༤	མོངས། བག་མེད། ལེ་ལོ། མ་དད་པ། རྟུགས་པ། རྟོད།
		ཉོན་མོངས་རྩེ་བའི་ས་མང་། ༡	རྟུགས་པ།
		མ་དེས་པའི་ས་མང་། ༣	ཆགས། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཆོམ།
	འདྲོད་ཁམས་ཁྲི་ན། ༡༣	མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ༡	ཁྲིལ་མེད། རོ་ཆ་མེད།
		ཉོན་མོངས་རྩེ་བའི་ས་མང་། ༡	ཁྲིལ། འཕོན་འཛིན། རྟུག་དོག་འཆོག་འཆག། མེར་སྒྲ། རྣམ་འཆོ།
		མ་དེས་པའི་ས་མང་། ༣	འཕྱོད། གཉིད། ཁོང་ཁྲོ།
	འདྲོད་དང་བསམ་གཏན་དང་སོ། ༩	ཉོན་མོངས་རྩེ་བའི་ས་མང་། ༡	གཡོ། རྟུགས་པ།
		མ་དེས་པའི་ས་མང་། ༣	རྟོག་དཔྱོད།

བཞི་པ་ནམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ནམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་འདོད་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན།

སེམས་བྱུང་རྩམ་ཡོད། ༤༤	ནམ་ཤེས་དུག་ཀའི་འཁོར་དུ་ཅི་ རིགས་པར་འབྱུང་བ། ༣༩	སེམས་ཀྱི་ས་མང་བ། ༡༠	ཚོར་བ་ནས་ཉིང་འཛིན་བར་བརྩམས།
		དགེ་བའི་ས་མང་བ། ༡༠	དད་བ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བར་བརྩམས།
		ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་། ༤	མོངས་པ་ནས་ཚོད་བར་དུག་ཤོ།
		མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ༩	ཁྲིལ་མེད། རྩེ་ཆ་མེད།
		མ་དེས་བའི་ས་མང་། ༤	ཉོག་དཔྱོད། ཆགས། ཁོང་ཁོ།
	ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ བ། ༡༤	ཉོན་མོངས་རྩེད་དུའི་ས་མང་། ༡༠	ཁོ་བ་ནས་རྣམ་འཛེ་བར་བརྩམས།
		མ་དེས་བའི་ས་མང་། ༤	འཁྱོད། གཉིད། ར་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ།

ནམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་འདོད་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན། དེའང་གཙོ་བོ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

ནམ་ཤེས་ ཚོགས་ བརྒྱད།	སེམས་ བྱུང་དུ་ ཡོད།	སེམས་བྱུང་།							རྒྱ་ནག་ལྷ་མ་ཐང་ ཐན་ཙམ་གྱིས་ མཛད་པའི་རྣམ་ ཤེས་ཚོགས་ བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲིམས་ ལྷགས་ལས།
དང་པོ་ལྟེན་པོ།	༣༤	ཀྱན་ འཕྱོ། ༥	ཡུལ་ རེས། ༥	དགེ་བ། ༡༡	ཅ་ཉོན། ༣ (ཆགས། ལྟངས་ རིག)		ཉེ་ཉོན་ འཕྱིང་། ༩	ཉེ་ཉོན་ ཆེན་པོ། ༩	ཀྱན་འཕྱོ་ཡུལ་ རེས་དགེ་བརྩེ་ གཅིག། འཕྱིང་གཉིས་ ཆེ་བརྒྱད་དུག་ གསུམ་པོ།
ཡིད་ཤེས།	༥༡	ཀྱན་འཕྱོ། ༥	ཡུལ་རེས། ༥	དགེ་བ། ༡༡	ཅ་ཉོན། ༤	ཉེ་ཉོན་ རྩེད་དུ་ ༡༠	ཉེ་ཉོན་ འཕྱིང་། ༩	ཉེ་ཉོན་ ཆེན་པོ། ༩	དེ་མཆོངས་ ཤེས་སྒྲིབ་ར་ གཅིག་པོ།
ཉོན་ཡིད།	༡༩	ཀྱན་འཕྱོ། ༥	ཡུལ་རེས། ༡ (ཤེས་རབ།)		ཅ་ཉོན། ༤ (འདོད་ཆགས། མ་ རིག་འཛིག་ལྷ་ ར་ རྒྱལ།)			ཉེ་ཉོན་ ཆེན་པོ། ༩	ཆེ་བརྒྱད་ཀྱན་ འཕྱོ་ཤེས་ཁོ་ ན། ཆགས་ མོངས་འཛིག་ ཁེངས་ཤེས་འཕྱོ་ བ།
ཀྱན་གཞི།	༥	ཀྱན་འཕྱོ། ༥							ཉོད་ནི་མ་ལྟོང་ ཀྱན་འཕྱོ་ལ།

ལྷ་པ་སེམས་བྱུང་གི་སྒྲ་དོན་ནི། སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་འབྱུང་བས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ།

༡༡། །རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་རྟོགས་ངོས་བཟུང་བ་ངེས་ཤེས་ཡིད་གྱི་བརྟན་ཕྱར་ཞེས་བྱ་བ་ བཟུགས་སོ། །

སྐུ་ཕྱག་རྒྱལ་མཆོན་དར་རྒྱས།

མེད་ལ་ཡོད་དང་ཡོད་ལ་མེད་ཅེས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ལ་ཆོལ་བྱེད་ཅིང་། །
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཤད་པའི་མཐའ་མར་ངས་ནི་ཅི་ཡང་མ་བཤད་ཅེས། །
རིག་རིག་བལྟས་བལྟས་རྩུབ་ཆེན་བཤད་ཀྱང་ཆོལ་དུ་མེད་པ་ཟས་གཙང་སྤྲུལ། །
ཁྱོད་ཀྱི་སྟོ་མོས་པ་མཐའ་ཡས་ལས་ཆ་ཙམ་བདག་ལ་གནང་བར་མཛོད། །

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་དབྱུ་མ་ངེས་དོན་རབ་གསལ་ འདིའི་སྤང་བྱའི་གཟུང་རྟོག་ནི་གང་། མི་སྟོང་བའི་འདྲིན་
ལས། བཤད་བྱའི་དབྱུ་མ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་ རྟོག་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་བཤད་པ་ལ། **གཟུང་རྟོག་བཤད་པ་**
བཟོད་བྱ་ཐེག་པའི་སྟོན་ནས་དབྱུ་མ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ **དང་། འདྲིན་རྟོག་བཤད་པ་དང་།** གནད་ཀྱི་དོན་བསྟན་
ཐོས། རང་རྒྱལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབྱུ་མ་གསུམ་བཤད་ **པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །**དང་པོ་ལ། **གཟུང་རྟོག་གྱིར་**
པ་ལས་འཕྲོས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་རྟོགས་སྟོར་ནས་ **བཤད་པ་དང་།** བྱེ་བྲག་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱི་པའི་
དབྱུད་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་འགོད་པ་ལ། དབྱུ་མ་འཐུག་ **གཟུང་རྟོག་ངོས་བཟུང་བའོ། །**དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་
པར། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱུ་འབྲིང་རྣམས་ཞེས་པའི་སངས་ ལས། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་ཅེན་པ། ཞེས་པ་དང་དེའི་
རྒྱུ་འབྲིང་པོ་དེ་འབྲིང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ལ་ དབྱེ་བ་ལ། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། གཟུང་བར་
ཐུག་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་ཡུམ་གྱི་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། རྩོངས་དང་སྤང་སོགས་བྱེ་བྲག་
རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་ གིས། དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲ། ཞེས་གཟུང་རྟོག་ལ་མ་
རྒྱན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སྟ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ རིག་པ། སྤང་པོ། མིང་གཟུགས། མཐའ་གཉིས། མི་ཤེས་
གྱིར་དང་། འདྲིན་པ་མི་སྟོང་གྱིར་དང་ནི། རྟོག་གྱི་བསེ་ པ། འཕགས་ལམ་ལ་མི་གནས་པ། དམིགས་པ། བདག་
རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། ཞེས་རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉན་ རྣམ་དག་སྦྱེད་བྱེད་དང་བཅས་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་
ཐོས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་ལས་ པར་རྟོག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཟུང་རྟོག་
དམན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་དོ། འོ་ན་སྐབས་ དགྲ། རྣམ་བུང་གི་སྤང་པོ། རྣམ་བུང་གི་སྦྱེ་བའི་སྟོ། རྣམ་

བྱང་གི་རིགས། རྣམ་བྱང་གི་སྒྲིབ། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་རིགས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་
ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་བཅས་ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་རྣམ་བྱང་གཞུང་རྟོག་དགྲ་སྟེ་སྐབས་དང་པོར་བཤད་
པའི་གཞུང་རྟོག་བཅོ་བརྒྱད། སྐབས་ལྔ་པར། འཇུག་པ་
དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། གཞུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ། དཀྱི་
ཡི་བདག་ཉིད། ཅས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
འཇུག་པ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་རིགས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་
པ། མཐོང་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པ། སྒྲོམ་ལམ་ཡང་
དག་པར་འབྱུང་པ། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་འདོར་ལེན་
བྱེད་པ། རང་གིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ། དེ་
ཡི་བྱེད་པ་ཉན་རང་ཡིད་བྱེད་གྱི་བསམ་པ་ཐག་བསྐང་
པ། འབྲས་བུ་མུང་འདས་གསུམ་ལ་འགོད་པ། སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་བཅས་ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་དགྲ་དང་། སྤྱི་ཞི་གང་
རུང་དུ་ལྷུང་བའི་རྟོགས་པ་དམན་པ། ཡོངས་འཛིན་མེད་
པ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་བ། གཞན་གྱིས་རྟོན་གྱིས་བྱང་
རྒྱུ་ཏུ་འགྲོ་བ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས་ལོག་
པ། ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཉི་ཆོ་བ། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ལམ་སྟ་
ཆོགས་པ། རང་དོན་དུ་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པ་དང་
གཞན་དོན་དུ་ཞིང་གཞན་དུ་འགྲོ་བ། དམན་པའི་མུང་
འདས་ཐོབ་ཆེས་སངས་རྒྱུ་སྟེ་འགྲོ་དགོས་པ་བཅས་ལ་
གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་དགྲ་
སྟེ་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བསྟན་པའི་གཞུང་རྟོག་བཅོ་བརྒྱད་
དང་བཅས་ཏེ་མཐོང་སྤང་གཞུང་རྟོག་སོ་དྲུག

དེའི་སྟེང་དུ་སྐབས་ལྔ་པར། མདོར་བསྟན་རྒྱས་
དང་སངས་རྒྱུ་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། ཇི་བཞིན་དོན་མིན་
རྣམ་རྟོག་པ། ཞེས་པའི་བར་སྒྲོམ་སྤང་གཞུང་རྟོག་བཅོ་
བརྒྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། སྟོན་པས་ཆོས་མདོར་
བསྟན་སྟེ་གསུངས་པ། རྒྱུ་པར་གསུངས་པ། གཉིས་ཀར་
གསུངས་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཞུང་བར་རྟོག་
པ་གསུམ། འདས་པ་སྦྱོར་ལམ། ད་ལྟ་བ་མཐོང་ལམ། མ་
འོངས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཞུང་བར་རྟོག་པ་གསུམ། སྦྱོར་
མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་གཞུང་བར་
རྟོག་པ་གསུམ་སྟེ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུག་པ་
གཞུང་རྟོག་དགྲ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མི་སྒྲིབ། སྤོང་པོ་
ཆོས་སྒྲིབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རྟོགས་པའི་
བྱང་རྒྱུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ། མི་རྟག་ལ་སོགས་སྟེ་སྒྲོམ་
པ། མི་རྟག་ལ་སོགས་སྟེ་མི་སྒྲོམ་པ། སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་ལས་
ལྟོག་པ་སྒྲོས་བྲལ། གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་
མིན་པ་བཅས་ལ་དམིགས་པ་གཉེན་པོ་ཅམ་ལ་རྟེན་པའི་
ལྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་དགྲ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་ལྟར་སྐབས་
དང་པོ་དང་ལྔ་པ་ནས་བསྟན་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
སྤང་བྱའི་གཞུང་རྟོག་ལྔ་བརྒྱུ་ཙམ་བཞི་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་
གཞུང་རྟོག་དོན་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་གཞུང་ལས། གཞུང་
དོན་རྟོག་པ་སྤོང་བྱིན་དང་། ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱིས་གཞུང་
རྟོག་སྤོང་བ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆོས་སྟེ་བཤད་པས་གཞུང་

རྟོག་ལུ་བརྩུ་ཅ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་རང་རྒྱལ་
 གྱིས་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། མ་
 ཡིན་ཏེ། གུན་ཉོན་གཞུང་རྟོག་དགུ་ཡི་མཐའ་མ་ནམ་དག་
 རྒྱེད་བྱེད་ལ་གཞུང་བར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གཞུང་
 རྟོག་དགུ་ཡི་ལྷ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་གཞུང་
 བར་རྟོག་པ་དང་། རྩག་པ་ཡ་རྩ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ལ་
 གཞུང་བར་རྟོག་པ་གཉིས། སྐབས་ལྷ་པའི་འཇུག་པ་
 གཞུང་རྟོག་དགུ་པོ་སྐབས་དང་པོའི་ནམ་བྱང་གཞུང་
 རྟོག་ལྷ་པ་དང་རྩག་པ་ཡིན་པས་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་
 དགུ། སྐབས་ལྷ་པའི་ཐོག་པ་གཞུང་རྟོག་དགུ་པོ་སྐབས་
 དང་པོའི་གུན་ཉོན་གཞུང་རྟོག་དགུ་པ་ནམ་དག་རྒྱེད་
 བྱེད་ལ་གཞུང་བར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཐོག་པ་གཞུང་རྟོག་
 དགུ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་གཞུང་རྟོག་བཅོ་བརྒྱད་
 དེ། གཞུང་རྟོག་སྟམ་ཅུ་སོ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་རང་རྒྱལ་
 ཀྱི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་གཞུང་རྟོག་བཅོ་ལྷ་པོ་
 དེ་དག་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་
 ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་སྐབས་དང་པོའི་གཞི་ཡི་རྟེན་ཅན་
 ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་དོར་
 བྱའི་གཞུང་བར་མདོན་པར་རྟོག་པ་དགུ་དང་། གཉེན་
 པོའི་རྟེན་ཅན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་བྱང་དང་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་རྣམ་བྱང་ལ་སྤང་བྱའི་གཞུང་བར་མདོན་པར་རྟོག་པ་
 དགུ། སྐབས་ལྷ་པའི་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་ལ་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་རྣམ་བྱང་ལ་སྤང་བྱའི་གཞུང་བར་མདོན་པར་རྟོག་པ་
 དགུ་དང་། ཐོག་པ་གཞུང་རྟོག་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་
 བྱང་ལ་ཐོག་བྱའི་གཞུང་བར་མདོན་པར་རྟོག་པ་དགུ་

སྟེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་
 སྐབ་གཞུང་རྟོག་སོ་གཉིས་པོ་ལས་གཞི་ཡི་རྟེན་ཅན་གྱི་
 གཞུང་རྟོག་རྣམ་དག་སྦྱེད་བྱེད་ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་སྤྱད་པའི་གཞུང་རྟོག་བརྒྱད། གཉེན་པོའི་རྟེན་
 ཅན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དང་ཡ་རྩ་ཏུ་བྱིན་
 པའི་རིགས་ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྤྱད་
 པའི་གཞུང་རྟོག་བདུན་དེ་ཤེས་སྐབ་གཞུང་རྟོག་བཅོ་
 ལྷ་སྟོང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་དེའི་ལུལ་ཡང་བདེན་
 མེད་ཏུ་རྟོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱིས་བདག་མེད་བྱེད་དང་
 གཉིས་རྟོགས་པ་དང་ཤེས་སྐབ་བྱེད་སྟོང་བ། རྣམ་པར་
 ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པ་རིམ་པ་གཅིག་
 གིས་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
 ལེགས་པར་བྱུང་པས། སྐབས་གཉིས་པར། གཞུང་དོན་
 རྟོག་པ་སྟོང་བྱིར་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བྱུང་
 ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དེ་དག་མི་སྟོང་བས་ཉན་ཐོས་ལམ་
 ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ཏུ་ཡང་ལེགས་
 པར་འཐད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་རྟོག་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་
 ཀྱིས་སྟོང་བས་མ་ཁྱབ་པ་ནི་བྱང་སེམས་མཐོང་སྟོམ་ལམ་
 ཀྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་
 སོ་དགུ་ཡོད་པས་བྱུང་བོ། །གཞུང་རྟོག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

**གཉིས་པ་འདྲིན་རྟོག་བཤད་པ་ལ། འདྲིན་རྟོག་
 སྦྱར་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རང་རྒྱལ་གྱིས་མི་སྟོང་བའི་
 འདྲིན་རྟོག་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།** སྐབས་དང་
 པོར། རྩས་དང་བརྟགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས། འདྲིན་
 པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། ཁེས་མདོར་བསྟན་

ཏེ། རང་དབང་བདག་སྐོས་ལོ་ལོ་དང་། ཞེས་གང་
 ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ། རང་
 དབང་ཅན་གྱི་བདག་གཅིག་སྤེལ་བདག་རྒྱུ་བདག་ལྟ་
 བ་པོའི་བདག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་བདག་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་གྱི་བདག་མཐོང་ལམ་
 ཀྱི་རྟོན་གྱི་བདག་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་རྟོན་གྱི་བདག་མི་སྒྲོབ་
 ལམ་ཀྱི་རྟོན་གྱི་བདག་བཅས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་འཛིན་
 རྟོག་པ་དགྲ་དང་། སྤང་སྐོས་བརྟེན་ལས་དེ་བཞིན་
 རོ། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྲག་ལམ་འཛིན་རྟོག་
 པ་ལ། སྤང་པོ། སྒྲེ་མཆེད། ལམས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ། རྣམ་བྱང་། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། བྱང་པར་གྱི་
 ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་བཅས་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པ་པོར་
 བྲག་ལམ་པ་ཅམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྲག་ལམ་འཛིན་
 རྟོག་པ་དགྲ་ཞེ་སྐབས་དང་པོ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 འཛིན་རྟོག་བཙུག་བྱེད།

སྐབས་ལྟ་པར། འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་
 དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ལམས་རྣམས་ནི། གསུམ་པོ་
 དག་དང་ཉི་འབྲེལ་དང་། གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་
 པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བྲག་ལམ་པ་དང་། ཆགས་
 པ་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགོ་
 ཉམས་ལ། འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྒྲེ་
 ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགྲ། ཆེད་
 བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་
 འཛིན་དང་། འགག་དང་བཅས་པའི་སྒྲེ་བ་དང་། དངོས་

པོ་ལྟན་དང་མི་ལྟན་དང་། གནས་དང་རིགས་ནི་འཛིན་
 པ་དང་། དོན་དུ་གཉེན་དང་རྒྱ་མེད་དང་། བྱིར་སྐོལ་
 བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཡིན་
 རོ། ཞེས་པ་སྒྲེ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་སྤང་
 དུ་རྒྱར་པའི་བྲག་ལམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགྲ། སེམས་ཅན་
 བྲག་ལམ་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དང་། ཆོས་བྲག་ལམ་པ་དང་
 སྤྱོད་མིན་ཉིད། ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་
 དང་། དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། ཡོན་
 བེད་པ་མ་ཡིན་དང་། སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འཁྲུག་པ་
 ལ། འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་
 བསྐྱུགས་པ་ཡིན། ཞེས་སྒྲོམ་སྤང་དུ་རྒྱར་པའི་གང་ཟག་
 གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་བྲག་ལམ་པ་ལ་བརྟེན་
 པའི་བྲག་ལམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགྲ། བདག་ཉིད་རི་བཞིན་
 ཀྱན་མཁྱེན་ནི། གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། ཞི་
 ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྐོས་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་
 དང་མི་ལྟན་དང་། མི་མཉམ་སྦྱག་བསྐྲུལ་ལ་སྐོས་
 དང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། གཉིས་
 སུ་མེད་དང་ཀྱན་མོངས་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་
 བཞེད། ཅེས་བྲག་ལམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་པའི་
 བྲག་ལམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགྲ་ཞེ་སྐབས་ལྟ་པར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་འཛིན་རྟོག་སོ་དྲུག་ཡོད་དོ།

སྐབས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་རྣམ་འཛིན་རྟོག་པར་རྒྱས་བཤད་བྱུང་ལ་བྲག་ལམ་
 འཛིན་རྟོག་པར་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྐབས་ལྟ་
 པར་རྒྱས་བཤད་འབྱུང་བ་དང་དོན་གཅིག་པས་ཡིན་

ཞིང་། སྐབས་ལྟ་པར་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
བཏགས་འཛིན་རྟོག་པར་རྒྱས་བཤད་བྱུང་ལ་རྣམས་འཛིན་
རྟོག་པར་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་བ་ཡང་སྐབས་དང་པོར་
བཤད་ཟིན་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་
སྐབས་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པར་རྒྱས་བཤད་བྱུང་ལ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་
པར་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྐབས་
ལྟ་པར་རྒྱས་བཤད་འབྱུང་བ་དང་དོན་གཅིག་པས་ཡིན་
ཅོ། །དེས་ན་ཤེར་བྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་འཛིན་རྟོག་ལྟ་བུ་ཆ་བཞི་ཡོད་དོ། །

**གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱིས་མི་སྤོང་བའི་འཛིན་
རྟོག་དོན་བཟུང་བ་ནི།** འོ་ན་གཞུང་ལས། འཛིན་པ་མི་
སྤོང་བྱིང་དང་ནི། ཞེས་འཛིན་རྟོག་མི་སྤོང་བ་རང་རྒྱལ་
ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པས་འཛིན་རྟོག་ལྟ་བུ་ཆ་བཞི་
པོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱལ་གྱིས་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་བསྟན་པའི་གང་ཟག་
གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་ཉོན་སྤྱི་
ཡིན་པས་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བས་སོ། །ལྷག་མ་
འཛིན་རྟོག་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྟ་པོ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱི་ཡིན་པས་རང་རྒྱལ་
ཀྱི་མི་སྤོང་བ་ཡིན། དེས་ན་འཛིན་པ་མི་སྤོང་བྱིང་དང་
ནི། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་
ནས་བཤད་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་དོན་
གཞུང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འདིར་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཛིན་བྱེད་གཙོ་

བོ་ཤེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཆད་ཀྱི་སྤང་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་
འདུག་པའི་བྱིང་། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་
ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་སྤྱིར་སྤོང་མ་བསེ་བུ་
དང་། རྒྱལ་སྤངས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམ་
ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། ཞེས་ཉོན་སྤྱི་སྤངས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་
ཀ་མཚུངས་པ་ལ། ཤེས་སྤྱི་གཏན་མ་སྤངས་པ་ལ་ཉན་
ཐོས། བྱེད་སྤངས་པ་ལ་རང་རྒྱལ། ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་
ལ་བྱང་སེམས་སམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པར་འཛིན་པའི་
བྱིང་རྟོ། །དེས་ན་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཉོན་སྤྱི་བྱིས་བསྟུས་
པའི་འཛིན་རྟོག་སྤོང་ཡང་ཤེས་སྤྱི་བྱིས་བསྟུས་པའི་
འཛིན་རྟོག་མི་སྤོང་བས་བྱང་སེམས་ལས་དམན་པར་
བྱུང་བས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འཛིན་པ་མི་སྤོང་བྱིང་
དང་ནི། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །མདོར་ན་
འཛིན་རྟོག་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་གྱིས་མི་སྤོང་བས་མ་ཁྱབ་
ཀྱང་ཤེས་སྤྱི་ཏུ་གྱུར་པའི་འཛིན་རྟོག་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་
གྱིས་མི་སྤོང་བས་ཁྱབ་པ་ནི་གནད་དམ་པའོ། །འཛིན་
རྟོག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

**གསུམ་པ་གནད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པས་མཐུག་
བསྟུང་བ་ནི།** ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱི་མ་ལུས་པ་སྤངས་
ཤིང་ཤེས་སྤྱི་གཏན་མ་སྤངས་པས། ཉོན་སྤྱི་ཏུ་གྱུར་
པའི་གཞུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་སྤངས་མ་སྤངས་ལ་
ཐེག་པ་གསུམ་ཁྱད་པར་མེད། འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
ཤེས་སྤྱི་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུང་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་གང་
ཡང་མི་སྤོང་བས་ཐེག་པ་གོང་མ་གཉིས་ལས་དམན་པ་
ཡིན། རང་རྒྱལ་གྱིས་ཉོན་སྤྱི་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུང་འཛིན་

ཀྱི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཤེས་སྲིབ་ཏུ་
 ལྷུང་པའི་གཞུང་རྟོག་སྤངས་ལ། ཤེས་སྲིབ་ཏུ་ལྷུང་པའི་
 འཛིན་རྟོག་མ་སྤངས་པས་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་འཕགས་ཤིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་དམན་
 པ་ཡིན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་སྲིབ་ཏུ་ལྷུང་པའི་གཞུང་
 འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ཤེས་སྲིབ་ཏུ་ལྷུང་པའི་གཞུང་རྟོག་
 གི་སྟེང་དུ་ཤེས་སྲིབ་ཏུ་ལྷུང་པའི་འཛིན་རྟོག་ཀྱང་སྤོང་
 བས་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཤོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་ལས་དམན་པར་འཛོག་པའི་
 འཛོག་བྱེད་ཤེས་སྲིབ་གཞུང་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་སྤོང་དང་
 མི་སྤོང་གི་ཐོག་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ནི་གནད་དམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་པ་དང་། དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྲིབ་
 པའི་སྟོགས་གཅིག་པོ་གཞུང་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྲིབ་པ་གསུམ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་
 པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་

ཁྱད་ཆོས་སྟོན་པའི་གཞུང་། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་
 ཕྱིར་དང་། འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། ཉན་གྱི་བསེ་
 རུ་ལྷ་བྱའི་ལམ། ཞེས་པའི་དོན་གྱི་འདོན་པ། ཤེས་སྲིབ་
 གཞུང་རྟོག་སྤོང་ཕྱིར་དང་། ཤེས་སྲིབ་འཛིན་རྟོག་མི་
 སྤོང་ཕྱིར། ཉན་གྱི་བསེ་རུ་ལྷ་བྱའི་ལམ། ཞེས་བཟུང་ན་
 གུན་མཁྱེན་གོ་རིམ་པས་བཞག་པའི་གཞུང་འཛིན་གྱི་
 རྟོག་པ་བཅུའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་དང་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་
 གི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། གུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་གྱི་
 གཞུང་དང་ཅུང་མི་མཐུན་དུ་འོང་ན་ཡང་དེ་ནི་རོང་
 སྟོན་ཆེན་པོས་ཉན་རང་གི་སྤང་བྱའི་རྟོག་པ་ཤེར་ཕྱིན་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་མི་སྟོན་པར་བཞེད་པའི་གནད་
 ལ་ཐུག་པས་དོན་གཞན་ཞིག་གོ། །འདི་དག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བསྟན་པའི་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་
 པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པོ་གོང་འོག་སྦྱར་ཏེ་
 བཏྲུས་ན་ལེགས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །
 འདིར་འབད་གྲུབ་དོན་ཅུང་ཟད་རྟེན་པ་འདི། །
 རང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་གཞུང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ། །
 དཔྱོད་པའི་ཡིད་འབྱམས་འདོགས་པའི་བརྟན་ཕུར་དུ། །
 ལྷུང་ནས་རབ་རིབ་མ་ལུས་སེལ་བྱེད་ཤོག །

༡༡། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཆེ་སྟོན་ཆུང་།

ཐུབ་བསྟན།

དེ་ལ་འདིར་སྟོང་ཆེ་སྟོན་ཆུང་ཟད་བཤད་པ་
 ལ། ཐོག་མར་སྟོང་ཆེ་འཛིན་པ་ལྟར་ཆོས་ཡང་དག་
 པར་བསྟུན་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱུ་འཛོལ་པར་
 འདོད་པས་ཆོས་མང་པོ་ལ་བསྟུན་པར་མི་བཀྱི་ཡི། ཆོས་
 གཅིག་ལ་བསྟུན་པར་བཀྱི། དེ་གང་ཞེ་ན། སྟོང་ཆེ་ཆེན་
 པོ་ལོ། །གང་ལ་སྟོང་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིམ་དུ་ཡོད་པར་སྟར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་སྟོང་ཆེ་ལ་ཡང་
 སྟོང་ཆེ་ལས་ལྟག་པ་མེད་དེ། སྟོང་ཆེ་པོ་ནི་ཐོག་མེད་
 ཀྱིས་རི་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་དཀའ་བ་སྟུང་དེ་ཆེ་བཅུན་
 བྱམས་མགོན་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྟུན་པར་ཁྱེ་མི་ལམ་
 བཟང་པོ་ཅན་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ། མཐར་ཁྱེ་མོ་ལྟས་སྟང་
 འབྲས་གཡང་ཤིང་རུལ་བ་ལ་ཞོག་སྟོང་དུ་བྱུང་གཞན་
 ཀྱི་སྟང་དུ་སྤང་བྱུག་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ལ་སྟོང་ཆེ་དྲག་པོ་
 ཤས་མི་བཟོད་པ་སྟེན་སྟོང་ཆེ་ཆེ་བཅུན་ཞེས་མངའ་
 བ་ལ་ཐུགས་ཆེ་རེ་ཆུང་། དེ་ཅན་དུ་ཞེས་མི་སྟོན་པ་ཞེས་
 པས་ངས་ཁྱོད་ལ་ཞུས་མི་སྟོན་པ་མིན། ང་ནི་ཉག་ཏུ་
 ཁྱོད་ཀྱི་དུང་ན་གནས་ཀྱང་ཁྱོད་ཐོག་སྟོང་ཆེ་བས་མ་
 མཐོང་བ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་སྟུན་པ་བྱས་
 པས་ཐོག་སྟོང་ཆུང་སྟུན་པས་ཁྱེ་མོ་རུ་མཐོང་ཞིང་། ད་ལྟ་

སྟོང་ཆེ་ཆེན་པོ་སྟེན་པས་སྟོང་ཆེ་ལྟག་མ་མེད་པ་དག་སྟེ་
 ང་རང་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་
 ཐོག་པ་སྟོང་ཆེ་ལ་ཡང་སྟོང་ཆེ་ལས་ལྟག་པའི་ཆོས་མེད་
 ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་སྟེ་
 པའི་རྒྱ་མ་གོར་བ་ཡིན་པས་ཐབས་དུ་མའི་སྟོན་སྟོང་
 ཆེ་བསྟོན་པ་ལ་འབད་དགོས།

གཉིས་པ་བསྟོན་ཆུང་སྟོང་ཆེ་དེ་དེ་འབྲེལ་གྱི་
དགོས་ཤིང་། སྟོང་ཆེ་བསྟོན་པ་དེ་ཡང་མ་ལག་རྒྱུ་
 མའི་བྱ་རྒྱུ་ཁྱུར་བའི་སྟུན་པས་བྱ་ལ་སྟུག་བསྟུན་
 དྲག་པོས་སྟོང་ཆེ་ཤས་མི་བཟོད་པ་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་
 དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་མ་རང་ལ་ལག་པ་མེད་པ་བྱ་རྒྱུ་ནང་
 བས་འདོན་ནི་མ་ཐུག། ད་ཅི་དྲག་སྟུན་པས་སྟུག་བསྟུན་
 དྲག་པོས་འོ་དོད་འབོད་བཞིན། སྟོང་ཆེས་བྱ་དེ་རྒྱ་ལས་
 སྟུན་པས་ཐབས་ཞོན་བསམ་ཞིང་དེ་ལ་འབད་པ་བྱེད་པ་
 བཞིན་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཉོན་ཀྱི་རྒྱ་པོས་འཁྱེར་ནས་འཁོར་བ་སྟུག་གི་རྒྱ་མཚོར་
 བྱེད་པ་ལ་བཅོས་མིན་ཀྱི་བཟོད་བསྟུག་མེད་པའི་སྟོང་
 ཆེ་སྟེ་ཡང་། རང་ལ་དེ་དག་སྟུག་བསྟུན་པས་སྟོང་ཆེ་པའི་
 ལུས་པ་མེད་པས་ད་ཅི་བྱེད་སྟུན་དུ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྟེ་
 མ་དང་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་སྟོང་ཆེ་

བ་ཞིག་དགོས་པའོ། དེ་ལྟར་སྤྱིར་རྗེ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཡང་
བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བས་དང་པོ་ནས་
དམིགས་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་ན་དམིགས་པ་རྒྱ་
ཆེ་ནས་སྐྱོམ་ལེགས་པ་ཞིག་མི་འོང་བས། དེས་ན་ཐོག་
མར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་གང་
རུང་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ། དེ་ནས་རིམ་
པ་བཞིན་སྒྲོ་སྒྱུར་སྟེ་མཐར་ནམ་མཁས་གར་བྱལ་གྱི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་བྱུང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

ད་ནི་སྤྱིར་རྗེ་སྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། སྤྱད་བསྐྱེད་
དཀ་པོས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་དཔེར་ན་བཤའ་ལུག་
གསད་སར་ཁྲིད་པ་ལྟ་བུའམ། བྱ་ཅན་བཙོན་པ་ཞིག་
རྒྱལ་པོས་གསད་སར་ཁྲིད་པའམ། སྒོ་བྱུགས་དུད་འགོ་
ནམས་སྒྲ་འཕྲིགས་པ་དང་། བྱ་གཙོད་པ། སྤྱ་གཏོགས་
པ། གསོན་ཁྲག་འབྱེན་པ་སོགས་དཔྱལ་བ་དང་འབྲ་
བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དངོས་ཏྟ་གཡག་སོགས་དུད་འགོ་པལ་
པ་དག་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་
གཞན་ཡིན་སྟམ་པའི་སྒོ་དེ་བོར་ནས་རང་གི་བཤེ་བའི་
པ་མ་བུ་སྤྱད་གི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་སོ་སོར་
རང་ཉིད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བཞིན་པའི་སེམས་
ཅན་དེ་ཡིན་ན་ངི་ལྟར་བྱེད་སྟམ་དུ་སྒོ་བཞག་ ད་ཅི་

དཀ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད། ཐོས་ནས་ཡིབ་འགོ་
ས་ཞིག་ནི་མེད། འཕྱར་འགོ་བའམ་ཡལ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་
ནི་མི་ཤེས། བར་སྐོལ་ནི་མི་སྤྱད། ད་ལྟ་རང་ཆེ་འདིའི་
སྤང་བ་དང་བྲལ། གཅེས་པའི་ལུས་སྟོག་རྒྱབ་དུ་བསྐྱར་
ནས་གར་སྤེལ་གར་སྤེལ་མི་ཤེས་པར་བྱི་མའི་ལམ་དུ་
འགོ་དགོས་པ་འདི་སྤྱིར་རྗེ་རྒྱམ་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་རང་
ཐོག་དུ་སྒྲངས་ནས་སྒོ་སྤྱོད། དེ་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དཀ་པོས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་འདི་སྤྱིར་རྗེ་
རྗེ། འདི་ད་ལྟ་རང་སྤྱད་བསྐྱེད་འདི་ལས་ཐར་ན་ཅི་མ་
རུང་སྟམ་དུ་བསྐྱོམ། ཡང་སྤྱད་བསྐྱེད་འདི་ལྟ་བུ་མྱོང་
བའང་སྤྱི་བ་སྒོན་མར་མི་དགེ་བ་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་
ཡིན། ད་ལྟ་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ནམས་ཀྱང་བྱི་མ་འདི་ལྟ་
བུའི་སྤྱད་བསྐྱེད་མྱོང་བར་ངེས་པས་སྤྱིར་རྗེ་རྗེ་སྟམ་དུ་
སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ནམས་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱིར་
རྗེ་བསྐྱོམ། དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་ངན་སོང་གི་གནས་རིས་
ནས་མཐར་ནམ་མཁས་གར་བྱལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལས་ངན་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱལ་པས་འདི་
ཐམས་ཅད་རིགས་དུག་སོ་སོའི་ལས་སྤང་སྤྱད་བསྐྱེད་
བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་
རྒྱོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཕྲོག་ན་ཅི་མ་རུང་
སྟམ་དུ་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་བསྐྱོམ་པའོ།

༣༡། གཞན་སེལ་སྐྱོར་མདོར་ཙམ་བཤད་པ།

ཐཱ་བ་དོ་ཇེ།

གཞན་སེལ་སྐྱོར་མདོར་ཙམ་བྲི་ན། དང་པོ་གཞན་སེལ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ན། དེ་ཡང་གཞུང་ཆ་བ་
ལས། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། གཞན་
སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། ཡུལ་དེའི་དངོས་འགལ་
བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེར་སྤང་བའི་སྒོ་བཏགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ། དེ་ཡང་ཆ་བ་
ལས། ཡོད་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི། སྒོ་ནས་སེལ་བ་
ནམ་པ་གཉིས། སྐྱོད་ང་སྒོ་ཡི་དབྱེ་བ་གཉིས། ཡོད་མེད་
དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེན་
གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡོད་པ་གཞན་སེལ། མེད་པ་གཞན་
སེལ་གཉིས་ཡོད། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་གཞན་
སེལ་དང་དངོས་མེད་གཞན་སེལ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
བྱབ་པ་ཡོད་པས། གཞུང་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་
གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་བྱིར་དེ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ། །ཞེས་
གསུངས། རྟོགས་པ་ལ་དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དེ། དངོས་པོ་གཞན་
སེལ་དང་དངོས་མེད་གཞན་སེལ་གང་ཡིན། དངོས་

པོ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རང་གི་དངོས་
འགལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་མེད་ནམ་པར་བཅད་ནས་
དངོས་པོ་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྒོ་བཏགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དངོས་མེད་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། རང་
གི་དངོས་འགལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནམ་པར་བཅད་
ནས་དངོས་མེད་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྒོ་བཏགས་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །

གོང་གི་རྟོག་པ་དེས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་
ཀ་ལ་འཛིན་སྤངས་བྱེད་དང་མི་བྱེད། བྱེད་ན་བྱེད་ཚུལ་
གང་ཡིན་ནམ་རྟོགས་པ་འདུག དེ་མ་ཟད། བདེན་
དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་
ནམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བཅད་ཤེས་མ་
གཏོགས་གཞན་ཡུལ་དེ་ལ་སྒོ་གཏན་ནས་མ་ཞུགས་
པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་འཆོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྟོགས་ནས་
མ་རྟོགས་པ་ནམ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་ཞུགས་ལ་བསྟན་
ན། དཔེར་ན། རྟོག་གི་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་འཛིན་
པའི་སྒོ་དེའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་གང་ཡིན། ཡང་ན་
སྒོ་དེས་ཡོད་པ་འཛིན་ནམ་མེད་པ་འཛིན། ཡང་ན་སྐབས་

པ་འཛིན་ནས་དགག་པ་འཛིན། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་དང་
 རྒྱལ་པ་གང་རུང་འཛིན་ན་དངོས་པོ་གཞན་སེལ་ཡིན་
 དགོས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་གཞན་སེལ་
 ཡིན་དགོས་སོ། བྱིང་གི་འཛིན་གཞིའི་རྟེན་དེ་དངོས་པོ་
 ཡིན་ན་དངོས་པོ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱུང་པ་མེད་པ་
 དང་། འཛིན་གཞིའི་རྟེན་དངོས་མེད་ཡིན་ན་དངོས་མེད་
 གཞན་སེལ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། དཔེར་ན་འཛིན་གཞིའི་
 རྟེན་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་
 བྱི། རི་བོང་རྩ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟེན་པའི་དངོས་ལུལ་

དེ་ཡིན་ནོ། ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རང་འཛིན་རྟེན་
 རོར་དགག་པ་ནས་པར་བཅད་ནས་རྒྱལ་པར་སྤང་བའི་སྐོ་
 བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དངོས་པོ་གཞན་སེལ་
 ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་བྱུང་པར་
 མ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་ཙམ་འཛིན་པའི་རྟེན་པའི་དངོས་ལུལ་
 གང་ཡིན་ནམ། དེ་འབྲེལ་རྟེན་པའི་དངོས་ལུལ་ཡོད་ན་
 དངོས་པོ་གཞན་སེལ་དང་དངོས་མེད་གཞན་སེལ་གང་
 ཡིན་ནམ། འོགས་པ་ཙམ་རེད་འདུག་གོ།

ཚུམ་ཡིན་གཞི་རྟེན་འདིར་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལས་ཞིན་ཏུ་འདོད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་བྱེན་དེར་དམིགས་ཏེ་
 བས་བྱ་རྒྱུ་མི་ཡིན་མིར་སྒྲོ་རྒྱུ་ཞིན་ཚུམ་ཡིན་འབྲི་བའི་ཐབས་ལ་སྒྲོད་རྒྱུ་འབྲི་བྱས་ན་ཅི་དྲན་དཔེར་
 བྱ་བྱོད་ཀྱིས་བྱ་ཆར་གྱི་རྒྱ་བྱེན་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱུ་ར་འདི་ཆེས་བཟང་བའི་བྱོགས་པོ་ཞིན་ལ་སྒྲོད་ཆེད་
 འབྲི་བ་དང་། ཁོར་ཚུམ་ཡིན་ལ་བཟུང་སྤྱོད་བྱས་སྤྱོད་འདིར་ཆེད་ཨོ་ཆེ་བར་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱས་པ་
 ཡིན་ན། བྱོད་ལ་དཀའ་ཁག་ཡོད་མི་སྤྱིད། གཞན་བྱོད་རང་མེ་ཏོག་རྒྱུ་ར་ར་ཆ་རྒྱས་ཆེ་བས་དེ་ལ་
 རི་ཨོ་འབྲི་བ་བཞིན་གཞན་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་འབྲི་དགོས་དོན་མེད། རང་ཉིད་ཀྱི་དྲན་པའི་དོས་སྤྱོད་
 ཡོད་དེ་བཞིན་ཡིན་ཏེ་ར་ལ་ལ་ས་ཆོག་ཅེས་བཞད་པ་ཡིན། □

ཉིར་མིར་མི་ཡིན་མི། དབྱིན་ཅི། (1820.04.27-1903.12.08)

༡༡། ལྷན་པའི་དབུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུགས་སོ། །

ལྷན་བཟང་འཛིགས་མེད།

ནམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྷན་བཞེན་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མི་མཐུན་པ་དུ་
མར་སྤང་ངོ་། ལྷན་མཁུན་རོང་སྟོན་དང་། ལོ་ཆེན་ལ་
སོགས་པས་ནམ་རྟོག་བཞི་པོ་དེ་སྤང་བྱར་ལྷན་པ་ལ་
བཞེད་དེ། ལྷན་དང་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་སྤང་བྱར་ལྷན་
པ་ལ་འགྲེལ་ལོ། ལྷན་མཁུན་གོ་རམས་པས་སྤང་བྱར་
ལྷན་པ་འདོད་པ་ནམས་ལ་འཐད་ལྷན་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་
ནས། ལྷན་དང་སྟོན་ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་སྤང་བྱར་ལྷན་
པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཉི། སྤང་བྱར་ལྷན་པའི་སྤྱོད་
སྟོན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། ཡང་ཉི་སྤང་
དང་། འགྲེལ་ཆུང་དུ་ཡང་། ནམ་རྟོག་བཞི་དང་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་གངས་བཞེན་
དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱི་སྤང་བྱར་ལྷན་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀའ་
ནས། རང་ལུགས་སྤྱབ་རྟོག་བཞི་པོ་སྟོན་ལམ་རྩེས་ཐོབ་
ལ་ངོ་བོར་ལྷན་པ་དང་། དགག་རྟོག་བཞི་པོ་སྟོན་ལམ་
མཉམ་གཞག་ལ་ངོ་བོར་ལྷན་པ་བཞེད་དོ། འོན་ཀྱང་དེ་
ལྟར་བཀའ་པ་ནི་ཁོ་བོས་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དང་པོ་
སྤང་བྱར་ལྷན་པ་ལ་འཆད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་

ཆོག་གཅིག་ལས་དོན་གཞན་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཉ་ཅང་
ཐལ་ཆུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་སྤང་ངོ། གཉིས་
པ་ཉི་སྤང་དང་། འགྲེལ་ཆུང་ལས་གངས་བཞེན་དུ་ལྷན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ངོ་བོར་ལྷན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱིད་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་མེད་པའི་
དམ་བཅའ་ལ་ཡང་མཆུངས་པས་བྱིད་རང་རྒྱ་གར་སྤྱོད་
ཅན་དང་། བོད་ཀྱི་གདོང་དམར་བཞེན་དུ་མིག་གདངས་
ཉི་ལུས་པའི་གནས་ལ་བསྐྱབས་འདུག་པས་ལེགས་པར་
དབུད་པར་བྱའོ།

ཡང་སྤྱབ་རྟོག་བཞི་དང་དགག་རྟོག་བཞི་པོ་
རྩེས་ཐོབ་དང་མཉམ་གཞག་ལ་ངོ་བོར་ལྷན་ན། འོན་ཀྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་བཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་
པ་བཞི་པོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། སྤྱབ་རྟོག་བཟུང་འདྲིན་གྱི་
རྟོག་པ་བཞི་པོ་མེད་དེ་སྟོན་ལམ་རྩེས་ཐོབ་ངོ་བོར་ལྷན་
པའི་ཕྱིར། དགག་རྟོག་བཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་
མེད་དེ་སྟོན་ལམ་མཉམ་གཞག་ལ་ངོ་བོར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
རོ། སྟོན་ལམ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་ལྷན་ན་ཆོགས་ལམ་
པའི་རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་རི་ལྟར་སྤྱིད། དེ་དག་ལས་གཞན་
བཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་རྟོད་པར་དཀའོ། ཡང་མི་

ཉག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པའི་ཆེ་མི་ཉག་པ་
 མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མ་འདས་པས་
 མི་ཉག་པ་ལ་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་
 པ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་པོ་སྒྲོ་ངོ་པོ་གཅིག་དུ་འདོད་པས། མི་
 ཉག་པར་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྲོ་དེ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་
 པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མ་འདས་ན་དེ་ལ་མངོན་
 པར་ཞེན་དགོས་པས་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡང་
 སྤང་བྱ་དགག་རྟོག་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་དུ་ན་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་ལས་མ་འདས་ཞེས་པའི་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་
 པར་དཀའོ། །

མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནི་སྦྱར་ལམ་
 དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཆ་ནི་སྤང་བྱ་དགག་རྟོག་
 ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ཡང་ལམ་ཉིད་དུ་
 ཁས་ལེན་དཀའ་སྟེ། མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནི་ལྡོག་
 པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཆ་ནི་ལྡོག་པ་ལས་གཞན་མི་སྤང་སྟེ། དཔེར་
 ན་བྱས་པའི་ཆ་དང་། མི་ཉག་པའི་ཆ་གཉིས་ལྡོག་པར་
 འཆད་ཅིང་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པ་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་

པ་ཐ་དད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ངོ། །ལམ་ཡིན་ན་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་བྱིས་པའི་གཏམ་ལམ་མ་འདས་
 ལོ། །དངོས་བསྟན་སྒྲུབ་རྟོག་བཞི་པོ་འདི་སྦྱར་ལམ་མཉམ་
 གཞག་བཞིའི་རིམ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་རྩིང་
 རྟོན་དང་། གོ་རམས་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་སྤང་ངོ། །སྤང་
 ཞེས་པ་ཡང་མགོ་གཞོན་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་ས་བོན་ནི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤངས་སོ། །ཁ་ཅིག་དངོས་བསྟན་
 གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་རྗེས་སྤོབ་གྱིས་སྤང་ཞེས་འདོད་
 གྲང་། དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་ནི་སྦྱར་
 ལམ་མཉམ་གཞག་ལམ་མ་འདས་སོ། །དེ་གཉིས་འཛིན་
 རྟངས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་རྟོག་དང་
 རྗེས་སྤོབ་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སྤང་གཉེན་མི་འགྲོ་ལོ། །རི་རྒྱུད་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་
 བོའི་སྒྲོ་སྒྲིལ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། ཐུགས་ལ་སོག་པ་ཡིན་ན། ཀུན་མཁྱེན་
 གོ་རམས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་ཅན་གྱི་མི་སྤྱན་རྣམས་ལ་
 བཟོད་གསོལ་ཞུའོ། །

༡༡། །སྒྲིག་ཆོག་ལ་དབྱུང་བ།

ཐུག་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

སྒྲིག་ཆོག་ལ་དབྱུང་བ་ལ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། ལུ་ལ་གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་
གཅིག་ཏུ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདག་
ཉིད་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་རབ་བྱུང་དེ་
གང་ཡིན་དབྱུང་བ་དང་། རབ་བྱུང་དང་བསྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཏུ་གཅིག་ཏུ་འཛོལ་བྱེད་པའི་འཛོལ་བྱུང་ལ་དབྱུང་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རབ་བྱུང་དེ་བར་མ་རབ་བྱུང་
ཡིན་ཏེ། མཆོ་རྒྱུ་བས། གཞུང་གི་དོན་རབ་བྱུང་བ་
བར་མའི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱེད་པར་རྒྱུ་ལ་དགེ་སྤོང་
གི་སྒྲིམ་པ་ཏུ་སྒྲིམ་ཅིག་ཅར་ཁད་ཉི་ལྷུ་བར་ཐུག་པར་ཐུག་ཞེས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། འོ་ན་དེའི་རོ་བོ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། བརྒྱུ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། བརྒྱུ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནའང་
འདྲ། བརྒྱུ་བ་གསུམ་བྱས་པས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་ཅན་
ཡིན་ནའང་འདྲ། སྒྲིམ་འདི་ལྷུ་གནས་ཏེ། རབ་བྱུང་
ཡང་བརྒྱུ་བ་གསུམ་མི་ལྷན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། རབ་
བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་མ་བྱས་པའམ་ལུས་མ་བརྒྱུ་བ་ཡོད་
པའི་བྱིར་རོ། མདོ་རྒྱུ་བ་ལས། གསོལ་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་
རུང་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་
རྒྱུ་བའི། མཆོ་རྒྱུ་འགྲེལ་མཐོང་བ་དོན་འགྲུབ་དང་། མཆོ་

རྒྱུ་ལས། གོ་རིམ་རྒྱུ་ལ་གཞན་ཉི་བར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་
མཁན་པོར་གསོལ་བའི་འོག་ཏུ་སྒྲིམ་དང་ཁ་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་དང་
གསོ་རུ་སྒྲིག་སྒྲིམ་པའི་གོང་ཏུ་ཡང་རབ་བྱུང་འབྱུང་ཏུ་
རུང་རོ་ཞེས་རབ་བྱུང་བྱས་ལུས་བརྒྱུ་བའང་ཡོད་པར་
གསུངས་ནས། མཆོ་རྒྱུ་ལས། ཁ་ཅིག་དགེ་རྒྱུ་ཡིན་
རབ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲིམ་དང་ཁ་
སྐྱེད་ཀྱི་ལ་དང་གསོ་རུ་སྒྲིག་བྱིན་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཡང་
རབ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཞིན་པའི་ཡིན་པས། དང་པོར་རབ་བྱུང་
བྱུང་བ་ཁོ་ན་བྱིན་ནས་བྱིས་སྒྲིམ་དང་ཁ་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་
པའི་གོ་རིམ་དེ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དེ་བཞག་ནས། རང་
ལུགས་ལ་རབ་བྱུང་བ་དང་། རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་
བྱིན་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཐད་ལ་ཞིན་པའི་སྐྱེད་
བྱེད་དུ། མདོ་རྒྱུ་བ་ལས། གསོལ་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་རུང་
རོ། ཞེས་པ་དེ་བཞག་ནས་སྐྱེད་འདུག་པས་རབ་བྱུང་
ཞིང་ལུས་མ་བརྒྱུ་བ་ཞེས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བར་མ་
རབ་བྱུང་གི་ཆད་བརྒྱུ་བ་གསུམ་ལ་འདྲིལ་ན་མ་བྱས་
པའི་སྒྲིམ་གནས་སོ་སྐྱེད། མ་ཟད་དེང་སང་རབ་བྱུང་
མ་བྱིན་ཀྱང་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རབ་བྱུང་གི་
ཆ་ལུགས་འདྲིན་པའང་མདོན་སྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱེད་པས་དེ་
དག་ཀྱང་རབ་བྱུང་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཁྱེད་ཆེས་

པའི་སྒྲིན་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་དཀའོ། ཡང་ན་བརྗེ་བ་
གསུམ་བྱས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་
བྱས་པ་ལ་བར་མ་རབ་བྱུང་དུ་བཞག་གོ་ཞེ་ནའང་། མི་
འཐད་དེ། སྤར་གྱི་དེས་གཞོད་པ་མ་ཟད། སྤོན་ཆོག་གི་
སྐབས་ཀྱི་རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱང་ཆོག་ཇི་ལྟ་བུས་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། གསོལ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྤོན་ཆོག་གིས་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་ཆོ་ནའང་ལས་མ་བྱས་གོང་དུ་ལུས་བརྗེ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆ་ལུགས་དེ་བཞིན་བྱས་ནས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ངོ་
བོ་བརྗེ་བ་གསུམ་ལ་འཛོག་པའི་སྤོབས་པ་བདག་ལ་
དབེན་ཞིང་། དེ་གསུམ་ཡང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་
ལས་དེ་ལྟར་པའི་དེས་པ་མེད་པའང་གཞུང་གིས་བྱུང་
བོ། བར་མ་རབ་བྱུང་དེ་གསུམ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་
ལུང་ཡང་། ཀམ་ཤ་ཉམ་ལས། སྤྱའི་རྒྱལ་སོ་གཙོ་བོ་དེ་
རབ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་བདག་རབ་བྱུང་ཏེ། བྱིམ་
པའི་རྟགས་སྤང་ངོ་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་པར་
ལེན་ཏོ། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་ལུང་གསལ་བར་མ་
མཇུག་དེས་ན་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཡིད་བརྗེ་
བ་ཞེས་པའི་ཡིད་བརྗེ་བའི་ངོ་བོ་ཡང་བཙལ་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་དུས་
གཅིག་ཏུ་འཛོལ་ཅེས་པའི་འཛོལ་དུས་དཔྱད་ན། དེ་
གཉིས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐོབ་པར་མ་འཛོག་ན་
དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་རྗེ་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་
མཆོ་སྤྲེལ་པའི་དགོངས་པ་འཇུག་བར་དཀའ་སྟེ། སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་མ་ཐོབ་ན་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་འཛོལ་དགོས་

པ་གང་ཞིག་དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྤྲེལ་བས། ཐིན་གྱིས་
རབ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་རྫོགས་བྱས་པའི་ཆོག་ཆོས་
ཅན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་
རིམ་གྱིས་འཛོལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོན་ཆོག་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་སྤོན་ཆོག་གིས་དེ་གཉིས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་
པ་བཀག་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་གསོལ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྤོན་ཆོག་གིས་
དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བར་གསུངས་པས་ཀྱང་
གཞོད་དེ། གསོལ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྤོན་ཆོག་དང་ད་ཆོག་
གིས་འབྲས་བུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྤྲེལ་བས། ཆོག་གཅིག་གིས་རབ་
བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་
བཤོ། ཞེས་དང་། སྤོན་གྱི་ཆོག་འདི་ནམ་པ་ནི་རབ་བྱུང་
དང་བསྟེན་རྫོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཛོལ་པར་བྱེད་པའི་
ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རིག་པར་བྱའི། ནམ་པ་གཞན་རིམ་གྱིས་
ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རྗེ་ཀ་
ལས། དུས་གཅིག་ཁོན་དེ་གཉིས་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་སྟེ། རིམ་
གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། རིགས་པས་བརྟགས་
ནའང་མི་འཐད་དེ། བསྟེན་རྫོགས་དང་རབ་བྱུང་དུས་
སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐོབ་པའི་དོན་མིན་པར་འདོད་པ་
དག་གིས་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ངོ་བོ་བརྗེ་བ་གསུམ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འོ་ན་
གསོལ་བཞིའི་སྤོན་ཆོག་གིས་བསྟེན་རྫོགས་བྱས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དེ་སྤོན་ཆོག་གིས་ཐོབ་པ་མིན་པར་

འགྱུར་ཏེ། གཞན་བདུན་གྱི་མིན་པ་གཞིར་བྱས་ལ་གསོལ་
བཞི་སྟོན་ཚོག་གིས་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་བྱེད་
གོང་ནས་དེ་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་རབ་བྱུང་ཀྱང་སྟོན་ཚོག་གིས་ཐོབ་པ་མིན་པར་འགྱུར་
ཏེ། སྟོན་ཚོག་བརྒྱད་པོ་གང་གིས་ཀྱང་ཐོབ་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་བྱུང་གི་སྟོན་ཚོག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་
ན་ཞེ་ན། རྣམ་དག་བྱང་དུ་ཐེབས་དུས་ནས་རང་བྱུང་
གི་སྟོན་ཚོག་ཡོད་པའང་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་བཞག་
པའི་མཐར་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་པོ་གང་ཡང་

མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ཚོག་ཡོད་པའང་འདོད་དགོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྟོན་ཚོག་དེ་རབ་བྱུང་གི་ཚོག་པའམ་འཐོབ་བྱེད་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུར་ཤོག་གི་སྟོན་ཚོག་
སོགས་འགའ་ཞིག་ལས་རབ་བྱུང་དང་གསོལ་བཞིའི་
སྟོན་ཚོག་གཉིས་རབ་བྱུང་གི་ཚོག་པའམ་དེ་འཐོབ་བྱེད་
དུ་འཛོག་པའང་དོན་མེད་དེ། དེ་ལས་རབ་བྱུང་ཐོབ་པ་
གཏན་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་དང་པོ་རབ་
བྱུང་དེ་ངོས་འཛིན་གལ་ཆེ་བས་དཔྱད་ལྡན་དག་གིས་
དབྱེད་པར་བྱའོ། །

རྒྱ་ཡི་རྩ་ལྟུང་གི་སྟོན་པ་གསུང་གི་དམིགས་ལྟུང་ལོ་མ་བྱིས་པ་སྟོན་ལྟུང་གི་ཞིག་ཆགས་སྟུང་དང་།
སྟོན་པ་གསུང་གི་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ལོས་པ་དེ་ཡིན། རྒྱ་ཀྱུང་ལྟུང་
ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བཞག་ན། བྱེད་བྱིས་སྟུང་མགོ་ནས་ལོ་ཁ་བའི་བྱ་བ་སྟུང་ས་ན་སྟུང་
རྣམས་བཞག་ལོངས་པ་གི་ཞིག་མཁུར་གྱི་ཁམ་བྱུང་བྱ་བ་ཡིན་མི་སྲིད་པ་དེ་འདྲའོ། །

ཉིན་མིར་མི་མི་མི་མི། དབྱིན་ཇི། (1820.04.47-1903.12.8)

༡༡། རྒྱུས་བྱ་ཚད་མ་སྒྲུབ་བྱེད་ལུགས་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་སྒྲིས་པ།

རག་དབང་ཐེག་མཆོག

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ་གྱུར་པ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།

བཅོམ་ལྷན་རྒྱུས་བྱ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་ནི།
སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་དག །
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ངེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ།
ཅུང་ཟད་བསྟན་ཏེ་སྒྲིས་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲིས།
དེ་ཡང་དང་པོ་རྒྱུས་བྱ་ཚད་མ་ཡི།
ས་མཆམས་གང་ནས་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ།
སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་།
དོན་གྱིས་འཕགས་པ་སྒྲོ་བ་དག་ཀྱང་བསྟན།
བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར།
རང་གིས་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་གང་།
འཕགས་པ་སྒྲོ་བ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཁ་ཅིག་རྒྱུས་བྱ་ཚད་མ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་བསམ།
ཅི་བྱིར་ཞེན་རྒྱུས་བྱ་ཚད་མ་ནི།
གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་ཚད་མ་སྟེ།
དེ་དོན་སྒྲེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་བཞིའི།
གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་སྟོན་པའོ་ཞེས།
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་གསལ་བས་སོ།

བཅོམ་ལྷན་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ།
སྟགས་རྗེ་ཆེ་དང་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
བདེ་གཤེགས་སྒྲོ་བ་པ་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི།
ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་གང་།
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་ཏུ།
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ལུགས་འབྱུང་བཤད་པ་ནི།
དང་པོ་སྟོང་རྗེ་རབ་ཏུ་གོམས་པ་ལས།
སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་སྟོན་པ་དང་།
དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་དེ་ལས་སྒྲོ་བ་པ་ལོ།
དང་པོ་སྟགས་རྗེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི།
བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་གང་བྱིར་རྟོན་བཟན་པ།
སེམས་ལ་གོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར།
གོམས་རྟོན་དག་དང་མ་བུལ་གོམས་རྒྱར་ན།
རང་གི་རང་གིས་མཐའ་མེད་འཕེལ་བར་འགྱུར།
གཉིས་པ་དེ་ལས་སྟོན་པ་བྲུབ་ཚུལ་ནི།
བཅེ་ལྷན་གཞན་གྱི་སྟག་བསྐལ་གཞོམ་བྱའི་བྱིར།
རང་གིས་ལམ་གང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར།
ལེགས་པར་མཐོང་བ་མེད་པར་གཞན་དག་ལ།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་སྟོན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །
 དེ་ལྟར་ལམ་ལ་མཛོན་པར་བཙོན་པ་ལས། །
 བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་གྱུབ། །
 སྐབས་འདིར་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །
 སྟོན་པ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟོན་གྱུར་པ། །
 འབྲས་བུའི་མིང་ཉིད་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ལོ། །
 གསུམ་པ་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་གྲུབ་ཚུལ་ནི། །
 བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡུན་རིང་གོམས་པ་ལས། །
 སྐྱག་བསུལ་རྒྱ་གང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ། །
 ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །
 བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་ནི། །

ལེགས་པར་སྤངས་དང་སྤར་ཡང་མི་སྟོག་པར། །
 སྤངས་པ་དེ་བཞིན་མ་ལུངས་སྤངས་པ་ལོ། །
 བཞི་པ་དེ་ལས་སྟོབ་པ་གྲུབ་ཚུལ་ནི། །
 འདི་ལྟའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་བཙོན་ལྡན་གང། །
 རང་གིས་གཟེགས་པའི་དོན་གང་གདུལ་བྱ་ལ། །
 མ་ལུས་སྟོན་པས་སྐྱག་བསུལ་རྒྱ་མཚོ་ལས། །
 ཡོངས་སུ་སྟོབ་ཕྱིར་སྟེས་བྱ་ཆད་མ་ལོ། །
 འདི་ལྟར་བཙོན་ལྡན་ཆད་མ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི། །
 ལུགས་འབྱུང་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་ལས། །
 དགེ་བའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་མཆིས་གྱུར་གང། །
 སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལྷུང་དུ་སྐྱེམ་ཕྱིར་བཟོ། །

ཏྲུག་ཆན་གར་ཞིག་སྟོབ་ཕྱག་ལ་ཤེས་ཡོན་རྒྱུད་འདོད་ཀྱི་སྟོན་ལྡན་མི་སྟོན་
 པར་སྟོབ་འཁྲིད་བྱ་རྒྱའི་འབད་བཙོན་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཕྱགས་ཐང་མོར་མོ་བ་
 བསྟུན་པ་དང་ཅི་མཚུངས་ཤིང་། □

ཏཱ་ལའི་བུ་མོ་མཆོག་གི་མཆོག་པོ།

༣༡། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཤད་པ།

ངག་དབང་མཁྱིན་རབ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་
སྟེ། **མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་**རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའོ། །སྟེར་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། རྟེན་དང་། འདུས་བྱས་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་སྟེ། རྟེན་
ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་རྟེན་འབྲེལ། རྟེན་སྟོན་
ནས་རྟེན། འབྲས་བུ་སྟོན་ནས་འདུས་བྱས་སུ་བཞག་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དབྱེ་ན་ཟག་མེད་དང་ཟག་
བཅས་གཉིས་ལས། ཟག་མེད་ནི་མ་རིག་པ་འགགས་
པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་ནས་སྟེ་བ་འགགས་པས་ཀླུ་
འགག་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པ་འགགས་པ་འགོག་བདེན་གྱི་ཆ་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་
མ་ཡིན་གྱི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་འགག་ན་
ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་འགགས་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་སྟེས་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཆ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཟག་
བཅས་ལའང་གཉིས་ལས། ཕྱི་ཡི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ས་པོན་
ལས་ལྷ་གྲ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཟེན་པའི་བཅ་པོ་རྣམས་
སོ། །ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ། དབྱེ་བ། **སོ་སའི་ངོ་བོ་** རྟེན་
མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་ཚུལ། རྟེན་འབྲས་གང་གིས་བསྟུ་
བའི་ཚུལ། སྟེན་པའི་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་དང་སྦྱར་
ནས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་

དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་གཟུགས་དང་། རྟེན་
མཆེད་དུག་དང་། རིག་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་། སྟེན་པ་
དང་། ལེན་པ་དང་། སྟེན་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། ཀླུ་སྟེ་
བསུ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ནི། མ་རིག་པ་ནི་ཆོ་སྤྲ་
མའི་ལས་ཀྱན་ནས་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །འདུ་བྱེད་ནི་སྤྲ་མའི་ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་ལས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་
པོ་ལྟོ། །མིང་གཟུགས་ནི་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་པའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྟེ་མཆེད་དུག་མ་དོད་པའི་བར་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །སྟེ་མཆེད་དུག་ནི་སྟེ་
མཆེད་དུག་དོད་པ་ནས་ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མ་
འདུས་པའི་བར་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །རིག་
པ་ནི་དེ་གསུམ་འདུས་ནས་བདེ་སྦྱག་གི་འཇུར་བ་མི་
ཤེས་པའི་བར་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །ཆོར་བ་
ནི་བདེ་སྦྱག་གི་འཇུར་བ་ཤེས་ནས་འཁྲིག་སྦྱོད་མི་ཤེས་
པའི་བར་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོ། །སྟེན་པ་ནི་
འཁྲིག་པ་སྦྱོད་ཤེས་པ་ནས་འཁྲིག་པའི་ལོངས་སྦྱོད་ལ་
ཆགས་པ་མ་སྟེས་པའི་བར་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ལྟོ། །ལེན་པ་ནི་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྟེས་ནས་ལོངས་སྦྱོད་
དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོངས་སུ་རྒྱག་པའི་བར་ཀྱི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོད། སྤྲིད་པ་ནི་རྒྱལ་པ་དེ་ཉིད་ཡང་
སྤྲིད་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་ལས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོད། སྦྱོར་བ་ནི་ལས་དེས་ཆེ་བྱི་མར་མང་ལ་
དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟོད། ཁྲ་ཤི་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་མིང་གཟུགས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོར་བའི་བར་ཀྱི་སྤང་པོ་
ལྟོད། དེ་དག་ནམས་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་ཚུལ་ནི། མ་
རིག་པ་དང་། སྤྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་
པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྤྲིད་
པ་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྷག་
མ་བདུན་པོ་ནི་གཞིའམ་སྟག་བསྟུལ་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་སྟེང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་
དགུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་པ་བརྒྱུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་
ནམས་ནི་སྟག་བསྟུལ་ཡིན། ཁྲིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

བཞི་པ་རྒྱ་འབྲས་གང་གིས་བསྟུ་ཚུལ་ནི། ཆེ་
གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་
ནི་སྔ་མའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་དང་
སྦྱོར་མཆེད་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་དང་བཅས་སྔ་ནི་
ད་ལྟའི་འབྲས་བུ་དང་། སྤྲིད་ལེན་སྤྲིད་པ་གསུམ་ནི་ད་
ལྟའི་རྒྱ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་ཁྲ་ཤི་ནི་བྱི་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ལོ། ཡང་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ནི་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མིང་གཟུགས་དང་སྦྱོར་མཆེད་དུག་
དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་ནི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན། སྤྲིད་ལེན་སྤྲིད་པ་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་

ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་དང་ཁྲ་ཤི་ནི་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ལོ།

**ལྔ་པ་སྤྲིད་པའི་འཁོར་ལོའི་དབེ་རིས་དང་སྦྱར་
ནས་བཤད་པ་ནི།** མཐའ་སྐོར་གཡས་ཕྱོགས་སུ་དང་
པོར་དཔུས་ལོང་འཁར་བ་བརྟེན་ནས་འགོ་བ་བྲིས་པ་
ནི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། དཔུས་ལོང་བདེ་
བའི་ལམ་དུ་འགོ་བ་ལ་མོངས་པར་ལྷར། མ་རིག་པས་
ལས་འབྲས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལྷགས་ལ་མོངས་
ཤིང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་
སྟེ་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ལ་ཀྱུ་ཆོམ་དུ་འཕྱག་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པར་རྩ་མཁན་བྲིས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། རྩ་མཁན་གྱིས་རྩ་ཆེ་རྒྱུད་བཟང་
ངན་སྣ་ཆོགས་བཟོ་བྲུབ་པ་ལྟར། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ལས་
བསོག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེ་རྒྱུད་བཟང་ངན་སྣ་
ཆོགས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་སྦྱེད་ཤིང་ཆེར་གནས་པ་བྲིས་པ་
ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། སྦྱེད་ཤིང་གི་
ཆེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཕོ་སྦྱོད་བྱེད་པ་
ལྟར། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་སྔ་བྱེད་པར་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་
སྤང་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་སྦྱོར་འཆི་འདོར་
ལེན་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ།

བཞི་པར་གྲུ་གཟིངས་བྲིས་པ་ནི། མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། གྲུ་གཟིངས་འགྲུལ་
པ་རྒྱ་ལོན་ནས་པ་རོལ་སྦྱེལ་འདེན་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞི་
དང་། མཁོ་བའི་དངོས་པོ་འདོག་པའི་སྦྱོད་བྱེད་པ་
ལྟར། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་སྔ་མ་ནས་

འདིར་འོངས་ཤིང་། འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགོ་བའི་ནམ་ཤེས་
དང་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྣོད་དམ་
ཕུང་པོ་འོ།

ལྷ་པ་ཁང་པ་སྟོང་པ་བྲིས་པ་ནི། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། ཁང་སྟོང་གནས་ཀྱི་རོ་བོ་གྲུབ་ཀྱང་
བརྟེན་པ་བདག་པོ་མེད་པར་ལྟར། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གནས་
སྤྱི་རྟེན་དབང་པོའི་རོ་བོ་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བརྟེན་པ་
ནམ་ཤེས་ལྷ་འབྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།

དུག་པར་པོ་མོ་པན་ཚུན་འཁྱུད་ཅིང་འོ་བྱེད་
པའི་ནམ་འཁྱུར་བྲིས་པ་ནི། རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་
ཏེ། པོ་མོ་ཐོག་མར་འཁྱུད་ཅིང་འོ་བྱེད་པའི་ཆེ་རེག་པའི་
དགའ་བ་ལས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་
པ་ལྟར། རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་གང་འཇམ་རྩུབ་ལ་
སོགས་པའི་རེག་བྱ་གང་དང་གང་འཕྲད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
རེག་པའི་སྣང་བ་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་
རྫོགས་པར་ཐུང་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

བདུན་པར་མིག་ལ་མདའ་བྲུག་པ་བྲིས་པ་
ནི། ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། མིག་ལ་མདའ་
བྲུག་མ་ཐག་ཏུ་ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་གིས་སྤྱི་བར་
ལྟར། རེག་པ་དེ་ཉིད་ནུས་པ་ཤས་ཆེར་གྱུར་ནས་ཆ་གང་
དང་། འཇམ་རྩུབ་ཇི་ལྟར་རེག་པ་ན་དེའི་ཆོར་བ་བདེ་
སྤྱད་པར་གིས་སྤྱི་མོ།

བརྒྱད་པར་སྤྱི་བུས་ཆང་འཕྱུང་བར་བྲིས་པ་
ནི། སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། ཆང་འཕྱུང་སྤྱི་
བུས་ཆང་གི་བྲོ་བ་ཐུང་བ་ན་དེར་ཆགས་ཞེན་རང་ཤུགས་

ཀྱིས་འཕེལ་ཏེ་རང་སེམས་དེ་ལ་གཡེང་བ་ལྟར། སྤྱི་
བས་འཁྱུལ་སྣང་གི་དངོས་པོར་ཡིད་ཆགས་ཏེ། དེ་དང་
དེ་ཐོབ་ན་སྤྱི་བའམ་དེ་དང་མ་བུལ་ན་སྤྱི་བའི་སྤྱི་
ཞེན་གྱི་ཡིད་གདུང་བ་བྱེད་དོ།

དགུ་པར་སྤྱི་བུས་ཤིང་རྟོག་ལེན་པ་བྲིས་པ་
ནི། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། སྤྱི་བུས་རང་གི་ཡིད་
དུ་འོང་བའི་ཤིང་རྟོག་ལ་སེམས་གཡོ་ཞིང་ལག་ཏུ་ལེན་པ་
བཞེན་དུ། སྤྱི་བ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་སོང་ནས་འདོད་པའི་
དངོས་པོ་དང་དུ་ལེན་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

བརྒྱུ་པར་བུད་མེད་སྤྱི་བུས་པ་བྲིས་པ་ནི། སྤྱི་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། སྤྱི་བུས་རང་གི་སྤྱི་བུས་
འབྱུང་བ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལྟར་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་དུ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡང་རུང་བའི་བག་ཆགས་བཞག་
པ་སྤྱི་བའི་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐུ་
ཆེན་དུ་གྱུར་ཏེ་ནམ་སྤྱི་བུས་སྤྱི་བུ་པོ་གསར་དུ་འབྲུབ་པ་
ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བརྒྱུ་གཅིག་པར་སྤྱི་བུ་གྲུ་བཅོལ་བ་བྲིས་པ་
ནི། སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། སྤྱི་བུ་མའི་མངལ་
ནས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཐོན་པའི་སྐབས་ལྟར། ནམ་ཤེས་སྤང་
པོ་རྟིང་པ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་བར་སྤྱི་བུ་ཞུགས་པ་
དང་། བར་སྤྱི་བུས་སྤྱི་བུ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ།

བརྒྱུ་གཉིས་པར་མི་རོ་འཁྱུར་བ་བྲིས་པ་ནི། ཀ་
ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆོན་ཏེ། མིའི་རོ་མཐོང་བ་དེའི་ཁྱེན་
ཀྱིས་འཆི་བ་དང་གིས་དྲན་ཞིང་། རང་གི་ན་ཆོད་གཞན་

དུ་འབྱུང་ཉི་མེ་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ནས་བཟུང་ཆ་བའི་རྟེན་ བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་བཤད་
འབྲེལ་དང་། འབྱུང་བའི་རིམ་གྱིས་འདུས་ནས་ཆེ་འདིའི་ ཟེན་ཏོ། །
ཐུང་པོ་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པ་ནི་ཤི་

འདོད་ཡོན་ལ་ཐེ་ཅམ་ལོངས་སྤྱད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་འདོད་པ་མང་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་སོང་ཅང་འཆོའི་
མེས་པོ་ནམས་གྱིས་འདོད་ཡོན་གྱི་ཆད་བཀག་ཆུ་བྱས་ཡོད། །

མ་རྩ་ཐུན་རྩི། རྒྱ་གར། (1969.10.09-1948.01.30)

༡༡། རལ་རང་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་བསམ་པ་སྤྱིན་བྱ་མེད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ བཞུགས་ལོ།

སྤྱི་ཕྱག་རྒྱལ་མཆན་དར་རྒྱས།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ་སྤྱིར་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ནམ་གཞག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་
གོ་རམས་པས་དབུ་མ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལ་ལས་དོན་དམ་
སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགོད་ཚུལ་ལ་བྱང་པར་བྱག་དང་
ཐ་སྙད་འདྲིལ་མཆོམས་ཀྱི་བྱང་པར་བརྒྱུད་གསུངས་པ་
དང་། དབུ་མ་དེས་དོན་རབ་གསལ་ལས་བྱང་པར་བརྒྱ་
བྱག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས་བྱང་པར་ཀུན་གྱི་ཆ་བ་
དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་སུ་རིགས་པ་འགོད་
ཚུལ་ལ་ཐུག་པར་སྤང་བས་དེ་བཤད་པ་ལ། **ཐལ་འགྱུར་**
དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་པ་དོས་བཟུང་བ། **ཐལ་རང་**
གི་གཞུང་ལས་དོན་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ། **པོད་**
ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་དག་ལ་བཤད་པ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ། **རང་**
གི་རྟོག་དོན་གང་བདེ་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྐྱེད་
བལྟ། **དང་པོ་ནི།** སྤྱིར་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ནི་ཆད་མ་
རིགས་པའི་རྟགས་སྤྱིར་འགོད་ཚུལ་ལས་བྱུང་བའི་
བརྒྱུད་ཆད་ཅིག་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་
ཞེས་པ་ནི་ཆད་མ་རིགས་གཏོར་ལས། འདོད་པ་བཟོད་
ནས་མི་འདོད་སྒྲུབ། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་

ལྟན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟགས་ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་ཁས་
ལེན་པ། ལྟོག་བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་པ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་
མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་སྤྱི་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་པ་
ཞིག་ཏུ་གསུངས་པས་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
ན་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས་འདོད་པ་རྟགས་
སུ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་བྱ། དེ་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱངས་ཅན་པས་མི་འདོད་
པའི་མི་རྟག་པ་ཐལ་བར་འཕངས་ནས་འདོད་པ་བྱས་
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདེན་མོད་འདོད་
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་ཐལ་ཆོལ་
དེའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་དོན་
མ་ཆད། སྒྲུབ་དག་ཡོད་ཆད་ལ་ཐལ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤྱིར་
བ་འདི་ཕྱི་པ་ཆོས་མེད་གིས་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོད་པ་སྒོལ་
གཏོད་པ་ནས་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་མདོན་པས་སྐབས་གཞན་
ཏུ་དཔྱད་པར་བྱ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན་
སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐལ་
བ་གང་ཏུ་འཕེན་སའི་ཆོལ་བས་འདོད་པའི་དགག་བྱ་དེ་

ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ནི་ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་
ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་
གཞན་ལ་སྟོན་པའི་དག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་ཆོལ་
རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། སྐབས་སུ་བབ་
པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྤྲོད་དང་བལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
དག་[1]ལ་རང་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། སྤྲོད་དག་ཡང་དག གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་རྣམས་དོན་
གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་གསུངས་པས་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་པ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་ཐ་སྙད་
པའི་ཆོད་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་བྱུང་བའི་སྟེང་དུ་བྱུང་ཆོས་
སྤར་ཆོལ་རང་གིས་ངེས་ནས་ཕྱིར་ཆོལ་གཞན་ལ་ངེས་པའི་
ཆོད་དུ་སྟོན་པའི་དམ་བཅའ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
ཡིན་ལ་དེ་སྤྲོད་ཀྱི་རྟགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཕྱི་ཆོལ་བས་
འདོད་པའི་དམ་བཅའ་འགོག་པའི་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ལ་རང་
རྒྱུད་ནི་སྤར་ཆོལ་རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་
པའི་ཆོལ་བའི་དོར་སྤྲོད་པའི་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ལས་དོན་དམ་སྤྲོད་
དུ་སྦྱར་ཚུལ།

**གཉིས་པ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ལས་དོན་དམ་
སྤྲོད་དུ་སྦྱར་ཚུལ་ནི།** ཐོག་མར་མགོན་པོ་སྤྲོད་ཀྱིས་
ཅུ་ཤེར་ལས་མཐའ་བཞི་སྟེ་བ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་
པ་ལ་ཐལ་རང་གི་སྤྲོད་དོན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོད་བྱེད་འགོད་

ཚུལ་པོ་སོར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་རང་གི་སྤོལ་ཆེན་པོ་
གཉིས་བྱུང་བ་ལས། དེ་དག་གིས་རིགས་པའི་སྤྱོད་བ་རི་ལྟར་
བཞོད་ཅེ་ན། ཐོག་མར་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་
བྱུང་བ་ལི་ཏུ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་
དེ། དེ་དག་གི་སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། སྟེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་
དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་
སྟེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་ཡང་སྟེ་ན་
ནས་ཡང་མི་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་དོ། །[2]ཞེས་ཐལ་
འགྱུར་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བདག་སྟེ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་བསྐྱེད་
པ་དང་། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྟོན་མེད། གཞན་
ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྟེ་བ་མེད་
དེ། དེ་དག་གི་སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། སྟེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་
པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲོས་
པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷགས་ཡོད་པའི་ཆེག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བརྒྱུ་པས་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བརྒྱུ་པའི་དོན་མཛོད་པས་དངོས་
པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟེ་བ་འབྲས་བུ་
དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྟེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
རོ། །[3]ཞེས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་

[1] རིགས་གཏེར་གསལ་བྱེད། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ།

[2] བྱུང་བ་ལི་ཏུ། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ།

[3] ཞེས་རབ་སྟོན་མེ། ལེགས་ལྷན་འབྱེད།

བསྟན་ནས་རང་ལུགས་འཛིག་པ་ན། རོན་དམ་པར་ནང་གི་སྒྲེ་
མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །^[1]ཞེས་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒྲོང་བས་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་རོན་དམ་པར་བདག་
ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆ་
བས་ཆོག་གསལ་ལས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་
སྒྲོན་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགལ་བ་དང་། ཐལ་
འགྱུར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཀྱི་སྒྲོན་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྒྲོན་མེད་པར་བསྒྲུབས་ནས། རང་ལུགས་
ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་སྒྲོན་སྐུ་གཞན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོག་ཏེ་གྲོག་
པ་ཙམ་ཀྱིས་ཆོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་འཛུགས་པར་
མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲེས་ཆེན་དག་ལ་བཤད་པ་མི་འདྲ་
བ་བྱུང་བ།

གསུམ་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲེས་ཆེན་དག་ལ་བཤད་པ་
མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ནི། བོད་སྤྱི་རབས་པ་དག་ལ་ཐལ་རང་
གི་བྱུང་པར་འཛིག་པ་ན་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་
བྱུང་པར་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པ་ལས་གཏན་ཆོགས་དང་འབྲེལ་
ནས་བཤད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རོན་ལ་མི་མཐུན་པ་ཆེར་མེད་
ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རོན་ལ་རང་རྒྱུད་རང་དབང་
དུ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཙན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་
སྤྱི་བཞེད་པ་གཉིས་སྤྱི་བྱུང་བར་སྤྱང་། དེ་ལས་དང་པོ་ནི་རྩ་
ཅོང་ཁ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་བྱང་

ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་རང་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སམ་སྟན་འབྲིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཞེས་པའི་རང་དབང་དང་རང་རྒྱུད་རོན་གཅིག་པས་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ནི་ཁས་ལྷངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཆད་མས་
རོན་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ནས་རང་དབང་དུ་ཆོས་ཙན་གཉིས་
དང་། ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་གྲུབ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་
བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྩེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཞིག་^[2]ལ་ངོས་
བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་རོན་དང་ཐ་སྙད་
གང་གི་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཡང་མི་འདོད་པས་ཐལ་རང་གི་བྱུང་
པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སྒྲོན་
འབྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཙམ་བྱགས་ནི་དགག་བྱ་ཕ་མོ་
ནས་འགོག་མི་འགོག་ལ་བྱག་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་
ཀུན་མཁུན་གོ་རམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱུ་
མའི་སྒྲི་རོན་ལས། རྒྱ་བའི་ཆོག་གསལ་ལས་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་
ན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེས་སྤྱི་དཔག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་ལྷངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆོས་ཙན་ཆད་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་གྲུབ་པའི་
སྟེང་དུ་བྱུང་ཆོས་རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་ལ་ངེས་པའི་ཆེད་
དུ་སྒྲོན་པའི་དམ་བཅའ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡིན་པ་
དང་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་རང་རྒྱུད་དུ་བཤད་ནས་
དེ་ཉིད་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པས་ཐ་སྙད་གཏན་འབེབས་ཀྱི་
སྐབས་སྤྱི་ཞལ་བཞེས་མཛད་ཀྱང་རོན་དམ་གཏན་འབེབས་
ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་མི་རུང་བར་བཞེད་ཅིང་། རྒྱ་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་
སྒྲོན་རི་སྟེང་བརྟེན་པའང་རོན་དམ་གཏན་འབེབས་ཀྱི་སྐབས་

[1] ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད།

[2] བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ། རྩ་ཅོང་ཁ་པ།

སུ་རང་རྒྱུད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བཞེད་དོ། །

བཞི་པ་རང་གི་རྟོག་ངོན་གང་བདེ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་
མཐུག་བསྟུ་བ།

**བཞི་པ་རང་གི་རྟོག་ངོན་གང་བདེ་བརྟེན་པའི་
སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།** འོན་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ལས་
བྱང་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གདོན་མི་ཟ་
བར་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བསྟུབ་བྱའི་
ཆོས་དམ་བཅས་ནས་དེ་ཉིད་སྟུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་
ཆོག་ལ་འཛིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བས་ལེགས་ལྡན་
ལ་སྟོན་བརྟེན་པ་ན་དོན་དམ་སྟུབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་
རྒྱུད་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་
འཕངས་པས་སོ། །འདིས་ནི་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཅན་རང་
དབང་དུ་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
འདོད་ཅེས་པ་བསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱ་བས་རང་རྒྱུད་
ལས་ལེན་པ་དང་རིགས་ངོ་དེ་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་
ལས་ལེན་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་དོན་བསྟུ་ན། རང་རྒྱུད་པས་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་སྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་བསམ་པའི་

ཆོག་གི་དོན་མི་འགྲུབ་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོར་བས་དངོས་
པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་པར་སྟུབ་དགོས་པར་
བཞེད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བདག་
ལས་སྟེ་བ་བཀག་པ་ཅམ་ལས་སྟེ་མེད་སྟུབ་པའི་ཕྱོགས་
མི་བཞེད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟོན་པ་མེད་པ་
མ་ཟད་གསོ་མི་རུང་བའི་དུག་ཏུ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
གཏན་ཆོག་སྟོན་པ་དང་བཅས་པར་བཞེད་
དོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྟེ་མེད་སྟུབ་པ་
དང་། བདག་མེད་སྟུབ་པ། བདེན་མེད་སྟུབ་པ། སྟོས་
བལ་དུ་སྟུབ་པ་སོགས་རང་ལུགས་སྟུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་
རི་སྟེད་ཅིག་བྱང་བའང་སྟེ་བ་བཀག་པ་དང་། བདག་
བཀག་པ། བདེན་པ་བཀག་པ། སྟོས་པ་བཀག་པ་ཅམ་ལ་
དེ་དང་དེར་བརྟེན་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ཏུ་སྟུབ་པ་ནི་ནམ་
ཡང་མེད་པས་དེ་དག་དང་རང་རྒྱུད་པས་སྟེ་མེད་སྟུབ་པ་
སོགས་དང་ཐ་སྟོན་ཅམ་འདྲ་ཡང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་གིན་
ཏུ་ཆེ་བ་འདི་ཐལ་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་
ལ་མེད་དུ་མི་རུང་དོ། །དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་དགོངས་པ་
རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག་གྱ། །

༡༡། རྒྱུ་མེད་མ།

རབ་དབང་ཐེག་མཆོག་

སྒྲིམ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སློབ་གསུམ་གྲས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆའ་ལོ།

སྒྲིབ་གཉིས་དྲི་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་རབ་དབེན་མཚན་དཔེའི་གོས་བཟང་རབ་སྤྲུལ་ཞིང་།

སྒྲིན་བཟང་རྒྱལ་བའི་ལོ་དྲོག་རྒྱས་མཛད་སྤྱིང་ཇིའི་བརྒྱན་གྱིས་ལེགས་རྒྱན་པའི།

མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་བྱ་གཅིག་པོ་ལ་མ་བཞིན་དུ།

བཅེ་བས་ལེགས་སྦྱོང་རྒྱུ་གཉིས་གཙོ་བོ་ཐུབ་དབང་གང་དེ་གཙུག་ན་རྒྱལ།

སློབ་ཐོས་ཐིག་གིས་ཐོངས་པའི་ཉམ་ཚུང་བདག་ཁྱེད་དོར་ལྷས་ཀྱི་སློག་རྩ་འགག་པའི་ཆོ།

གནས་ལྷ་རིག་པའི་འཆི་གསོས་དཔལ་སྤྲེར་བའི། ཡོངས་འཛིན་བཤེས་གཉེན་ཆོགས་ལ་གྲས་ཕྱག་འཆའ།

ཐོག་མེད་ནས་བཟུང་ཉོན་མོངས་རབ་གོམས་པས། དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་སློབ་པས་ཡོངས་སྤངས་པ།

བདག་དང་བདག་འབྲས་ཀྱང་ནི་དེ་མཐོང་སྤྲད། ཡང་དག་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་སྤེང་ལ་སློ།

དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། སྒྲིན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་ ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་
པོས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། བསྐྱེད་ བས་ན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་
བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། ལེགས་པར་བརྟག་ དགོས་པ་ནི་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ནོ། འོ་ན་དེ་
ལ་ང་ཡི་བཀའ། ཁྱེད་བར་བྱ་ཡི་གྲས་ཕྱིར་མིན། ཞེས་པ་ ལྷ་བྱའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་སྟུང་
ལྷར། སྒྲིན་གྱི་དུས་སུ་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་མཁས་ ན། དེ་ཉིད་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་
པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལྷགས་ དེའི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བར་དུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
མཆོག་ཐུན་ཐུང་ཆོགས་པ་འདི་ཉིད་ནི་དྲི་མེད་རིགས་ དང་། མཐར་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བཤད་
པས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པར་མཛད་པས། དེ་ལྷར་ན། དྲི་ པའི་སློབ་པ་མཐུག་བསྐྱབ་སྟེ་དོན་ཚན་གསུམ་གྱི་སློ་
མ་མེད་པའི་རིགས་པ་དག་ནི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཐོག་མར་ཡང་དག་པའི་

ཤེས་པ་འདི་དོན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ལྗོངས་ འདི་ར་ཡང་དག་པའི་
 ཤེས་པ་དང་ཚད་མ་དོན་གཅིག་པས་དེ་གཉིས་ལོགས་
 ལྟ་བུ་བ་དོན་མེད་དོ། དེས་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
 ལྟེ། ཚད་མ་ནི་ལེགས་སྒྱུར་རམ་སྲི་ཏེ་ཉའི་སྐད་དུ་བྲ་སྒྲ་
 ར་ཞེས་བྲ་ལ། དེ་ཡང་བྲ་ནི་དང་པོ་དང་རབ་གཉིས་ལ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་ཆ་ནི་འཇུག་པའི་དོན་ལ་འཇུག་
 པ་ཡིན་པས། དང་པོར་འཇུག་པ་འཇུག་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་
 ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་དང་
 པོར་འཇུག་པ་ནི། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི། ཡང་དག་པར་
 འཇུག་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པས། དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་
 པའི་ལུགས་ལྟར་ན། བྲ་སྒྲ་ཆ་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་
 དོན་ཅན་དུ་བཞེད་ཀྱི་དང་པོར་འཇུག་པ་སྟེ་གསར་དུ་
 མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པའི་དོན་དུ་མི་བཞེད་དེ། འདི་པའི་
 ལུགས་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
 འདོད་པས་སོ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་རྒྱན་པ་ཉིད། ཅིས་
 གསུངས་སོ། །

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་མདོ་སྐུ་ལྡན་གཉིས་
 ཀྱི་ལུགས་ལ། དང་པོར་འཇུག་པ་དང་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་
 གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་སྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་
 ལུགས་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་
 ལྟ་བུ་དན་སེལ་^[1] ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། །མདོ་

[1] ལས་ན་པར་སྒྱུ་ཤོག་གྲངས་༩༡

སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནི། ལྷ་བས་
 ཀྱི་གནད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
 མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་^[2] ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་པའི་ལུགས་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་
 ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་པས། བྲ་
 ལྷ་ཆ་དང་པོར་འཇུག་པ་དང་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་གཉིས་
 ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང་གོང་དུ་དང་པོར་འཇུག་ལ་འཇུག་ཅིས་
 ལོགས་སུ་བཀར་བ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་པ་དང་བྲ་
 པར་འབྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་མི་
 འཇུག་པར་སེམས་མི་དགོས་སོ། །

ད་ནི་མཆོན་བྲ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞིག་
 ཡིན་པ་བཤད་པར་བྲ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་
 བསྐྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་
 གིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གསུངས་
 པ་དང་། ཆ་འགར་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གསུངས་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་གཉིས་དོན་ལྟོག་གཅིག་པ་ཡིན་པས་མཆོན་བྲ་
 ཚད་མ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱད་པར་
 མེད་པར་བསྐྱུ་བའི་གཙུག་རྒྱན་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པས་<<ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ>>ཚད་བྱུ་ལེའུ་ལས། ཚད་
 མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་དང་། མ་ཤེས་དོན་ཀྱི་
 གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་སྒྲང་
 ལྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་གར་མཁས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་

[2] ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་བྱུ་པའི་ཐོག་མར།

རང་གི་སྒྲོབ་མ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོ་དང་ལྟའི་སྒྲོབ་
མ་ཤུག་སྒྲོ་གཉིས་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་
དོན་གསལ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་རེ་རེ་བ་དོན་ལྡོག་ཀྱང་ཐ་དད་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་པར་
ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་<<ལྟེ་བདུན་རབ་
གསལ་>>དང་། མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཆས་གྲགས་ཀྱི་
<<ལེགས་བཤད་དག་གི་དཔལ་གཏེར་>>སོགས་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་མའི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསལ་
ཡོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱུ་མཁན་པོ་ནི་དེ་གཉིས་དོན་དམ་
ཆད་མ་དང་ཐ་སྙད་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞེད་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ཉིད་ནི་གཞུང་ལས་གསལ་བས་སོ། །

གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་ཀྱི་མཁས་པའི་རྒྱ་རྒྱར་
ཀྱི་ཆོགས་མང་ཆེ་བར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆད་
མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་པ་གཙོད་བྱེད་གཞན་ནས་ཁ་
སྐོང་དགོས་པར་བཞེད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་སྒྲོབ་
དཔོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་མི་སྤང་བས་སྒྲོན་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་བཟོ་
ཡིན་པར་སེམས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དང་དེ་ཡི་
དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དེའི་གཞུང་ལ་བཀོད་
པའི་ངེས་པའང་མེད་ལ་དགོངས་དོན་ལ་ལ་གསུང་རྒྱུན་
ལ་གནས་པའང་ཡོད་པས་འདི་ནི་དགོངས་དོན་གསུང་
རྒྱུན་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པ་བཞེད་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་སྤྱེ་ཆོགས་ཡོད་པ་ནི་འདིར་
ཡི་གེ་མང་བས་འདིགས་པར་དོགས་པས་དགོད་རྒྱ་

མིན། དེས་ན་འདིར་རང་གིས་འཐད་པར་མཐོང་བའི་
ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་
རྣམས་དགོད་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་<<རིགས་གཏེར་>>
[1]ལས། མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་
རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགར་མི་
བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཆ་འགར་མ་ཤེས་
དོན་གསལ་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་
ན། མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་དོན་
གསལ་གང་བཞག་ཀྱང་བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་
ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་མི་བསྐྱུ་བ་
བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་སྟེ། མི་བསྐྱུ་
བ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ནི། ལས་གང་ལ་མི་བསྐྱུ་བ། བྱ་
བ་ཚུལ་རི་ལྟར་མི་བསྐྱུ་བ། བྱེད་པ་བོ་གང་གིས་མི་བསྐྱུ་
བ། ཞེས་གསུམ་ཆད་དགོས་པས་དེ་ལས་དང་བོ་ལས་
ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ནི། རང་གི་འཇུག་ལུལ་དུ་སྦྱར་པའི་རང་
མཚན་ཡོད་ན་འཇུག་ལུལ་དོན་བྱེད་ཅུས་པར་གནས་
པ་ལ་མི་བསྐྱུ་མེད་ན་འཇུག་ལུལ་དོན་བྱེད་མི་ཅུས་པར་
གནས་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའོ། །དེས་ན་གཞི་གྲུབ་ན་སྐབས་
འདིའི་ལུལ་ཀྱི་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །གཉིས་པ་
བྱ་བ་ཚུལ་རི་ལྟར་མི་བསྐྱུ་བ་ནི། རང་གི་འཇུག་ལུལ་
དུ་སྦྱར་པའི་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་རང་
མཚན་ཡོད་ནས་རང་མཚན་ལ་ཁྱུགས་ན་རང་མཚན་
ཐོབ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་

[1] མཛད་པ་པོ་འཇམ་མགོན་པཌ། མཚན་ཉིད་བཟླ་བའི་
རབ་བྱེད།

ན་རང་གི་འདུག་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་དངོས་མེད་རྟོགས་པ་
ལ་མི་བསྐྱེད་པའོ། གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་མི་བསྐྱེད་
བ་ནི། རང་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་གཞུང་བྱ་རི་ལྟར་གནས་
པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་དང་། མེད་པ་ལ་
མེད་པར་ཤེས་པའོ། རྒྱལ་བའི་འདི་འདྲི་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་མི་
བསྐྱེད་པ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟར་ཡིན་དགོས་སོ། དེས་ན་
བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དོན་
ཚད་བས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གསར་དུ་ཞེས་སྐྱར་བ་
ལ་ནམ་གཅིག་ལྟག་པོ་འགའ་ཡང་མེད་པས་གསར་དུ་
སྐྱར་མི་དགོས་སོ། མཚན་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཁྲབ་ཁྲབ་ཆེ་
མི་སྲིད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཅན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ནམ་པར་དག་པའོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་དབྱེ་
གཞི་ནི་ཚད་མ་ཅམ་སོ། དབྱེ་བའི་གངས་ནི་གཞུང་བྱ་
ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སམ་
ཚད་མས་གཞུང་བྱ་འཇལ་ཚུལ་ལ་གཞུང་བྱ་སྤྱི་མཚན་
སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇལ་བའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་
བྱ་རང་མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇལ་བའི་ཚུལ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟར་ཚད་མ་ལ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཞན་དག་
འདོད་པ་ལྟར་ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་
དང་། ཡང་དབྱེ་མ་ཐལ་འཇུར་བ་ལྟར་བཞིན་འདོད་པ་
མིན་ཡང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དང་རྒྱུ་དཔག་
གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅེས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་སྐབས་པ་
ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། གང་

ཟག་བཞིས་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་
ཐལ། གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་མི་ཚད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་ཅེས་སྤྱི་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་གངས་ངེས་
ཡིན་ན་ནམ་གཅིག་ཀྱི་གངས་ངེས་སམ་སྐྱར་གསུམ་
སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། འདི་
ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དང་རྒྱུ་དཔག་གང་
རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཅེས་པའི་ལན་འདེབས་དགོས་
པ་འདི་ཡང་རང་བཟོ་མིན་པར་ཀྱན་མཁྱེན་གོ་བོ་
རབ་འབྱམས་པའི་སྤྱི་བདུན་རབ་གསལ་ལས་གསལ་
ལ། རིགས་པའི་ལམ་དང་ཡང་འགའ་བ་མེད་པ་ཞིག་དུ་
མཆིས་སོ། འདི་ལས་གཞན་དུ་སྐྱར་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན་
མངོན་སུམ་དང་རྒྱུ་དཔག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་གཞན་དབྱེད་འདི་ལྟར་གནས་
ཏེ། མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དང་རྒྱུ་
དཔག་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
ཁས། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་མའང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལན་ནམ་དག་མེད་དོ། འགའ་ཞིག་རྟགས་
དང་པོ་མ་གྲུབ་ཅེས་དང་། འགའ་ཞིག་རྟགས་གཉིས་པ་
མ་གྲུབ་ཅེས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་
པ་མངོན་སུམ་རྒྱུ་དཔག་ཡིན་པ་རྒྱུ་དཔག་ཡིན་ཞེས་
པའི་ལན་འདེབས་པར་སྤང་ཡང་། རེ་རེ་ནས་མི་འཐད་
དེ། འདི་ལྟར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། མི་
བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་

དཔག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་གང་ལའང་གཏན་ཆོག་ཡང་དག་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་སྲིད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཡོད་
པ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོགས་ན་ངང་གིས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས་འདྲིར་ཡི་གེ་མང་བས་མི་འགོད་དོ། གསུམ་
པ་མི་འཐད་དེ། ས་རོལ་པོས་ཆད་མ་མཛོན་སུམ་དང་
རྗེས་དཔག་གང་ཡིན་ཞེས་ངེ་བ་ལ་མཛོན་སུམ་ཡིན་པ་
གང་དང་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་གང་ཞེས་ངེ་བ་མ་ཡིན་
པས། སྐབས་བབས་ཀྱི་ངེ་བའི་ལན་དུ་མི་འགོ་བར་ས་
རོལ་གཞན་གྱི་ཁ་འགོག་བྱེད་ཅམ་དུ་སྤང་བས་སོ། ཁ་
བགག་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཅི་མ་
ལོག་པར་རྟོགས་མི་རུས་ཤིང་རྟོགས་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་དོར་བྱ་ཁོན་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་
བཤད་པའི་སྒྲོན་ནས་མཚན་གསུམ་བཞི། གོང་དུ་ཆད་མའི་
མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་
མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་མཚན་གཞིའི་སྤྲེང་
དུ་གང་གིས་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆད་མས་ངངས་
པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་ངེས་ཤེས་
དེ་རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་གང་གིས་ངངས་ཤེ་
ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཤེས་པའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ངེས་པ་ཡིན་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
པའང་ཡོད་ལ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའང་ཡོད་ཅེས་

པ་ནི་<<ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་>>[1]ལས། རང་ལས་རང་
གི་ངོ་པོ་རྟོགས། ཤེས་སྤྲེང་ལས་ནི་ཆད་མ་ཉིད། ཅེས་པའི་
གཞུང་གི་དགོངས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་
ཡང་ཤེས་པ་དང་མི་བསྐྱབ་པའི་དོན་སྟོག་ཡིན་གྱི་ཤ་སྟངས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། སྐབས་འདྲིར་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ངངས་པའི་ཆད་མ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངངས་
པའི་ཆད་མ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ལ་
ཆད་མས་བྱབ་ཀྱང་ཆད་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བྱབ་
པའི་གནད་ཤེས་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
པ་སྟེ། གནད་འདི་མཤེས་ནས་ཆད་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
བྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་
པར་འདོད་དགོས་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་སོ། དེ་ལ་རང་
ངེས་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆད་མ་གང་ཞིག་རང་
གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངངས་
པས་རང་སྟོང་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་རང་ཉིད་རང་
གི་འཇུག་ལུལ་ལ་མི་བསྐྱབ་པར་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་ངངས་པ་དང་། གཞན་ངེས་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་
ནི། ཆད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་
པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་རུས་པས། རང་སྟོང་རང་
རིག་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་རང་ཉིད་རང་གི་འཇུག་ལུལ་ལ་མི་
བསྐྱབ་པ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་རུས་པར་ཆད་
མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་པའོ། འདྲིར་རང་
ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཀྱང་ཏུ་ཐ་སྟངས་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ཏེ། རང་
ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ནི་ཀྱང་ཏུ་ཐ་སྟངས་པའི་

[1] ཆད་བྱུབ་ལེལ།

ཚད་མ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ།

སྐབས་འདིར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་སྡེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་རང་ངེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་རྒྱན་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་ན་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་དང་ཡིད་མངོན་ཀུན་རྒྱ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ངེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་ངེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན་ལན་རི་ལྟར་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་འདི་ནི་དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་རྒྱ་མཐོང་རོ། །འདིའི་འཐད་ལ་ཁོ་བོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ངི་བ་ཐེངས་མང་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྒོ་ལ་

བབས་པའི་ལན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་གནས་མིན་ཞིག་འབྱོར་མ་བྱུང་ལ། རང་གིས་ཀྱང་རི་ལྟར་བསམ་ཀྱང་སྒོ་ལ་འཆར་བ་ཞིག་མི་འདུག་པས་འདིར་དགོས་པའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ཅམ་ལས་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་འདི་ཡིན་ཞེས་པའམ་གཞུང་སྒྲ་བྱི་འགལ་ཞེས་པ་གང་ཡང་སྒྲ་རྒྱ་མིན་ནོ། །གནད་འདི་ནི་བྱར་གནས་ཀྱི་སྒོ་ལྟ་དག་གིས་དབྱད་དགོས་པ་ཞིག་རྒྱ་སྣང་རོ། །

གཞུང་དོན་མ་ལོར་རི་བཞིན་རབ་རྟོགས་པའི།

སྒོ་ཡི་ནོར་གྱིས་རབ་རྒྱ་ཐོངས་ཀྱར་པས།

འགལ་འཁྱལ་ནོངས་པ་གང་དག་མཆིས་ཀྱར་པ།

རྒྱལ་བ་ཞི་ཁྲིའི་སྤྱན་སྟར་བཟོད་པར་གསོལ།

ཡང་དག་ཤེས་ལ་རུང་ཟད་དབྱད་པ་ལས།

དགེ་བའི་དངོས་པོ་རུང་ཟད་མཆིས་ཀྱར་ན།

དེ་ཡང་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་རྣམས་སྤིང་པ་ཡི།

རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ལས་ཀྱར་དུ་ཐར་བྱིར་བསྒྲོ།

སངས་མཁྱེན་ལ།

༡༡། །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་སྒོངས་པའི་
འཆར་སྣང་།

ཆོ་འཕེལ་ཉི་མ།

སྒོས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན། །སྒྲ་
ཆོགས་སྒྱལ་པས་སྲིད་པའི་གར་བསྐྱར་རྟེ། །མཐའ་མཉམ་
འགོ་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་མཁན། །ཤུག་སེང་གེ་དེ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ཡུལ་དམ་པ་ལ་བསྟོད་ཆོག་གི་
མེད་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། གང་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་
བ་ནི། **དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་**
ཆད་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། དབྱུ་མའི་གཞུང་ལྷགས་ལས་བདག་འཛིན་གཉིས་
ཀྱི་ཆད་གསལ་ཁ་མི་སྣང་ཡང་རང་གི་སྒོངས་འཆར་ལྟར་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི། ད་དང་ད་ཡིར་འཛིན་
པ་གང་རུང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ་བདེན་པ་མངོན་
པར་སྒྲུ་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱན་མཁྱེན་ཀྱི་འཇུག་པ་བཀའ་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་པོ་དམིགས་ཡུལ་དུ་
བྱས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བཞེན་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་
སྒྲུ་མ་པའི་སྒོ་ལ་འཛོག་ཀྱང་དེ་ནི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་
ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ལ་ཆད་དེ་
མི་ལྟན་པས་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་ཀྱི་ཆད་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ཡོད་མེད་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཆོས་ར་འདིར་དགེ་
སྟོབ་པལ་མོ་ཆོས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཉེན་གཏན་ནས་
མི་འཆོལ་བར་ངག་རྒྱུན་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་
ནས། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་
མེད་དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་དེ་སྤངས་མ་སྤངས་ལ་
སོམ་ཉི་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཡོད་ཤག་ཤག་བྱས་པ་དེ་ནི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཁོ་ན་རྟེ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་གང་ཞིག་ བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། བདག་འཛིན་དེའི་འཛིན་སྒྲུངས་
གཟུང་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛོག་དགོས་རྟེ། གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱི་འཛིན་

སྒྲུང་གི་གཟུང་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ལས། གཉིས་པ་ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་མ་རིག་པས་བཏགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་སྤྱི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལུ་ལ་གང་ཟག་དང་། ཆོས་སྤྱི་འཛིན་ལ། འཛིན་སྒྲུང་གི་གཟུང་བྱ་བདེན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་དུ་མ་སྒྲུང་ཡང་ཡི་གེ་མང་བས་འཛིན་པ་ནས་རེ་ཞིག་མ་སྒྲིལ་སོ། །

དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུང་གི་གཟུང་བྱ་དེ་ལ་མཐའ་བཞི་ལས་གཞན་མེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ལྟ་བུ་འབྱེད་ལས། ལུ་ལ་གྱི་སྒྲིལ་པ་དེ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྒྲིལ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བཞི་ཆར་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་བདག་ཡིན་ན་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་ཆོག་ཟུར་ལ། སྦྱར་བའི་བདག་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད། བདག་མེད་ཅེས་པའི་བདག་གི་དོན། ཁངས་རྒྱས་བསྒྲུངས་དང་རྒྱ་བ་ཡིས། འོ་བོའི་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་ནས། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་

བཞེད། ཅེས་ངོ་བོའི་གྲུབ་པ་ལ་ཆོས་བདག་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་ན། དེ་དག་ནི་སྒྲིལ་པ་དང་པོ་མཐའ་མཐའ་དང་པོ་ཁོ་ནར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཟླ་མས་ལྟ་བུའི་ཤན་འབྱེད་ལས་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་གསུངས་པས་སྒྲིལ་མེད་དོ། །

ཆོས་བདག་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལ་འཛིན་པས་དེས་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་པ་རྗེས་སྒྲུབ་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དང་པོར་མངོན་ཞེན་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། མཐའ་གཉིས་པར་འཛིན་པའང་མེད་དེ། ལུ་མ་དོན་རབ་གསལ་ལས། མདོར་ན་རྟོག་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་དགག་རྟོག་ཡོད་སྒྲུལ་པའི་དོགས་པའི་གཞི་མེད་ཅིང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དེའི་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དབྱེད་ན་དགག་རྟོག་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུ་མ་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ལུ་མ་དེ་ལ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རུང་ཞིང་། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཆོས་བདེན་མེད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མིན་ལ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་འབྱུང་མི་སྲིད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཛིན་སྒྲུང་དེ་གཉིས་ནམ་འབྱུང་བའི་ཆོ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེན་མེད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཉིས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་གཟུང་བྱ་མཐའ་གཉིས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་གཉིས་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྟད་
 ཏུ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཁན་ཆེན་ངག་ཆོས་
 གྱིས་འཇུག་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་བདེན་མེད་དང་མཐའ་
 བཞིའི་ནང་ཆེན་ཏུ་གྱུར་པའི་མེད་མཐའ་ལ་ཁྱད་པར་རི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སྤྲུལ་མ་ནི་བདག་མེད་
 དང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་ལ། མཐའ་བཞིའི་ནང་ཆེན་གྱི་མེད་
 མཐའ་སོགས་ནི་ཐ་སྟད་ཏུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཐའ་
 གཉིས་པ་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གཞན་
 པའི་མཐའ་གཉིས་པ་ལ་ཞེན་པའི་སྒྲོའི་མཆན་གཞི་མི་
 རྟོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྤར་ཡུམ་དོན་
 གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་ནམས་ཀྱན་མཁྱེན་
 རོང་སྟོན་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། དེ་ནི་དངོས་སུ་
 ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དོར་ནས་
 གཞུང་གི་དངོས་ཤུགས་གང་ཏུ་འང་མ་གསལ་བ་ཞིག་
 ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བསྟུན་འདུག་པས་
 ངལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།

དེས་ན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་གཞུང་གོང་འོག་
 བསྐྱེགས་ནས་གཟིགས་ན་ཁོ་བོས་བཤད་པ་དེ་རྗེས་
 མའི་དགོངས་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དག་དོན་རྟོགས་ཅུས་
 སོ། །རིགས་པས་བརྟག་ན་འང་། ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་

གཏན་ལ་ཐབ། སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསམ་པས་
 མངོན་ཞེན་བཀག་ནས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། མཐོང་ལམ་
 གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་ནས། ད་ཏུང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་མ་
 ཐུབ་པའི་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་
 ཆེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་ནི་རྒྱང་རིང་ཏུ་དོར་བར་
 བྱུང་། མཐའ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའང་འཛིན་པ་མི་སྲིད་
 དེ། རེ་རེ་ནས་ཡིན་པ་མི་འཛིན་པས་བདེན་བདེན་མེད་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་མི་འཛིན། དེ་མི་འཛིན་པས་དེའི་
 ལྷོག་ཕྱོགས་གཉིས་མིན་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྒྱུར་མཐའ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འཛིན་པ་ཡོད་
 ཅས་པའང་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཡོད་
 པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་དབང་ཏུ་བཏང་
 བའང་བྱང་འཕགས་གྱིས་དེ་དག་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ལྟ་བུའི་ཤན་འབྱེད་ཏུ། མཆན་འཛིན་དེ་ལ་
 བདེན་པའི་མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་། བདེན་པས་སྟོང་
 པའི་མཆན་མར་འཛིན་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པས། ཞེས་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་
 པས་མ་བྱུང་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཏུ་
 འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་
 ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡང་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་རི་ལྟར་སྟུམ་ན། ལུང་སྤར་མའི་དོན་ནི་སོ་སྟེ།

ལ་དགོངས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དཔན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་ཐེག་
 ཆེན་སོ་སྟེ་དང་། ཉན་སྟོན་འཕགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་དོན་གཏན་ནས་མིན་ནོ། །གཞན་
 ཡང་མགོན་པོ་བྱམས་པས། སོ་སོ་སྟེ་པོ་འཕགས་དབྱེ་
 བས། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཏགས་ཡོད་པ། །ཞེས་པས་
 གྲང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་
 པར་བསྟན་པས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་དོ། །

འོ་ན་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངོན་ཞེན་
 མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་

ན། མངོན་ཞེན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་
 པའི་གནད་ཤེས་ན་དོགས་པའི་མདུད་པ་རང་གོལ་ཏུ་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་
 པ་དོན་སྟོབ་ཆོག་ཟིན་གཉིས་ཆར་ལ་མི་སྒྲུང་བ་མ་ཟད་
 མེད་པ་འཐད་ཆེ་བ་མཐོང་བས་ནྟག་འཆར་ཅུང་ཟད་
 བཀོད་པ་ལགས་སོ། །དེ་ལྟར་བྲིས་པ་ལ་བཞེན་ནས་དག་
 བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་མཆིས་ན་རང་སྟོ་སྟོངས་པའི་སྟན་པ་
 སེལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཤོག

ཆོས་ལུགས་མང་ཡང་རང་ལུགས་བཟུང་། །
 ལུགས་ལ་མ་ཞེན་ཀྱན་ལ་སྟོངས། །
 གཞན་ལུགས་དག་ལ་སྟོ་བསྟུང་སྟོངས། །
 ཐམས་ཅད་སྟོ་བས་ལ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ། །

རྩ་བུ།

༢༡། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞིའི་མཆན་ཐོས་གྲོལ་ཆེན་མོ།

ཐོ་བོ་ལྷ་བཟང་།

ཐོགས་བཅའི་ཀླུ་བ་རབ་འབྱམས་དང་། །
ལུང་དང་རྟོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས། །
འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཆོགས་ནམས་ཀྱན། །
གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྤྲུལ་སྟོབས། །
རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་གནས་མཆོག་གི། །
གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡི། །
མཆན་ནམས་ཆོགས་བཅད་ཆོམ་བྱ་བ། །
ཡང་དག་གི་ལ་སྟོབ་བནས། །
ལྷ་ཡི་པ་དང་ལི་ལ་པ། བི་རུ་པ་དང་རྟོག་པ། །
ཤ་མ་རི་པ་ས་ར་ཏ། ཀླི་ཀ་རི་པ་མི་ན་པ། །
གོ་རུ་དང་ཙོ་རྒྱ། མི་ན་པ་དང་ཤེན་པ། །
ཏེན་པ་དང་ཤུ་པ། བྱ་ཅ་མ་རི་པ་དང་། །
དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྟུབ་དང་། །
ནག་པོ་སྟོད་པ་ཤ་ལི་པ། བྱ་ག་ན་པ་ན་ལོ་པ། །
ཀུ་རི་པ་ཏི་ལོ་པ། ཙོ་ཏ་པ་དང་ལྷ་ཏ་པ། །
ལྷོ་དང་ནི་ཨ་ཙོ་ཀ། ཀླ་ལ་པ་དང་རྟོག་པ། །
ཀླི་ཀ་ན་དང་ཀུ་ལ། དི་རྒྱ་པ་དང་ལྷོ་པ། །
ཀླ་རི་པ་ཏེན་པ། ཀླ་ཙོ་པ་དང་རྒྱ་མ་པ། །
མ་ནི་པ་དང་ཨ་ཙོ་རྒྱ། བ་ལྷ་ནི་དང་ན་ལི་ན། །

ལྷ་སྟུ་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ། ཀླུ་པོ་ཨི་རྒྱ་ལྷ་ཏི་དང་། །
མེ་ཀོ་པ་དང་ཀོ་ཏ་ལི། བྱ་རུ་ཀླི་པ་རི་པ་དང་། །
བམ་ཟེ་ཙོ་ལྷོ་ར་དང་། རྒྱ་ཏུ་ལ་དང་རྒྱ་པ། །
རྒྱ་ཀ་རི་དང་མེ་རྟོ་ན། སྤྲི་ཀ་ཙོ་དང་ལྷོ་པ། །
ཙོ་ཀི་པ་དང་ཙོ་ལྷ་ཀླི། བྱོ་རུ་ར་དང་ལྷ་ཙོ་ཀ། །
བྱ་རྒྱ་ལྷ་ན་དང་། བ་ཙོ་རི་པ་ན་བྱ་ཏ། །
ཙོ་མ་པ་ཀ་དང་རྟོ་ལྷ་ན། ལྷོ་ལི་པ་དང་མེ་ལ་ལ། །
བྱ་རུ་ཀྱི་མ་རི་པ་དང་། ཙོ་པ་རི་པ་ཀུ་ལི། །
ལྷ་མ་ཆེན་མ་ནི་ལྷ་ཙོ་དང་། ཀླ་ན་ལ་ལ་ལྷ་མ་ཆེན་མོ། །
བྱ་རུ་ཀ་ལ་ཀ་པ་དང་། ལྷ་རྟོ་ལི་པ་རྒྱ་ཏུ་ལི། །
ཀི་ར་པ་ལ་ཀ་སྤ་ལ། སུ་རྟོ་ལྷ་ས་ཀ་ར། །
རྒྱ་ག་ཙོ་རྟོ་རི་ཀ་པ། བྱ་ཏ་ལི་དང་པ་ན་ཏ། །
ཀོ་ཀ་ལི་པ་ཨ་ནི་ལོ། ལྷ་མ་ཆེན་ལྷོ་ཀ་ར་དང་། །
ས་སྟུ་ད་དང་ལྷ་ལི་པའོ། །
གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡི། །
མཆན་ནམས་ཆོགས་སྟུ་བཅད་པ་ལས། །
འབྱུང་བའི་ནམ་དཀར་དགེ་བའི་མཐུས། །
འགོ་ཀྱན་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་འཇུག་ཤོག སུ་མ་རྒྱ་ལི།

༡༡། །ཟབ་མོ་དབྱེ་མའི་ལྷ་བའི་སྒྲིབ་ཀྱི་འབེལ་གྲུ་མ།

བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཉེན་འབྲེལ་སྒྲིབ་མཐུན་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཕྱག་འཆམ་ལོ།

སྒྲིབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྒྲིབ་ལ་ཕྱག་འཆམ་ལོ།

སྒྱིར་ལྷ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གོ་
བདེ་བར་བཤད་ན་ང་རང་ཆོའི་སྒྲོས་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་
དང་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྷ་བུའི་ལྷ་ཚུལ་ནི་མི་ཞིག་གི་
ཉེན་རེའི་འཆར་ཅན་གྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དུ་ཁ་ཕྱོགས་སྒྲོང་
མཁན་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་ཆོས་བརྒྱད་དང་གྲུབ་མཐའ་
བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་རང་རང་གི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་
བའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་
སྒྱིའི་འགོ་སྒྲུངས་གིག་རེད། དཔེར་ན་ཡེ་ཤུ་པ་ནམས་ལ་
འཇིག་རྟེན་འདི་བཅེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་བཀོད་
པ་པོས་བྲས་པའི་ལྷ་བ་དང་། རང་རེ་ནང་པ་ལ་མཆོན་
ན་འང་ཉེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་
ནོ། །རང་རེ་བོད་ལ་མཆོན་ན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
ཤིན་ཏུ་དར་ཆེ་བས་ལྷ་བའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་འང་ཆོས་
བརྒྱད་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེ་ལ་གསང་སྤྲུགས་དང་འབྲེལ་ནས་
གསུངས་ཡོད་པ། དཔེར་ན་རྟིང་མའི་རྫོགས་ཆེན། བཀའ་
བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ཆེན། ས་སྐྱ་པའི་གསལ་སྒྲོང་འཛིན་
མེད། དགེ་ལྷན་པའི་བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་སྤྲུགས་ཀྱི་

བཤད་པ་མཛད་པ་བཞིན་ནོ།

ད་ལས་སྐབས་འདིར་ཟབ་མོ་དབྱེ་མའི་ལྷ་བ་
ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ཟབ་མོ་སྒྲོང་
པ་ཉིད། དེ་ཡང་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྒྲིབ་དང་
ཁོང་གི་རྗེས་འབྲངས་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་དག་
གིས་བཀའ་བ་ལ་གོ་དགོས། དེ་ཡང་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་
སྐད་དོད་དུ་ སྒྲ་རྒྱ་མ་ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱའམ་བྲལ་བྱ་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱེས་གིག་ལ་
གོ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲ་བོར་ཡངས་བའི་དབང་དུ་བྲས་ན་དེ་
ལྷ་བུའི་ཐ་སྙད་འདི་བྱི་ནང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་སྤྲུགས་
སྤྲུལ་ན་འང་རང་རང་ལ་སྒྱུར་འོས། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་དེ་བཅེར་དག་ཏུ་གསལ་ཤིང་མཁས་པ་ལ་གྲགས་
པ་ལྷར་སྒྲ་རྒྱ་མ་ཀའམ་མི་ཀ་ཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་
མཐའ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་ལ་ཐོགས་འདུག དེ་
ཡང་མ་ཀ་ནི་གྲུབ་མཐའ་དང་མི་ཀ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འདི་
འཛིན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐ་སྙད་ཐོགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་
བཞིན་འདིར་ཡང་ང་ཆོས་དབྱེ་མཐའ་དབྱེ་མ་པ་ཞེས་

པ་ནི་བྱི་ནང་གི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པའི་
སྒྲུབ་མཐའ་དང་དེ་འདྲིན་པ་དག་ལ་ངོས་འདྲིན་རྒྱ་ཡིན།

སྒྱིར་ན་དབུ་མ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ནི་གཞི་དང་
ལམ་དང་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལའང་
གོ་ཆོག་པས། འདིར་གཞི་དབུ་མ་ནི་གཞི་དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་རྟག་ཆད་ཡོད་མེད་སོགས་དགག་སྒྲུབ་
ཀྱི་མཆན་མ་ལས་འདས་པའི་གཤིས་ཤིག་ལ་ཟེར། དེ་
ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་མདོ་དཀོན་བརྟེན་གསུམ་གྱི་
ཁོང་འོད་སྒྲུང་གི་ལེའུ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་
པར་མི་རྟོག་གོ། མི་རྟག་པར་མི་རྟོག་གོ། རྟག་ཅིས་བྱ་བ་
ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མི་རྟག་ཅིས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་
སོ། མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་
དུ་མེད་པ། བརྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་
མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ་
འོད་སྒྲུང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་
པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། ཞེས་དང་། བཀའ་བར་པའི་མདོ་
ཞེ་ཡུམ་བར་མ་ལས། གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོད་
ན་མཆན་མ་ལ་སྟོད་དོ། གཟུགས་མི་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་
སྟོད་ན་མཆན་མ་ལ་སྟོད་དོ། ཞེས་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་
ཀྱི་སྒྲིལ་པ་ལས་འདས་པ་སྒྲུ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་གཞི་དབུ་མ་ཞེས་གསལ་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུ་
བའི་སྒྲུབ་མཐའ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་གཞི་དབུ་མ་ནི་སྟོང་

པ་ཉིད་ལ་ངོས་འདྲིན་གནང་འདུག་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱིས་ཙུ་བ་ཤེས་རབ་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙུ་བ་ཞི་
པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། ཉེ་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་བཤད། ཉེ་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། ཉེ་
ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་
འདིའི་ཚོད་པ་བསྒྲོག་པའི་མཐའ་མའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་ལས། གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག ཉེ་དབུ་མའི་
ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་
པ་ཡི། ཁངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་དག་དོན་གཅིག་ཉིད་
དུ་གསུངས་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བར་མཛད་སྐབས་དབུ་མ་
ཞེས་པ་ཆོས་རྣམས་སྒྲིལ་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལས་
གྲོལ་བ་ལ་གསུངས་འདུག་གོ། ཉེ་བཞིན་དུ་ཙུ་ཤེར་གྱི་
མཆོད་བརྗོད་དུ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་དངོས་བརྟན་དགག་
པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་། ལྷགས་བརྟན་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་
བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བ་ཉིད་ལ་ངོས་བབྱུང་སྟེ། དགག་
པ་མེད་པ་སྒྲུ་མེད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། ཉེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
གཞི་དབུ་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་
པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་ཉིད་བདུན་བརྒྱུ་པར། དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྟོང་
པས་ན། ཉེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚུངས་མེད་པས། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི། ཉེ་དངོས་པོ་རྣམས་སུ་

ཉེ་བར་བསྟན། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་
ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་ཟད་དོ། །ཞེས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ཐེག་ཆེན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ་གཞི་དབུ་མ། ཆོས་ཉིད། སྟོང་པ་
ཉིད་ནམས་དོན་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་དགོས་སོ། །

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་
ལས་གསུངས་ཚུལ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་
མདོ་ནི། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་
རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་འཕགས་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་
སྡེ་ནམས་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་
མདོ་ལའང་། འབུམ། ཉི་མེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ། བརྒྱད་
སྟོང་པ། ཡུམ་སྦྱང་པ་སོགས་བཞུགས། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་
ཉིད་བརྗོད་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་
ལང་། མདོ་སྡེ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ། མདོ་པལ་པོ་
ཆེ། སྒོ་སྟོན་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་དང་། འོད་སྤང་གི་ལེའུ་
སོགས་མང་པོ་ཞིག་དང་། དཔལ་མགོན་སྤྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཅ་
ཤེར་ཀུན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀ་དགག་པར་མཛད་པ་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་
བས་འཇུག་པར། རིང་སོང་གི་འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
མདོར་། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྒྱུ་བ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཆུ་ཤིང་དང་སྒྱུ་མའི་དཔེས་སྤང་པོ་ལྡ་པོ་ནམས་ལ་

རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གསུངས།

དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་
དབུ་མའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་འཕགས་
ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་
འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟེན་པའི་སྟོབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྒྲུབ་ཕྱོན་
ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་སྡེར་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་གསུངས་པ་ནམས་རིགས་པ་དུ་མའི་སྟོ་
ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་
མཐའ་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་སྟོལ་རྒྱས་པར་གཏོད། དེ་ལ་
སྤྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་རིགས་ཆོགས་
སྟེ། ཅ་བཤེས་རབ་དང་། ཚྭ་པ་བསྟོན་པ། ཞིབ་མོ་ནམ་
འཕགས་རིགས་པ་དབུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་བཅས་
ལཱོ། །གཞུང་དེ་ནམས་སུ་སྤྱུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་དངོས་
ཤུགས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་ནི་ཆོས་ནམས་སྟོས་པའི་
མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་ནན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་
དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་
རྗོངས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འཆིང་
ཞིང་། གནས་ལུགས་སྟོ་སྒྲུར་མེད་པར་ངི་བཞིན་མཐོང་
བས་གྲོལ་བར་གསུངས།

སྤྱིར་ཅ་ཤེར་གྱི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་གལ་ཆེན་
པོ་ཡིན་མོད། འདིར་ང་ཚོར་རྒྱན་དུ་མཁོ་བའི་ཅ་ཤེར་གྱི་

རབ་བྱེད་འགའ་འདྲི་སྒྲིལ་ན། དེ་ཡང་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་
 པར་འཁོར་བར་ཇི་ལྟར་འཁོར་ཚུལ་གསུངས་སྟེ། མ་རིག་
 བསྐྱེབས་པས་ཡང་སྤིང་བྱིས། ཁྱེད་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་
 ཡན་ལག་བརྩུག་ཉེས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཡང་
 སྤིང་ནས་འཁོར་ཚུལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་
 དེ། ཁྱེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ནས་འཁོར་རྩ་བ་འཛིན་ཚུལ་
 དང་། མ་རིག་པ་འགག་པས་འཁོར་བ་འགག་པ་དང་། མ་
 རིག་པ་འདི་ཡང་གཙོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་
 རྟོགས་པས་སྤོང་དགོས་ཚུལ་སོགས། མ་རིག་འགག་པར་
 འཁྱར་བ་ནི། ཤེས་པས་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་སོ། ཁྱེད་སོགས་
 དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་ཉེན་
 འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉེས་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་སོགས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། དེ་
 བྱས་མུ་དན་ལས་འདས་པ་ཁྱེད་པའི་གོ་འཕང་གང་ཡིན་
 མིན་དང་ངོས་ཇི་ལྟར་བཟུང་དགོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཤེས་པ་ཤིན་
 ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་སྟེ། རང་རེ་ནམས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་
 དམིགས་ལུལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་
 པར། ཟུང་འདས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་སོགས་གང་
 ཡང་མིན་པ་དང་། གལ་སྟེ་དངོས་དངོས་མེད་སོགས་སུ་
 འཁྱར་ན་སྒྲིལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པར། དབྱུ་མ་པས་
 ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིལ་
 བ་ལ་དངོས་པོར་སྒྲིལ་བས་དེ་ལྟར་ན། གཞི་བདེན་པ་
 བཞིའི་གནས་ལུགས། དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཡོངས་ཤེས་

དག་དང་། ཉེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ། འབྲས་བུ་མུ་དན་
 ལས་འདས་པ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཚོད་པ། གལ་ཏེ་འདི་
 དག་ཀྱང་སྒྲིལ་ན། ཁྱེད་སོགས་ཀྱིས་བྱུགས་སྤེའི་འདོད་
 པ་བསུས་ནས། ལན་ལ་ཐོག་མར། དེ་ལ་བཤད་པ་ཁྱོད་
 ཀྱི་ནི། སྒྲིལ་ཉིད་དགོས་དང་སྒྲིལ་ཉིད་དང་། སྒྲིལ་ཉིད་
 འོན་ནི་མ་རྟོགས་པས། སོགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་པར་
 མཛད། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་དུ་མེད་པའི་དོན་
 བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་བསྟན་པ་དང་། སྒྲིལ་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་ཡང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དབྱུ་མའི་
 ལམ་ཡིན་ཚུལ་དང་རང་ལུགས་ལ་སྒྲིལ་དག་མེད་པ་
 དང་སྒྲིལ་རྣམས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་
 འགོ་ཚུལ་སོགས་གསུངས། དེ་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་
 རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྔ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རིགས་
 པ་རྣམས་ལས་བརྟག་ན་ཅི་ཡང་མ་རྟོག་པའི་ཚུལ་གསུངས་
 ཏེ། རྣམ་པ་ལྔས་ནི་བཅའ་བྲས་ན། ཀྱང་ཞིག་དེ་གཉིས་
 གཞན་ཉིད་དུ། མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དེ། ཁྱེད་དང་། དོན་དམ་པ་ལ་སྒྲིལ་མི་སྒྲིལ་སོགས་ཀྱི་
 མཐའ་དང་སྒྲིལ་པ་གང་དུ་འང་མ་འཛིན་མ་ཞེན་པར་
 ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པའི་དོན་སྟེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་
 དུ་བྱ་བྱེད་སོགས་འཛོག་དགོས་པར་གསུངས། ཤིང་རྩ་
 རྣམས་ལའི་རིགས་པ་སྒྲིལ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་
 གསུངས་འདུག་རྟོགས་པ་ལ་རབ་བྱེད་འདི་ཤིན་ཏུ་མཁོ་
 བར་མཐོང་། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་དེ་

བཙེ་བརྒྱད་པར་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་མཚུངས་པར་
 ཐོག་མར་ཡེ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དེ་བས་སྒྲོས་ཆ་
 གས་བསམ་དུ་མེད་པ། སྒྲོས་མ་བསམ་ན་སྐྱས་ཞེན་ནས་
 གྲང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཞོག་པ་
 རྟེ། ཁེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཞོག་པས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
 དགག་པ། ཆོས་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་དང་མཚུངས། ཞེས་
 གསུངས། ལྷག་པར་དུ་ཡང་རབ་བྱེད་འདིར་བྱིས་བྱོན་
 གྱི་འབྲེལ་བྱེད་དག་གིས་བཞག་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་སྒྲུ་
 སྒྲུབ་རང་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་
 གསུངས་ཏེ། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞིབ་དང་། སྒྲོས་
 པ་ནམས་ཀྱི་མ་སྒྲོས་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་མ་དང་
 མེད། རྟེ་ནི་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། གང་
 ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ། རྟེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་
 མིན། རྟེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་བྱིས། རྟེ་བྱིར་ཆད་
 མིན་རྟག་མ་ཡིན། ཞེས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་གོལ་
 ཚུལ་ཡང་གསུངས། དེས་ན་རྒྱུ་དུ་ང་ཆོས་བྱིས་ཀྱི་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དེ་དང་མཐུན་མིན་
 བརྟགས་ནས་བཞག་དགོས་ཀྱི། རང་དགར་ལུང་ལ་མ་
 རྟོས་པར་རིགས་པ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་དག་ལ་བག་ཐོན་
 དགོས། རྗེ་རྗེའི་གསུང་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ནི་ང་ཆོའི་སྒྲོས་ཆ་གས་བསམ་དུ་མེད་པ་
 དང་། རྟོག་གའི་རིགས་པ་རི་ལྟར་ནོ་རུང་གནས་ཚུལ་ལ་
 རིག་པར་རྟགས་པ་དང་། མ་སྐྱད་ལ་རི་ལྟར་མཁས་ཀྱང་

གནས་ཚུལ་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བསྟན་འདུག འདི་
 བེ་སོ་སོའི་རྒྱུ་ལ་གོ་བ་རགས་རགས་རེ་ཡོད་པར་གཞི་
 བཙེ་ལ་ནས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་སོང་སྟེ་མ་འདི་
 ཁེངས་པ་འདྲིམས་པ་ལའང་མན་ཐོགས་འདུག་གོ།

དེ་བཞིན་རབ་བྱེད་འདིར་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་
 གཙོ་བོ་ལས་ཉོན་གཉིས་པོ་ཟད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྒྲོས་པ་དེ་ཡང་
 རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོགས་པས་གཞི་མེད་དུ་བྱེད་ཚུལ་
 རྣམས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། རྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་
 ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་གང་ལ་བསྟན་སའི་
 རྟོན་ཀྱི་སྒྲུའི་རིམ་པ་དང་བསྟན་ནས་བསྟན་པའི་ཚུལ་
 དང་དྲང་ངེས་ཀྱི་གོ་བ་ལ་མན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 འགའ་ཡང་གསུངས་འདུག རབ་བྱེད་བཅུ་པ་དང་བཅུ་
 སྟག་པར་ཡང་ཤིང་རྟ་རྣམ་ལྔའི་རིགས་པ་གསུངས། རབ་
 བྱེད་བཙེ་ལྟ་པར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བདེན་སྒྲུབ་བམ་རང་
 བཞིན་ཞེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་མིན་ཀྱི་སྐོར་གསུང་། དེ་ཡང་
 གལ་སྲིད་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དབང་དུ་བཏང་
 གས་རང་བཞིན་ནམ་བདེན་སྒྲུབ་ཞིག་ཡོད་ན་འདི་
 ལ་ངེས་པར་དུ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་མིན་
 པ། མ་སྐྱད་རྣམ་འདྲིམ་གི་ཆོས་གཞན་ལའང་མ་སྟོས་པ་
 ཞིག་དང་། རང་བཞིན་གཞན་ལ་འཇུག་དུ་མེད་པ་ཞིག་
 དགོས་ཞེས་གསུངས། འཕགས་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲངས་སྒྲོབ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་བ་ཐོག་མར་ནི་རང་ཉིད་
 ཀྱི་དངོས་སྒྲོབ་འཕགས་པ་ལྟ་ཡིན་པར་བསྟན་དུ་མེད་

ཅིང་། ཁོང་གིས་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་
གཞུང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་ལག་པའི་ཚད་དང་
དེའི་རང་འགྲེལ་སོགས་བཅམས་ཏེ་ཟབ་མོའི་དགོངས་
དོན་ནམས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བས་ཕྱིས་ཀྱི་འཕགས་པོད་
དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁོང་གི་གསུང་
དག་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་ཚད་མར་
བབྱང་ནས་སློབ་དཔོན་ཡབ་སྐུ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་
མོའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་མཚན་སློབ་བའང་བྱུང་།

འཕགས་པ་ལྟའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་མཁན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་དུས་རབས་ལྔ་
པ་ཡས་མས་ལ་ཐེབས་པའི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་ཡིན། ཁོང་གིས་ཆ་ཤེར་གྱི་འགྲེལ་པ་བྱུང་སྟེ་པ་
ཡི་ཏ་མཛད། ཁོང་གི་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
འབྲེད། དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་དུ་ཕྱོད་ནས་ཆ་ཤེར་
གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སློན་མེ་མཛད་ནས་འགྲེལ་བའི་
གཞུང་ལུགས་རྒྱུ་བཅུགས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་དབུ་མ་ཐམས་ལྷན་
བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་སློབ་ཆེན་གཉིས་པོ་དེ་
ཆགས། ཡིན་ནའང་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་བོད་དུ་
པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་ནས་འཕེལ་བར་མངོན་
ཞེས་དེང་དུས་མཁས་པ་དག་གིས་གསུངས། དེ་ཡང་
ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགྲེལ་
པ་མཛད་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་རང་གི་འགྲེལ་
པར་དགག་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་མཐའ་བཞི་སྟེ་བ་བཀག་

པར་ཐམས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
དང་སྒྱུར་བ་མ་བཏོད་པས་དགག་པ་ནལ་དུ་མི་བབས་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྱོན་བཞིན། དེའི་རྗེས་སུ་དཔལ་ལྡན་རྩ་བས་
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཞིན་པའི་
སྒྱོན་མེད་ཚུལ་དང་། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ལ་གནས་
ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་དངོས་པོ་མི་སྤང་བར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་ནང་
འགལ་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་སློན་ནས་ཞིབ་དུ་བཀག་ནས་ཐམས་
འགྱུར་བའི་ལུགས་རྒྱུ་བཅུན་པོར་བཞུགས། ཐམས་ལྷན་
བའི་ལུགས་ལ་གཞུང་ལུགས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཐོག་མ་
འགྲེལ་པ་བྱུང་སྟེ་པ་ཡི་ཏ། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་རྩ་བས་
གཞན་འགྲེལ་དུ་བཅམས་པ་ཆ་ཤེར་གྱི་ཆོག་གི་འགྲེལ་པ་
ཆོག་གསལ། རིགས་པ་དྲུག་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་
བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རང་ཆོམ་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་
དེའི་རང་འགྲེལ། དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་
མཛད། རྒྱ་གར་དུ་དབུ་མའི་བཤད་སློབ་འཕེལ་རྒྱས་
འགོ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་ལྷག་པར་དུས་རབས་བརྒྱད་
པའི་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་དབུ་མེམས་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འགལ་
འདྲ་མིན་པར་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་བསྐྱིགས་ནས་
ཆད་མའི་རིགས་པ་ཡང་དབུ་མ་ལ་ཚུར་སྐྱར་བའི་སློབ་
མད་དུ་བྱུང་བ་གཏོད་དོ།

དེས་ན་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུགས་གྲགས་ཆེ་

བ་ནི་ལེགས་ལྡན་ཞབས་ཀྱི་ཚ་ཤེར་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་
སྒྲོན་མེ། རང་ཚོ་མ་དབུ་མ་སྤྱིང་པོ་དང་རང་འགྲེལ་རྟོག་
གེ་འབར་བ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་བཤད། ལྷན་རས་
གཟིགས་བརྒྱལ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོའི་བདེན་གཉིས་དང་
དེའི་རང་འགྲེལ། ཞི་འཛོའི་རྒྱན་དང་རང་འགྲེལ། སང་
མའི་རང་ཚུལ་གྱི་དབུ་མ་སྤྱིང་བ་སོགས་ཡིན་ནོ།

བོད་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་གྱི་སྒྲོལ་དར་
ཚུལ། དེ་ཡང་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་བོད་དབུ་
མ་སྤྱིང་བ་སྤྱིང་བ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་དཔལ་བཅེགས་
ཀྱིས་ཅོད་བསྒྲོག་ཆ་འགྲེལ། འཕགས་པ་ལྟའི་འཁྲལ་པ་
བསྒྲོག་པའི་གཏན་ཆེགས། རབ་དབུ་བྱེད་པ་ལག་པའི་
ཆད་སོགས་བསྒྱུར། དེ་བཞིན་ཅོག་རྩའི་རྒྱལ་མཆན་
ཀྱིས་དབུ་མ་ཆ་བཤེས་རབ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་
འཛིགས་མེད། བྱད་རྩེ་པ་ལེ་ཏ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ཤེས་
རབ་སྒྲོན་མེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་མེད་
བ་སོགས་བསྒྱུར། ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེས་སྤྱིང་ཉིད་བདུན་ཅུ་
པའི་འགྲེལ་པ། རིགས་པ་དབུ་མ་པའི་འགྲེལ་པ། བདེན་
གཉིས་དང་དེའི་དཀའ་འགྲེལ། རྒྱན་དང་དེའི་དཀའ་
འགྲེལ་སོགས་དབུ་མ་རབས་བརྒྱད་པའི་སྤྲད་ཅམ་ནས་དབུ་
མའི་གཞུང་ཆེན་མང་དག་ཅིག་བོད་སྐད་དབུ་མ་སྤྱིང་བ་
པ་དང་། བོད་རང་གི་མཁས་པ་དཔེར་ན་སྐྱབ་དཔལ་
བཅེགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་། ཞང་ཡེ་
ཤེས་ལྷེས་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་སོགས་མཛད་། ལྷག་

པར་དབུ་མ་རབས་བརྒྱད་པའི་སྤྲད་དབུ་མ་སྤྱིང་བ་
སྤྱིང་གི་སྐབས་སུ་མཁས་ཆེན་ཞི་བ་འཛོ་དང་ཁོང་གི་
དངོས་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔོན་པད་མའི་རང་ཚུལ་གཉིས་བོད་
དབུ་མ་དཔོན་དང་ནས་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་སྤེལ་བ་ནི་
གདོན་མི་ཟ། འདི་ནི་བོད་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
འཆད་ཉན་དར་བའི་སྐབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་དབུ་མ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་
མོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དབུ་མེབས་ནས་དབུ་
མ་བདེན་གཉིས་ལ་འཁྲལ་པ་དང་དབུ་མའི་མན་ངག་
སོགས་མཛད་། ཁྱད་པར་དབུ་མ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་
པའི་སྤྲད་ཅམ་ལ་པ་ཆབ་ལོ་ཙུ་བས་ལྷ་བའི་གཞུང་
དབུ་མ་འཁྲལ་པ་ཆ་འགྲེལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
ཆེན་ཆེགས་གསལ་སོགས་བསྒྱུར་ཅིང་རང་ཚོ་མ་ཡང་ཆ་
བའི་འགྲེལ་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་དོན་བསྒྲུས་སོགས་
མཛད་ནས་པ་ཆབ་སྤོབ་མ་བྱ་བཞིར་གྲགས་པ་སོགས་
ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་ཉན་གྱི་སྒྲོལ་འགོ་
བཅུགས། པ་ཆབ་ཀྱི་རྩེས་ཅམ་ལ་ཁ་ཆེའི་སྤོབ་དཔོན་རྩེ་
ཡ་ཨན་རྩེ་བོད་དབུ་མེབས་ནས་རང་གི་སྤོབ་མ་ཁུ་མདོ་རྩེ་
བ་དང་ལྷན་དབུ་རང་ཚོ་མ་དབུ་མ་ལ་འཁྲལ་པའི་འགྲེལ་
བཤད་དང་དབུ་མ་རྟོག་གེ་ཐོ་བ་བསྒྱུར་ཅིང་འཆད་ཉན་
སྤེལ།

པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྡན་ཀྱིས་གསུངས་པ་
ལྟར་ན་དེ་དབུ་མ་སྤོབ་དཔོན་ཆ་པས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་ཤར་
གསུམ་གྱི་གཞུང་རྒྱུད་བཅུགས་ཏེ་འཛིན་པས་རང་ཉིད་

ཀྱི་དབུ་མའི་སྒྲིབ་ཐུན་དུ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་མི་འདོད་
 པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཏང་བས་
 རྩ་ཡ་དང་ཆ་པ་གཉིས་ཚྩོད་པས་ཆ་པ་ལ་ལན་མ་ཐེབས་
 པ་སོགས་བྱུང་བར་གྲགས། རྩོད་ཆེ་དང་དུས་མཚུངས་
 མར་པ་ལོ་རྒྱ་བས་འཕགས་ཡུལ་དུ་པཎ་ཆེན་ན་རོ་པ་
 དང་རྩེ་མི་ཀྱི་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལྷ་བ་དབུ་མ་
 པ་རང་ལུགས་སུ་མཛད། དེ་བཞིན་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་
 རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ། གཞུང་ལུགས་
 ལེགས་བཤད་སོགས་སུ་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཐུབ་མཐའ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་
 ཀྱི་དབུ་མའི་གོ་དོན་གསལ་དུ་བཏང་། དུས་རབས་བརྒྱ་
 བཞི་པའི་སྒྲིབ་དུ་རྩོད་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་
 རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བདེ་བཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་
 རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་
 པ་གཞན་སྒྲིབ་དུ་གྲགས་པར་སྤེལ་བའི་བཤད་སྟོལ་ཞིག་
 དར་བ་ཡང་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་
 པ་རྩོད་ཆེ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པ་པ་ཆབ་སོགས་ཀྱི་དུས་ནི་
 བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་དར་བའི་བར་སྐབས་གཉིས་
 པར་ངོས་འཛིན་མཛད་དགོས་སོ། །

བོད་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཆད་
 ཉན་དར་བའི་སྐབས་གསུམ་པ་ནི་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་
 དུས་ཡིན་ཞིང་། དུས་ཚོད་ནི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པ་
 ནས་འཛོག་ དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རྩེ་བརྒྱན་རེད་མདའ་བ་
 དང་། ཁོང་གི་དངོས་སྟོབ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཕྱི་མ་ལ་དགག་

པ་གནང་མཁན་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་གོ་ཤླག་སོགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་བྱེད་ལས་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ། དུས་སྐབས་
 དེ་ནས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་འཆད་ཉན་དང་
 བཤད་སྟུབ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་སྤྱིང་མ། བཀའ་
 བརྒྱད། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས། རྩོད་པཅས་ལ་ཤིན་ཏུ་ནས་
 དར་ཞིང་ད་ལྟའང་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དངོས་མཐོང་
 ལྟར་ཐུབ་པ་ལགས་སོ། །

བོད་དུ་དབུ་མའི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་
མི་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཚུལ། བོད་དུ་བོད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
 རྩེ་ཀུན་གྱི་ཏོག་ལྷ་བྱུར་བྱུར་པ་ཤར་བྱིན་གྱི་དགོངས་པ་
 མཐར་ཐུག་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བྱུབ་བསྟན་པའི་གསུང་
 རབ་དང་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་དར་རྒྱས་བྱུང་
 བའི་སྐོར་རགས་བཤད་ཅམ་བསྟན་ཟིན། ཡིན་ནའང་
 བོད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་ཟབ་མོའི་
 དགོངས་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་བྱུང་
 འདུག སྤྱིར་བཏང་མཁས་པ་དག་ལ་ནང་གསེས་མི་
 མཐུན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞུ་མི་དགོས་ལ་ཡིན་ནའང་དབུ་
 མའི་འགྲེལ་ཚུལ་རིགས་ཀྱིས་བསྟན་ན་མི་འབྲེལ་བ་གསུམ་གྱི་
 ནང་དུ་ཚུད་པར་འདུག་སྟེ། ཟབ་མོ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 མཐར་ཐུག་གཞན་སྒྲིབ་ལ་འགྲེལ་གནང་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག དེ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག དེ་བཞིན་
 ཟབ་མོ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་སོགས་

ཀྱི་ཚྭོས་པ་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཚྭོས་བྲལ་ལ་འབྲེལ་
གནང་མཁན་བཅས་གསུམ་མོ།

ཐོག་མར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་
 སྟོང་ཉིད་དུ་འགྲེལ་གནང་མཁན་གྱི་ལུགས་སྟོལ་ཐུང་
 ཟད་ཅམ་ཞིག་སྟོས་ན། འདི་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཤིན་ཏུ་
 ཉན་ཀྱང་དར་རྒྱས་སུ་ཆགས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་
 བུ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པར་མདོན། འདིའི་ལུགས་ལ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་ལ་བྱང་ངེས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཕྱག་དུས་མདོ་སྤེ་
 དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཕྱག་པ་ཡིན། དེ་
 ཡང་མདོ་འདིའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་གསུང་རབ་
 འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
 བཀའ་ལ། གཞན་སྟོང་གྱི་དོན་ནི་དགག་གཞི་དོན་དམ་
 བདེན་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཉིད་འཇུག་མེད་
 ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོ་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱག་ཏུ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་ཁྱད་ཆོས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་
 མཆོན་དཔེས་དངོས་སུ་བརྒྱན་པ། ལུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ལུལ་དུ་ཐྱུར་པའི་སྟེང་དུ་འདི་ལས་ཐ་དད་པའི་དགག་
 བྱ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་མེད་འབྲུལ་ངོའི་ཆོས་ཀུན་བཏགས་
 དང་གཞན་དབང་གིས་སྟོང་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་ཀུན་མཁྱེན་རྟོན་པ་བཞི་ལྟན་གྱི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་
 རྒྱ་མཚོ་ལས། ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་
 བཞིན་དུ་ངོ་སྟོན་དགོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མེད་ཅིང་སྟོང་པ་

དང་དེ་དག་གཞི་ལ་སོགས་མེད་དགག་གི་གཞི་ལ་མ་
 ཡིན་དགག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ལ་
 ཡོངས་གཅོད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོན་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་གྱི་སྤངས་པའི་གཞི་ལ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་རྟོགས་པ་ལྟན་གྱུ་བ་བཞུགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་འདི་པའི་ལུགས་
 ལ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཉིས་ཉེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྤོང་བ་ཀྱུན་
 བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས། རང་གི་ངོ་བོས་མིན་
 པར་ཆོས་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་སྤོང་བ་ཡོངས་གྱུ་བ་ལོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་ཡིན་ན་
 རྣམ་གྲོལ་ཆོས་སྐྱེ་ཡང་དེར་འཇུག་ཞིང་དེའང་འདོད་
 བ་དེའང་ཅང་མེད་དུ་འཇུག་པས་སྤྲེགས་གཅིར་བྱ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འཇུག་ཞེས་
 གསུངས། འདིའི་ལུགས་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་
 ཚུལ་ཡང་ཆོས་ཉིད་གཞན་སྣང་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་
 པར་བྱབ་པས་ཆད་མཐའ་ལས་གྲོལ་གིང་། ཀུན་རྫོབ་
 གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་རང་གི་ངོ་མོས་སྣང་
 ཞིང་གནས་ལུགས་སུ་མ་བྱབ་པས་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་
 གྲོལ་བར་གསུངས་སོ། །

ལུགས་འདི་ལ་མཆོད་ཉིད་པའི་བསམ་སྒོ་གཞིར་
བཞག་ནས་བལྟས་ན་རྩ་བའི་སྣང་ཞིང་ཚྱུང་བའི་ཆོས་མི་
རྟག་པ་དེ་དག་གི་རྟེན་ཏུ་འཇུག་བཟེད་ཅིང་བདེན་པར་
བྱལ་གྱི་གཤིས་ཤིག་ཟེད་ན་སྣང་བའི་ཆོས་རྣམས་འདྲོག་
མི་ཐུབ་པའི་སེམས་ཁྲེལ་ཞིག་ཡོད་པར་མངོན། དེ་བཞིན་

ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་དཔྱད་ན་འང་རྩ་བའི་གཞི་
 རང་ལ་གདོད་ནས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དག་མེད་ན་
 གསར་དུ་གྲུབ་མི་ཐུབ་སྟམ་པའི་སློབ་ཞིག་གིས་གྲུབ་མཐའ་
 བཅའ་བ་ཡིན་འདུག རྒྱན་དུ་ང་ཆོའི་སེམས་པའི་ནང་
 ལ་ཡིད་བཙལ་ས་ཞིག་དང་སློབ་ལས་ས་ཞིག་མེད་ན་སྤང་
 བའི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་དོན་མེད་ལྟ་བུར་སྤང་བས་མཚན་
 ཉིད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤང་ཞིང་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་
 མི་བརྟན་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་གཞི་ལ་བརྟན་པའི་འགྱུར་
 མེད་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་ཡོད་པར་འདོད་ནས་གྲུབ་མཐའ་
 བཅའ་བ་དང་ཚུལ་མཚུངས་འདུག གཞན་སྟོང་གི་གྲུབ་
 མཐའ་འདྲིན་མཁན་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་
 བླ་མ་མཁུན་དོལ་པོ་པ་དང་། པན་ཆེན་ཤུག་མཚོག་
 ལུ། རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་ན་ཤ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་རིན་
 པོ་སོགས་ཡིན། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ནང་དུ་འང་གཞན་
 སྟོང་གི་སློལ་འདྲིན་ཅིང་འཆད་སྟེལ་གནང་མཁན་མང་
 པོ་ཞིག་བྱང་འདུག དཔེར་ན་རྗེ་བརྒྱུད་པའི་ཤེར་བྱིན་
 སོགས་སུ་གཟིགས་ན་འང་རོབ་ཙམ་རྟོགས་ཐུབ། གཞན་
 སྟོང་སྤྱི་བའི་ལུགས་ལ་གསང་སྟགས་དང་ལྷག་པར་དུ་
 བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཤན་ཞེ་དྲགས་
 ལུགས་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲེ་ཞིག་འདུག གཞན་སྟོང་
 གི་གཞུང་དྲག་ཆེ་ཤོས་དག་ནི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་
 མཚོ། ལུགས་གཉིས་ནམ་འབྲེད། གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་
 རྒྱན་སོགས་ཡིན་པར་མངོན།

ད་ནི་གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རང་བཞིན་

མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་གནང་མཁན་ནམས་ཀྱི་ནང་
 ནས་གཙོ་བོ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བདག་
 རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྗེ་
 བཙུན་རེད་མདའ་བའི་སྤྱི་མདུན་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་
 ནས་བོད་སྤྱི་རབས་པ་དང་གཞན་སྟོང་སྤྱི་བ་དག་དང་མི་
 མཐུན་པར་རང་གིས་དཔྱད་ནས་གསར་དུ་རྒྱ་རྒྱུགས་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་དཀའ་
 གནད་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མང་པོ་
 ཞིག་བརྗོད་བྱས་བྱས་པའི་ལེགས་བཤད་དབུ་མའི་ལེགས་
 བཤད་ཆེན་པོ་ལུས་མཚོན་པའི་བརྟན་བཙུན་མང་པོ་
 བཅུ་མས། སྤྱིར་བཏང་རྗེའི་བསམ་སློབ་ནང་དུ་སྤྱིར་སློབ་
 གཉེར་གྱི་དུས་ཚོད་ལས་ཕྱིས་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་བྱིན་
 འདུག་མིན་ནི་རྗེ་རེད་མདའ་བའི་གསུང་དང་། ཁོང་གི་
 གསུང་ཚམ་དག་བསྐྱར་ནས་བསྟན་ན་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་
 ངས་དང་། ལྷག་པར་ལེགས་བཤད་ལྗེའི་ཐོག་མ་ལྷག་
 མཐོང་ཆེན་མོའི་སྤྱི་ཙམ་བྱང་བའི་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་
 དཀར་ལ་ཉམས་ཞིབ་མཐིལ་བྱིན་པ་ཞིག་གནང་ཐུབ་ན་
 ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་ཕན་ཐུགས་ཆེ་བ་ཞིག་འོང་སྟམ། འོ་ན་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཁོ་རང་གིས་ངོས་འདྲིན་གང་
 འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དགག་གཞི་ཐ་སྟོང་
 པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་རང་གི་དོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཅིག་
 ལ་ཟེར། ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་གཞི་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཐ་སྟོང་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པ། དེ་

ལ་ཆོ་གཞན་གྱིས་མི་གཞོན་པ། འོན་ཏེ་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 གྲོས་མེད་པར་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་མ་རྟེན་པ་ཞིག་ལ་
 ཟེར་ཞིང་། དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའང་སྒོ་ལ་སྟོས་
 བས་མ་བཞག་པར་དོན་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་རོ།

རྗེའི་ལུགས་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལྟ་
 བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ཡང་དགག་བྱ་ངོས་
 འཛིན་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། འདི་ཡང་
 ལུགས་གཉིས་ལ་འཁོར་ཆ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
 དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོན་ནས་ངི་ལྟར་
 འཛོག་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བར་
 གསུངས། འདིའི་ལུགས་ལ་གསར་དུ་གཏོད་ཅིང་ཆལ་
 དུ་བཏོན་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་སྤྱི་དང་ལས་འབྲས་
 སོགས་འབྲུལ་ངོ་རྒྱུད་པར་བཞག་ན་ཆད་ལྟ་ལ་ལྷུང་ཉེན་
 ཡོད་པས་ངེས་པར་དུ་དེ་དག་གི་ཆ་བ་འདྲ་བོ་ཞིག་མ་
 སོང་ན་བརྟན་པོ་དང་བརྒྱུང་བོ་བཟོ་ཐབས་བྱེད་པ་འདི་
 ཡིན། འདི་ཡོང་བ་ལ་གཞིའི་སྐབས་སུ་དབྱུག་པ་རང་
 ལུགས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡོད་པ། ལྟ་བུ་གཏན་
 ལ་འབེབས་དུས་དབྱེ་མའི་རིགས་པ་གང་ལ་འཕེན་
 སའི་འབེན་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱ་
 དགོས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ། དེ་བཞིན་དུ་
 རིགས་པས་བཅའ་བའི་སྐབས་སུ་མ་རྟེན་པ་དང་མེད་
 པར་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་འཛོག་པ། དེ་བཞིན་སྒྲུ་མ་
 དང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ། འོན་ཏེ་དམ་དཔྱད་

བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མཚམས་དང་ངོ་བོ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་སྟོན་
 དགོས་ལུགས། སྤྱི་དང་རྟོག་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་
 མཚན་ཉིད་པ་གཞལ་བར་འདོད་པ་དང་། ལམ་དུས་སུ་
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དགག་ན་ཉ་ཤར་གིས་ཅི་ཡང་ཡིད་
 ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོན་ཀྱི་དངོས་གཞིར་འདོད་པ་དང་བྱད་
 པར་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེས་འཁོར་ཆའི་གཉེན་པོར་
 མི་འགོ་བས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་ཅིང་དགག་
 ཏུ་མི་རུང་བ། འབྲས་དུས་སུ་སངས་རྒྱུ་རང་སྤང་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་དང་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 རྟོགས་སྤང་བྲགས་པའི་རིགས་པའི་འགོས་དང་བསྟན་
 བས་གསུངས་པར་མངོན།

ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཆལ་དུ་བཏོན་པའི་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བུ་འདི་སྟོན་དུས་སུ་མཁས་གྲུབ་དག་
 དཔལ་སོགས་ཀྱིས་ཟེར་བ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
 ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་ལུང་བསྟན་ལས་རྟེན་པའམ། ཡང་ན་གོ་
 རམས་པས་དོགས་པ་བཞིན་བདུད་ཡིད་དམ་དུ་བརྩམས་
 བས་བསྟུ་བྱིད་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེར་དུས་གྲགས་པ་
 བཞིན་སྒྲུ་བ་གྲགས་པ་ནོར་ན་ཙཱ་ཁ་པ་ནོར་བ་དང་སྒྲུ་
 བ་གྲགས་པ་བདེན་ན་ཙཱ་ཁ་པའང་བདེན་ཞེས་པའམ་
 ཡང་ན་ཙཱ་ཁ་པའི་བཞེད་དགོངས་དམན་པ་མེད་
 དགག་མིན་པར་བཟང་བོ་སྟོས་བུལ་ཡིན་ནའང་གདུལ་
 བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་གནས་སྐབས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་གང་ལྟར་ཡང་ཁོང་གིས་

ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་དབྱེད་པ་
 ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་ཉེར་འབྲས་ལེགས་བཤད་མང་དུ་
 བཅུམས་པས་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱི་དབུ་མའི་
 དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་རིགས་པའི་སྒོ་བྱེ་བ་ལྟ་
 བུར་གྱུར་ཏེ། མཚོན་ཅམ་ཞིག་དགོད་ན། ཐལ་རང་གི་
 བྱང་པར། དབུ་མ་རང་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པའི་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་འདི་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་དུ་
 འཛོག་མི་འཛོག་དགག་བྱ་གང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་ངོས་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་དཔྱད་པའི་
 དཔྱད་མཚམས་གང་ནས་བཟུང་དགོས་མིན། གནས་
 ལུགས་སྒྲིང་ཉིད་སོ་སྒྲིལ་ཐོས་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 ལུལ་དུ་གྱུར་པའམ་ཡང་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
 ཁོ་ནའི་ལུལ་ཡིན་མིན། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་
 ལེན་ཡོད་མིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེ་སྟེད་པ་
 མཁྱེན་ཚུལ། ཐལ་འཁྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་པ་
 ཅན་གྱི་ཉགས་ཡོད་མེད། དེ་བཞིན་དབུ་མ་རང་ལུགས་
 གྱི་ཚད་མ་བཞེད་མི་བཞེད་སོགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་
 མང་པོ་ཞིག་ལ་དབྱེད་པ་མཛད་འདུག ཅོང་ཁ་པའི་
 ཐུབ་མཐའ་གོ་བ་ལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་ཁོང་གིས་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་གྲས་སྡོད་ཐུང་སྒྲིབ་བྱེད་པ་
 འདི་རེད་འདུག བཤད་སྒོལ་ལྟར་ན་ཁོང་ཐེབས་དུས་
 སུ་བོད་ལ་འདུལ་བའི་བྱ་ལེན་འདི་ཉམས་སྒྲིབ་པ་ཞེ་
 བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། འདི་ཡང་ལུས་ངག་གི་བྱ་
 སྒྲིབ་འདི་ནང་དུ་ལྟ་བའི་བྱིར་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་

ཡིན་པ་དང་། བོད་སྐད་རབས་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཚང་
 མ་བསྐྱེད་ལྟེན་འབྲེལ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་
 ཚ་བ་གང་ཡང་མེད་པ། དབུ་མའི་རིགས་པས་འགོག་པའི་
 སྐབས་སུ་འདྲག་བྱ་ངོས་ཡག་པོ་མ་བཟུང་པར་རྟོག་
 པས་གང་བཟུང་གི་ལུལ་ཐམས་ཅད་དགག་ཅིང་། ནང་
 གི་ལྟ་བའི་ཁས་ལེན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལས་བྱིའི་ལུས་ངག་
 གི་སྒྲིབ་ལམ་ལའང་ཞེ་ཅིས་སོགས་མེད་པའི་ཅིང་སྒྲིབ་
 བྱང་བ་ཡིན་འདུག་པས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ངེ་ཅམ་གྱིས་ཞེ་
 ཅིས་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བའི་གོ་བའང་མ་འབྲུལ་པ་
 ཡིན་པར་འཛོག་པར་མཛད་ན། ད་དུང་བལྟ་དགོས་པ་ཞིག་
 ནི་ཁོང་གི་བསམ་སྒྲོལ་བྱུགས་སྒྲུང་ཆོས་བྲགས་གཉིས་
 ནས་བརྒྱུད་པའི་ཚད་མའི་འགྲོ་སྐྱེད་འདིས་ཁོང་ལ་
 དབུ་མའི་གོ་བ་ལ་ཤུགས་སྒྲིབ་ངེ་ཅམ་ཐེབས་འདུག་ཅེས་
 པ་འདི་ཡིན། འདིའི་ལུགས་གོ་བ་ལ་ངས་པར་དུ་བལྟ་
 དགོས་པ་ནི་རྗེ་རང་གི་བཅུམས་ཆོས་དབུ་མའི་ལེགས་
 བཤད་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ། ཚ་འདུག་གི་འགྲེལ་པ། བྱང་
 ངས་སོགས་སོ།

ད་ནི་ལུགས་གསུམ་པ་སྒྲིལ་བྱེད་ལྟ་བུ་འདི་
 ཡིན། ལུགས་འདི་ལ་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་
 ལྷན་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་བྱང་བ་དང་། ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་དུས་
 སུ་དགག་བྱ་དགག་གཞི་ཐ་དད་དུ་མ་བྱེད་པར་རིགས་
 པས་དགག་ནས་མ་རྟེད་པ་དང་མེད་པར་རྟེད་པའི་
 བྱང་པར་བྱེ་བ། སོ་སའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་གནས་

ལུགས་ཞེན་ནས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པ་དང་། སོ་སྤྱེའི་སྒོ་ལ་
སྤང་ཆད་ཆད་མ་མི་བདེན་པ། རྒྱུ་མ། བཅོས་མ་ཡིན་
པར་བཞེད། གནས་ལུགས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་སམ་ཤེས་
བྱ་མིན་པ། ལམ་དུས་སུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དགག་བྱར་
བྱ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཆེད་དུ་རྟོག་པས་གང་བབྱང་ཐམས་
ཅད་དགག་དགོས་པ། འབྲས་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་རང་
སྤང་ལ་གཉིས་སྤང་དང་གདུལ་བྱར་སྤང་བའི་གཉིས་
སྤང་ཀྱན་རྫོབ་ཅ་བ་ནས་མེད་པ་སོགས་ཡིན་འདུག

འདིར་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཀྱན་
མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་
ཡང་སྒྲོས་བྲལ་མཆོད་ཉིད་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
གིས་གཉིས་སྤང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་ནས་ཚུང་བ་བཞིན་
བསྟན་མ་ཐུབ་ནའང་། དགག་ཕྱོགས་སམ་སྒྲོས་བྲལ་གང་
མིན་པའི་སྒྲོས་པ་དོ་སྟོད་ནས་གོ་བའི་སྟེང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་
ཡིན། འོན་ཀྱང་སྒྲོས་པ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་འདིར་སྒྲོས་
པ་ཞེས་པ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་འཕམ་མ་ཡིན་དགག་ཁོ་
ན་མ་ཡིན་གྱི་གང་ལ་སྒོ་འདུག་ཅིང་འཕྲོ་བ་དགག་སྒྲུབ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་མ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤྱི་དོན་དུ་
གསུངས། དེས་ན་གཞི་གྲུབ་ན་སྒྲོས་པ་ཡིན་དགོས། སྒོའི་
ཡུལ་ཡིན་ན་སྒྲོས་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པའི་མཉམ་
བཞག་དོ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་ཤེས་བྱ་སྤང་མི་སྤྱིད་ཅེས་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲ། སྤྱིར་གོ་རམས་པས་སྒྲོས་པ་ལ་
གོ་བ་ལེན་ཚུལ་དོན་ལ་གཅིག་ཡིན་ནའང་མི་འདྲ་བཞི་
གསུངས་འདུག དེ་ཡང་ཁོང་གི་སྤྱི་དོན་ལས་ཇི་ཙམ་

དུ་སེམས་འདུག་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲོས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་
སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་སྒྲོས་པ་ཡིན་དགོས་ཚུལ་
ཞིག་དང་། དེ་བཞིན། སྒྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བ་སྟེ། ཞེས་
པའི་ཐད་ཀྱི་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་བྲངས་ནས་སྒྲོས་པའི་
ངོས་འཛིན་གཞན་མཆོད་མ་ལ་མཛད་འདུག དེས་ན་
དགག་སྒྲུབ་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་ནམ་ཤེས་ལེས་པོ་སོགས་
མཆོད་མ་ཡིན་པ་དང་དེས་ན་དེ་དག་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། དེ་བཞིན་ཆོག་གསལ་ལས་སྒྲོས་པ་ནི་དག་སྟེ་
དོན་ནམས་སྒྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲོས་པའི་ངོས་འཛིན་གཞན་ཞིག་ནི་དག་གམ་རྫོང་
བྱེད་ལ་གོ་བར་བཞེད། དེ་བཞིན་སྒྲོས་པའི་ངོས་འཛིན་
གཞན་དག་ཞིག་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཆོད་ནམ་རྒྱུ་ལ་ངོས་
འཛིན་མཛད་འདུག་སྟེ་རྒྱ་དང་ཁྱེད་དག་གིས་འབྲས་བུ་
ནམས་སྟེད་ཅིང་སྒྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འདིར་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་
དང་སྒྱུར་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བས། ཀྱན་
མཁྱེན་ཆོས་རྗེས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་ཙམ་ལ་
མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཏེ། དེ་བྲག་སྒྲུབ་
དང་མདོ་སྟེ་པས་བྱི་རོལ་པ་གྲངས་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས་
བཏགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
གིས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་སྒྱུར་ཏེ་ནམ་
འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་བྱིར། ཞེས་པའི་
གཞུང་གིས་བསྟན་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་ནམ་རིག་
པའམ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལའང་སྟོང་ཉིད་ཅེས་

པའི་ཐ་སྟད་ནི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
 བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་
 པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དབུ་མ་པའི་
 ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་འདི་བདེན་པས་སྟོང་
 པ་ཙམ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་སྒྲོས་པས་
 སྟོང་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་
 དང་པོ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་སོ་
 སོ་སྒྲུབ་སྟེ་དབུ་མའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོག་གི་
 ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་རྣམ་གྲངས་པའམ་རྩེས་མཐུན་པའམ་
 བསྟན་པ་དོན་དམ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
 གིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་རམ་ཡང་
 བ་རྟོགས་བྱའི་ཆོས་ཉིད་དང་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་གཉིས་
 སོ་སོར་མི་སྤང་བར། སྒྲོ་དེ་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་དང་དབྱེར་
 མེད་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་
 བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་པའམ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་
 དམ་བདེན་པའམ་རྟོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྟད་སྒྱུར་བར་མཛད་དོ། །

དེ་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་རང་ལྡོག་ནས་སོ་
 སྒྲུབ་ཆོས་གོ་མི་ཐུབ་པས་གོ་དོན་ཙམ་ངོ་སྟོང་པའི་
 ཐབས་གཞན་ཞིག་ནི་དབུ་མའི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་
 གང་འགོག་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ནས་ངོ་སྟོང་རྒྱལ་
 འདི་ཡིན་འདུག དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྒྱུད་གཞུང་
 དུ་དགག་བྱའི་མཐའ་དེའང་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་

རྣམས་ལས། གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ་དང་། གཉིས་སུ་བསྟུ་
 པ་དང་། གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། བཞིར་བྱེ་
 བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་
 བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་ཅུ་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་རྟོག་པས་གང་
 དུ་ཞེན་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་སྟེ། མཐར་འཛིན་
 ཐམས་ཅད་འདིར་བསྟུས་པའོ། །དེ་བཞིན་བདེན་འཛིན་
 ལ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་གསུངས་པའང་ཡོད་དེ་འཁོར་
 ར་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཐུན་མོང་
 གི་དགག་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་ཐ་སྟད་དུ་ལས་འབྲས་
 སྟེགས་མེད་པ་སྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་། དོན་དམ་
 དུ་སྒྱུབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་
 གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུག་པར། བདག་མེད་འདི་
 ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་གྲོལ་བྱིས། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་
 རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
 གཉིས་སུའང་བསྟུས་པ་གསུངས།

གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་
 ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོ་བསྒྲོག། །བར་དུ་
 བདག་ནི་བསྒྲོག་པ་དང་། ཕྱི་ནས་ལྷ་གཞི་ཀུན་བསྒྲོག་
 པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསོད་ནམས་མིན་པའི་རྒྱ་
 ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྷ་བའི་ཆད་ལྷའི་ཡུལ་དང་། སྲིད་
 པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་བདག་གཉིས་
 པོ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་མཆོན་
 འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྒྲོས་པ་ཙམ་དང་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་བཙས་
 སོ། །དགག་བྱ་མཐའ་བཞིར་བྱེ་བ་ནི། ཡོད་མིན་མེད་

མིན་ཡོད་མེད་མིན། གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་
 མིན། །མཐའ་བཞི་ལས་ཁོ་ལ་དབུ་མ་པ། །མཁས་པ་ནམས་
 གྱི་དེ་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་མཐའ་བཞིའི་སྒྲོས་
 པ་ནམས་སོ། །དེ་བཞིན་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་
 བ་དགག་བྱའི་མཐའ་ནི་དོན་གསུམ་དུ་བསྟུན་ཏེ། མེད་
 པ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡོད་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་
 མཐའ་དང་། དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་ལ་སོགས་བཀག་པའི་
 ལྟངས་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐའ་བཅས་གསུམ་
 མོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་
 ལྟར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ་དེ་ལའང་ལྟ་
 དང་དཔྱུལ་བ་སོགས་མ་མཐོང་བས་མེད་ཅེས་ངོ་པོ་ལ་
 སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། འགྲོ་བ་ནམས་ནི་འཇིག་རྟེན་
 འདིའི་འབྱུང་བའམ་རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་ཞེས་རྒྱ་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པ་དང་། དགེ་སྤྱི་སྦྱོད་པས་འབྲས་བུ་མི་
 སྦྱོད་ཅེས་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་བཅས་གསུམ་
 མོ། །ལྟ་བུ་འདི་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ནི་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་
 དང་ཡུལ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན།

གཉིས་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་
 པ་ཡིན་ལ་ནང་ཆན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་
 པས་བཏགས་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སྤང་བོ་
 ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་པ་གཅིག་
 བུའི་དངོས་པོ་དང་། བྱེ་སྐྱེས་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡོ་བོ་དང་། མདོ་
 གྲེ་པས་བཅའ་ཤེས་གཉིས་དང་། རྣམ་རིག་པས་གཉིས་མེད་
 གྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་བཏགས་པ་སྟེ་འདུས་བྱས་དུ་མའི་

དངོས་པོ་བདེན་པར་བཏགས་པ་དང་། དགག་བྱ་གཟུང་
 འཇིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོངས་གཙོ་དུ་
 སྒྱབ་པར་བཏགས་པ་སྟེ་དེ་དག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 བདེན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཞེས་གསུམ་མོ། །

ཅ་བའི་གསུམ་པ་ནི་དབུ་མའི་རིགས་པའི་
 དགག་བྱ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྟོང་
 ཉིད་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་དེར་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་འགོག་དུ་མི་རུང་ཞེས་པའི་མཐའ་བཅས་གསུམ་
 མོ། །མཐའ་དེ་གསུམ་པོ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་མེད་
 པ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཆད་མ་ནམ་འབྲེལ་ལེའུ་
 གཉིས་པར་རྒྱང་འཕེན་པ་བཀག་ནས་སྒྱབ་བྱེད་ཐུགས་
 རེའི་རྟེན་གསལ་རིག་གི་རྒྱན་བརྟན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་
 གྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནམས་དང་འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱུ་
 གྱི་རིགས་པ་ནམས་དང་རྒྱ་བས་རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེས་བ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་ནམས་སོ། །ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་
 བཞིན་གྱི་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
 གྱི་རིགས་པ་ནི་གཙོ་བོ་གང་ཟག་བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབབས་བྱེད་ནམ་བདུན་ཤིང་རྟེན་རིགས་པ་དང་མཐའ་
 བཞི་སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོར་
 གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་པ་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་སྤྲོ་
 མས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་རྩས་པ་དང་
 ཕྱི་མས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་རྩས་
 མོ། །མཐའ་གསུམ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་ལྷང་
 ལས། ཡོད་པ་མེད་པའི་རྒྱས་བྱངས་ཏེ། མེད་པའང་ཡོད་
 པའི་རྒྱས་བྱངས་ཏེ། ཞེས་དང་། དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་

པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། ཞེས་དང་། དགག་
བྱ་ཡོད་པ་མིན་པས་ན། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་
གསལ། ཞེས་སོགས་དབྱ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཡོད་
མེད་གང་རུང་གཅིག་དགག་བྱར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན། གཅིག་
ཤོས་ཡང་དགག་བྱར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པས་
མཐར་སྐྱོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་འང་གཞུང་དུ་མི་རུང་
བར་སྐྱབ་པ་སྟེ་མདོར་ན་སྟོན་ནས་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལོ།

འདིར་ཆེས་མཁོ་བའི་དོན་ཞིག་ནི་མཐའ་བཞི་
སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ་དག་ཡིན་པས། མཐའ་དང་པོ་
བདེན་གྲུབ་དང་ཡོད་པའི་མཐའ་གང་ལ་འགོག་པའི་
གཞི་ནི་གང་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཚད་ན་ཚད་པའི་
གཞི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དགག་བྱ་ནི་བདེན་གྲུབ་བས། རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས། གང་གིས་འགོག་པའི་རིགས་
པ་ནི་དབྱ་མའི་རྟགས་ཆེན་ལྟ་བུ་དང་། རྟམ་བདུན་ཤིང་རྟའི་
རིགས་པ་དག་གོ། རིགས་པའི་རྟམ་གངས་དེ་དག་གི་
བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས། དོན་དམ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཙམ་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་མེད་དགག་བསྐྱབ་བྱར་
བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
རྟམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དབྱུང་ཅིང་བཤེགས་ནས་མེད་
པར་བྱ་དགོས་ལ། འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་རྟམ་གཞག་
གི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྟ་བའི་ལུང་སྟོན། སྟོན་པའི་ལུང་སྟོར་སོགས་
ཀྱི་རྟམ་གཞག་མ་འབྲས་པར་འབྱེད་ཤིས་པ་གལ་ཆེ།

མཐའ་གཉིས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་རྩ་ཤིང་

ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །དངོས་མེད་གང་
གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དང་། དབྱ་མའི་རྒྱན་
ལས། སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་བ་མེད་ལ་
སོགས་མི་སྲིད། ཅེས་པའི་སྟོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་དག་
གོ། མཐའ་གསུམ་པ་འགོག་བྱེད་ནི་སྤར་བཤད་པའི་
རིགས་པ་གཉིས་ཆར་ཏེ་དཔེར་ན་བདག་གཞན་གཉིས་
ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་སྤར་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་
སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀས་བཀག་པ་ལྟར་
རོ། མཐའ་བཞི་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་བདེན་
པར་ཡོད་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པ་ཞིག་ཏུ་བབྱུང་ན། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབྱས་
ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
བྱར་མི་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཐའ་འེ་
རེ་ནས་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་གྲུབ། སྟོན་ས་
གཉིས་ཡིན་ཞིག་མ་གྲུབ་པས་སྟོན་ཆོས་གཉིས་མིན་ཡང་
མི་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རིགས་པ་པྲ་མོ་
ཡིན་པར་མདོན། དགག་གཞི་ནི་སྤར་དང་མཚུངས་ལ་
དགག་བྱ་ནི་རྟོག་པས་གང་དུ་ཞེན་ཅིང་གཞུང་བའི་ཡུལ་
དག་གོ།

ཡང་སྟོན་བྲལ་ཀྱི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་སྟོན་ནས་
ལེན་ནའང་རུང་བས་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཆོས་འགའ་ཞིག་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ཡེ་ནས་མ་བྱུང་བ་
དང་། རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཅེས་མེད་ལས་བྱུང་
བ་དང་། མ་སྟོན་པར་འབྱུང་བ་རྟམས་སེལ་ལོ། །དེ་ལ་
ཡང་རོ་བོ་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་

གི་རོ་བོ་གྲུབ་པ་དཔེར་ན་རིན་ཆེན་ཕྱིར་བར་མར་མེ་
ལས་འོད་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནམ་འཛོག་གི་ལྷོས་པ་ནི་རིན་
ཕྱིར་དུ་རིང་པོ་ལ་ལྷོས་ནས་ཐུང་ཅ་འཛོག་པ་བཞིན་
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་བའི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ལ་རོ་བོ་འམ་ཐ་སྤྲད་ལ་མ་ལྷོས་པར་གྲུབ་པ་
མེད་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲོས་པའི་རོ་བོར་གྲུབ་པ་
ཡིན་ལ་སྒྲོས་བྲལ་ནི་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའོ། །གཞན་
ཡང་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་གྱི་གོ་བ་ཅམ་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་
ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་
ལོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་གནས་འཇུག་པ་
སོགས་ལུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་བསམ་ན་གོ་
བ་ལ་སྒྲུབ་པར་མཐོང་།

སྤྱིར་ཉིད་གྱི་དོན་མཐར་ཐུག་སྒྲོས་བྲལ་དུ་འདོད་
མཁན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་འོད་ལྷན་གྱི་སྤྱི་དང་
རྟོག་པ་ལ་དོགས་ཐོན་བྱེད་ཡང་དང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་འདི་
རེད། གནད་འདི་ཆད་མའི་སྒྱི་བྱེ་བྲག་དང་སེལ་འཇུག་
སྒྱུབ་འཇུག་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་མཛོད། ཁོང་
རྣམ་པས་རྩ་བའི་སྤྱི་རྟོག་གིས་ཐུང་གི་ཡོད་པར་འདོད་
ནས་སྤྱི་རྟོག་ཁོ་རང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་སྤྱི་རྩ་བ་
དུངས་ནས་འབྲེལ་པའི་ལས་ཤིག་ལ་འབད་གྱི་ཡོད་པར་
མཛོད། ཞིབ་དུ་བསམ་ན་སྒྲོས་བྲལ་སྒྱུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་
པ་ནི་རྟོག་པ་རང་ཉིད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ནས་རང་འཛོམས་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡིན། མདོའི་ནང་དུ་སྟོན་པས་བསྐྱུབ་

ཤིང་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ལས་མཐར་རང་ལས་སྒྱེས་པའི་
མེས་རང་བསྐྱེག་པར་གསུངས་བ་དང་དོན་མཚུངས་
ཤིང་དཔེའི་འདིའི་གོ་བ་སྒྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པར་སྤང་
ངོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཞིབ་ལྷན། རྟོག་དང་བཞག་པར་བྱ་
བ་དག་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་
གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཐམས་ཅད་
བཟོད། །གང་ཆེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཡི། རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་
ནི་དཔྱད་བྱེད་ན། །དེ་ཆེ་རྣམ་དཔྱད་དེ་ཡང་ནི། རྣམ་
དཔྱད་བྱིར་ན་ཐུག་པ་མེད། །དཔྱད་བྱ་རྣམ་པར་དཔྱད་
པས་ན། རྣམ་དཔྱད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། རྟེན་མེད་བྱིར་
ན་མི་སྒྱེ་སྟེ། །དེ་ཡང་མུ་ངན་འདས་པར་བཟོད། །ཅེས་
པའང་དོན་འདི་འབྲ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
འདུག

ད་ནི་འདིར་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་དོགས་པའི་
གནད་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དག་དགོད་པར་བྱ་བ་ལ།

༡) སོ་སོའི་སྒྱེ་བོའི་སྒྱེ་དང་རྟོག་པས་སྤྱིར་ཉིད་
དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྩ་ནས་མ་རྟོགས་ན་དེ་དག་གིས་
ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ལས་མཉམ་བཞག་གི་དོན་ལ་ཕན་
ཐོགས་གང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
ལ་དབབ་པའི་དོན་འདི་མི་བསྒྲོམ། མཉམ་བཞག་དུ་གང་
བསྒྲོམ་པ་དེ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་མ་དབབ་པས་
འདི་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འཇུག་པར་མཛོད།

༢) གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་མ་
རྟེན་པ་དང་མེད་པར་རྟེན་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་
ན་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཤན་ངི་ལྟར་འབྱེད།

༡) སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཡང་སྟོས་ལས་འབྲས་ས་ལམ་སོགས་ཐམས་ཅད་འཁྲལ་ངོ་ཁོ་ནར་བཞག་དགོས་ན་དེ་དག་ལ་ཞེ་ཆེས་མེད་པར་མི་ཐལ་ལམ། རྒྱན་དུ་རྒྱན་མ་དང་བཅོས་མ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བཞག་དག་ལ་ངང་གིས་ཡིད་མ་ཆེས་པ་དང་མཐོང་ཆུང་སྤེལས་པ་ནང་བཞིན་དེ་དག་ལ་མི་སྤེལས་པའི་ཐབས་གང་ཡོད།

༤) སྤྱིར་དབུ་མ་པ་དང་སྟོས་སུ་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་བྱམས་ཆོས་སྤྱི་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ཆོས་འཁོར་ནས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་དག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ན་རུང་མིན། དཔེར་ན་གོ་རམས་པས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལྟ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པར་བཀྲལ་བ་ཡང་གཙོ་བོ་བྱམས་ཆོས་དང་སྦྲར་ནས་

གསུངས་འདུག་མོད། ལྷ་སྦྱབ་དང་རྒྱ་བ་སོགས་ལ་བྱམས་ཆོས་ལ་ཐུགས་རྒྱས་མེད་པས་ཡིན་ནམ་གང་གིས་ན་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ལུང་ཅམ་ཡང་མི་དྲངས།

༥) རྩོགས་སྒྲུང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ནམ་གཞག་སེལ་སྦྱབ་ཀྱི་ནམ་གཞག་ནམས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་དུ་རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པར་བྱས་ནས་སྤྱོད་ན་རུང་མིན།

༦) སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ཉིད་ལ་བྱད་པར་ཆགས་མིན།

༧) ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དང་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མིན།

དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཆ།

༡) རྒྱ་གཞུང་ཆ་བ་རྩོགས་བསྐྱིགས།

༢) གཞན་དགའི་གཞུང་ཆེན་བཙུ་གསུམ་གྱི་མཆན།

༣) ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ།

༤) པན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཤུག་མཆོག་ལྡན་གྱི་དབུ་མའི་ཆོས་འབྱུང་དང་དབུ་མ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ།

༥) བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲམ་བོད་བྲིང་༡༡།

༦) ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང།

༧) རིས་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

༨) གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱན།

(༩) Self, reality and reasoning in Tibetan philosophy, Thupten Jinpa.

༡༠) Mipham's Dialectics, Karma Phuntshok.

༡༡) Thinking the unthinkable/unthinking the thinkable, Constance E Kassor.

༡༢) The literature of the madhyamika school of philosophy in India, David Seyfort Ruegg.

༡༣) Madhyamika school in India, Peter Della Santina.

༡༤) The central philosophy in Buddhism, TRV Murti.

༡༡། དབྱ་མེམ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་མེམ་ཀྱི་བྱ་པ་མ་མཐ་པ་མི་ཤྲོད་ཅེ།

བཀྲ་ཤིས་འབྲུག་པ།

རྟོན་མཚོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་
 བྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་སོགས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 རྟེན་རྣམས་ལ། རྒྱག་འཆལ་ལྷགས་གཉིས་ཁྱད་པར་
 འབྱེད། ཅིས་མཚོད་པར་བརྟེན་པ་ཐོན་ཏུ་སོང་ནས། དབྱ་
 སེམས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་སྡེ་གྱི་ཁྱད་པར་གཞུང་ལས་བྱང་
 བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་ནས་དབྱད་པ་རུང་
 ཟད་བཀྱི་ན། ཐོག་མར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་པའི་མཚན་
 ཉིད་ནི། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཁྱད་པར་བ་
 གང་ཞིག མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མཆུངས་
 ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན། དབྱ་མ་ལྷགས་
 དང་། སེམས་ཅམ་ལྷགས་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་
 པར་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པ་བདུན་ཏེ། གང་ནས་བྱང་བ་བརྒྱད་
 པའི་ཁྱད་པར། གང་ལས་སྤང་བ་ལྷལ་གྱི་ཁྱད་པར། གང་
 གིས་སྤང་བ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། ཇི་ལྟར་ལེན་བྱེད་ཆོ་
 གའི་ཁྱད་པར། མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཁྱད་པར། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར། ཅ་
 ལྟར་བྱང་བས་སྡེ་པ་གཏོང་མི་གཏོང་གི་ཁྱད་པར་དང་
 བདུན་ལས།

དང་པོ་ནི། དབྱ་མའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་སྒོམ་དེ། སྟོན་

པ་སྐྱབ་པའི་དཔང་པོ། འཇམ་པའི་དབྱངས། འཕགས་པ་
 ལྷ་སྐྱབ། ཨུ་དེ་ལ། ལྷ་བ་གྲགས་པ། རིག་པའི་ལྷ་བྱག་
 སོགས་ལས་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷའི་བྱག་སྐྱལ་རྩོ་
 བོ་བུ་རྒྱ་བྱི་ལ་སོགས་པའི་བྱག་ལེན། ད་ལྟ་རྩོ་བཅུན་ས་
 རྒྱ་པ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས་བྱག་ལེན་དུ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་
 ལ། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས། མགོན་
 བོ་བྱམས་པ། འཕགས་པ་སོགས་མེད། སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན། རྣམ་གྲོལ་སྟེ། བཅུན་པ་གྲོལ་སྟེ། མཆོག་སྟེ། དུལ་
 སྟེ། གྲགས་པའི་དཔལ། སེང་གེ་བཟང་པོ། ཀྱུ་སྐ་ལི་ཆེ་
 བ། ཀྱུ་ས་ལི་རྩུང་བ། གསེར་སྦྱིང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྩོ་
 བོ་རྩོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ལས་བརྒྱད་པ། སྐོབ་དཔོན་ཅན་
 བོ་མའི་བྱག་སྐྱལ། རྩོ་བོ་རྩོ་ལས་བྱུང་བ། ད་ལྟ་དགེ་བའི་
 བཞེས་གཉེན་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱག་ལེན་དུ་
 མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གང་ལས་སྒང་བ་ལྟལ་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ། སྒང་བའི་ལྟལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཁྱད་པར་དངོས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་
ལ་མཁས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་སྟོན་ལ་
བབས་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་སྟེ་མཚན་ཉིད་ཟུར་གཉིས་ལྡན་

དུ་གསུངས། སེམས་ཅམ་པས། རང་ཉིད་བྱང་སྡོམ་ལ་
གནས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། སློབ་
མ་ལ་སྡོམ་པ་འབྲེག་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་མཚན་
ཉིད་ཟུར་གསུམ་ལྡན་དུ་གསུངས།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དངོས་ནི། དབུ་མ་པས། བྱང་

སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་གསོ་གཉིས་ཀ་ལ་སླ་མར་འོས་པ་
མ་རྟེན་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གི་བྱང་དུ་ཆོ་ག་བྱས་པས་
ཆོག་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས། སྟོག་དང་ཆངས་སྟོད་ལ་
གཞོད་ན་མ་གཏོགས་སླ་མ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་གལ་ཏེ་
མ་རྟེན་ན་དཀོན་མཆོག་གི་བྱང་དུ་ལེན་གསོ་གཉིས་ཀ་
བྱས་པས་ཆོག་པར་བཞེད།

གསུམ་པ་གང་གིས་སྒྲུང་བ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་

ནི། དབུ་མ་པས། བརྒྱུས་ཤིང་དོན་གོ་ལ་ལེན་འདོད་
ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་
པས། སྟོར་བའི་སྒྲ་རོལ་དུ་སོ་ཐར་རིས་བདུན་གྱི་སྡོམ་པ་
གང་བྱང་དང་ངེས་པར་ལྡན་པ་ལ་སྟེ་བར་གསུངས།

བཞི་པ་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་ལ་དངོས་དང་

ཞར་བྱང་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྟོར་བ་
དང་། དངོས་གཞི། མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོར་
བའི་ཁྱད་པར་ནི། དབུ་མ་པས། མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་
དང་། སྐབས་སུ་འགྲོ་བ། ཕྱིག་པ་བཤགས་པ། རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ། ལྷ་རན་
ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། བསྟོན་བཞེ་ཡན་
ལག་བདུན་ཆང་བར་མཛད་ལ། སེམས་ཅམ་པས། ཕྱག་
འཚལ་བ་དང་། མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་

མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དབུ་མ་པས། བར་ཆད་དྲི་བར་མི་
མཛད་ལ། སེམས་ཅམ་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
ནས། བྱང་ཆུབ་དུ་སྟོན་ལས་བཏབ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་མ་མོ་ཤེས་སམ། ཞེས་སོགས་བར་ཆད་
དྲི་བར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཁྱད་པར་ནི། དབུ་མ་

པས། སྟོན་འཐུག་གཉིས་པོ་སྐབས་གཅིག་དུ་སྟོབ་དཔོན་
གྱི་རྗེས་སྟོན་ལེན་གསུམ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལེན་
ལ། སེམས་ཅམ་པས། ཐོག་མར་སྟོན་པ་སྒྲངས་ནས་དེའི་
རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོན་ལ་བསྐབས་ཏེ་
བསྐབ་བྱ་རྣམས་ཉམས་འོག་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་བསྐབ་
པར་རྒྱས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཁོ་ན་ལས་སྟོབ་མས་རྗེས་སྟོན་
མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཐུག་སྟོན་ལེན་པ་དང་། སྡོམ་པ་
འབྲེག་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། དབུ་མ་པས། རྗེས་སྟོན་ལན་
གསུམ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེགས་པ་དང་། སེམས་ཅམ་
པས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟོབ་མས་ཉན་པ་ལས་
རྗེས་སྟོན་མི་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཆོ་ག་ནི། དབུ་མ་པས། རང་

དགའ་བ་སྟོམ་པ་དང་། གཞན་དགའ་བ་སྟོམ་དུ་འཐུག་
པར་མཛད་ལ། སེམས་ཅམ་པས། མཁྱེན་པར་གསོལ་བར་
མཛད་དོ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ནི། དེ་ཡང་སྐས་དོན་ཟབ་

མོ་ལས། སྟོན་འཐུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་རྒྱད་
ལ་སྟེན་ནས་ངེ་སྲིད་གནས་གྱི་བར་དུ་དོ་བོ་གཅིག་དུ་
ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་ཅིག

གཡམ་རྒྱལ་གིས་སློན་འཇུག་གཉིས་པོ་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་
 རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས། རོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱབས་བཞིན་དུ་སློན་པར་འཇུག་
 པ། འཇུག་པར་སློན་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་འདོད་
 པ་དང་། ཡང་ཁ་ཤས། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་སོ་
 སོར་མ་བྱེ་བར་སློན་འཇུག་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པར་སློ་
 བ་དང་། འགའ་ཞིག་སློན་འཇུག་གིས་ཟིན་པ་ལ་སློན་
 འཇུག་བཞག་པ་སོགས་ཆོས་ར་འདིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་
 མོད། གནད་ལ་ཁེལ་པའམ་དབྱིས་བྱིན་པའི་བཤད་པ་ནི་
 གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་པ་འདྲ་སྟེ། ལུགས་དང་པོ་ནི། གཞུང་
 ལས་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་གོ་བ་
 ཅམ་ལ་ཡང་སྟོ་ཁ་མ་བྱོགས་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་
 ནི། མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པའི་སློན་
 གནས་པས་རིགས་པའི་ལམ་ལས་ཁ་བྱེ་རོལ་ཏུ་སྦྱར་པ་
 དང་། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་སློན་
 འཇུག་རིམ་ཅན་དུ་ལེན་པའི་བྱུང་པར་མ་འཇོན་པའི་
 བྱིར་དང་། བཞི་པ་ནི། ཅུང་ཟད་བཟང་ཡང་མཆན་གཞི་
 ལ་མཆན་ཉིད་འཛོག་མ་ཤེས་པ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་
 ན་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཟད་མཐའ་མེད་པས་ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་
 མཁྱེན་ཆེན་པོས་སྤྲེལ་དོན་ཟབ་མོ་ལས། སློན་འཇུག་རོ་
 བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་ལུགས་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་
 དབུ་མ་པའི་ལུགས་དང་། དེ་ཡང་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་
 ལས་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་རོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོ་
 གཅིག་པ་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་མཆན་ཉིད་པན་ཚུན་ཞུགས་
 པའི་སློན་པ་འཛོག་དགོས་སོ་སྤྲེལ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་རིམ་

བཞིན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་དབུ་མ་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མེན་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་ཀུན་
 མཁྱེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁལ་གྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར་དང་། སྟེ་
 རོན་ལས། བྱང་སྒྲིམ་བཏང་ནས་སློན་སེམས་མ་གཏོང་
 པའི་སྐབས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲེལ་དོན་
 ཟབ་མོ་ལས། རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བྱུང་པར་བ་
 གང་ཞིག་འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འདོད་
 པའི་འདུན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

གལ་ཏེ་གཞན་དེ་ལྟར་ལགས་མོད་བྱི་མས་
 མཆན་ཉིད་པན་ཚུན་ཞུགས་པ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་
 བ། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་གོ་དོན་གཞན་
 འདྲ་བ་ལས་ཆོག་ཟུར་གྱི་བཅས་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ལྡན་
 པའམ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་
 གང་ཞིག་འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འདོད་
 པའི་འདུན་པ་མཚུངས་ལྡན་དེ་སློན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ལ་སློན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་
 ཆོག་ལ་ཞེན་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ནི་བརྟོག་བདེ་ཅམ་ཡིན་
 ཟེར་བ་དང་། ལ་ལ་དེ་ནི་པན་ཚུན་སྦྱད་པའི་དོན་ཡིན་
 རོ་ཞེས་འདོད་ཚུལ་སྤྲེལ་ཆོགས་པ་ཞིག་སྤང་མོད། བཅས་
 ཞེས་པའི་ཆོག་སྦྱར་མ་སྦྱར་ལ་བརྟོག་པ་བདེ་མི་བདེའི་
 བྱུང་པར་མི་སྤང་ལ། འདུན་པ་མཚུངས་ལྡན་དེ་སློན་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་ལས་གཞན་པའི་བསྐྱེད་ཆུ་ལོགས་
 པ་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་དངོས་སུ་ཆོག་གིས་ཟིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེས་ན་སློན་པ་དེས་ཟིན་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་

བཞག་ཡི་ཤེས་དང་སོ་སྒྲིའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕྱག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ནམས་སྒོན་སེམས་ཡིན་པར་མཆོན་ཕྱིར་མཆོན་
ཉིད་ལ་བཅས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་བྱད་པར་དང་བཅས་
ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁོང་དུ་བཤད་
པ་དེས་མཆོན་ནས་སོར་སྒོམ་དང་བྱང་སྒོམ་སྲགས་སྒོམ་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་ལ་ཡོད་པའི་བཅས་ཞེས་
པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གོ་ན་ད་གཤོད་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བཤད་གྱིས་ལུང་པ་འགོངས་མི་
དགོས་སོ་སྒྲིམ་པས་དབྱེད་ལྡན་དག་གིས་དབྱེད་པར་
ཞུ། དེས་ཟིན་པ་ལ་དེ་དང་བཅས་ཞེས་པ་གཞན་ཡང་
སྤང་སྟེ། དཔེར་ན་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཐབས་དང་
བཅས་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

ལྷ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱའི་བྱད་

པར་ནི། དབྱེད་པས། དབང་ཚོན་ལ་བརྩུ་བཞི། དབང་
འབྲིང་ལ་བཞི། དབང་རྩལ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རྩལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་
ལྷ་དང་། སྒོན་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ། ལས་དང་པོ་བ་ལ་
འབྱུང་ཉེ་བ་བརྒྱུད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ཀྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་
བ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་འཆོ་བ། མཆོམས་མེད་པའི་ལས་
བསགས་པ། ལོག་པའི་ལྷ་བ་འཛིན་པའོ། གཉིས་པ་
ནི། དང་པོ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་
པ། གསུམ་པ་ནི། ལས་དང་པོ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་
པ། རྒྱལ་བྱང་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སྟོང་པ། ཉན་ཐོས་སྤོང་དུ་
འཕྱག་པ། ཐེག་དམན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་ཞེས་སྟོང་

པ། བདག་བསྟོན་གཞན་སྟོང་། མདོའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
དོ་ཞེས་རྩན་སྤྲོ་བ། དགེ་སྤོང་ལ་ཆད་པ་གཅོད་དུ་འཕྱག་
པ། བསམ་གཏན་པའི་ལོངས་སྟོང་སྟོག་པ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་
དང་བཅས་བཅོ་བརྒྱུད་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྩ་
བཞིའོ། གཉིས་པ་དབང་འབྲིང་ལ་བཞི་ནི། བྱང་རྩལ་
ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་འདོར་བ། ཆགས་དང་སེར་སྤྲོས་
སྤོང་བ་ལ་མི་སྦྱིན་པ། གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་དང་
དུ་མི་ལེན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ལ་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་ནས་སྟོན་པའོ། གསུམ་པ་དབང་རྩལ་ལ་གཅིག་
ནི། སྟོན་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལ་བསྐྱེད་པའོ། སེམས་
ཅམ་པས། བམ་འདའི་ཉེས་བྱས་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་
ཉེས་བྱས་བཞི་བརྩུ་ཞེ་དུག་སྤོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། རྟེན་བཀྲར་དབང་གིས་བདག་བསྟོན་གཞན་སྟོང་
པ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིང་མགོན་མེད་པ་ལ་སེར་སྤྲོས་ཆོས་
མོར་མི་སྟེར་བ། གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་དང་དུ་མི་
ལེན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ལ་ཆོས་ལྟར་བཅོས་
ནས་སྟོན་པའོ། གཉིས་པ་ནི་གཞུང་གི་སྐབས་ནས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཡོད་
དེ། ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་སྲགས་འཆང་རྩྭ་ཕྱིའི་བྱིས་
ལན་ལས། སྟོན་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྤོང་བ་ཡང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པའི་རྩ་བར་བཅས་པ་མེད་དེ། ཞེས་
དང་། གཏོང་རྒྱར་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་
འལྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་སྟོན་སེམས་གཏོང་བ་
དེ་བྱང་སྟོན་གྱི་གཏོང་རྒྱ་ཅམ་ལས་རྩ་ལྷུང་མ་ཡིན་པར་

ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན་སྒྲོན་པ་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གསུངས་ཐམས་ཅད་ལ་ཅ་བའི་
 ལྟ་བུ་བཞེན་ཏེ་ཕྱི་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། མདོ་སྤྱད་པ་
 ལས། དེ་ནི་ཆུལ་བྱིས་སྒྲོན་བྱང་ཆུལ་བྱིས་ཉམས་
 པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་པས་པམ་པས་ཀྱང་ཞེན་ཏེ་
 ཕྱི། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ལ། ལྟ་བུ་བའི་ནང་ནས་ཕྱི་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་སུ་
 སྒྲོན་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཅ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་གཞུང་
 དེ་དག་གི་ཆོག་གི་དོ་གཤོང་ལ་བཞུགས་ན་འགལ་བ་ལྟ་
 བུར་སྤང་བས་དཔྱད་ལྟ་དག་ལན་གྱི་ངལ་བ་རི་ལྟར་
 མཛད། ཁོ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། སྤྱིར་ཅ་བའི་ལྟ་བུ་
 ལ་སྒྲོན་འཇུག་སོ་སོར་ཡོད་པས་གཞུང་སྤྱི་མ་ལས་སྒྲོན་
 སེམས་སྤྱོད་པ་སྤྱིར་ཅ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཆེ་གཏོང་རྒྱ་ཅམ་ལས་ཅ་ལྟ་བུ་མིན་པར་གསུངས་
 པ་དང་། འོན་ཀྱང་སྒྲོན་སེམས་བཏང་བས་འཇུག་སེམས་
 ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲོན་སེམས་
 གཏོང་བ་དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་གཏོང་རྒྱར་གསུངས་པ་
 འདྲ་སྟེ། ཅ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་འཇུག་སྤོམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལས་གོ་རུས་སོ། །དེས་ན་
 དབང་རྣམས་ལ་ཅ་ལྟ་བུ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
 འཇུག་སྤོམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་ལྟ་བུ་ལས་སྒྲོན་སེམས་ཀྱི་ཅ་
 ལྟ་བུ་མིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་སྒྲོན་སེམས་
 བཏང་བ་འཇུག་སྤོམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྤྱིར་
 ཅ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བཞེན་

ཏེ་ཕྱི་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདྲ་བས་དཔྱད་
 ལྟ་དག་གིས་དཔྱད་པར་བྱ།

དྲུག་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཆུལ་གྱི་བྱང་པར་

ནི། དབུ་མ་པས། ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བའི་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཆུལ་
 དང་། ལྟ་བུ་བའི་ལྟ་བུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བའི་གང་
 ཡང་རུང་བ་བྱང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་
 ལྷིང་པོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མི་ལམ་དུ་ནམ་མཁའི་
 ལྷིང་པོ་བྱོན་པའི་མདུན་དུ་བཤགས་པ་གསུངས། གཉིས་
 པ་ལྟ་བུ་བའི་ལྟ་བུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི། ཉེན་
 མཚན་དུས་དྲུག་དུ་སྤྱང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་འདོན་ཞིང་
 ཉེན་མཚན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པོར་བསྐྱོམས་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཤགས་པ་དང་། སྒྲོབས་བཞི་ཆང་
 བའི་སྒྲོན་པ་བཤགས་པ་དང་། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་
 བསྐྱོམས་པས་བཤགས་པ་གསུངས། སེམས་ཅམ་པས། ཀུན་
 དཀྱིས་དྲུག་པོས་པམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་སྤྱད་ན་སྤོམ་
 པ་གཏོང་བས་ཡུལ་སྤོམ་ལྟ་བུ་ནམ་དགོན་མཆོག་གི་
 རྩེད་དུ་སྤྱང་ཡང་སྤང་། ཀུན་དཀྱིས་འབྲིང་གིས་པམ་པ་
 ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་སྤྱད་ན་སྤོམ་ལྟ་བུ་གསུམ་ཀྱི་མདུན་དུ་
 བཤགས། ཀུན་དཀྱིས་རྩེད་དུས་པམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་
 སྤྱད་ན་སྤོམ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་དགོས་པ་
 དང་། ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པོ་འདི་ཡུལ་འབྱོར་
 ན་སྤོམ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱ་ཞིང་མ་
 འབྱོར་ན་རང་གི་སེམས་དཔའ་པོར་བྱས་ནས་བཤགས་
 པར་བྱ་གསུངས།

བདུན་པ་ཙ་ལྷུང་བྱུང་བས་སྒྲོམ་པ་གཏོང་མི་
གཏོང་གི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་ཙམ་པས། ཀུན་དགེས་
ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་
ལ་སྤྱད་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། ཕྱི་མས་ལྷུང་བ་ལ་
ཞུགས་ན་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བར་གསུངས། དབུ་མ་པ་ལ། ཙ་
ལྷུང་གི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བ་དང་མི་གཏོང་བར་འདོད་པའི་
ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་ས་སྤྱུ་པ་ཡབ་སྲས་ནི་
སྒྲོན་སེམས་མ་གཏོང་ན་ཙ་ལྷུང་གཞན་གྱིས་སྒྲོམ་པ་མི་
གཏོང་བར་བཞེད་དོ།
དེ་ལྟར་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡི།
ནམ་གཞན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱས་པའི་དགེས།
དཔེ་རྒྱ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་མཆོག།
རང་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྤྱེ་བར་ཤོག།

“ཙོད་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཆེ་ཞིབ་ཆ་ལྡན་པའི་ཆོད་དུ་བསྐྱེབས་ཟེན།
སངས་རྒྱས་ནི་ཁོང་གིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ནང་བཞེན་མཛེས་པ་དང་། བན་བདེའི་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱི་ཆབ་ཡིན།”

མར་ཁེ་སི། འཇར་མན། (1818-1883)

༡༡། རྒྱུད་སྡེ་ལས་སྤངས་བའི་ལྷ་ཐེགས།

དབང་ཕྱུག

རབ་གསལ་མཁྱེན་པའི་འོད་ཟེར་ཆོས་དབྱིངས་མཁའ་དང་མཉམ།

རབ་མཆོག་ཐུགས་རྗེའི་མཐས་ཡས་གདུལ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱབས།

རབ་དཀར་སྒྱིན་ལས་ཆར་རྒྱན་པན་བདེ་ལྷ་གྲ་རྒྱན་མཛད་པ།

རབ་རྟུ་ཞི་བའི་ལམ་བཟང་ཐུབ་དབང་སྒྲས་བཅས་རྒྱལ་གྱི་ཅིག །

ཅས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་གིས་ཆོག་གི་མེ་ཏོག་མདུན་
 ཏུ་གཏོར་ནས་གང་སྤེང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། ཏུས་གསུམ་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱར་ལམ་
 བེམས་གསལ་བ་ཙམ་འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་འདི་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་དོན་ཆུན་བཞིའི་སྟོན་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།

བྱ་རྒྱུད་རང་རྐང་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་པ་
མདོར་བསྟན། བདག་བསྐྱེད་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་བཤད་པས་ཚོད་པ་སྒོང་བ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་མའི་
ཉམས་ལེན་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ལྟང་གི་གཞི་དབྱེད་རྒྱས་པར་
བཤད། ཞར་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་མདོར་བསྟན་
ཅན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུད་ལྗེ་བཞི་འདི་སྐྱབ་པ་ལམ་
རིམ་སོགས་བརྒྱུ་མ་པ་ཡང་། རང་རང་གི་གཞུང་བཞིན་
མ་འཕྲུལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བན་ཚུན་འཆོལ་བར་བྱས་

ན་དངོས་ལྷུ་འེང་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱད་ཟླ་ཡན་
ཚུན་དུག་གས་ནས་འཁྲུག་པར་སྒྲོད་པ་རྣམས་ལ་དངོས་
ལྷུ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་རྒྱད་ཟླ་རང་རྒྱུ་ལ་གཞི་
བཞག་ན་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་པ་ལུང་རིགས་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷུ་ལྟེ་ལུང་ནི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་
བརྒྱས་པའི་རྒྱུད་ལས། འཛིགས་པ་དམིགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་
གཙང་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་
དམ་པ་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལྟེ་སྒྲེམས་པ་མེད་པ་
དང་། མད་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་དང་། རྒྱོན་གྱི་
རྒྱུ་རྟོག་པས་རབ་ཏུ་སྒྲོད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་
བའི་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་བསོད་
ནམས་ཅེ་མོའི་རྒྱུད་ཟླ་བྱི་རྣམ་ལས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོག་
ནི་མདུན་དུ་རས་བྲིས་བཀྲམ། མཚོད་པ་བཤམས། ལྷུས་ལ་
སོགས་པ་བྱས་ནས་མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྒྲུབ་
བྱངས་པའི་ཆོག་བྱས་ཏེ་དེའི་ཐུགས་ཀར་སྐྱགས་ཐེང་།

སྐྱབ་ཐབས་ལ་སོགས་པ་ནས་བཤད་པའི་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟའི་
 སྐྱབ་ཐབས་ནམས་ལ་བདག་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་
 མཛད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་དེ། རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བཞིན་ཤི། གསང་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་
 ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་མེད་
 ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལྟར་མཛད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བར་པ་གཉིས་ནི། སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ལ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱབ་ཐབས་སྦྱོང་
 རྒྱུད་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། བྱི་མ་ནམས་ནི་ནལ་འབྱོར་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་
 ཀྱང་། སྐྱབ་ཐབས་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 བས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དེའི་ལུགས་
 བཞིན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། མཛོད་ན་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ལ་རྒྱུད་
 རྗེ་གོང་མས་རྒྱས་བཏབ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འཇམ་དབྱངས་ས་པཌ་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལས། བདག་
 བསྐྱེད་སྐྱབ་ཐབས་ཡོད་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲངས་ནས། རྟེན་ལུགས་བཞིན་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ནམས་བཤད་གསུང་རབ་དགོངས་
 གསལ་ལས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ལ་རྒྱུད་རྗེ་གོང་མ་སྦྱོང་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ན་བདག་བསྐྱེད་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་
 འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ན་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་
 པ་ཡང་ཡོད་ལ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ན་རིམ་
 གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དོ། རྟེན་གཉིས་བྱ་རྒྱུད་རང་ངོས་
 ནས་བདག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་ཞེ། དཔེར་ན་

སེམས་ཅམ་པའི་རང་ངོས་ནས་བཤད་པའི་བྱར་སེམས་
 ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྦྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་ཆེ། སེམས་ཅམ་པ་རང་ངོས་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
 ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། འཇུལ་སྦྱོང་
 ལས་ཀྱང་། རྗེ་སྒྲ་མས་བྱ་རྒྱུད་འདི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཞི་མ་ཡིན་པས་བྱ་རྒྱུད་རང་རྒྱུད་གི་ཆོག་ལྟར་སྐྱབ་པ་
 དང་། རྒྱུད་རྗེ་གོང་མའི་ཆོག་ལྟར་བསྐྱབ་ཚུལ་འཕགས་
 ཡུལ་གྱི་བཤད་སྟེལ་ངེ་མ་མེད་པ་བཀོད་ཡོད་པ་ནམས་
 ཤེས་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

**གསུམ་པ་རྒྱུད་རྗེ་གོང་མའི་ཉམས་ལེན་ལྟར་
 ཡོད་པ་ལ་ལུང་གི་གཞི་བྱེད་མཛོད་བསྐྱབ་བཤད་པ་
 ནི།** བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ལ་རྒྱུད་རྗེ་གོང་མའི་སྐྱབ་ཐབས་བདག་
 བསྐྱེད་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ལ་བྱེད་ན་སྦྱང་གནས་
 བྱར་མེད་དེ། བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོད་ན་
 བསོད་ནམས་དང་། བརྟན་ན་ཕྱིག་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱ་རྒྱུད་རང་རྒྱུད་ལྟར་སྦྱང་གནས་བྱེད་
 པ་འདོད་ན། རང་ཉིད་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྲིས་
 སྐྱ་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་བཞིན་དུ་འབྲི་དགོས་
 ཏེ། འཇམ་དབྱངས་ས་པཌ་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་ལྟར་
 བྱེད་ན་སྦྱང་གནས་མེད། བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་
 ལ། མཆོད་ན་བསོད་ནམས་བརྟན་ན་ཕྱིག །གལ་ཏེ་
 སྦྱང་གནས་བྱེད་འདོད་ན། རང་ཉིད་ཐ་མལ་ང་རྒྱལ་
 གྱིས། བྲིས་སྐྱ་ཆོག་བཞིན་བྲིས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ལ་རྒྱུད་རྗེ་གོང་
 མའི་རྒྱས་བཏབ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དེ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་

ལེན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་དཀར་གསུམ་དང་མངར་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་
བཟའ་བ་དང་། གཙང་སྤང་དང་། ལྷན་དང་། ལྷང་གནས་
ལ་སོགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ནམས་བྱ་རྒྱུ་གི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་སྤགས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ནི་བྱ་རྒྱུ་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་
ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འངས་དབྱངས་ས་པཎ་གྱི་རབ་
དབྱེ་ལས། དཀར་གསུམ་ལ་སོགས་ཁ་ཟས་དང་། གཙང་
སྤང་ལ་སོགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས། བྱ་བའི་རྒྱུ་གི་གསང་
སྤགས་འགྱུར། ཁེས་དང་། ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་
ལས། དུས་སྟུང་ཤིང་དུས་སྟུང་བྱས་ནས། བྲེང་བ་མེ་
ཏོག་མར་མེ་བསྟོད་དང་དྲི། རྒྱ་ཆང་མེད་པའི་ལྷ་བཤོས་
ཐུལ་ནས་ནི། ཀྱུ་ཤའི་ཁྲི་ལ་འདུག་ནས་བསྐྱུར་བརྟེན་
བཅུལ། ཞེས་པ་དང་། སྤགས་པའི་ཁ་ཟས་ནམ་གསུམ་
དང་། རྩ་བ་སྟོང་བྱ་འབྱུང་ཆོད་མ་སོགས། བྱ་བའི་རྒྱུ་
གི་ལེགས་ཆོགས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

གལ་ཉེ་བྱ་རྒྱུ་གིས་སྐྱབ་ཐབས་ལ་བདག་
བསྟེན་སོགས་ཡོད་ན་དཀར་ཐུབ་དང་གཙང་སྤང་ལ་
སོགས་པ་གལ་འཐད་དེ། ལྷ་ནམས་དཀར་ཐུབ་ཀྱིས་མི་
གཙུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་གཙང་དང་མི་གཙང་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་ཤ་ཆང་གཏོར་མ་མེད། ཁྲ་
ཅི་ལ་སོགས་སྟོག་ཆགས་དང་། འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་
ཐམས་ཅད་སྟོངས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་བྱ་བའི་རྒྱུ་གི་སྐྱབ་ཐབས་ནམས་ནི་
དཔྱད་བཟང་དང་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་བཤད་པའི་བྱ་

རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཀུན་སྟོང་ངེ་ལྷ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བཞི་པ་ཞར་ལ་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་
མདོར་བསྟན་ཅམ་བཤད་པ་ནི། ལྷིར་གསང་སྤགས་གྱི་
ནང་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་སྟེ་བཞིར་འདུ་བའི་རྒྱ་མཆོན་
ནི། ལྷན་པས་གསང་སྤགས་གྱི་ཆོས་གསུང་དུས་གནའ་
པོའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་རིགས་སོགས་མི་རིགས་བཞིའི་ཀུན་
སྟོང་དང་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་བསྟན་ནས་ཆོས་འདི་
གསུངས་པ་ཡིན་ཉེ། དུར་ཁྲོད་མད་དུ་བྱུང་བ་ལས། བྲམ་
ཟེ་རྩ་རྒྱལ་རིགས་དང་། དཔལ་རིགས་གདོལ་བ་
གཙུལ་དོན་དུ། རྒྱུད་ཀྱང་ནམ་པ་བཞིར་གསུངས་ཉེ། བྱ་
སྟོང་ནམ་འབྱོར་སྤྲོད་དོ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་
ཀྱང་། འདོད་ཆགས་ཅན་ལྷ་ཆེན་པོའི་རྩེས་སུ་འབྱངས་
ནས་འདོད་ཆགས་ཆོས་སུ་སྤྲོད་བརྩེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་
དུ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ཞེ་སྤང་ཅན་ལྷ་འདུག་གི་རྩེས་
སུ་འབྱངས་ནས་འཆོ་བ་ཆོས་སུ་སྤྲོད་བརྩེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་པའི་རྒྱུ་དང་། གཏི་ལྷག་ཅན་
ཆངས་པའི་རྩེས་སུ་འབྱངས་ནས་གཙང་སྤང་ཆོས་སུ་སྤྲོད་
བརྩེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་རྒྱུ་གསུངས་
པ་དང་། རྒྱུན་མཉམ་པ་སྐྱབས་ཐོབ་ཀྱི་གསུམ་ཀའི་རྩེས་
སུ་འབྱངས་ནས་གསུམ་ཀ་ཆོས་སུ་སྤྲོད་བརྩེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ནམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་གསུངས་ཉེ། རྩེ་རྩེ་
དབྱངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། འདོད་ཆགས་ཅན་རྩེས་སུ་བཟུང་
བའི་ཕྱིར་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པའི་ཉམས་ཅན། ཞེ་
སྤང་ཅན་རྩེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་ཁྲོ་བོའི་ཉམས་ཅན། གཏི་

ལྷག་ཅན་རྗེས་སུ་གཞུང་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞི་པའི་ཉམས་ཅན་
 དང་། མ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་གཞུང་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མདོག་
 དང་ཉམས་སྒྲ་ཆོགས་པར་གསུངས་སོ། ཞེས་དང་། རྩོ་
 རྩོ་དབྱངས་དང་། ལམས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་དང་། འགྲོ་བ་
 འདུས་པ་དང་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རབ་འབྱོར་བསྐྱངས་དང་ཀུན་
 དགའ་སྦྱིང་སོ་ལ་སོགས་པས་བཞེད་པར་གྲག་གོ་ཞེས་རྗེ་
 བཙུན་བསོད་ནམས་ཆེ་མོས་གསུངས་པས་སོ། །

དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལས་དང་པོ་བྱ་རྒྱུད་ནི་ཕྱི་
 བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་ཕྱི་བྱ་བ་གཙོ་
 བོ་མོས་པའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཅིག་
 ཡིན་ལ། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ནི་མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་བཤད་
 པའི་ལམ་རྒྱམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། སྤྲགས་ལམ་གྱི་འདུག་སྟོ་ཆ་
 དང་ཙོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཙམ་དང་། མདུན་བསྐྱེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྤུན་དངས་ནས་དེ་ལ་མཚོད་པ་
 སུལ། ལས་ཆོགས་སྣ་ཆོགས་པ་བྱས་པས་ལུས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་
 བཅས་པས་རང་གི་བསྟོན་བྱའི་མདུན་བསྐྱེད་ལྟ་དེའི་སྐྱ་
 འབྲུབ་པ་དང་། དག་གི་སྤྲགས་བརྒྱས་པས་ལྟ་དེའི་གསུང་
 འབྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྟ་བསྟོན་མས་སྤྲགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་འབྲུབ་གསུངས། ཐུན་མོང་གི་
 དངོས་གྲུབ་མང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན། རྒྱུད་
 འདི་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་པས། རྗེ་དཔོན་ལྟར་དངོས་
 གྲུབ་ལེན་པའི་ཐ་སྟོན་བྱེད། དཀའ་ཐུབ་དང་གཙང་སྐྱ་
 གཙོ་བོར་སྟོད། འདིའི་རང་ལམ་གྱིས་བསྐླལ་བ་ཆེན་
 བོ་བརྒྱུད་ནས་བཅུ་བ་འཐོབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་

ལྷགས་སྒྲ་མེད་ལ་ཁྱགས་ནས་བརྩ་གསུམ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་
པའི་ས་མཛོལ་དུ་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་སྟོད་རྒྱད་ནི་ཕྱི་ལོ་བྱ་བ་དང་ནང་
གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཆ་མཉམ་པ་ལ་གཙོ་བོ་མོས་
པའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱད་ཅིག་ཡིན་
ལ། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ནི་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་བྱ་རྒྱད་
ཀྱི་ལམ་ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། སྟོད་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་འཇུག་
སྟོད་བར་ལ་རྩོམ་དང་དེའི་ལྷན་དང་། མིང་གི་དབང་
དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། མིང་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཆོད་ཀྱི་ས་བོན་འཛིག་པ་དང་། དེའི་ལྷན་དབང་
གིས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ས་བོན་འཛིག་
པ་དང་། རྩོམ་དབང་གིས་ཐུགས་རྩི་ལྟ་དང་རྩི་སྟེང་
མཁུན་པ་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་འཛིག་པར་ནམ་སྐར་མངོན་
བྱང་གི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བྱི་ལུས་ངག་གི་
བྱ་བ་འགའ་བྱ་བའི་རྒྱད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་
ལེན་པ་དང་། རང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣལ་འབྱོར་
རྒྱད་དང་མཐུན་པ་སྟུབ་པར་བྱེད་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་
པའོ།

མདོར་ན་སྒྲིང་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་
མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་གཉིས་སུ་འདུས་པ་དང་། དེ་ཡང་མཆན་བཅས་
དང་མཆན་མེད་ཅས་པ་ནི། སྒྲིང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཆན་
མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྒྲིང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་
མི་བྱེད་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཆན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་

འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་ནས་མཚན་བཅས་ནལ་འབྱོར་གྱི་ལྷག་
མཐོང་སྒྲིལ་མའི་བར་ཚོགས་ལམ་དང་། ལྷག་མཐོང་
སྒྲིལ་པ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རང་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ཅེས་
གསུངས། རྒྱུད་འདིར་བདག་བསྐྱེད་ཡོད་པས་གྲོགས་པོ་
ལྟ་བུའི་སྒྲོགས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ལེན་པའི་
ཐ་སྟངས་ཀྱི་དེ་ནས་ཐུགས་སྐྱེད་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཏབ་སྟེ་
མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་རྗོངས་འཛིན་པའི་ས་མངོན་དུ་བྱེད་
དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནི་བྱིའི་བྱ་བ་དང་
ནང་གི་ནལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་ནང་གི་ནལ་འབྱོར་ལ་
གཙོ་བོར་མོས་པའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་
རྒྱུད་ཅིག་ཡིན་ལ། ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུད་སྟེ་འོག་
མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ། ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་
སྒྲོ་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དབང་གི་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ས་བོན་
སྒྲུན་པར་བྱེད་པས་ན་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དབང་ཞེས་
བྱའོ། །འདིར་བདག་མདུན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོང་པོའི་
ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པས་ལྷན་ལྟུང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་རྒྱས་འདེབས་
པ་དང་། དག་ལ་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་
འདེབས་པ་དང་། ཡིད་ལ་ཐུགས་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། བྱ་བ་ལ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་སྒྲོམ་པ་དང་། ཐུན་གྱི་
མཐར་ཕྱག་རྒྱ་བཀོལ་ནས་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་གཤེགས་
སུ་གསོལ་བ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཚོགས་
ཀྱི་སྐབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་དཀའ་སྤྱད་དང་ཁྲུས་
སོགས་ཀྱི་གཙང་སྒྲུ་མི་དགོས། གཙང་སྟེ་མེད་པའི་སྤྱོད་

པ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྟེ་དེའི་རང་ལམ་གྱིས་
ས་བཅུ་བར་ཐོབ་ནས། སྐྱེད་ལ་ཞུགས་ནས་མཚོག་གི་
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བཞི་པ་ནལ་འབྱོར་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི། དབང་
པོ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་
མོས་པའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཅིག་
ཡིན་ལ། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུད་
སྟེ་འོག་མའི་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ། སྐྱེད་ཀྱི་འཇུག་སྒྲོ་ལ་
དབང་བཞི་ཡོད་དེ། བུམ་དབང་གིས་གཙོ་བོ་ལུས་ལ་
ལུས་སུ་ཞེན་པའི་རི་མ་རྒྱུངས་ནས་ལུས་དག་པར་བྱས་
ནས་སངས་རྒྱལ་སྐུ་ལའི་སྐུ་མངོན་པ་དང་བཅས་པ་
འབྲུབ་པའི་ས་བོན་འཛོག་པ་དང་། གསང་དབང་གིས་
བྱང་སེམས་ཐྱོང་བ་ལས་བྱང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་
བ་བཅས་པས་དག་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་དག་གི་རི་མ་
དག་པར་བྱས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལྷན་ལྟུང་འབྲུབ་པའི་ས་
བོན་འཛོག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་
བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་ནང་དུ་བབ་པའི་ཆོ་ཉམས་སུ་
ཐྱོང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པས་ཡིད་ལ་
དབང་བསྐྱར་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་རི་མ་དག་པར་བྱས་ནས་ཆོས་
སྐུ་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་འཛོག་པ་དང་། དབང་བཞི་པས་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་
པས་ལུས་དག་ཡིད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་སྒྲོག་སུམ་གྱི་རི་
མ་དག་པར་བྱས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་འདི་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་
མོས་པ་དག་ཅིང་ཆོག་ཙམ་གྱི་སྒྲོགས་བསྐྱར་བའི་དབང་

ཡིན་པས་ན་ཆོག་དབང་ཞེས་པའོ། །མདོར་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
དགྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་སྒྲ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་མ་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དག་པ་ལྟ་ལ་བསྐྱེད་
བའི་ལམ་རིམ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟ་སྟེན་རྣམས་ལྟ་
ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་ཅ་ཐིག་སྒྲུང་གསུམ་ལས་སུ་བྱང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བཞིས་བྱངས་པའི་འོད་གསལ་
དང་། དགའ་བཞིས་བྱངས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་མདོན་

དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ལམ་
རིམ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་སོ། །

དགེ་བ་འདིས་མཆོན་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་ཆོག་ས། །

མ་ལུས་སྟོ་ཡིས་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པས་བྱས་ནས། །

འགོ་ལ་པན་བདེའི་འདོད་ཀྱི་འབྱུང་བའི་གཞི། །

ཐུབ་བསྐྱེད་དཔག་བསམ་སྟོན་པ་རྒྱས་བྱིར་བསྟོ། །

སང་མཁའ་ལྷ།

ཆོན་རིག་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་མེད། ནང་ཆོས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ལ་སྟོང་མེད་ཡང་ཡོད། །

ཀོ་ལུ་ཙུང་ལི། རྒྱ་ནག་ (1898-1976)

༡༡། །སེར་སྒྲིའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེད་བའི་གཏམ་པ་སྒྲིའི་སྐྱེད་བ།

བསྟན་པ་བཟང་པོ།

ཐུབ་བསྟན་ཚུ་པོའི་ཚུ་ཕན་རེ་རེའི་རོ་བརྒྱ་སྒྲིའི་ལ་ཆགས་པའི་ཆོ།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ཀྱང་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱེད་བའི་ལེགས་བཤད་གཏམ་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན་སྐྱེད་།
གདོན་གཟུགས་ལུག་པའི་པ་བྱ་འཛོམས་པས་སྟན་པ་ཕྱོགས་བརྩུར་བྱས་མཛད་པ།
རྣམ་དཀར་བསྟན་པའི་པད་ཆལ་སྒྲིའི་བའི་འཇམ་དཔལ་གང་དེར་རྟག་ཏུ་འདུད།
སྒྲིའི་དང་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་དབྱ་མའི་གྲོང་ཁྱེད་ཉམས་དགའ་བར།
འཇུར་མེད་བདེ་ཆེན་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ལས་གཡོ་མེད་དཔལ་ལྷན་སྒྲིའི་མ་མཚོ།
བརྒྱ་བྱེད་དབང་པོའི་ན་བར་སེམ་པའི་ལེགས་བཤད་རོ་སྒྲིའི་མཛད་པ།
གང་གི་ཞབས་སེན་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བས་ཤིས་རབ་ཟེར་གྱི་སྒྲིའི་བ་སྒྲིལ།
འཁོར་དང་འདས་པའི་ལམ་དང་བཅས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱེད་འདིར་ཐོག་མར་བསྐྱབས།
ལེགས་བཤད་བྱེད་པ་ལན་བརྒྱར་སྐྱབས་པའི་ཟེར་ཐིགས་མཚར་དུ་མངར་བ་སྒྲིའི།
གང་ཡང་འདི་ན་སེར་སྒྲིའི་གྲུགས་ཤིང་དྲང་སོང་ཀུན་གྱི་ཡང་མེས་པ།
དེ་ཡི་གྲུབ་མཐའ་རགས་ཅམ་སྐྱེད་ལ་གྲུགས་ཤིང་སྒྲིའི་བས་འཇུག་པར་འདོད།

ཅེས་མཚོད་པར་བཛོད་ཅིང་བྱི་བར་འཇུག་པའི་ཡན་	ཉིན་དུའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་དངོས་པོ་གཙོར་སྒྲིའི་བ་དང་ཤེས་པ་
ལག་སྒྲིའི་དུ་བཏང་སྒྲིའི་གང་བཛོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་	གཙོར་སྒྲིའི་བ་གཉིས་སུ་དབྱེར་བྱུང་བའི་དང་པོ་ནི་གངས་
དེ་ཡང་འཕགས་ཡུལ་ལྷ་གྲུབ་ཀུན་གྱི་ཡང་མེས་དྲང་	ཅན་པ་ཡིན་ཞིང་བྱི་མ་ནི་རིག་བྱེད་གསང་མཐའ་པའི་ལྷ་
སོང་ཆེན་པོ་སེར་སྒྲིའི་ལྷ་གྲུབ་རོ་བ་ཅམ་སྐྱེད་པ་ལ་	གྲུབ་པོ། །སེར་སྒྲིའི་ལྷ་གྲུབ་འདིས་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་གྲུབ་
ཐོག་མར་དོན་ཀྱིས་ཁོག་སྐབ་ནས་སྐྱེད་བ་ནི། དེ་ཡང་	པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཤན་ཁྱེད་ཀྱིས་ནས་ཡོད་ཅིང་གངས་

ཅན་པ་གཞིར་བཟུང་ན་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ནི་གཉིས་སུ་
འདུ་སྟེ་གཙོ་བོ་དང་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་ཞེས་པ་
གང་དེའོ། །གང་ཟག་ནི་གཙོ་བོ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་
བུ་གཉིས་འབྲེལ་ཏེ་གནས་པའི་སྐབས་དེ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་
གཉིས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་གཙོ་བོ་ནི་སྒྲོ་ཞེས་
པ་དེ་དང་ང་རྒྱལ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད། འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའང་བདག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་མཉམ་
སྦྱར་དང་། དེ་བཞིན་འབྱུང་བཞི། དེ་ཙམ་ལྷ། རྩལ་ལྷ་
སྟོང་སྟོང་གི་ཡོན་ཏན་དག་པན་ཚུན་སྤང་བ་ལས་
འབྱུང་བར་འདོད་དོ། །

དེ་ཡང་གང་ཟག་ཞིག་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཆན་ནི། གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་སྟོམས་
པས་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་སྣ་ཆོག་མཐོན་པར་བྱེད་ཅིང་
དེ་ལ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་དེ་གཡེང་སྟེ་ལུས། དེ་
ནི་འཁོར་བའོ། །ནམ་ཞིག་གི་ཆོ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་
བུས་རང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཆོ་གཙོ་བོའི་
ཡོན་ཏན་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པས་ནམ་འགྱུར་
གྱི་ཆོས་སྣ་ཆོག་མཐོན་དག་ཀྱང་གཙོ་བོར་འཐིམ་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནི་ཐར་པའོ། །ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་
རྒྱ་རྒྱུན་ནི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ལ་བདག་ཤེས་རིག་གི་
འོད་ཟླ་མེད་ལས་འབྱེད་དོ། །

གོ་བདེར་བརྗོད་ན། བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་པོ་ལ་ཆ་
ཞིག་གཞིན་ཡོད་ཆོ་ཤེས་པ་དེ་ཡིས་དམིགས་པ་དེ་ལ་
གཏད་ན་ཆ་ཟུག་གི་ཆོར་བ་ཟབ་ལ་མ་གཏད་ན་དེ་ཙམ་
མི་ཆོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེད་ཅག་ལ་ལུས་དང་ཤེས་པ་

གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ལས་
བྱབ་པ་ཡོན་པས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྟར་ཏེ། ཡང་
བའི་ཡོན་ཏན། གཡོ་བའི་ཡོན་ཏན། ལྡིང་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྟ་བུའོ། །དེད་ཅག་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡིས་དོ་སྣང་ཡོན་ཏན་
དེ་གསུམ་གང་དུ་འགྲོ་ན་ཡོན་ཏན་དེ་ཆེ་བུ་འགྲོ་བས་
ཡང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དོ་སྣང་འགྲོ་བའི་ཆོ་གཟུགས་པོ་
འདི་ཡང་བ་དང་རྩར་སོ། །དགའ་བ་ལྟ་བུ་རྩར་ཡང་ཉོབ་
པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བསྐྱེད། དེ་བས་ཤེས་པ་དེ་
ཡི་དམིགས་པ་རི་སྒྲིང་ཡོན་ཏན་གང་རུང་ལ་དམིགས་པ་
ཤོར་བ་དེ་སྒྲིང་དུ་ཡང་ན་ཉོབ་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ན་ན་བ་ལྟ་
བུ་སྦྱང་དགོས་ཤིང་། དམིགས་པ་དེ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལ་
འཇོག་པའི་ཆོ་ཤེས་པ་དེ་ཡི་སྟེང་ན་དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་
མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དག་ལ་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་
མེད་པས་དགའ་བ་དང་སྦྱོར་བ་གང་ཡང་སྦྱང་མི་སྒྲིང་
པས་དེའི་དུས་ན་ཐར་པའོ། །འབྱུང་བ་བཞི་སོགས་དང་
དེ་ཙམ་ལྷ་སོགས་ཀྱང་བདག་གི་འོད་དེ་ནམ་འགྱུར་ལ་
སོག་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་དོ། །

དེས་ན་ཡོ་གྲ་བ་ཆོས་ཀྱང་རིགས་པ་འདི་དག་
ལ་བརྟེན་ཏེ་གཟུགས་པོའི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་ཐོག་མར་
ཡང་བའི་རང་བཞིན་ཤས་ཆེ་བར་འབད་ཅིང་དེ་ནས་
བདག་གི་ངོ་བོ་ལ་གོ་རྟོགས་འབྱུང་ཙམ་ནས་ཡོན་ཏན་
གསུམ་ཆ་སྟོམས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་
གངས་ཅན་པས་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་དེ་ཉིད་ཡོ་གྲ་
བ་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ར་སྦྱོང་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
ཀྱང་སྟོན་གོ། །

དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་ལ། དང་ཐོག་གྲངས་
 ཅན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཤེས་དགོས་པ་གལ་
 ཆེན་དུ་སྤང་བས་དེ་བརྗོད་ན། རྒྱ་གར་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་པལ་
 ཆེར་མེད་ཅིང་། ཡོད་ཚད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
 ཁས་ལེན་ཡང་། ལྷ་སྟགས་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་སུ་བྱུང་སྟེ། སད་ཀར་ཡ་མ་དྲ།(SATKARYAVADA) ཨ་
 སད་ཀར་ཡ་མ་དྲ།(ASATKARYAVADA) འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
 པར་ནི་དེད་ཅག་གིས་གྲངས་ཅན་པས་རྒྱ་ཡི་དུས་ན་
 འབྲས་བྱ་མཛོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་
 པར་འདོད་ཅེས་སྟོག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་རྒྱ་ཡི་དུས་
 ན་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འདོད་ཅེས་སྟོག་གིས་ཕྱོགས་
 ལྷ་སྟགས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ཡང་ཐོག་མ་སྟེ་རྒྱ་དུས་
 ན་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་སྟེ་བཞི་གྲངས་ཅན་པ་དང་རིག་
 བྱེད་གསང་མཐའ་པ་དང་། ཕྱི་མའི་ཁོངས་སུ་ནི་བྱེ་བྲག་
 པ་བགྲང་ངོ་།

གྲངས་ཅན་པ་དང་རིག་བྱེད་པའི་འདོད་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བ་ནི་རྒྱ་ཡིས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་
 འབྲས་བྱ་སྦྱང་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་འབྲས་བྱ་དེ་རྒྱ་ཡི་ནམ་
 པ་ཚམ་མཐའ་ལྟར་སྤང་ཚམ་དུ་འདོད་མིན་ལས་འབྱེད་
 དེ། རིག་བྱེད་གསང་མཐའ་པས་དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་
 ཐག་ཁྲ་ཞིག་ལ་སྦྱལ་དུ་འཁྲལ་བའི་ཆེ་དེས་སྦྱལ་གྱི་ནམ་
 པ་ཚམ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་ཐག་པ་སྦྱལ་དུ་འཁྲལ་ནས་
 དེ་ཡི་ནམ་པ་གཏད་པ་ལྟ་བུ་གཏན་མིན་ནོ། དེ་བཞིན་
 འབྲས་བྱ་ཡང་རྒྱ་ཡིས་བསྦྱང་པའི་ཆེ་དེ་ནི་རྒྱ་རང་གི་

ནམ་པ་ཚམ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་དེ་ཉིད་འབྲས་བྱ་དེ་ཉིད་དུ་
 འཁྲལ་བ་ནི་མིན་ནོ། དེ་བས་འདྲ་བར་སྤང་བ་ཚམ་སྟེ་
 ལྟར་སྤང་དུ་འདོད་ཅིང་། གྲངས་ཅན་པས་ཤིང་གཏུང་
 མར་འཁྲལ་བ་ལྟར་རྒྱ་རང་ཉིད་འབྲས་བྱ་དེ་ཉིད་དུ་
 འཁྲལ་བ་ཡིན་པ་ལས་གོང་ལྟར་དུ་མི་འདོད་པ་ནི་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། དེ་ཡང་སྟག་ཚང་བས། སྤང་
 བའི་ལམ་དུ་གང་འཁྲལ་བ། སྦྱོར་བཞིན་དུ་ཤིན་དུ་
 གསོ་བ། ཁེས་པའི་ལུང་དངས་ཏེ་ལུགས་འདིའི་ལྟ་བ་ཀྱན་
 རྩེ་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་དུ་འདོད་པའི་
 ཕྱོགས་དང་བསྐྱར་བར་བཅམས་མོད་དབྱང་པར་བྱའོ།

དེས་ན་གྲངས་ཅན་པ་དག་གིས་རྒྱ་ཡི་དུས་ན་
 འབྲས་བྱ་ཡོད་ཅིང་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བསྦྱང་པ་ཡང་སྦྱེ་ཚུལ་
 གཉིས་པ་ལྟར་དུ་འདོད་ལ་དེ་ཉིད་དམིགས་སུ་བཀར་
 ཏེ་དེ་དག་གིས་འགྲེལ་བར་གསུངས་ཤིང་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 དེ་ནི་གྲངས་ཅན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་
 སོ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་
 བམ་བརྗོད་གཞི་ལྟ་བུ་ལྟ་ཡིས་སྟོན་ནས་དེ་དག་གིས་སྦྱང་
 བར་བྱེད་དེ།

དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱ་ནི་རང་སྦྱང་པར་བྱེད་
 པའི་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་རྒྱ་དུས་ན་འང་ཡོད་དགོས་ཏེ་
 རྒྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་སུས་ཀྱང་གང་ན་འང་སྦྱང་མི་སྟབ་
 པོ། དཔེར་ན་སུས་ཀྱང་སྟོན་པོ་མེད་པོར་བསྐྱར་མི་ལུས་
 ལ་སུས་ཀྱང་གནམ་ལས་འོ་མ་བཞོ་མི་ལུས་སོ། འོ་མ་
 བ་ལས་འཛོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བ་ལ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ་
 གནམ་ལས་འཛོ་མི་ལུས་པ་ནི་གནམ་ལ་མེད་པས་ཡིན་

ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཡོད་ཆད་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བོ། །དེ་ཡང་འབྲས་ལ་མི་རྩལ་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། །རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་སྦྱང་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་མིན་མི་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན་འོ་མ་ལས་མར་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འོ་མ་དང་ཞོ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཞིག་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་པའི་སྡོན་བུ་འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་བུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རང་མངོན་པར་མ་གསལ་བའི་སྡོན་བུ་ཡོད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྦྱང་པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱིག་ཁྲིམས་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱ་བྱང་པར་བ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་བྱང་པར་བ་ཞིག་སྦྱང་པར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཡོངས་ལ་བན་རྩལ་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ལ་བསམ་ན་འདྲ་རྒྱ་ཡི་བུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ཡི་བུས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ལ་རྒྱ་ཡི་འབྲས་བུ་སྦྱང་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལ་རྩལ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་དེ་མིན་མི་བརྟུབ་བོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་རྩལ་ལྡན་གྱི་ཚུལ་བུ་ཡོད་དོ། །དེ་མིན་རྩལ་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་རྒྱ་བུས་ན་མེད་

ཆོ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་རྒྱ་ཡིས་ཡོད་པར་བཟོས་པ་འདོད་དགོས་པས་འདི་ནི་མ་ཚོ་གཤམ་ལས་ང་སྦྱི་ཟེར་བ་དང་དེ་ཡི་ཕ་རི་བོང་གི་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་ཐབས་རྩལ་སོ། །དེ་ལ་ནི་རིགས་པའི་འཐད་པ་གཏན་ནས་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་གོ། །

འདི་དག་གིས་གྲངས་ཅན་པས་རྒྱ་བུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྒྱ་རང་ཉིད་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ལྷ་གྲུབ་སྐྱེང་བར་བྱེད་ལ་འདི་རྩལ་སྤེལ་གྱི་དཔེ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་རྩལ་སྤེལ་གྱི་སྤེལ་པའི་འོག་ནས་རང་གི་རྒྱང་ལག་བྱིར་འབྱུང་བའི་ཆོ་མེད་པ་ཞིག་ཕྱང་བ་མ་ཡིན་ལ་ད་དུང་གཟུགས་སོ་ལས་ཐ་དད་པའི་གིང་འདྲ་བ་ཞིག་ཀྱང་བྱིར་སྐྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་ནི་སྤར་ཡོད་ལ་བྱིས་སྤྱུང་བའི་ཆོ་ཡང་གཟུགས་རང་ལས་ཐ་དད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གྲངས་ཅན་པ་གཞིར་བབྱུང་ཆོ། །ཡོད་པ་མེད་པར་བཟོ་མི་རྩལ་ལ་མེད་པ་ཡོད་པར་བཟོ་མི་རྩལ། སྤར་ཡོད་པ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་དོ། །མེད་པ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྱིས་བུ་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་བྱིར་སྦྱོམ་པ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱ་དང་མ་བྲལ་ན་འོད་གསལ་བ་མངོན་བུ་འགྱུར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་འཐད་པའོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་བཅས་ཆོད་ག་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་དང་མཚུངས་པས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྱིས་བུའི་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་བུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཆོ་ཐར་པའོ། །ཞེས་

ལན་མང་དུ་སྒྲིག་ཅིང་དེ་ཡང་། ཉིན་དུ་ཉེ་མཁས་པ་
 ཆེན་པོ་(SWAMI VIVEKNANDA) ཁོང་གིས། དང་སྒོར་
 ཆེན་པོ་ཀ་པི་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཅི་སྟེ་རང་
 བཞིན་གྱི་དག་པ་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུའི་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་ཆོ། གང་ཟག་དེ་འོད་གསལ་པའི་ཐར་པ་དེ་གཏན་
 རས་ཐོབ་པར་ལུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཤིས་སུ་དེ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། དེ་མི་
 གནས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་ཐར་པ་དེ་ལས་ཕྱིས་སུ་
 སྐར་ཡང་མི་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་
 འགྱུར་གྱི་ཆོས་དག་འགྱུར་ཞེས་པའང་ཡོད་པ་མེད་པར་
 ཆགས། མེད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་གཏན་ནས་
 མིན་ནོ། །གསེར་ལས་ན་རྒྱན་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གོ་བདེ་བའི་དཔེ་ཞིག་ནི་རྟོག་
 རྒྱུ་མཁན་ཞིག་གིས་རྟོག་པ་ཆེ་ཆོས་པའི་ཆོ། ཕྱིས་
 སུ་མཐོང་བའི་མ་ཉིད་ཡིག་འབྲུ་དག་མི་དེས་གསར་དུ་
 བཟོས་ནས་སྒྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤར་ནས་དེ་ལ་
 ཡོད་མོད་མི་དགོས་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འདོར་བའི་ཆོ་མ་
 ཉིད་མཛོད་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ངེད་ཅག་གི་བདེ་
 བཤེགས་སྒྲིང་པོ་འགྲེལ་བ་ལ་དཔེ་རུ་འབྱེད་ན་འདུག་གིན་
 ཏུ་ལེགས་པར་སྒྲུང་ངོ། །

འདིར་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་
 པར་མི་གསལ་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ལ་
 དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྤུང་མཐའ་གཞན་དང་ལྷག་ཏུ་བོད་
 གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་སྤུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་
 གི་ཁྲོད་དུ་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་འགའ་ཞིག་གིས་འགོག་

པར་བརྒྱམས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ་དཔེར་ན། ཟན་ཟ་མི་
 གཙང་ཟ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བུམ་
 པ་རྟོག་རྟོག་རང་འཛིན་པ་ལ་མངོན་པར་མི་གསལ་པའི་
 རྩལ་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གུ་སྟེ་ལ་
 རིང་བ་རང་ས་ཐོན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་སོགས་ཐལ་
 རོ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འཕེན་ཡོང་གི་འདུག་དེའི་འདོད་པ་
 ལེགས་པར་མ་གོ་ན་ལན་འདེབས་དཀའ་ཙམ་ཡོད་པས་
 ཐལ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་སྒྲ་བཀག་པར་སྒྲོམ་པ་
 ལ་ནི་གཏན་ནས་ལག་མི་འདུག་གོ།

དེ་ཡང་འདོད་པ་ནི། དང་སྒོར་ཆེན་པོ་སྟེ་
 རྟོག་ནན་དུས། གངས་རི་ཆེན་པོ་ནི་ས་རྒྱལ་ལས་བྱང་
 ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ས་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་
 ཆར་པ་ལས་བྱང་ཞིང་། སྐར་ཡང་ཉི་འོད་ཀྱིས་སྐྲངས་
 པར་གྱུར་ཏེ་ཆར་པར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཞེ་
 བ། རགས་པའི་བྱང་པོ་ནི་འབྲས་བུ་དང་ཕྲ་བར་གནས་
 པའི་ཆོ་རྒྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ཡི་ཐོག་ནས་ལན་
 གདབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གངས་རི་ཆེན་པོ་ནི། རེད་
 ཅག་གིས་རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་གངས་རི་གཅིག་ཅེས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །གངས་རི་གཅིག་གི་རྒྱལ་ཕན་ཡོད་
 ཆད་སྤར་སོ་སོར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ལ་ཕྱིས་སུ་འདུས་ཀྱང་
 ཐ་དད་དུ་ཡོད་དོ། །གངས་རི་མ་སྤུང་པའི་ཆོ་རྒྱལ་དེ་དག་
 ལ་བྲལ་ནས་ཡོད་ལ་དེ་དག་ལ་མ་བྲལ་བར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཆོ་རྟོག་རྟོག་གཅིག་ཏུ་སྤང་བའོ། །འབྲས་བུ་
 ཞེས་པའང་དོན་དུ་རྒྱལ་འདུས་ཙམ་ཡིན་ལ་འདུས་པའི་
 རྒྱལ་དེ་དག་སྤར་སོ་སོ་སོ་སོའི་ས་ན་ཡོད་ཀྱི་མེད་པ་ནི་

གཏན་ནས་མིན་པོ། །དེ་བཞིན་བྱམ་པ་ཡང་རྩལ་ལས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱི་ཕྱིས་ཀྱི་རྟོག་རྟོག་ནི་རྩལ་འདུས་ནས་སྤང་
 བ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་རྩལ་དེ་དག་སྤང་ཡང་ཡོད་ལ་ཕྱིས་
 སྤང་ཡོད་དོ། །དེ་བས་དེ་ཡི་རྩལ་རྩལ་དེ་དག་ཕྱིས་སྤང་
 འབྲས་བྱར་འབྲུར་བའི་ཆེ་རྩལ་མང་པོ་འདུས་ཅམ་ཡིན་
 གྱི་སྤང་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མིན་པོ། །དེ་བས་རྩལ་
 ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་ཆད་ལ་རིགས་པ་འདི་ཡི་རིགས་བསྐྱེས་
 ཉེ་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ལྷ་གྲུའི་རྩལ་བོན་ཡིན་
 བས་ས་བོན་ལ་དེ་རི་ལྷ་ཡོད་ཅེ་ན་ལྷ་གྲུའི་རྩལ་རང་
 ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་སྤང་དག་ཡིན་ཞིང་དེའི་རྩལ་འགའ་
 ཞིག་སྤང་ས་བོན་ཡིན་མོད་གཞན་ཡང་སྤང་ལུང་དུ་
 གནས་པ་དང་། སྤང་རྒྱུ་གནས་པ་སོགས་རྩལ་གིན་ཏུ་
 མང་པོ་ཡོད། རྩལ་དེ་དག་སྤང་རང་རང་གི་ས་ན་རྩལ་
 རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ལ་ཕྱིས་སྤང་འདུས་ནས་ལྷ་གྲུར་སྤང་
 བ་ཡིན་པོ། །དེ་བས་རྩལ་སྤང་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་གངས་
 རི་གཅིག་ཅེས་པ་ནི་རྟོག་པས་བཟོས་པ་ཡིན་པས་དེ་
 རྩལ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པར་སྤང་ཞིག་གིས་སྤྲོ། དེ་ཡང་
 གངས་ཅན་པ་རང་གིས་ཐ་སྦད་གཞིར་བབྱུང་ན། ལྷ་གྲུ་
 སོགས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་
 གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་
 སྤང་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ག་རང་ཡིན་ཉེ་དཔེར་ན། དེ་
 ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་དེ་སྤང་ཡང་ཡོད་པ་བཞིན་པོ། །དེ་བས་
 དེའི་ཆེ་གངས་རིའི་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་རེ་རེ་ནས་སྤང་རྩལ་
 ཡི་ཚུལ་དུ་ཡོད། ད་ལྟ་འདུས་པ་ཅམ་དུ་འབྲས་བྱའི་ངོ་
 བོར་ཡོད་ཅེས་པའོ། །དེ་ཅམ་རྟོགས་ནའང་དགག་པར་

དགའ་བ་ནི་ཤེས་ཆོད་རེད། དེ་མིན། ཅ་ཡི་ཅེ་ན་སྤང་
 ཆེན་བརྒྱ་ཡོད་པར་སྤང་བས་ལྷགས་དང་མཚུངས་ཞེས་
 སྤང་དགོས་དོན་མེད་ལྟམ་མོ། །

དེས་ན། རྩལ་བའི་དོན་དང་འགག་པའི་དོན་
 བེ། ཡོན་ཏན་དུ་མ་འདུས་ནས་གོང་བྱམ་མངོན་གསལ་
 དུ་འབྱུར་བ་ནི་རྩལ་བའི་དོན་དང་འདུས་པའི་རྩལ་དེ་དག་
 སྤང་ཡང་རྩལ་དུ་སོ་སོར་ཁ་བྲལ་བ་ནི་འགག་པའི་དོན་
 བེ། །དེ་བས་རྩལ་བ་དང་འགག་པའི་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་པ་ཤེས་པར་འབྱུར་ནའང་གངས་ཅན་པའི་ལྷ་གྲུབ་
 ལ་རྩལ་རྟོག་ཅམ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཞིང་གོང་གི་རྩལ་སྤང་
 ཡང་གོ་བར་འབྱུར་པོ། །ལྷག་པར་དུ་རྩལ་འགག་གི་དོན་
 འདི་དེང་སང་གངས་ཅན་པ་དག་གིས་མགོ་བོ་བཏེགས་
 བས་སྤྲོ་གིན་འདུག་པ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་
 ཆེས་ཐག་ཉེ་བས་ཡིན་པར་ངེས་པོ། །

ད་ནི་གཙོ་བོའི་རྣམ་གཞག་སྤང་བར་བྱ་
 རྟེ། གཙོ་བོ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་ཆ་སྟོམས་སྟེ་བཏང་
 སྟོམས་སྤྲོ་གནས་པའི་སྐབས་ལ་བྱ་ཞིང་། གནས་སྐབས་
 འདི་ལ་འདི་ག་རྩལ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་ཀྱང་
 བྱ་སྟེ་སྟེ་འདི་ག་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་
 གནས་སྐབས་སྤྲོ་འབྱུང་བས་སོ། །གངས་ཅན་པ་གཞིར་
 བབྱུང་ན་འདི་ག་རྟེན་འདི་ཐོག་མའི་གྲུབ་ཆ་ནི་རྩལ་སྤང་
 གཏན་ནས་མིན་པོ། །རྩལ་སྤང་རི་ཅམ་སྤང་བའང་དེའི་
 གྲུབ་གཞིར་གཏན་ནས་འབྲེལ་བར་མི་བྱེད། གནའ་བོའི་
 རྩལ་བའི་ལྷ་གྲུབ་སྤང་བ་གཞན་པས་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་
 ཁས་ལེན། དེ་བས་ཐོག་མའི་གྲུབ་ཆ་དེ་ལས་རྩལ་སྤང་

དུ་གྲུབ་ནས་དེ་ལས་རགས་པ་ནས་རགས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གངས་ཅན་པས་རྩལ་ཕྱན་ཕྱ་མོ་དག་དེ་
དག་གི་ཐོག་མའི་གྲུབ་གཞིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། སྒོ་དང་རར་འཛིན་ཞེས་པ་རྩལ་ཕྱན་དེ་དག་ལས་ཕྱ་
བའི་ཆོས་ཡོད་པས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་ཕྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་
ན་གཏན་ནས་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་གང་དུ་བརྟག་
ཀྱང་ཕྱ་བའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་རགས་པ་འབྱུང་གི་རགས་
པ་ལས་ཕྱ་བ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །དེ་བས་སྒོ་དང་རར་
འཛིན་སོགས་མཐའ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་ཞིང་
དེ་ཙམ་ལྟ་སོགས་དང་འབྱུང་བ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དང་ལྡན་པའི་ཆོས་དེ་ཐོག་མའི་རྒྱ་རུ་རུང་གི་དེ་མིན་ནི་
མི་རུང་དོ། །དེ་ནི་གངས་ཅན་པས་བཤད་པའི་གཙོ་བོ་
ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟ་བུ་ལྟ་འགོད་དེ།

གཅིག་ཆོས་མཐའ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་བརྟེན་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྒྱ་ནི་མི་བརྟེན་ཞིང་སྦྱེ་འགག་གི་
ཚད་གཞི་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན།

གཉིས། ཆོས་དག་གིས་ཐུན་མོང་བའི་ཁྱད་
ཆོས་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་དགའ་བ་དང་སྦྱོ་
བ། བཏང་སྦྱོམས་སོགས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་སྦྱོང་
ཆེན་གྱི་རྒྱ་རུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་
པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན།

གསུམ། ཆོས་མཐའ་དག་ལ་འབྲས་བུ་ཞིག་
བསྦྱེད་པའམ་ཡང་ན་འདུས་ན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་
བའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེས་ན་སྦྱོང་ཆེན་གྱི་ཁམས་

ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཆོས་ཞིག་ངེས་པར་
དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན།

བཞི། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་
སྐབས་དེར་འབྲས་བུ་དག་རྒྱ་ལས་མངོན་ནས་ཡོང་གི་
ཡོད་ལ་འཇིག་པའི་ཆེ་སྐར་ཡང་རྒྱ་ཡི་ངོ་བོར་འཐིམ་
ནས་འགྲོ། དེ་བས་ངེད་ཅག་གི་སྦྱོང་བའི་ཆོས་དག་ཀྱང་
དེའི་རྒྱ་རུ་འཐིམ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱ་རུ་འཐིམ་
དགོས། རྒྱ་རིམ་འདི་ཐ་མར་ཐོག་མའི་རྒྱ་ལ་མ་ཐུག་གི་
བར་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དངོས་གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་དག་རྩལ་
དུ་འགྱུར་ལ་རྩལ་ཕྱན་དག་རྒྱས་པ་རགས་པར་འཐིམ་
ཤིང་། དེ་ཡང་ཕྱ་བར་འཐིམ། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་
ཆ་མི་སྦྱོམས་པ་ལ་འཐིམ་པས། མཐའ་མ་ནི་གཙོ་བོ་ཡོད།

ལྔ་པ། རེད་ཅག་གིས་རྒྱ་ལ་ཡར་འདེད་
བྱེད་ལ་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རྟེན་ནས་མཐའ་མར་
རུང་ནས་རུང་དུ། མཐར་མི་མངོན་པའི་གནས་སུ་
འགྱུར་ངེས། གངས་ཅན་པ་གཞིར་བཟུང་དེ་ནི་གཙོ་
བོ་ཡོད། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་སྦྱོམས་པའི་གནས་
སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་བྱ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས་གང་
རུང་གི་ཆོས་ཞིག་ཤས་ཆེར་འགྲོ་བའི་ཆེ་སྦྱེ་འགག་འབྱུང་
བས་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱའི། ཊོན་དུ་ཐ་
དད་པ་ནི་མིན་ནོ། །

དེས་ན་གཙོ་བོ་དང་རྒྱ་དེ་གཉིས་ནི་དོན་གཅིག་
པས་རྒྱ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལྟ་བུ་ནི། རྒྱ་ནི་མངོན་པར་གསལ་
བྱེན་པའི་འབྲས་བུ་དག་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱ་ཞིང་འོ་ན་མངོན་པར་

གསལ་མེད་ནི་དོན་ཅི་ལྟར་བྱེད་ཅི་ན། དཔེ་ཡི་སྟེང་ནས་
འབྲེལ་བར་བྱེད་དེ། མཛོན་པར་གསལ་བ་དང་འབྲས་བུ་
དོན་གཅིག་མི་གསལ་བ་དང་རྒྱ་དོན་གཅིག་གོ་དེ་ཡང་
དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་བྱ་བ་གཞི་རྒྱལ་ཕན་དག་
མ་འདུས་པར་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཆེ་རྒྱ་སྟེ། ཡིན་གཅིག་
འདམ་གཅིག་པོ་ལ་གོ་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ། རྒྱ་སྟེགས་
ཀྱང་དེ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་དག་འདུས་ནས་བྱིས་སུ་རྟོག་
རྟོག་ཉིད་ལྟར་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འདུས་པའི་སྐབས་དེ་ལ་
འབྲས་བུ་བྱུ་ལོ། དེས་ན་འགག་པ་ནི་རྒྱ་ཡི་གནས་སྐབས་
ལ་པར་ལོག་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། སྟེ་བ་ནི་རྒྱ་ཡི་གནས་སྐབས་
ལས་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ལ་ཚུར་ཡོང་བ་ལ་བྱ་བ་
ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ།

དེས་ན། རེད་ཅག་གིས་གངས་ཅན་པས་བདག་
དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། གཞན་ནམས་ཀྱན་རྫོབ་འདོད་
ཟེར་བ་ལའང་གཙོ་བོ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་མིན་ནི་དཔྱད་
པར་བྱ་མོད་བདག་དང་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ནམས་ལ་ནི་
དོན་དམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པར་གདོན་མི་ཟ། དེ་
ཡང་(SWAMI JNANESHWARA) ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་དང་དེའི་
བཅོས་འགྱུར་ཞེས་པ་ལས། གངས་ཅན་པས་འགྱུར་བའི་
ངོ་བོ་ཅན་དཔེར་ན། འཆི་བ། ཡལ་བ། འཐོར་བ་སོགས་
ནི་བདེན་པ་མིན་པར་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་
འདོད། འོན་ཀྱང་འདི་ཡི་དོན་ནི་ཆོས་དེ་དེར་གཏན་མེད་
ཀྱི་དོན་ནི་མིན་ནོ། འོན་ཀྱང་དེ་ཉམས་ཏུ་དེ་ལྟར་བདེན་པ་
མིན་པའི་དོན་ཏེ་སྐར་ཡང་རྒྱ་ཡི་གནས་སྐབས་ལ་ལོག་
དགོས་པས་སོ། འོན་པ་དེན་པ་གང་། ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་

ནི་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོ་སྟེ། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་
མེད། ཡལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རེད་
ཅག་གིས་འཆོལ་བཞིན་པ་གང་དེའོ། འདིས་སྟག་ཆང་
བས། སྒྲང་བའི་ལམ་དུ་གང་འགྱུར་བ། སྟེ་མ་བཞིན་དུ་
ཤིན་ཏུ་གསོབ། ཁྱེད་པའི་ལུང་དངས་ནས། གངས་ཅན་
པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་རང་སྟེང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་
ལ་བསྐྱར་བ་ནི་ཁག་རང་མེད་པའི་སྐྱེ་གསལ་སྟེང་དུ་
སོང་སྟེ། གངས་ཅན་པས་ཀྱན་རྫོབ་གཏན་མེད་དུ་ཁས་
ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་རྒྱན་པའི་དོན་ཡང་
དེར་གཏན་དུ་མི་བདེན་པའི་དོན་དེ། མཛོན་པར་གསལ་
བའི་བུམ་པ་རྟོག་རྟོག་སྐར་རྒྱ་དུས་ན་རྒྱལ་ཕན་དུ་གནས་
པ་དེ། སྐར་ཡང་འགག་ནས་རྒྱལ་ཕན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ད་ནི་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གསུམ་གྱི་སྟོར་
སྟེང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཕན་རྒྱང་པའི་
རང་བཞིན་དུ་མེད་ཅིང་ཡང་ན་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་
ངོ་བོར་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ས་རྩི་རི་བྲག་གི་
ཆོས་ནམ་པ་སྟེ་ཆོགས་འབྱུང་དུ་བྱུང་བའི་གཞི་མ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་དོ། དེ་ཉིད་ལ་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པའི་ཆེ་
རང་བཞིན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པས་འབྱེད་དེ། རྒྱལ་དང་ཕན་
པ། སྟོང་སྟོང་གསུམ་མོ། འོན་ཀྱང་འདི་ལོགས་སྐྱར་
གྱི་སྐད་དོད་དུ། ལྷ་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་ན་
ཡོན་ཏན་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་མོད། དོན་དངོས་རྒྱལ་
ཕན་སྟོང་སྟོང་གསུམ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་
ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་

གྱི་འབྲེལ་གྱུ་པ་ལྟ་བུ་ནི་གཏན་ནས་མིན་ནོ། །འདི་ནི་
 རེད་ཅག་གི་གསོ་བ་རིག་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྟེ། མི་
 ཡོད་ཆད་ལ་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ཡོད། དེ་མེད་
 པའི་གང་ཟག་ནི་གཏན་ནས་མི་སྲིད་མོད། ན་བ་ཞེས་པ་
 ནི་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་མཐོ་པོ་ཆགས་པས་ཡིན་ལ་
 སྒྲན་གྱིས་ཀྱང་དེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་སྟོམས་པའི་ཐོག་
 ལ་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར། དེ་བས་རེད་ཅག་ལ་རླུང་མཁྲིས་
 བད་ཀན་གསུམ་སྒྲིས་ཙམ་ནས་ཡོད་པ་བཞིན་གཙོ་བོར་
 དེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ། །དེ་བས་དེ་གསུམ་ཆ་
 སྟོམས་པའི་སྐབས་ལ་གཙོ་བོ་བྱ་ཞིང་དེ་གསུམ་གྱི་གཙོ་
 བོ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཡོད། དཔེར་ན་གར་དང་
 གར་འབྲབ་མཁན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གར་འབྲབ་མཁན་ལས་
 འོགས་སུ་གར་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན། ཡང་ན་དེ་ནི་ཅིད་
 པ་དུ་མ་རིལ་བ་ལས་ཐག་པ་ཆགས་པ་ལྟར་རྟེ། ཅིད་པ་དུ་
 མ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཐག་པ་གང་ཡིན་བཅའ་ན་ཐག་པ་
 རྟེན་དུ་མེད་དེ་ཅིད་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་རིལ་བ་ལ་ཐག་
 པར་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བས་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 རེ་རེ་ནས་དཔྱད་དེ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་བཅའ་ན་རྟེན་དུ་
 མེད་དེ། དེ་གསུམ་ཆ་སྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གཙོ་
 བོའམ་རྒྱ་ཞེས་འདོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གྲངས་ཅན་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་ཆེ། རེད་ཅག་
 གི་དབང་པོའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་བཅུད་སྣ་ཆོགས་
 པ་འདི་དག་གི་གཞི་རྟེན་ལྟ་བུར་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་
 ཡོད། དེ་ཡང་སྟོན་བཅུད་སྣ་ཆོགས་པ་སྟེ་སྟོ་དང་ངར་
 འཛིན་འབྱུང་བ་བཞི་སོགས་མཐའ་དག་ལ་བདེ་སྐྱུག་

བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་རུས་
 པ་ཡོད་པ་ལས་ཡོད་ཏན་གསུམ་པོ་ཡོད་པར་རེད་ཅག་
 གིས་རྗེས་སུ་དཔག་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་གཅིག་མི་
 གཅིག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། གཅིག་ལ་མི་འོང་བ་ཡོང་
 སྲིད་ལ། གཞན་ལ་གང་ཡང་མིན་པའང་སྲིད་དོ། །དཔེར་
 ན་བུད་མེད་གཅིག་རང་གི་ཚྭ་གར་དགའ་བསྐྱེད་པ་
 དང་། དེ་མིན་ཕྱག་དོག་ཅན་གྱི་བུད་མེད་ལ་སྟོ་བ་སྟོད་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་ནལ་འབྱོར་བའི་རོར་བཏང་སྟོམས་
 རྟེ་རྒྱ་གསུམ་དུ་འགྱུར་དུ་རུང་བའོ། །ཁྱད་ཆོས་སམ་ཡོན་
 ཏན་དེ་གསུམ་བུད་མེད་དེར་ཡོད་ཀྱང་ཚྭ་གའི་དམིགས་
 པ་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོང་བ་དང་། དགྲ་
 བོའི་དམིགས་པ་སྐྱུག་པ་དང་། ལྟ་འབྱོར་བའི་དམིགས་
 པ་བཏང་སྟོམས་ལ་སོང་བས་དེ་དག་མངོན་པར་གསལ་
 ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་བུད་མེད་དེར་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ལས་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་འདིས་མཆོན་
 ཏེ་གཙོ་བོ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་ཆ་སྟོམས་དུ་ཡོད་ཀྱང་
 བདག་ཤེས་རིག་གི་འོད་གང་དུ་ཕོག་པ་དེས་རྒྱན་སྟོན་
 བཅུད་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་འདི་དག་འབྱུང་བ་སོགས་
 ཀྱང་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས་སྟོང་སྟོངས་ནི་དགེ་
 བའི་རང་བཞིན། བདེ་བ་དང་། བསམ་སྟོ་དང་རྣམ་
 དཔྱོད། སེམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བདེ་བའི་ཁྱོང་
 ཆོར། རོན་ལ་སེམས་པ། དྲངས་བའི་རང་བཞིན། གོ་རྟོགས་
 ལེན་པ། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དཔྱོད་ལྡན་སོགས་ཀྱི་

དོན་ལ་འཇུག་རྒྱལ་ནི་གཡོ་འགྲལ་ལམ། ལུས་པ་སོགས་
 གྱི་དོན་ལ་འཇུག་སྟེན་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་འཛིན། བག་ལ་ཉལ་
 བའི་རང་གཤིས། ལྷིང་ཁོག་འཛོམ་འཛོམ། ཉོབ་སྒྲིབ་
 སོགས་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་གོ། ཞོད་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡོན་
 ཏན་གསུམ་པོ་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་བདག་གི་
 འོད་གང་ཏུ་སོག་མེན་ལས་བསྟོད་གོས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་
 ཤས་ཆེ་བར་འཇུར་བ་དང་། སྟེན་པ་ཤས་ཆེ་བར་འཇུར་
 བ། སྟོང་སྟོང་ཤས་ཆེ་བར་འཇུར་བ་སོགས་བཅས་
 འཇུར་གྱི་རིམ་པ་གང་ཏུ་འང་རྒྱལ་ནི་དེ་དག་གི་རྟེན་
 གཞི་ལྟ་བུར་ཡོད་དེ་བཅས་འཇུར་རང་གཡོ་འགྲལ་གྱི་
 རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟེན་པ་ཤས་ཆེ་བར་
 འཇུར་བ་རང་གཡོ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པའི་བྱིར་སྟོང་སྟོང་ཤས་དང་སྟེན་པ་གང་ཤས་ཆེ་བར་
 འཇུར་ཏུ་རྒྱལ་ནི་གོགས་གྱི་ཚུལ་ཏུ་གཏན་ཏུ་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་བ་ལའང་
 སྟོང་སྟོང་ཤས་དང་སྟེན་པ་དགོས་ཏེ། ཆོས་དེ་གཡོ་བ་ལ་
 གཡོ་བའི་ཆོས་ཤིག་མེད་ན་གཏན་ནས་མི་འགྲིགས་པས་
 སོ། །

ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་མགོ་
 རྒྱུགས་པའི་ཆོ། ཤས་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དེས་གཞན་གཉིས་
 པོ་ལ་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་པའང་དབང་འོག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་
 བུ་བྱེད། གང་ལྟར་ཡང་དེ་གསུམ་གཏན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ལྟ་
 བུ་ནི་མེན་ཞིང་གཏན་ཏུ་ཁ་འབྲལ་བའང་གཏན་ནས་
 མེན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་གང་ཏུ་ཞིག་ཤས་ཆེ་བར་
 འཇུར་བ་ན་གཞན་ནམས་ཀྱང་དེ་དང་ལྟན་ཏུ་ཡོད་པར་

ངས་པས་སོ། །འདིས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གཡོ་
 འགྲལ་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གོགས་ལས་
 སྟོང་སྟོང་ཤས་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུགས་ཆེ་ཏུ་སོང་བའི་ཆོ། འཇུར་
 བའི་བྱ་བ་དེའི་རྒྱར་ཆད་མཁྱེགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟོང་
 སྟོང་ཤས་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་གསུགས་གང་ཏུ་བྱུང་ནས་འགྲོ་ཞིང་
 མཐར་ཐུག་ཆད་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་པའི་ཆེ་གསུགས་གང་ཏུ་
 བྱུང་པའི་སྟོང་སྟོང་ཤས་དེ་དག་སྐར་ཡང་འདུས་ནས་ཡོང་
 བ་ཡིན། དུས་དེའི་ཆེ་སྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུང་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་སྟེན་པའི་རང་
 བཞིན་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་རྒྱར་
 ཆད་དེས་སྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་མགོ་བཙུགས་ནས་
 སྐར་ཡང་དེ་བྱི་བ་ཡིན། འཇུར་རིམ་དེ་ནི་དུས་ཉག་ཏུ་
 ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། གནམ་གཤིས་ཆ་བོ་དང་གང་བ་བཞིན་
 ནོ། །དཔེར་ན་གནམ་གཤིས་རི་ཙམ་ཆ་ནའང་མཐར་གང་
 བ་ཡོང་ངས་ཡིན་ཞིང་། རི་ཙམ་གང་ནའང་མཐར་ཆ་བ་
 ཡོད་ངས་པ་ལྟར་ནོ། །དེས་ན་འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཡོན་
 ཏན་དག་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མཐའ་མ་ཡོད་པར་འདོད་
 ཅེས་པའང་དེ་དག་ཆ་མི་སྟོམས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ཐོག་མ་
 མི་རྟེན་ཀྱང་མཐའ་མ་ཡོད་དེ་ཆ་སྟོམས་པར་འཇུར་ཏུ་
 ངས་པས་སོ། །

སྟོང་སྟོང་ཤས་དང་སྟེན་པ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཚུལ་
 ལ་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་ནི་དགོ་བའི་རང་
 བཞིན། ཡང་བ་དང་དྲངས་བའི་རང་བཞིན། གཞན་ནི་
 མི་དགོ་བ། མི་དྲངས་བ། རྒྱུངས་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་
 ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་འདི་གཉིས་ནི་ཉག་ཏུ་གཅིག་ལ་

གཅིག་པན་དུ་འགྲོ་བ། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་
ཡོང་བ་མདུན་དང་རྒྱབ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་མཐའ་
དག་ཀྱང་རགས་པ་ནས་སྤྲོ་བར་འགྱུར། སྤྲོ་བ་ནས་
རགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་རྣམས་འགྱུར་གྱི་
ཆོས་མངོན་པར་བྱེད་པ་ལ་གཅིག་མངོན་ཀྱང་གཞན་
རྒྱབ་ན་ཡོད་པར་ངེས་སོ། །དཔེར་ན་ཁྱེད་གྱིས་བུམ་པའི་
མདུན་མཐོང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་རྒྱབ་དང་བུམ་པའི་
ནང་དེ་དག་མངོན་པར་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་
སོ། །དེ་བས་དང་ཐོག་ངེད་ཅག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་
པོ་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན་མོད། རྣམས་འགྱུར་གྱི་
ཆོས་དག་མངོན་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་གསུམ་གཅིག་ལ་
གཅིག་བརྟེན་པ། གཅིག་མེད་གཞན་ཡང་མི་སྲིད་པའི་
ཚུལ་དུ་ཡོད། དཔེར་ན་མར་མེ་འབར་བ་ལ། མཚོད་ཀྱིང་
དང་སྤོང་རས། མར་སོགས་ཆོགས་ན་གཞི་ནས་མར་མེའི་
འོད་འབྱུང་བ་བཞིན་རྣམས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་དག་མངོན་པར་
བྱེད་པ་ལའང་དེ་གསུམ་ཀ་དགོས་སོ། །

དེས་ན་དེའི་འགྱུར་རིམ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་ཏེ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བ་དང་བཏང་
སྒྲིམས་སུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བའོ། །དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྣམས་
འགྱུར་འདྲ་མིན་མཐོང་དུ་ཡོད་མོད་བྱི་མའི་ཆེ་ནི་མཐོང་
དུ་མེད་དོ། །དེ་བས་འདིས་མཚོན་ཏེ་གང་ཟག་རེ་རེ་ནས་
སྒྱུར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐའ་མའི་ཆེ་ནི་རགས་པ་རྣམས་
འགྱུར་ཆོས་མཐའ་དག་རྩལ་དུ་འགྱུར། རྩལ་ཡང་སྤྲོ་བར་
འགྱུར། དེ་ལས་སྤྲོ་བ་ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་འཐིམ། ཡོན་
ཏན་ཡང་ཆ་མི་སྒྲིམས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་གཙོ་བོ་ལ་

འགྱུར། དེའི་ཆེ་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ལྷན་པ་མེད། ཡང་བ་
མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། གཟུགས་མེད་ཅིང་སྒྲ་མེད། དེ་
ནི་ངེད་ཅག་མངོན་སུམ་གྱི་མི་རིག་པས་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་ཅུས། དེ་བས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མི་
རྟེན་ཀྱང་མཐའ་མ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་གྲངས་ཅན་
པ་ལྟར་ན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་འདུག་གོ། །གནས་སྐབས་དེ་
འབྱེད་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས། རིས་མེད་པའི་གནས་
སྐབས་སོགས་གང་ཞིག་ཟེར་རུང་དོན་དུ་གཙོ་བོའི་
གནས་སྐབས་ཏེ་ཆོས་མཐའ་ཅད་གཙོ་བོ་ལས་འབྱུང་
ཞིང་། གཙོ་བོར་འཐིམ་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ངེད་
ཅག་གི་སྤོང་པ་ཉིད་ལས་སྒྲིལ་ཏེ་སྤོང་ཉིད་ལ་བསྒྲིམས་
པའི་རྣམས་གཞན་དག་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་སྤང་མོད་
དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ངེས་པར་དུ་འདི་དག་ལ་དཔྱད་
པར་བྱས་ཏེ་གནད་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་མིན་ནང་
པ་དང་མཚུངས་པར་གྲངས་ཅན་པས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
ལས་ཐར་བའི་དོན་དུ་ལམ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་འདོད་
པས། བདེན་པ་བཞི་ཡི་རྣམས་གཞན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་
གསལ་བོར་བརྗོད་འདུག་གོ།

ད་ནི་བདག་གི་སྐོར་རགས་ཙམ་སྤྲོང་བར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་དང་སངས་ལ་མོ་ཆེས་གྲངས་ཅན་པས་བདེན་
པ་དམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་རིང་ལུགས་
ཡིན་ཟེར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ནི་གསལ་རིག་གི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་དང་མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་
གཙོ་བོའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
ནི་གཉིས་ཏེ་གཙོ་བོ་དང་བདག་གོ། །གང་ཟག་གི་སྤང་པོ་

རེ་རེ་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་བདག་རེ་རེ་ཡོད་ཅིང་བདག་
དེ་གང་ཟག་དེའི་སྒོ་དང་ངར་འཛིན། ཆོར་བ་སོགས་
ལས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད། འདི་ནི་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་
ཅན་རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་གོ། འཇུར་བའི་ཆོས་ཏེ་སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པའི་རིམ་པ་ནི་ནམ་འཇུར་གྱི་ཆོས་དག་ལ་
མ་གཏོགས་བདག་གི་སྟེང་ན་མེད་པས་འདི་ཡང་རྟག་
པའི་རང་བཞིན། གཙང་བའི་ངོ་བོ་ཅན་ནོ། འདིར་ཤེས་
དགོས་པ་ཞིག་ལ། བདག་རང་ཉིད་ནམ་འཇུར་གྱི་ཆོས་
ལ་གཡང་སོང་བ་མིན་པར་བདག་ནི་དེའི་གཡོ་འོག་ཏུ་
ཚུད་ཅིང་། དེའི་ཆོ་བདག་དེས་རང་ཉིད་ནམ་འཇུར་གྱི་
ཆོས་ལས་ཐ་དད་ཏུ་མིན་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ནམ་འཇུར་
གྱི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་ངེད་ཅག་གིས་
སྤང་བོ་བདག་ཡིན་བསམ་པ་དང་། རེད་ཅག་ལ་ཡོད་
པའི་སེམས་བདག་ཡིན་བསམ་པ་འང་ངར་འཛིན་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྒྱུ་ལ་འདི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྤང་བྱ་
རང་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པས་བདག་ཡོད་པའི་བརྗོད་
གཞི་ནམ་སྐབས་བྱེད་ལྟ་བུ་ལྟ་འགོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཆོས་འདི་དག་ནི་ནམ་འཇུར་གྱི་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པ་
ཞིག་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བའམ། ནམ་འཇུར་གྱི་
ཆོས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞིག་གི་དོན་ཏུ་ཡིན། སྤང་པ་ནི་སྤང་
པའི་དོན་ཏུ་མིན་ཞིང་། སྤང་པ་ནི་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་
པར་བྱ་བ་མིན། དེ་བཞིན་ས་ཤིང་སྤྱག་སོགས་ཀྱང་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །དེ་བས་ནམ་
འཇུར་གྱི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཚུངས་པ་མིན་

ཞིང་། བཅའ་པོའི་ངོ་བོ་ཅན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་མི་ལུས་པའི་བྱིར། རེས་པར་ཏུ་གསལ་རིག་གི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བདག་ཤེས་རིག་
གི་སྐྱེས་བུ་ཡིན།

གཉིས་པ། གཙུ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་
པ་པོར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ནི་བཅའ་པོའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་
ལ། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་གཙུ་བོར་
འཛིག་པའི་བྱིར། ནམ་འཇུར་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གི་རྒྱ་
ཏུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཏུ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་
པའི་ཚུལ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱིར་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་མི་
འཐད་དེ། རལ་གྱི་རི་ཙམ་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་
སོ་གཙོད་མི་ལུས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱག་པར་རང་ཉིད་
བཞོན་མི་ལུས་པའི་བྱིར་ཡང་དེ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཏུ་རིག་
པར་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
མིན་ཞིང་། དེ་ཆ་སྟོན་པ་མི་སྟོན་པ་གང་གི་འང་གནས་
སྐབས་ལ་མི་འཛིག་པར། དེ་དག་ལས་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་
པ། གསལ་རིག་གི་བདག་ཉིད་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར་
དེ་ནི་བདག་གོ།

གསུམ། ནམ་འཇུར་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ནི་ལོང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་དང་ངར་འཛིན་སོགས་ཀྱང་འདིར་
ཚུད་དོ། །སོང་ཙང་དམིགས་བྱ་གཅིག་མེད་པར་དེ་དག་
གི་ཆོས་འདྲ་མིན་སྒྲུལ་པ་དང་། ནམ་འཇུར་གྱི་ཆོས་
གཞན་བསྐྱེད་པ་སོགས་མི་ལུས་པའི་བྱིར། མིག་དང་
ལྡན་པ་གཅིག་ལ་སྐབས་བཙུང་དགོས་ཏེ་དེ་ནི་བདག་
ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡིན། དཔེར་ན། འདམ་ཞིག་ཡོད་

པའི་ཆོ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བུམ་པ་བཟོ་མི་རུས་ཀྱང་གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་
དེས་དམིགས་པ་ཤོར་ཏེ་བུམ་པ་དང་ལྷ་ལྷ་བུར་འཁྱར་
བ་བཞིན་ནོ། །དེ་མིན་དེ་ནི་ས་རྒྱལ་དུ་ལུས་རྒྱ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ། རྣམ་འཁྱར་གྱི་ཆོས་ཏེ་བདེ་བ་དང་
སྐྱུག་བསྐྱེལ། བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་
དག་གསལ་ཞིང་ཐུང་བའི་ཐུང་མཁན་མེད་ཆེ་མི་རུང་
བས། དེ་ལྟར་ཐུང་མཁན་ནི་བདག་གོ། །

ལྷ་པ། སྒྲིལ་ཡོངས་ནི་ཐར་པ་ལ་དགའ་བ་
ཅན་ཏེ། བུམ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྒྲིལ་ལས་ཐར་བའི་
ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱེད། དེ་བས་གཙོ་བོས་གང་ཞིག་
སྒྲིལ་ཡང་ཡོད་ཆད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ལས་མི་སྲིད་ལ། དེ་
བས་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲིང་ནས་ཐར་པ་རྟེན་དུ་མེད་
དེ། དེ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བས་གལ་ཏེ་ཐར་པའི་བདག་ཅེས་པ་མེད་ཆོ། གང་ཟག་
ཡོད་ཆད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་གྲོལ། ཐར་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས་
ངང་སྟོང་དག་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་བསྐྱེལ་བ་
དག་སྒྲིང་པོ་གཏན་ནས་མེད་པར་སོང་བས་དེ་ནི་ངེས་
པར་དུ་དགོས་པས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱའོ། །

གངས་ཅན་པས་བདག་ནི་བགྱང་དུ་མེད་དེ་
གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་བདག་རེ་རེ་ཡོད་པས་སོ། །ཅི་སྟེ་
བདག་གཅིག་ཁོ་ནར་འཁྱར་ན་ནི་གང་ཟག་གཅིག་
འཆི་བ་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བ་འབའ་ཞིག་
ཏུ་འཁྱར་བའི་ཕྱིར་བདག་ནི་དུ་མ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་

སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ནི་དུ་མ་སྟེ། དུད་འགོ་དང་ལྷ་
དང་ལྷ་མིན་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་བདག་ཀྱང་དུ་མ་
ཡོད་དགོས་ཀྱི་དེ་མིན་བདག་ལ་དུ་མ་མེད་པས་དེ་དག་
གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདིར་གངས་ཅན་པས་ཤིང་དང་ཆ་
སོགས་ལའང་བདག་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་འགའ་ཞིག་
གིས་གསུངས་མོད་བདེན་མིན་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ་ཁོ་བོ་
ལ་ནི་ཆ་མ་འཆོལ། འོན་ཀྱང་འདིར་བདག་ཁོ་ན་གསལ་
ཞིང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱི་དེ་མིན་སྟོ་ཞེས་
དང་། རར་འཛིན་སོགས་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ངེད་
ཅག་ནང་པས་འདོད་པ་ལྟར་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་། མ་རྒྱ་
པརྟེན་སྟེ་སྟེ་གནན་དུས། ངང་སོང་ཀ་པི་ལྷ་གཞིར་བབྱང་
ན། སྟོ་དང་རར་འཛིན། སེམས་སོགས་ངེད་ཅག་གིས་
བསམ་པ་ལྟ་བུའི་བདེ་སྐྱུག་ཡོངས་སྟོད་པ་པོ་མིན། སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ལས་ཐར་པ་པོ་ཡང་མིན། འདམ་གྱི་སྤང་པོ་ལྟར་
འདི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་
པའི་ཆོ། རའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་དེ་མེད་པས་སོ། །དེ་བས་སེམས་
དང་སྟོ་རང་ལ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རུས་སྟོ་བས་གང་
ཡང་མེད་མོད། སྟོ་འམ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ནས་གསལ་རིག་
གི་འོད་བཀྲས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་འཁྱུག་ཏུ་འཕྱག་
པའི་ཆོས་ཤིག་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་བདག་ཅེས་
པ་དེའོ། །བདག་ནི་དུ་མ་མིན་ཞིང་རྣམ་འཁྱར་གྱི་ཆོས་
ཡང་མིན། དེ་བས་འདི་ཁོ་ན་སྤྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་
འདས་པའོ། །

འོན་གངས་ཅན་པས་ལྷ་དང་བདག་གཉིས་ཀྱི་
བྱང་པར་གང་ནས་འབྱེད་ཅེ་ན། གངས་ཅན་པ་ནི་ལྷ་

མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་པའང་ནང་པ་ལྟར་ཏེ་འཛིག་རྟེན་
 འགོད་པ་པོའི་ལྷ་ཞིག་མི་འདོད་མོད་ཀྱི་ལྷ་ནི་འདོད་
 པར་མངོན་ཏེ་མཁས་དབང་ཁོང་གིས། སེར་སྐྱའི་ལྷ་བ་
 རྟེ། གཙོ་པོ་ཡོན་ཏན་འཕུག་པ་ལས་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་
 འགོ་བཙུགས་པའི་ཐོག་མ་སྒོ་ལས་འགོ་ཚུགས་ཤིང་ཐ་
 མ་གང་ཟག་གཅིག་གི་གཟུགས་པོ་ནས་མཐུག་བསྟུ། དེ་
 དག་གི་རྒྱབ་ཕྱོངས་སུ་ལོངས་སྟོང་པ་པོའི་བདག་གི་ནམ་
 གཤག་ཅིག་བྱེད་པའི་བྱིར། སྟོང་ཆེན་གྱི་ཁམས་འདིར་
 ཡང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་བསྐྱེད་གོས་ཏེ། སྟོང་ཆེན་
 གྱི་ཁམས་འདི་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལོངས་
 སྟོང་པ་པོ་དགོས་པས་སོ། །ཅི་རྟེ་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྟོང་
 པ་པོ་བདག་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ན་སྟེ་ཆེན་པོ་དེ་རི་
 ལྟར་འཐུས་སྒོ་ཆང་བ་ཆགས་ཏེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དེ་
 དགོས། དེ་བས་གང་ཟག་གི་གཟུགས་པོ་ལ་ལོངས་སྟོང་
 པོ་པོའི་བདག་གི་ནམ་གཤག་བྱེད་པ་ལྟར་རིགས་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཆེན་གྱི་ཁམས་ལའང་ཁ་སྒོ་ནས་རིགས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྟོང་པོའི་བདག་དེ་
 ནི་ལྷ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་འགོད་
 པ་པོའི་ལྷ་ཞིག་ནི་མི་དགོས་ཏེ་གཙོ་པོ་དང་བདག་གི་
 འབྲེལ་འདྲིས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་བྱིར་དེ་འདྲའི་
 ལྷ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་ངེད་ཅག་ལ་
 གྲགས་པ་ལྟར་གྲངས་ཅན་པ་ལྷ་ཡོད་སྟེ་བ་དང་ལྷ་མེད་
 སྟེ་བ་གཉིས་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱེད་མོད་གྲུབ་མཐའ་དེ་
 ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བ་དག་གིས་ནི་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་
 མི་བྱེད་པར་འདུག།

དེ་བས་ངའོ་བསམ་པ་ལྷ་བྱའི་འཛིན་སྐྱངས་
 ཅན་གྱི་རྟེན་པ་དག་ནི་ལོངས་སྟོང་པོ་མིན་ཞིང་དེ་བས་
 བདེ་སྟག་སོགས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་ནི་བདག་གཅིག་པུ་
 དེའོ། །བདེ་སྟག་སྟོང་མཁན་ངའོ་བསམ་པའི་རྟེན་པ་དེ་
 ནི་མ་ཡིན་པར་ཏེ་གོ་བ་འདུག། ལྟག་ཏུ་འགའ་ཞིག་རྟེན་
 པ་དག་ནི་སྐྱེ་རང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས། དཔེར་
 བ། ང་དང་ཁོ། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས། ཟན་པའི་ཆེ་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟན་དགོས་པ་ནི་ལོས་ཡིན། བོད་པས་
 བོད་རྒྱུད་དང་། དབྱིན་རིས་དབྱིན་རྒྱུད་ཏུ་ཟན་དགོས་
 མོད་དེ་ཉིད་སྐྱེ་རང་ཡིན་མིན་ནི་ངེད་ཅག་གི་དབྱེད་
 དགོས་པར་འདུག་གོ། །དཔེར་ན་རྩ་མཆན་གཅིག་ལ་ང་
 ཞེས་ཟན་པ་ལྷ་བྱ་རྟེན་པ་གང་སྟེས་རྟེན་ཤེས་ཀྱིས་དེ་དག་
 ལ་ཉན་དགོས་པས་བྱེད་ལ་རྟེན་པ་སྟེ་བའི་ཆེ་གཤན་
 གྱི་རྒྱུད་ཆ་གོ་མི་ཐུབ་ཅེས་པ་ནི་རྩ་མཆན་རྒྱུ་བས་ཆེན་
 མཐོང་ངོ་། །ལྟག་པར་ཏུ་ལྷ་བྱུབ་དེའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
 དག་གིས། བྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་ནི་ཟན་མི་རྣམས་ཤིང་བཟོད་
 མི་རྣམས་ཏེ་བཟོད་པ་ནི་སྐྱེ་ལས་མ་འདས་ཤིང་ཟན་པ་ནི་
 རྟེན་པ་ལས་མ་འདས་པས་སོ། །དེ་བས་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་
 པོ་དག་ནི་བཟོད་ཏུ་མེད་པའོ། །བསམ་ཏུ་མེད་པའོ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ནམ་གཤག་དག་ཀྱང་སྐྱེད་ནས་འོང་བ་འདུག་
 པས་དེ་དག་གིས་འཛིན་པ་གང་སྐྱང་མ་ཐུབ་པ་སྟོན་
 ཞིག་ཅེན་ཁག་ཅམ་ཡོང་བ་འདུག། དེས་པར་ཏུ་དབྱེད་
 དགོས་པར་སེམས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་དེང་སང་གི་མཁས་
 པ་དག་གིས་གསུངས་མོད། གྲངས་ཅན་པ་རང་གིས་
 རྩ་བའི་གཞུང་དང་མཐུན་མིན་ནི་ད་ཏུང་ཡང་དབྱེད་

དགོས་སོ།

ནམ་འཇུག་གི་ཚེས་དག་གི་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ནི་
དེ་དག་ལས་ནམ་འཇུག་གི་ཚེས་གཞན་ནམས་ཀྱི་འབྱུང་
ཚུལ་རོབ་ཙམ་སྤེང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་གོ་དགོས་
པ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ཞེས་ཡོན་ཏན་དང་
བྱད་ཚེས་ལྟ་བུར་མི་བསམ་པར། དེ་དག་གིས་བཅ་
གཟུགས་ཀྱང་ལ་བྱུང་བར་སྤེང་བའི་རྩལ་ཕན་ལྟར་
འདོད་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཆུ་ཞིག་
ལ་མཚོན་ན་གནས་ཀྱི་བྱད་པར་ལས་ནམ་པའི་བྱད་
པར་འདྲ་མིན་ཡོང་སྟེ། གངས་དཀར་གི་སྤྲོད་ན་འབྲག་
པའི་ནམ་པ་དང་། བར་སྤང་ན་སྤྲོད་གི་སྤྲོད་ན་རྒྱངས་
པའི་རང་བཞིན་དང་། ཆ་བའི་ས་ནས་གཤེར་བའི་ནམ་
པར་ཡོད་པ་ལྟར་རྩལ་དང་ཕན་པ། སྤྲོད་སྤྲོད་པས་ཀྱང་ནམ་
པ་འདྲ་མིན་གི་སྤྲོད་ནས་གནས་པར་བྱེད། སྒོ་འམ་ཆེན་པོ་
ཞེས་པ་ནི་རྩལ་དེ་དག་ལས་ཐོན་པའི་ཐོག་མའི་ནམ་
པ་དེ་ཡིན། འདི་ཉིད་དྲངས་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་
ཅིང་རྗེས་ཀྱི་ནམ་འཇུག་གི་ཚེས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་
པར་བཞེད། འདི་ཡི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་བཤད་ན་དབྱེ་
འབྱེད་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ་མིང་གཞན་ཞིག་གིས་བསམ་
ན། དེང་སང་ལྟ་བུ་པ་སྤྱང་པོ་འདུག་ཟེར་བའི་ལྟ་བུ་པ་
དང་། ཡང་ན་ནམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་གྲོས་སུ་གྲགས་
པའི་རིག་པ་དེར་གོ་ཆོག དེ་དག་གིས་ཡིན་ཡིན་མིན་
མིན་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོར་བ་
ལ་བཟང་ངན་འབྱེད་པ། ཆོར་བ། དེ་བཞིན་དཔྱད་པ་
བྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་བའི་འགྲམ་ལྟ་བུར་

སྒོ་འམ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡོད། འདི་ཉིད་ལ་གྲངས་ཅན་
པ་དག་གིས་ཤེས་པར་མིང་མི་འདོགས་མོད། བཅ་པོ་
ཞེས་པ་འང་དེ་དག་གིས་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡིན་པར་
མི་སེམས་སོ། རྒྱ་སྐད་མཁྱེན་མཁན་ཡོད་ན་འདི་ཉིད་
ཀྱི་མིང་གོ་བ་ཙམ་གིས་དོན་ལ་ངས་པ་ཏྟག་ཙམ་སྤེབས་
ངས་པས། འདི་ཉིད་ལ། ལྷ་རྟི་(BUDDHI) ཟེར། ཐོག་མར་
དྲངས་བའི་ཡོན་ཏན་གིས་མངོན་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་དུས་
འདི་ཉིད་དང་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྲེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་
འབྲེལ་བ་ཁ་ཐུག་བྱེད་ཐུབ་མོད། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་གཞན་
ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆུས་ཆེ་བྱེད་པའི་ཆོ་འདི་ཉིད་བྱི་
བར་བཤད། འདི་ཉིད་ལས་ངར་འཛིན་ཞེས་པ་དེ་འབྱུང་
བར་སྤེང་བས། འདི་ལ་གསལ་ཁ་ཏྟག་ཙམ་ཆགས་པའི་
བྱིར། ཡོ་ག་བ་ཆོས་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བཞི་པ་
ཞིག་འབྲེལ་བ་ཆོད་བྱེད་པས་འདི་ཉིད་སྤེང་ན།

སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བཞི་ནི། ལྷ་
ན། ཅིག་ལྷ་སྤྱི། དང་ཨ་ཏམ་ཀར་ཡང་ན་ངར་འཛིན་ཞེས་
བཞོད་པས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཉིད་ཡིན། འདི་ཉིད་ནང་གི་
སེམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ལས་ཤེས་པར་འཇུག་
ཞིང་། འདི་ཉིད་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ནི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བ་
ན་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྲེས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་པས་
དེ་དང་མཇུག་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན། དེས་ན་ལྷ་བ་ན་བདག་
ཤེས་རིག་གི་སྦྲེས་བྱ་ཞེས་པ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་
ཡོད་དེ་དཔེར་ན་རྩིབས་བཞི་པོ་གཅིག་སྤྲོད་ལ་སྤེབས་
དུས་གཅིག་འོག་ན་ལྷས། གཅིག་གཡས་སུ་ཐོགས་དུས་
གཅིག་གཡོན་ན་ལྷས་སྤྲོད་མོད། ལྷ་བའི་བདག་ལ་དེ་

འདྲའི་བྱད་པར་མེད་དོ། །

དེ་ལས་ཐོག་མའི་སྒྲ་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི། རེད་ཅག་གིས་དབང་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྲགས་པའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུར་གོ་ཚོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་དང་ཁ་ཐུག་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྒྲ་དེ་རོ་སོགས་གང་དང་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསྐྱེལ་བར་བྱེད། དེ་བས་འདི་ཉིད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག་ལྟ་བུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ནང་སེམས་ལས་ཆེས་རྒྱུ་མཐར་ལུས་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཡོད་པས། ནང་སེམས་ཟེར་ཡང་ཤེས་པ་ལ་མི་གོ།

ཅིས་ནི་སྒྲ་རྒྱ་ཡིས་གནས་ལུགས་གང་དང་གང་བསྐྱེལ་བ་དེ་དག་གསོག་འདོག་བྱེད་ས་དེ་ཡིན། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་ན་འདི་ཉིད་རེད་ཅག་གིས་ཀྱན་གཞི་ཞེས་པ་དེ་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་མཆིས། འོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསོག་འདོག་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་རིགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་སྒྲ་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུ་འོ། །དཔེར་ན། མདང་དགོང་ཁྱེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱིན་པ་སྐར་དྲན་པའི་ཆོ། ཁྱོད་ཀྱི་བཟོ་ལྟ་སེམས་ལ་ཤར་འདུག་པ་ནི་གཅིག་དང་། ལྷན་རྒྱན་བཟོ་ལྟ་འཆར་རྒྱ་མེད་པར་ང་དང་ང་སོགས་སྐད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དྲན་འདུག་པ་ནི་གཅིག་གོ། །འདིས་བསགས་པའི་གནས་ཚུལ་དག་ག་དུས་སྐར་འཆར་རམ་སྐྱུ་ན། དབང་ཤེས་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག་རིང་དུ་སོང་ན་འདི་ཡི་གནས་ཚུལ་དག་འཆར་བར་བྱེད་ལ། དེ་མིན་མི་འཆར་ཏེ། མདོར་ན་

རེད་ཅག་གིས་ཤེས་པ་ད་ལྟ་བུ་ལ་བཞག་ན་རྣམ་རྟོག་མི་འཆར་ཟེར་བ་ལྟར་དབང་ཤེས་དང་འབྲེལ་ན། གནས་ཚུལ་གསར་པ་ལེན་དགོས་པས་རྟིང་པ་འཆར་བའི་སྐབས་མེད་པ་ཡིན།

གསུམ་པ། ལྷན་ཞེས་པ་དེ་ཏོག་ཙམ་བཞག་རར་འཛིན་ནི་ནམ་རྒྱུན་ཀྱི་ང་དང་ངར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་ཐོབ་དེ་ཙམ་མི་དགོས་མོད། འདི་ཉིད་ནི་གོང་གི་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་སེམས་སམ་རྣམ་རྟོག་དག་ལ་ཆོན་འབྱུག་མཁན་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན་སེམས་སུ་འདྲེ་ཡི་སྒྲོར་འཆར་བའི་ཆོ། འཛིགས་སྐར་གི་ཆོར་བ་འདྲ་ཡོང་བ་དང་། གཞན་ལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་ལ་སྒྲོ་བ་སོགས་ཆོན་འདྲ་མིན་འབྱུག་མཁན་ནི་ངར་འཛིན་འདི་ཉིད་ཡིན།

བཞི་པ་ལྷན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབས་ལས་མཐོ་ཤོས་ལྟ་བུར་ཡོད། འདི་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས། ལྷན་ཞེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལས་འབྱུང་། འདི་ཉིད་ལ་ཐག་གཅོད་པ་དང་། དཔྱད་པ་དང་། དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྣམ་སྟོབས་ཡོད་པས། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་ཞེས་རིན་ཐང་ཅན་དུ་བཅི་བ་དེ་ཡི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུར་ཡོད་པས། འདི་ཉིད་ལ་མཐོ་ཤོས་སུ་བཞག་པ་ཡིན། དེ་བས་དང་ཐོག་རེད་ཅག་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་མཇལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་རེད་ཅག་གིས་དམིགས་བུ་ཡང་ལྷན་འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས། རེད་ཅག་ལ་བཀོད་འདོམས་འདི་ཡིས་མ་

བྱས་ན། ཅིས་ཀྱི་འདུག་པས་གསལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་
དང་གོམས་གཤིས་རྒྱུ་དང་པ་ཆོས་བཞོད་འདོམས་འོག་འགྲོ་
དགོས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད། མདོར་ན་དེ་དག་གི་
སྒྱུ་རྒྱུ་ནི་ངར་འདྲིན་གྱིས་ཆོན་བྱག་པའི་རྟོག་རིས་འདྲ་
མེན་གྱིས་སྒྲག་པའི་ཆོ་དེས་ནི་ཐར་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁྲིད་
མི་སྲིད་པས་ཐོག་མར་ཡོ་ག་བ་ཆོས། སྒྲག་གཙོག་འདི་
ཉིད་སེལ་བར་བྱ་དགོས།

བྱས་ཅང་སྒྲོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རགས་པའི་རིགས་
ལ་སྒྱུ་རྒྱུ་ནི་ཡག་སྒྲུག་དང་དགེ་སྤྲིག་གི་དབྱེ་བ་འབྱེད་
བྱེད་ལྟ་བུར་སྒྱུད་དགོས། ད་དུང་ཉམས་ལེན་ཕྱ་རུ་འགྲོ་
བའི་ཆོ། ཡག་དང་སྒྲུག་བསམ་པའི་ནམ་རྟོག་གི་དབྱེ་བ་
ཅམ་ཡང་སྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བཤེས་དགོས། དེ་བས་ཡོན་
ཏན་གསུམ་གྱི་ཐོག་མའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་རྒྱུ་དང་
བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྱེས་བུའི་བྱུང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
བདག་ཤེས་རིག་གི་དཔྱེས་ཞལ་མཇལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་
ཉམས་ལེན་ཕྱ་མའི་རིགས་ཡིན། དེ་བས་ཐོག་མར་ཅིས་
དང་ངར་འདྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དག་ལས་སྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱལ་བར་
བྱ་དགོས། དེ་ལས་གྲོལ་ཏེ་ཐར་པ་ནམ་པ་གསུམ་ལ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་ཏེ། ངར་འདྲིན་དང་ཅིས་གཉིས་པོ་མཉམ་
དུ་འབྲེལ་བའི་དུས་ལུན་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉུང་དུ་
ཕྱིན་པའི་ཆོ་ཁྱོད་ནི་འདས་པའི་བཞོད་འདོམས་གྱི་འོག་
ཏུ་ཚུད་མི་དགོས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་འདས་པའི་ཕྱིར་
དུ་བརྒྱུམས་མི་དགོས་པ་ནི་བྱ་བ་ལ་ཐར་པའོ། །སྒྱུ་རྒྱུ་
རྗེ་གཙང་ནས་རྗེ་གཙང་ལ་ཕྱིན་པའི་ཆོ་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་
ཤེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་པ་དག་ལ་དགའ་སྒྲོ་

དང་ཆགས་སྤང་སོགས་རྗེ་ཞན་དུ་འགྱུར་བས་སེམས་ཀྱི་
ཐར་པ་རགས་ཅམ་ཐོབ་པའོ། དེ་ནས་མཐར་མ་རིག་པའི་
མཐུག་རྒྱུགས་ལ་ཁད་པའི་ཆོ་སྒྱུ་རྒྱུ་ཆེས་དྲངས་གཙང་དུ་
འགྱུར་བས་དེས་འབྲེལ་བའི་གནས་ལུགས་ཡོད་ཆད་
ཁྱང་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བདག་གི་ཕྱོགས་ལ་
ཉམས་ལེན་གྱི་ལ་ཕྱོགས་བསྒྱུར་བ་ནི་ཐར་པ་ཐ་མཐོ། །

འདི་དག་ལ་སྟོན་ཏེ་སྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་པ་དང་སྒྲོམ་
ཆེན་པོ་དེའི་སྒྲོར་རགས་ཅམ་མཁྱེན་པར་འགྱུར་བས་
འདི་ཉིད་མེ་ལོང་དང་ཆ་མཚུངས་པར་འབྲེལ་བ་དེའི་
དོན་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་དང་ཐར་པ་
གཉིས་ཆ་ཡང་འདིས་འབྲེལ་བཤེས་མཤེས་ལ་རག་ལུས་
པས་སོ། །མདོར་ན། སྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ངར་འདྲིན་འབྱུང་ཞིང་དེ་
ལས་རྩལ་སྒྲུག་སྒྲིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཤས་ཆེ་བར་
འགྱུར་བ་དེའི་འབྲས་བུར་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཁྱང་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །དྲངས་བ་དང་དགེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་
དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལས་དེ་ཅམ་
ལྟ་དང་འབྱུང་བ་ལ། ཏུས་པའམ་གཡོ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
གཉིས་ཀའི་གྲོགས་ལྟ་བུར་ཡོད་དོ། །

གོ་བདེར་བརྗོད་ན། ཐོག་མར་བྱེད་ཀྱི་རི་བྲག་
ལྟ་བུ་གང་ཞིག་མཐོང་རུང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་བརྒྱ་
གཅིག་གམ་སྒྲ་རྒྱ་ཡིས་ནང་ལ་བསྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་དེ་
ཅིས་ལ་གཏང་ངེས། ཅིས་ལ་དེ་སྒྲེབས་པའི་ཆོ་སྤར་ཉར་
བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་དང་བསྐྱར་ནས་ངར་འདྲིན་གྱི་
ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོན་གྱིས་བྱགས་ངེས། དེ་ནས་

དྲ་ཤ་ཡུ་མ་ཟེར་བ་གཡོ་འགུལ་ལ་དབང་བསྐྱར་
 བྱེད་ཐབས་ཤིག་ལས་རྒྱང་གཅིག་ཕྱ་དང་འབྲེལ་བ་
 གཏན་ནས་མིན། ལུས་པོའི་ནང་གི་དྲ་ཤ་གལ་ཆེ་ཤོས་
 དེ་སྒྲོ་བའི་གཡོ་འགུལ་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་གཡོ་འགུལ་
 དེ་མཚམས་འཛོག་ན་ལུས་པོས་ལས་ཀ་བྱེད་མཚམས་
 འཛོག་ངེས། ལུས་པོའི་ནང་གི་ཏ་ལམ་གཡོ་འགུལ་སལ་
 ཆེ་བ་ལ་མཚམས་འཛོག་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་འཆར་
 ངེས། གཡོ་འགུལ་འདི་དབྱགས་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ། དེ་བས་གཡོ་འགུལ་འདིས་དབྱགས་བསྐྱར་ན་ལས་
 རྒྱང་གིས་ཚུར་བསྐྱར་པ་མིན། དེ་བས་འདི་ལ་དབང་ཐོབ་
 ན་ལུས་པོ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དྲ་ཤ་ཡུ་སྒྲོ་སྐབས། འདི་ལ་
 དབང་ཐོབ་པ་དེ་གཙོ་བོར་དམིགས་པ་བཟུང་བའི་དོན་
 དེ་ཡིན། དེ་བས་ནལ་འཕྱོར་བ་ཆོས་ལུ་བཏབ་པ་ལས་
 ཉན་པ་སྒྲིབ་འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་པ་བྱེད་པ་ཙམ་
 གྱིས་དོན་གྲུབ་པ་སོགས་ཡོད་ཆད་ཀྱང་འདི་དང་འབྲེལ་
 བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོད་ཀྱི་གངས་དཀར་དང་ཁྱོད་
 ཀྱི་ལུས་པོའི་བར་ན་བར་སྟོང་གཏན་ནས་མེད། དཔེར་ན་
 དྲ་ཤ་ཡུ་མ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ངེད་ཅག་འགའ་ཞིག་
 གིས་ཨ་མཚོག་འགུལ་རྒྱས་ལ་གཞན་གྱིས་མི་རྒྱས་པའི་
 བྱད་ཡོད། འོན་ཀྱང་འབད་ན་ངེད་ཅག་གིས་ཀྱང་ན་བ་
 འགུལ་ཐུབ་ངེས། དེ་བཞིན་མགོ་དང་རྒྱང་བའི་བར་ན་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཞིན། རྒྱང་པ་དང་ས་གཞི་གཉིས་
 མཐུད་དེ་དེད་ན། གངས་དཀར་དང་ཁྱོད་ཀྱང་འབྲེལ་

ནས་ཡོད་པ་ཤེས་ངེས། དེ་ནས་མཐར་སྟོང་ཆེན་གྱི་ཁམས་
 ཡོད་ཆད་ཁྱོད་དང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་དེ་མཆིས། དེ་བས་
 ཁྱོད་ཀྱང་ཟུར་གཅིག་གངས་དཀར་ཡང་ཟུར་གཅིག་
 ཡིན་རྒྱུ་གོང་ཕྱ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་དགོས་དོན་དེ་ཡིན་ལ། དྲ་
 ན་ལ་དབང་ཐོབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དྲ་ཤ་དེ་མི་གཞན་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉི་མའི་བར་ན་བཏང་རུས། དེ་ལས་སྒྲོ་བོར་མི་
 འབྱུང་ཡང་ཐོག་མར་ན་བ་འགུལ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཀའ་
 ངལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཤེས་མཛོད།

རེད་ཅག་གི་སྐལ་ཆེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ན་
 ཅ་གཉིས་ཡོད། དི་རྒྱལ་དང་ཨི་རྒྱ། དབྱས་ན་སུ་སུ་མ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཡུར་བ་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། ཡུར་བ་
 དེའི་ཉིང་མཐར། གཏུམ་མོ་མེ་ཡི་ཉལ་ས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 ཉིད་ཡོད། བུམ་ཟེ་དག་གིས་འདི་ཉིད་ཟུར་གསུམ་མ་
 ཅན་དུ་འབྲེལ། གནས་དེར་གཏུམ་མོའི་རྒྱས་ཐུགས་ཏེ་དྲ་
 རའི་ནང་ནས་ལུས་པོའི་ནང་གི་ཆེ་མུགས་ཆེ་ཤོས་ལྟ་བུ་
 དེ་ཡོད། གཏུམ་མོའི་རྒྱས་ཐུགས་དེ་ཆེར་རྒྱས་པའི་ཆེན་
 དབྱས་ཀྱི་ཡུར་བ་སྟོང་པ་དེ་བརྒྱད་དེ་ཡར་འཛོག་ཐབས་
 བྱེད་ཅིང་། འདིས་ལྟོ་བ་ནས་སྒྲིབ་ག དེ་ནས་མགྲིན་པ་
 བརྒྱད་དེ་སྤྱི་གཙུག་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པར་བྱེད། དང་
 ཐོག་ལྟོ་བར་རྒྱས་ཐུགས་འདི་སྤེལ་བའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 མཐོང་སྣང་དང་ཐོས་སྣང་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ངེས། དེ་
 ནས་ངེ་ཙམ་མཐོ་རུ་བྱིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྣང་བ་ལའང་
 འགྱུར་བ་ཐེབས་ངེས། མཐར་སྤྱི་གཙུག་ན་སྤེལ་བ་དུས་

གང་ཟག་དེས་ལུས་སེམས་ལ་ཆགས་པ་ཆད་དེ་གྲོལ་བ་
ཐོབ་ངེས།

དེས་ན་དབུགས་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། དེ་ཡང་ཉི་ཉེས་ནན་དུས། དེང་རབས་ཀྱི་
ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་ཐབས་བྱེད་
ན། སློག་དང་འཛམ་སྤིང་ནང་ཡོད་པའི་རྣམ་སྤྱུགས་
གཞན་གྱི་བར་ཁྱད་ཅི་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། ཅོག་ཅེ་འདི་
ལ་མཚོན་ན། གཤམ་ཉེ་ཅོག་ཅེ་འདི་ཡི་གྲུབ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ཡོད་
ཆད་ཀྱི་གཡོ་འགྲུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བྱེད་ན་དེ་སློག་གི་
རྣམ་སྤྱུགས་གཅིག་ཆགས་ངེས། ནམ་རྒྱུན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་
ཆད་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་ཆོད་དུས་གཅིག་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་
ཏུ་མི་བྱེད། སློག་གི་རྣམ་སྤྱུགས་ཞེས་པ་དུས་གཅིག་ལ་
ཕྱོགས་མཚུངས་པར་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་། དེ་
བས་དབུགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སློབ་པ་ལ་རྒྱན་སྤྱོད་དེ་ལུས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མཚོན་ཀྱི་གཡོ་འགྲུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
འཇུག་དུས་དང་ཅག་གི་ལུས་སྤོ་འདི་སློག་གི་གཏེར་ཆེན་
ཞིག་ཆགས་ངེས། དེ་ཉིད་ཡོ་གྲི་ཞིག་ལ་དགོས་པ་ཆེ་ཤོས་
དེ་ཡིན། དེ་བས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དམིགས་ལྷུ་ལ་ནི། ལུ་ལ་
རྒྱ་རྒྱུ་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ན་གཏུམ་མོ་མེ་ཡི་
ཉལ་སར་ཡོད་པའི་རྣམ་སྤྱུགས་དེའི་གཡོ་འགྲུལ་ཡོད་
ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་ཆེ་མཐར་སྤྱི་གཙུག་ལ་སྤེལ་
པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་ཡི་དམིགས་ལྷུ་ལ་མཐར་སྤྱུག་པ་དེ་
ཡིན། དེས་ན་ཐིག་ལེ་ལ་བསེལ་བའི་རིགས་དང་རྩོད་

ཅན་གྱི་རིགས་གཉིས་ལས་གསང་གནས་ན་གནས་པའི་
ཐིག་ལེ་མེ་ཡི་རྣམ་སྤྱུགས་ཅན་ནམ་ཆ་བའི་རང་བཞིན་
དེ་ཀྱེན་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཡོ་གྲུར་ཐིག་
ལེ་བྱིར་འབྱེན་པ་དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བཅི་བར་
བྱེད། དཔེར་ན་ཞབས་རྡོལ་བའི་སྣོད་དུ་རྒྱགས་ན་
མི་མན་པའི་བྱིར་སྤྱོད་གསང་གནས་ཕྱོགས་ནས་འཛག་
པ་གཅོད་པའི་དོན་དུ་དཀའ་བ་འབད་མེད་བྱེད་དགོས་
པའང་དེའི་བྱིར་ཡིན།

གཏུམ་མོའི་རྣམ་སྤྱུགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཀྱེན་དུ་
བྱེད་པ་ནི་བདག་གི་ངོ་བོ་མཐོང་བའམ་ཡེ་ཤེས་མཐར་
སྤྱུག་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་གྲགས་པའི་རྩ་རོ་
རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་མཚོན་ཏུ་རྒྱགས་དག་གཙང་
མ་བྱས་ནས་དབུ་མར་འཇུག་དགོས་པས། ལྷ་གཤམ་
གཡོན་གཉིས་ནས་དབུགས་བྱེད་ཆེ་བྱོད་ཞོག་དུ་བཀག་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན། (ཉམས་ལེན་དེར་ཀུམ་ལྷ་གཞིས་ཟེར། དེད་ཅག་
གིས་བྱམ་པ་ཅན་དུ་འབོད།) དེ་ནས་འོག་རྒྱུད་གིས་དེ་ཡར་བྱེད་
བའི་ཆེ་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་པ་འབྱེད་
མིན་མང་པོ་འཆར་ངེས་པས་གཟུབ་དགོས། དེའི་ཆེ་དེ་
ལྟའི་འཆར་རྒྱུད་ཡོད་ཆད་ལས་འདས་པའི་རྒྱུད་པ་ཞིག་
འཆར་ཡོད་བས་འགའ་ཞིག་གིས་བཟོད་མ་ཐུབ་པར་
སྒྱུན་པ་ཡང་ཆགས་པའི་བྱིར་ན་གཏུམ་མོའི་སློབ་དེ་
སྤེད་པར་བྱེད་ཅིང་སློབ་དཔོན་གཅིག་གི་མཁུན་ནས་
མ་གཏོགས་ཞུ་ཆོག་པའི་གནང་བ་མི་སྟེར།

འོན་ཡོགས་དང་གངས་ཅན་པའི་ལྟ་བ་དབར་
 འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་སྟ་གྲ་མད་སྟེ་
 ༩།(BHAGAVAT GITA) ཉིན་རྒྱའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་
 ཅན་འདི་ཡི་ལེའུ་གཉིས་པའི་བརྗོད་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་
 ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཅུང་ཙམ་སྒྲིང་ན། གངས་ཅན་པའི་ལྟ་
 བ་དང་ཡོག་གཉིས་བྱ་གཅིག་གི་འདབ་གཤོག་གཉིས་
 ལྟ་བུ་སྟེ་འདབ་གཤོག་བྱུང་ལྟ་གི་བྱ་གཅིག་བྱ་མཁའ་
 ལ་འཕུར་ཐུབ་པ་བཞིན་གངས་ཅན་པའི་ལྟ་བ་དང་
 ལྟ་ཞིང་དེ་ཉིད་སྟོད་པའི་སྟ་འབྲེན་དུ་འབྱེད་ཐུབ་པ་
 ཁོ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཐུབ་ལ། དེ་མིན། ལྟ་བ་ཁོ་ན་
 དང་ལྟ་བ་དང་སྟོད་པ་ལ་ལྟ་བས་སྟ་འབྲེན་མི་བྱེད་པ་
 གཉིས་ཀ་མཐའ་ལ་ལྷུང་བས་ཉམས་པའོ། །དེ་བས་དྲང་
 སྟོང་རྒྱུ་ལྷུང་གིས་མཛད་པའི་ནལ་འཕྱོར་གྱི་མདོ་དང་
 ཡང་ན་རྒྱ་ཡོག་གི་ཅ་བའི་ལྟ་གྲུབ་གྱི་ངོས་ནས་བསམ་
 ན་གངས་ཅན་པའི་ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་
 པ་བརྒྱད་པོ་རྩོད་མཛད་ཡོད་པས་ཆེས་མཛུས་པར་
 གྲགས། དེ་མིན་གྱི་ཡོགས་དབེར་ན། རྒྱ་ཐུ་ཡོག་ལྟ་བུའི་
 དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་གཟུགས་པོའི་འཕྱོད་བསྟེན་ལ་
 དམིགས་པས་ཆེ་རིང་བ་ཙམ་ལས་ལྟ་གྲུབ་དང་མི་ལྟ་
 པའི་འོང་བའི་བྱ་སྟོད་དེ་མདོར་ན་མཐའ་ལ་ལྷུང་བར་
 གྲགས། རྒྱ་ཐུ་ཡོག་གི་ཉམས་ལེན་པ་ལོ་བརྒྱལས་མི་ཉུང་
 བ་བཞུགས་མཁན་མང་དག་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཆེ་རིང་བ་
 ཙམ་གྱིས་མི་ཕན་པས་འདབ་གཤོག་བྱུང་ལྟ་གི་རྒྱ་

ཡོག་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆད་མཐོ་བའི་གནས་སུ་བཀྱར་
 བར་བྱེད། དྲང་སྟོང་རྒྱུ་ལྷུང་གིས་མདོ་དེ་མཛད་པ་ལས་
 ལྟ་བཅས་ལྟ་མཛད་སྟེ་བ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཞེས་གྲགས་པའང་
 ཡོད་མོད་ཁོ་བོའི་སྟོ་ལ་བབས་པ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན།

ཆད་ལྟ་གྱིས་ཡོག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་
 ནས་ལུས་པོའི་ནང་གི་སྟོང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
 རྒྱས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཐུབ་ལ་ཡོན་ཏན་དེས་ལུས་
 སེམས་གཉིས་ཀའང་བདེ་ཐང་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་ཅིང་
 བདག་དང་གཙོ་བོའི་ནལ་འཕྱོར་གྱི་དབར་ཐག་ཤེས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱང་དྲངས་སུ་འཇུག་བྱས་ཅང་ཐོག་མར་ཆེས་
 རགས་པའི་ལུས་པོའི་འགྲུལ་བསྟོད་ནས་མགོ་བཙུགས་
 པ། དཔེར་ན་ལྟ་སྟ་ལྟ་བུས་ལུས་པོར་སྟོབས་འབྱིན་
 ནས་དེ་ནས་ཉམས་ལེན་པའི་རིགས་ལ་འཇུག་པར་
 བྱེད། སྟ་ལྟ་མས་ལུས་ཀྱི་ཅ་དང་རྒྱུང་(PRANA)གིས་
 བྲོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་ཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 རིགས་དེ་དག་གཙང་སེལ་དུ་བྱེད། དེ་དག་གིས་འགྲམ་
 ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་དེ་ནས་ནང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉམས་
 ལེན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་ཕྱི་མ་དག་སྟུང་དགོས། གོང་
 གི་ཐབས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་
 སྟོའམ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བའི་ངར་འཛིན་དེ་ལྟོག་
 མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ངེས་པར་དུ་
 འཇུག་དགོས། དེ་མིན་ད་ལྟའི་ཆེ་ངེད་ཅག་གི་མི་ཆེར་
 བཀོད་འདོམས་པ་ལྟ་བུ་ངར་འཛིན་དེ་ཡིན་པས་དེ་མ་

ཐུལ་ན་ཡོ་གའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཡར་རྒྱས་གཏན་ནས་མི་
འབྱུང་། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་ཀྱི་བཞི་པོས་ཐུན་པ་དང་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་བུ་འབྱིན་པར་བྱེད། དེའི་སྐོག་ས་
ལྷ་བྱུང་རྒྱགས་བསྐྱེད་བའང་གནང་སྟེ་དེས་སེམས་ཀྱི་ཐུན་
པ་བཟན་ཞིང་མི་གཡེང་བར་བྱེད་ཅེས་བཞེད་དོ།

མིང་ཁིའི་རྣམ་གཞག་ལྷོག་པའི་ཡང་མེས་ཏེ། །

ཐེར་སྐྱུ་བྲང་སོང་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་གྲུབ་ཉིད། །

འདི་ནས་རིས་སུ་འཕྲོས་པའི་དགེ་བ་ཀུན། །

སྤྱག་གི་མཆོ་མོ་སྐུ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོན། །

ཕྱོགས་ཞེན་དྲག་གི་འཇུ་མ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་། །

ཚོངས་པའི་ཟུ་ཚུགས་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཟེས་པའི།

དཔྱོད་ལྡན་ཀྱན་གྱིས་དབྱུང་ལོས་གངས་ཅན་པའི།

འི་ལྟར་བཞེད་པའི་བཞེད་གཞུང་རྒྱུར་བ་ལས། །

སྒོ་ཆད་བོད་ན་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཡི། །

ཀུན་གྱིས་སྤང་པའི་གནས་སུ་འཛོག་པ་སྟེ། །

ངེད་ཀྱིས་བཞེས་ཤིང་ངེད་ཀྱིས་བཤེག་པ་ཡི། །

བླ་མོས་རྒྱ་ལུང་དུ་དེ་ཡི་བཞེད་པ་མིན། །

དེའི་ཕྱིར་འབད་ཅིང་གྲུས་པས་སྤུལ་བ་ཡི། །

གཏམ་འདིས་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱོམ་འདོད་སེལ་འགྱུར་ཅིག།

ནམ་དཔྱད་ཚེ་ཞིང་རིག་རྩལ་ཡངས་པ་ཡི། །

དཔྱིད་ལྷན་དག་གིས་འདི་ལ་བསམ་པར་རིགས། །

(གསལ་བཤད། འགལ་འདུའི་དཔྱད་པ་དང་ཡག་སྟུག་གི་དེབ་ན་འཕྲིན་
ཐོར་ཏེ་དང་སོང་ཐེར་སྟེ་བའི་སྒྲུབ་པ་རགས་ཙམ་གྱི་དང་བའི་གཏམ་འདི་ཉིད་གཙོ་ཐོར་
དང་སོང་སྟེ་གྱི་གན་ཐའི་ཚུམ་ཐོར་བྱ་དག་ལ་གཞི་བཙུག་ཞིང་གཞན་ཡང་རང་ཉིད་
ཀྱི་འཆར་སྣང་འགའ་དང་ཡང་བསྐྱེས་ཏེ་བྲིས་སོ། །)

༡༡། །ཐུགས་སྦྱོམ་གྱི་སྐྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཟེབས་པ་སྒྲོ་གསར་འབྱུག་རོགས།

བཀའ་མི་འབྲུག་པ།

ཐོས་བསམ་སྦྱོམ་པའི་གཡུ་རལ་ཆེར་བཏུས་ནས། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་ངར་སྐད་སྒྲོག་དང་ལྟ། །

སྐོལ་ངན་རི་དྲགས་ཆོགས་ནམས་སྒྲག་མཛད་པ། །མི་ཡི་སེང་གེ་གང་དེས་བདག་སྒྱུངས་ཤིག །

ཅེས་མཆོད་པར་བརྟེན་པར་སྟོན་ཏུ་སོང་ནས་ཀྱུན་
མཁུན་ཆེན་པོས་སྒྲགས་སྦྱོམ་གྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་
གསུངས་པ་ནམས་རང་སྒྲོར་ངེས་བདེ་བྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་
ཏུ་བཟེབ་པ་དང་། དེར་ཁ་མི་གསལ་བ་ནམས་ངོར་ཆེན་
གྱི་གཞུང་ལས་བཏུས། མཆོམས་སུ་རང་སྒྲོར་གང་དཔྱད་རེ་
བསྟན་ཏེ་བྱ་བར་བྱའོ།

དེ་ལ་སྒྲགས་སྦྱོམ་གྱི་ངོ་བོ། དེའི་དབྱེ་བ། མ་
ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་
བསྐྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་
ཚུལ། སྦྱོམ་པ་གནས་གཏོང་གི་ཚུལ་དང་དྲུག་ལས། དང་
པོ་ནི། ཡིད་མཆོན་རྟོག་ལས་སྒྱུབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་
ཅན་གང་ཞིག མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་
མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའོ། ཡིད་མཆོན་རྟོག་ལས་
སྒྱུབ་པའི་དོན་ཡང་། གང་སྒྱུབ་པ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོགས་དྲུག་གམ་ཆོགས་བརྒྱད་ཏུ་བྱེ་བ་དེ། གང་

ལས་སྒྱུབ་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུ་རིས་སོ་སོ་བར་འཛིན་པའི་ཐ་
མལ་སྤང་ཞེན་དང་གྲ་ལོ་སྤྲ་ཞེན་གཉིས་ལས། གང་
གིས་སྒྱུབ་པ་སྦྱིན་བྱེད་གྱི་དབང་དང་ཁོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་
ཐབས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་གྱིས་སྒྱུབ་ཅེས་པའི་
དོན་ནོ། ཆོག་དོན་གཞན་ནི་གོ་སྒྲ་ལ། བཅས་ཞེས་པ་ནི་
ཟེན་པའི་དོན་ཏེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སོགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྒྲོང་བའི་འཛིན་སྤངས་མཛོན་འཁྱར་བ་མེད་ཀྱང་
དེ་དང་བཅས་པའམ་དེས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲགས་སྦྱོམ་
ཏུ་འཛོག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། བརྟེན་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱད་
གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱ་རྒྱད། ཐབས་རྒྱད། འབྲས་རྒྱད་གྱི་
སྒྲགས་སྦྱོམ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤང་བའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་
སྦྱོམ་པ། གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་མཆོན་བཅས་
མཆོན་མེད་གཉིས་སམ། ཡང་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་གྱི་

རོ་བོར་སྒྲིམ་པ། གཞུམ་པ་ནི། ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་རང་
 ལྷང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་སྒྲིམ་པ་ལོ། འོན་ཀྱང་རྩ་རྩུང་
 ནི་རྒྱལ་མ་སྒྲིམ་བཅུགས་པ་བར་གསུངས།

རྫོང་བྱེད་རྒྱུད་ཟླ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བྱ་
རྒྱ། རྩོད་རྒྱུད། ནལ་འབྱོར་རྒྱུད། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཟླ་བས་
ཐོབ་པའི་སྲགས་སྒྲིམ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བཏྲས་
པའི་བདེ་བ་ལམ་བྱེད་ཀྱིས། གཉིས་པ་ནི། དགོད་པའི་
བདེ་བ་ལམ་བྱེད་ཀྱིས། གསུམ་པ་ནི། ལག་བཅངས་ཀྱི་
བདེ་བ་ལམ་བྱེད་ཀྱིས། བཞི་པ་ནི། གཉིས་གཉིས་འབྱུང་
པའི་བདེ་བ་ལམ་བྱེད་ཀྱིས་ཡིད་མཚན་རྟོག་ལས་སྐྱོབ་
པའི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གང་ཞིག མི་མཐུན་སྟེགས་
སྤོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །

ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྩ་གོན་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཐོབ་པ། འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ། དངོས་གཞིའི་
 སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱན་བཤགས་
 གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་དང་བྱང་
 རྩོམ། གནས་གསུམ་བྱིན་བཤམས་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་
 རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་འཇུག་གི་
 འདོད་པ་ངེས་པའི་ལན་དང་། བྱང་འཇུག་དམ་བཅག་
 སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱང་
 རྩེ་ལོག་མ་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་སྐབས་
 དང་། སླ་མེད་ལ་བྱུམ་དབང་དང་དབང་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཕྱིས་དངོས་གཞིའི་
གནས་སྐབས་སུ་སྐབས་སྐྱོམ་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་ཏུ་

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་ཆུ་ཡོད་པར་དགོངས་ནས་
 གསུངས་པ་ལས་དངོས་གཞིའི་དབང་མ་ཐོབ་བར་
 རྒྱལ་སྤྱི་དུ་མི་འཇུག་རྟོ། འོན་ཀྱང་དཔུང་པར་བྱ་
 བ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། སྐལ་ལྷན་ཅིག་ཅར་བ་དང་སྐལ་
 དམན་རིམ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་བྱེད་པའི་
 ཆོ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆིས། ཞེས་
 སོགས་ནས། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་
 ཤོག ཅེས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་སོར་སྤོམ་དང་བྱང་
 སྤོམ་ཐོབ་དང་མི་འཐོབ། དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོམ་
 པ་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཐལ། རྒྱ་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་ལ་
 མ་ཞུགས་པར་རྒྱལ་ས་ལམ་ལ་ཐད་ཀར་ཞུགས་པའི་གང་
 ཟག་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་ལ་
 བྱང་སྤོམ་དང་སོར་སྤོམ་ཐོབ་པ་ཐལ། རྒྱ་ཆང་ཞིང་གོགས་
 མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁོ་བོ་ནི་ཕྱོགས་སྤེམ་
 ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྦྱོན་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་
 རྟོ། དེ་དག་རྒྱལ་ས་ལམ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་ས་སྤོམ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ་སྤོམ་མོ། ཇིས་ན་རྒྱལ་ས་སྤོམ་དང་རྒྱལ་ས་
 ལམ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོག་ལ། གང་ལ་ནོད་པའི་སྒྲ་མ། གང་
གིས་ནོད་པའི་སྒོ་བ་མ། རི་ལྟར་ནོད་པའི་ཚོག་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ས་ཐོབ་ནས་ཡོངས་སྤྱུལ་
ལས་སྒྲང་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་
སྒོ་བ་མ་སྟོད་ལྟ་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་རོ་རི་རྩི་སྒོ་བ་
དཔོན་ལ་དབང་ལྷུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བཟན་ཅིང་
དུལ་ལ་སྒོའོས་ལྟར་པ། བཟོད་ལྟར་བྲང་ལ་གཡོ་རྒྱ་མེད་

པ། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ། རྟིང་རྟིང་ལྡན་
ཞིང་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ། དེ་ཉིད་བརྒྱ་དང་དྲུག་
འཁོར་འབྲི་མཁས། རྒྱལ་པོ་བཤད་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་ཤེས་
པ། རབ་ཏུ་དང་ཞིང་དབང་པོ་དུལ་བ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དེ་
ལྡན་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། མ་ལྟ་བུ་པ་ལས་གསུངས། འོན་
ཀྱང་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟེང་མ་ནི་ཐེག་པ་
གསུམ་སོ་སོའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས། སྦྱིར་སྟེང་མ་དང་སྟེང་མ་དམ་
པ། བྱེ་བྱག་སྟེང་མ་དམ་པ་དང་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་སྟེང་མ་དམ་པ་སོགས་ལ་ཐུགས་སྦྱོར་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གང་གིས་ནོད་པའི་སྒོ་བ་མ་ལ་སྐལ་
 དམན་རིམ་འཇུག་པ་དང་། སྐལ་ལྷན་གཅིག་ཆར་བ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྐྱེས་ནས་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལེན་དུ་འཇུག དེ་ནས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྣོན་པ་ལེན། དེ་ནས་རིམ་ཀྱིས་
 བྱབ་མཐའ་བཞི་དང་རྒྱུད་སྟེ་སོགས་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་མཐར་
 སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྒྱལ་སར་གཤེགས་པའི་
 རིགས་ཅན་ཏེ། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒོ་བ་མ་
 བོ་འདི་ཡིན་པར་སེམས། གཉིས་པ་སྐལ་ལྷན་ཅིག་ཆར་
 བ་ནི། ལྷ་དང་ལྷ་མིན། མི་དང་རྩི་ཟར་སོགས་ཐམས་
 ཅད་རྒྱུད་ཉན་པའི་སྟོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རྒྱན་གྱི་
 དུལ་གྱི་སྒྲ་རྣམས་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་

དབང་བསྐྱར་བས་བྲོལ་བར་གསུངས་པས་དེ་དག་ནི་
ལམ་རིམ་གྱིས་བཟོད་མི་དགོས་པས་ཐད་ཀར་སྒྲགས་
སྤྱོད་ལུ་ཆོག་པར་གསུངས།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ནི་དཔེ་ཆོག་ལ། གང་དུ་
བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར། ཇི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཆོག་དེ་
ལྟར་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ། དེ་ལས་སྐྱགས་སྒྲིམ་ཐོབ་པའི་
དུས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་བསྐྱར་སའི་དགྲིལ་
འཁོར་ནི་ལྟ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར། སྤྱལ་པའི་
དགྲིལ་འཁོར། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར། རྩལ་ཆོན་
གྱི་དགྲིལ་འཁོར། རས་བྲིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །དང་པོ་
ནི། རྟོན་པ་རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལས་བྱུང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེའོ། །གཉིས་
པ་ནི། ས་ཐོབ་འཕགས་པ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ལས་དག་
པ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་
སྤྱུས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤྱལ་པ་དེ་
ཡིན། གསུམ་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་
སོ་སོའི་སྤྱོ་བོའི་རྩི་རྩེ་སྤོབ་དཔོན་དང་། འཕགས་པའི་
གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ལུས་དག་གི་བྱེད་པ་མེད་
པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་གིས་ས་ཆོག་ནས་མཐུག་
གི་ཆོག་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཇི་
ལྟར་བཞེན་དུ་བཞེངས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། རྩི་ཆོན་ཁ་དོག་
སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱག་ནས་བྱུང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེའོ། །ལྷ་པ་
ནི། རས་ངོས་སུ་བྲིས་པ་དེར་འཛིན་གྱོ། །གཞུང་འདིའི་
རྩིས་འབྲང་དག་གིས་ཁས་ལེན་ཐོག་ལ་ལག་ལེན་མེད་
ཅས་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། ཐོག་མར་སྤོབ་མ་རྒྱུད་མ་

མིན་པར་མིན་པར་བྱེད་པ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་། ཕྱིས་ནས་རས་བྱིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ལ་
བཞེན་ནས་འཇུག་ན་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་རི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚོ་ག་ནི། དང་པོ་
ས་ཚོག་ནི། རུབ་དང་པོ་ལ་ས་བཟླ་བ། ས་སྒང་བ། ས་
སྒྱུང་བ། ས་བཟུང་བ་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གཉིས་
པ་སྟ་གོན་ནི། དེ་ལ་ས་ཡི་ལྟ་མོ་སྟ་གོན་དང་། རྒྱུད་བྱི་མར་
ལྟ་སྟ་གོན། བུམ་པ་སྟ་གོན། སྟོབ་མ་སྟ་གོན་བཞི་ཡོད་པ་
སི་རྒྱ་ཏི་ལས་གསུངས་གསུངས། དེ་ནི་གཞུང་གི་སྐབས་
སུ་རུབ་གཉིས་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེར་སྟ་གོན་
གནད་དགོས་པའི་ངེས་པ་ནི་མི་སྣང་། གསུམ་པ་དངོས་
གཞིའི་ཚོ་ག་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ། སྐྱབ་ཅིང་མཚོད་
པ། བདག་འཇུག་ཅིང་དབང་སྒང་བ། སྟོབ་མ་འཇུག་ཅིང་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཐིག་གིས་བྱི་
བ་དང་། ཚོན་གྱིས་བྱི་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐིག་
སྐྱད་ཆ་ཕན་དུག་ཅུ་རེ་བཞི་དང་། ཆ་ཕན་དགུ་བཅུ་གོ་
དུག་ཏུ་བྱི་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། གསུང་ཡིག་འབྲུ། ཐུགས་ཕྱག་
མཚན་བྱི་བ་དང་། མ་ཐུས་ན་མཚན་མ་ཙམ་བྱི་བ་སྟེ་
བཞི། གཉིས་པ་སྐྱབ་མཚོད་ནི། བདག་མདུན་ཐ་དད་
པའི་སྟོན་སྐྱབ་པ་དང་། ཐ་མི་དད་པའི་སྟོན་སྐྱབ་
པ་གཉིས་ཡོད། མཚོད་པ་ལ་བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་མཚོད་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་བདག་ཉིད་
འཇུག་ཅིང་དབང་སྒང་བ་ནི། སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་
བའི་སྟོན་དུ་རི་ཙམ་བསྐྱར་རྒྱུའི་དབང་དེ་སྟེ་མ་རང་ཉིད་

དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་ལེན་པའོ། །བཞི་པ་
སྟོབ་མ་འཇུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུད་སྟེ་
སོ་སོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དུ་མ་སྣང་ཡང་ཚུར་བསྐྱར་ན། བྱ་
རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་ཅོད་པན་གྱི་དབང་གཉིས་སྟོད་
རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་རྟོ་རྟེ། ཇི་ལ་བྲ། མིང་
གི་དབང་དང་ལྷ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེའི་སྟེང་
བྱིར་མི་སྟོན་པའི་དབང་དང་དུག་གོ། །

སྟེ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབང་བཅུ་བཞི་དབྱེ་
བ། བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བ། བཞིར་བསྐྱབ་བ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། བུམ་དབང་ལ། ༡༽ཆུ། ༢༽ཅོད་པན། ༣༽
རྟོ་རྟེ། ༤༽ཇི་ལ་བྲ། ༥༽མིང་གི་དབང་སྟེ་སྟོབ་མའི་དབང་
ལ། ༦༽རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་། ༧༽ཐུགས་ཀྱི་
དབང་། ༨༽ལུང་བསྟན་དབྱགས་དབྱུང་གི་དབང་། ༩༽རྟོ་
རྟེ་བརྟུལ་ཁྱུགས་ཀྱི་དབང་། ༡༠༽སྟོད་པའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་
ཀྱི་དབང་། ༡༡༽རྟེས་གནད་གི་དབང་དང་བཅུ་གཅིག་
༡༢༽དེའི་སྟེང་གསང་དབང་། ༡༣༽ཤར་དབང་། ༡༤༽
ཆིག་དབང་དང་མ་དབང་བཞི་པ་དང་བཅུ་བཞི་པོ། གཉིས་
པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ༡༽ཆུ། ༢༽ཅོད་པན། ༣༽དར་དབྱངས། ༤༽རྟོ་རྟེ་ཇི་ལ་
བྲ། ༥༽རིགས་བདག་ ༦༽མིང་། ༧༽སངས་རྒྱས་བཀའ་
བསྟོ། ༨༽བུམ་དབང་སྟེ་བུམ་དབང་ལ་བརྒྱུད་དང་། ༩༽
དེའི་སྟེང་གསང་དབང་། ༡༠༽ཤར་དབང་། ༡༡༽དབང་
བཞི་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་དག་ནི་རྟོ་རྟེ་གྱུར་ལས་
གསུངས་པ་ནམས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ལས་དེ་
དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ༡༽ཆུ། ༢༽

ཅོད་པན། ༡༽དར་དབྱངས། ༤༽རྡོ་རྗེ། ༥༽རྡོ་རྗེ་ལ་བྱ། ༦༽
བརྟུལ་ཞུགས། ༧༽མིང་རྒྱལ་དབང་སྒྲེ་བྱིས་པ་འདུག་
པའི་དབང་བདུན་དང་། ༨༽དེའི་སྒྲིང་བུམ་དབང་། ༩༽
གསང་དབང་། ༡༠༽ཤེར་དབང་། ༡༡༽དབང་བཞི་པ་
དང་བཅུ་གཅིག་གོ། གསུམ་པ་བཞིར་བསྟར་བ་ནི། བུམ་
དབང་། གསང་དབང་། ཤེར་དབང་། དབང་བཞི་པའོ།

དེ་ལ་དབྱེད་པ་འདི་ལྟར་སྣང་སྟེ། གཞུང་
ལས། རྗེས་གནང་ཡིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་མིན། ཞེས་རྗེས་
གནང་ཡིན་ན་དབང་བསྐྱར་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཤུགས་
ལ་བཞེད་པར་སྣང་བས། དེ་ལྟར་ན་རྗེས་གནང་ཆོས་
ཅན། དབང་བསྐྱར་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་དབང་ཡིན་
པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་བུམ་དབང་ལ་དངོས་
བཟགས་གཉིས་ཡོད་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན། མི་འཐད་དེ་
དེ་དག་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ནམས་ལས་མ་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཞེས་བཀལ་ཞིང་བཟག་ན་གསུང་ལན་རི་ལྟར་
གནང་། ཡང་བུམ་དབང་བཅུ་གཅིག་པོ་རེ་ནས་བུམ་
དབང་འཛོག་གས། ཡང་ན་དེ་ཆང་མ་བསྟོམས་ནས་བུམ་
དབང་འཛོག་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཆག་ལོའི་བྱིས་ལན་
ལས། བུམ་དབང་བཅུ་གཅིག་ཟེར་ཡང་ཡན་ལག་ལ་མིང་
བཟགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན་
ཡང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་སྒྲ་མེད་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་
མའི་དབང་ཆོས་ཅན། དབང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་
བཞི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟ་བུ་སྟོབ་
པ། ལྟགས་བསྐྱེས་པ། ལྟོན་བསྐྱེད་བྱེད་པ་སོགས་མི་རུང་
བ་ཐལ། དབང་མ་སྟོབ་པའི་བྱིར། ལྟགས་བྱུང་སྟེ། ལྟག་མ་

རྒྱུད་སྟེ་གསུམ་པོ་ལ། དབང་བསྐྱར་སྟོབ་པ་མ་གཏོགས་
པ། སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་ལ་བཞེན་པ་ཡི། ཡི་དམ་བསྟོམ་
པ་གསུངས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་དག་
ནི་དབྱེད་གཞི་ཅམ་ལས་རྒྱུད་སྟེ་ལ་མཐོང་རྒྱ་རྒྱུང་བས་
འཐད་མི་འཐད་གྱི་ཆ་གང་ཡང་ཞུ་སྟོབས་མ་ལུས་སོ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་མ་བསྐྱར་བའི་ཉེས་དམིགས་
ནི། སྒྲ་སྟོབ་གཉིས་ཀ་དབང་མེད་པའམ། ཡང་ན་སྒྲ་མ་
ལ་ཡོད་ཀྱང་སྟོབ་མ་ལ་དབང་མེད་པར་རྒྱུད་འཆད་
ཉན་བྱེད་པ། ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་སྟོབ་པ་སོགས་བྱེད་ན་སྒྲ་
སྟོབ་གཉིས་ཀ་དབྱེད་བསྐྱེད་བར་དུས་འཁོར་དང་། བཤད་
རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་སོགས་རྒྱུད་སྟེ་དུ་
མ་ལས་གསུངས།

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་མན་ཡོན་
ནི། དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ས་ཡར་
བྱས་པའི་སྤྱིག་པ་འཛད་པ་དང་། མཚོག་ཐུན་མོང་གི་
དངོས་བྱུང་རྒྱུར་དུ་སྟོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསང་ཆེན་
སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ། དབང་བསྐྱར་སྟོབ་ཅིང་དམ་
ཆོག་དང་ལུན་ན་མ་བསྟོམ་ཡང་སྟེ་བ་བདུན་དང་བཅུ་
དྲུག་ཚུན་ཆད་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་འགྱུར་བ་སོགས་མན་ཡོན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུངས།

བཞི་པ་དེ་ལས་སྟགས་སྟོབ་སྟོབ་པའི་དུས་
བསྟན་པ་ནི། ལྟོན་སྟགས་སྟོབ་ལ་ལས་སྐྱངས་གྱིས་སྟོབ་
པ་དང་། ཆོགས་སྟོབ་པ་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་དང་པོ་ནི་
སྟགས་སྟོབ་དེ་དག་སྟོབ་པའི་ཆོ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་

ཁས་སྒངས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱགས་སྒྲིམ་དངོས་ཐོབ་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོགས་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལ་སྐྱགས་
སྒྲིམ་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱགས་སྒྲིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་
པ་གཉིས། སྐྱ་མ་ནི་རྒྱད་ཟླ་དེ་དང་དེ་ནས་བཤད་པའི་
དབང་གང་རུང་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱགས་སྒྲིམ་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱགས་སྒྲིམ་ཐོབ་མ་ཐོབ་དེ་དབང་ཐོབ་
མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ནི་རྒྱད་ཟླ་རང་
རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྗེ་རྒྱུ་སྐྱོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་སྐྱགས་སྒྲིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཐོབ་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབས་
སུ་ཐོག་མར་རྒྱ་དང་ཅོད་པན་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ནས་ཡང་
རྗེ་རྒྱུ་སྐྱོབ་དཔོན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ཅོད་དང་། རིགས་
སྐྱགས་སྐྱབ་ཆེད་སྐྱགས་ཀྱི་བསྐྱས་ལུང་། བགེགས་
འཛོམས་ཕྱིར་བྱབ་ཁྲུས་བསྐྱུང་གསུམ། འཁྱོར་པ་ཐོབ་
ཕྱིར་བགྱིས་རྩས་བརྒྱད་སོགས་སྦྱོན་པར་གསུངས། དེས་
ན་རྒྱ་ཅོད་ཀྱི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་ཕྱིས་རྗེ་རྒྱུ་
སྐྱོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་བར་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་མ་ཐོབ་ཅེས་བཤད་དགོས་པ་འདྲ་བས་དབྱད་
པར་བྱ། ལྷ་མེད་ཀྱི་སྐྱགས་སྒྲིམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
དང་། རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱམ་
དབང་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་
ནི། དབང་གོང་མ་གསུམ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཐོབ་
པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱར་བའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ། བྱ་རྒྱུད། རྒྱུད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། ལ་

མེད་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐབས་བྱ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་སྤྱི་
དམ་ཆོག་དང་། དབང་གི་དམ་ཆོག་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དེའི་
བསྐབས་བྱ་ནམས་བསྐྱུང་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སྡེ་སྡོད་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་མས་གསུམ་ལ་བསྐབས་
པ། རིག་སྒྲགས་དང་གསང་སྒྲགས་ (རིག་སྒྲགས་ཞེས་
པ་ལྟ་མོ་དང་། གསང་སྒྲགས་ཞེས་པ་ལྟ་པོ་ཡིན་གསུངས་)
ལ་དད་པ་དང་གྲུས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བ་དང་གསུམ་
མོ། གཉིས་པ་ནི། ༡༽རྒྱུད་དུ་རང་གི་འདོད་པའི་ལྟར་ལྟ་
གཞན་ལས་མོས་པ། ༢༽རྒྱུད་དེའི་དབང་ཐོབ་ཅིང་དམ་
ཆོག་དང་ལྡན་པ་ལ་གྲུས་པ། ༣༽བརྟན་ལ་ཞུགས་ཞིང་
བྱང་སེམས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་མི་བརྗོད་ཅིང་
གྲུས་པ། ༤༽རང་ལ་དབང་རྒྱུད་མན་ངག་སྟོན་པའི་བླ་
མར་མི་སྤྲད། ༥༽ལྟ་ལ་ཁོ་ཞིང་ཞེ་མི་སྤང་བ། ༦༽དུས་
སུ་དཀོན་མཆོག་དང་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་མཆོད་པ། ༧༽
དབང་ཕྱག་དང་ཁྱབ་འཕྲུག་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་
བ་ལྟར་མི་མཆོད་ཅིང་ཉམས་ལེན་མི་བྱ་བ། ༨༽ཉག་ཏུ་
སློ་བུར་དུ་ལྷགས་པའི་མགྲོན་པོ་དག་ཟས་གོས་སོགས་
ཀྱིས་མཆོད་པ། ༩༽སྟོག་ཆགས་སྤ་མོ་ལའང་བྱམས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞོད་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་སེམས་
བརྟན་པོར་བྱ་བ། ༡༠༽ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་ནམས་བསོད་
ནམས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་བསྐྱུང་བརྗོད་དང་
སྡོམ་བབུང་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་པ། ༡༡༽བསྐྱུང་བརྗོད་ལ་
འབད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་
དང་ལྡན་པས་བྱ་བ། ༡༢༽དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་སོགས་

ནས་བཤད་པའི་དམ་ཆོག་ནམས་ཀྱང་འབད་པས་བསྐྱང་
བ། ༡༽དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ཅིང་ཉམས་པའི་གང་ཟག་
ནམས་ལ་རྒྱུད་དང་མན་ངག་ནམས་བསྐྱང་ཞིང་སྤྱོད་པར་
བྱེད་པ་དང་བཅུ་གསུམ་མོ།

གཉིས་པ་སྦྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དམ་པའི་
ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་
བ་གཉིས་དང་། སེར་སྤྲོད་དང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་མི་
བྱ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ།

གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ། ལས་སྒྲངས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། ཆོག་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། རིགས་ལྷ་སྤྱིའི་དམ་ཆོག་དང་། སོ་སོའི་
དམ་ཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ནམས་བསྐྱང་བ་སྟེ། དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྩ་
ལྷང་བཅུ་བཞི་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པའོ། གཉིས་པ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ལ། ༡༽
སངས་རྒྱུ་ ༡༽ཆོས། ༡༽དགེ་འདུན་གསུམ་སྐྱབས་སུ་
བབྱང་བ། རྗེ་ཆེའི་རིགས་ལ། ༢༽རྗེ་ཆེ། ༣༽དེའི་བྱ། ༤༽
ཕྱག་རྒྱ། ༥༽སྒོ་བ་དཔོན་བབྱང་བ། རིན་ཆེན་རིགས་
ལ། ༦༽ཟང་ཟེང་། ༧༽མི་འཇིགས་པ། ༨༽ཆོས། ༩༽
བྱམས་པའི་སྦྱོན་པ་དུས་དུག་ཏུ་གཏོང་བ། པར་འཇིགས་
ལ། ༡༠༽དམ་ཆོས་མ་ལུས་པར་བབྱང་བ། ལས་ཀྱི་རིགས་
ལ། ༡༡༽གོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཅི་རུས་སུ་བསྐྱང་
བ། ༡༢༽མཆོད་པའི་ལས་ཅི་རུས་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ཆོག་པ་ཐོབ་པ་ནི། ༡༽སྒོན་པ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་བ། ༢༽འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་བཏང་བ། ༣༽སྤྱིང་ཁར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དུ་རྗེ་ཆེ་
ལྷ་པ་བསྐྱོམས་ནས་ཐམས་ཅད་ནལ་འབྱོར་དུ་བསྐྱེད་པ་
སྤངས་པ། ༤༽ཐེག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ནམས་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་སོགས་
སེམས་ཀྱིས་འཐིང་སྤྱད་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པ། ༥༽
ཆོས་དེ་དག་བདག་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ངག་དང་
དམ་ཆོས་སྟེགས་བམ་འཆོང་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
སྤོང་བ། ༦༽ཆོངས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་
འདི་དག་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སེམས་ཀྱིས་འཐིང་སྤྱད་
བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ། ༧༽ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་
བསྐྱར་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་རང་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ། ༨༽
དམ་ཆོག་གི་རྗེ་ཆེ་དེའི་བྱ་ནི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་སེམས་ཀྱིས་འཐིང་སྤྱད་བྱེད་
པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ། ༩༽ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་
དང་བཅས་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པ་སྤངས་པ། ༡༠༽རྒྱུད་ལྟེ་དེའི་དབང་སྐྱར་རྒྱུད་
འཆད། དམ་ཆོག་གསུང་། མན་ངག་སྦྱོན་མཁན་ཀྱི་རྗེ་ཆེ་
སྒོ་བ་དཔོན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྷན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་སྤོང་བ། ༡༡༽དབང་གིས་རྒྱུད་མ་སྦྱོན་པའི་གང་
ཟག་ལ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་སྟེ་རྩ་
བའི་ལྷང་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་མི་འབྱུང་བ་ལ་བསྐྱབ་པའོ།

བཞི་པ་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དམ་
དབང་གི་བསྐྱང་བའི་དམ་ཆོག་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བཅུ་བཞི་
དང་། ཡན་ལག་གི་ལྷང་བ་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། །དབང་ཕྱི་མ་
གསུམ་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཀྱང་ཡོད་མོད་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་

མ་གསུངས་པས་ཁོ་པོས་ཀྱང་གཞུང་གཞན་གྱིས་ཁ་སྐོང་
བར་མ་བྱས་སོ། །

ལྷ་པ་ཉམས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཡན་ལག་ཆང་བའི་ཆ་བ་ལྷ་བ་བྱང་ན་སྒྲུབ་པ་
ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཆ་
ལྷ་བྱང་ན་ལྷ་བ་ལས་ལྷ་བའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་
ནི། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སྒྲུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་
བཞིན་མི་ཤེས་ཤིང་ཉམས་ལེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་ལ་
དབང་བསྐྱར་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུགས་སྒྲོམ་ཐོབ་པ་ཅམ་ཞིག་
ཡིན་ན་སྒྲོམ་པ་སྐྱར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་པ་
དང་། གཤམ་ཉེ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་
རྒྱན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན་རང་
ཉིད་ཀྱིས་བདག་འཇུག་གི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་ཀྱང་སོར་རྒྱུ་
པར་འགྱུར་བར་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། སྒྲོ་བས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་བཤགས་པ་དང་། དམ་ཆོག་རྩོ་
རྩོའི་བསྒྲོམ་བསྐྱར་བྱེད་པ། བཅོལ་འགྱུར་བྱེད་པོས་རིམ་
གཉིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་པ། བཞི་འབྲུམ་ལ་སོགས་པ་
གངས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ། བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུ་ཆ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲིན་སྒྲེག་བྱེད་པ། དམ་ཆོག་དང་ལྷན་པའི་རྩོ་རྩོ་སྒྲིན་
གྲོགས་ལ་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ལྷ་བ་ལས་ལྷ་བ་ཡོད་དོ། །

དུག་པ་སྒྲོམ་པ་གནས་གཏོང་གི་ཚུལ་ལ་གནས་
པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་གནས་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
དང་། གསུམ་ཆར་ལྷན་པའི་ཆོ་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ༡༽དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་
ཐར་རིས་བདུན་གང་རུང་སྒྲུབ་། དེ་ནས་དབུ་སེམས་
ཀྱི་ཆོ་གས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲུབ་། དེ་ནས་སྒྲུགས་
སྒྲོམ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཅིག་ ༡༽དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སོ་ཐར་། དེ་ནས་སྒྲོམ་པ་གོང་མ་གཉིས་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་
བ་དང་། ༢༽དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་ཐར་གང་རུང་
སྒྲུབ་། དེ་ནས་སྒྲོམ་པ་བར་མ་མ་སྒྲུབ་པར་སྒྲུགས་སྒྲོམ་
སྒྲུབ་བཞིག་དང་། ༣༽དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སོ་ཐར་གང་
ཡང་རུང་བ་སྒྲུབ་། དེ་ནས་སྒྲོམ་པ་བར་མ་མ་སྒྲུབ་པར་
སྒྲུགས་སྒྲོམ་སྒྲུབ་བཞིག་དང་། ༤༽དང་པོར་སོ་ཐར་སྒྲོན་
དུ་མ་སོང་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲུབ་ནས་སྒྲུགས་
སྒྲོམ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ༥༽དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲོམ་པ་
འོག་མ་གཉིས་གང་ཡང་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་སྒྲུགས་
སྒྲོམ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ༦༽དང་པོར་སྒྲུགས་སྒྲོམ་སྒྲུབ་
ནས་དེའི་རྩོ་སྒྲོམ་པ་འོག་མ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
དང་བདུན་ཡོད། ལེན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་གནས་འགྱུར་
གཉིས་དང་། ལེན་ཚུལ་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྷ་
པ་བཞི་ལ་གནས་འགྱུར་རེ་རེ། ལེན་ཚུལ་དུག་པ་དང་
བདུན་པ་ལ་ནི་གནས་འགྱུར་བཅིར་མེད་དོ། །གཉིས་པ་
ནི། སྐར་བཤད་པའི་ལེན་ཚུལ་བདུན་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་
སྒྲུགས་སྒྲོམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཆོ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཆར་རོ་
བོ་གཅིག་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ། སྒྲོམ་
གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་སྒྲོང་རྩོ་རྩོ་འཛིན་
པ་ལྷ་བྱའི་གཏོང་ཚུལ་དང་། དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོ་གཞུང་

ལས་སྒྲིལ་པ་གསུམ་ཆར་སྒོ་བ་པའི་གཏོང་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། ༡༽དེ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྒྲིལ་པ་བཏང་ནས་གོང་མ་
གཉིས་པོ་མི་གཏོང་བ་དང་། ༢༽གོང་མ་གཉིས་བཏང་
ནས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིལ་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། ༣༽དགེ་
སློང་གི་སྒྲིལ་པ་དང་སྒྲགས་སྒྲིལ་གཉིས་བཏང་ནས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲིལ་པ་མི་བཏང་བ་དང་། ༤༽སྒྲགས་སྒྲིལ་
བཏང་ནས་འོག་མ་གཉིས་མི་བཏང་བ་དང་། ༥༽གསུམ་
ཆར་དུས་མཉམ་དུ་བཏང་བ་དང་ནམ་པ་ལྟ་ཡོད། དེ་
དག་གཏོང་ཚུལ་ཡང་རང་རང་གི་གཏོང་སྒྱུ་བྱང་མ་བྱང་
གི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་གསུངས། དེ་དག་རྟེན་དགེ་ཚུལ་
དང་དགེ་བསྐྱེད་ལའང་རིགས་འབྲེ་བར་བྱའོ། །གཉིས་

པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་བྱང་བའི་ཆེ་སྒྲིལ་པ་གསུམ་ཆར་
གཏོང་བ་ཡིན་འོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱན་མིན་གསང་སྒྲགས་ཀྱི། །

ནམ་གཞག་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེབས་པ་ཡི། །

དགེ་བ་གང་མཆིས་རང་གཞན་ལ། །

རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ས་སྒོ་བཞུགས། །

ཅེས་པའང་གཙོ་བོར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་སྒྲིལ་
གསུམ་སྒྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནམས་རང་སྒོར་ངེས་བདེ་བྱིར་ཕྱོགས་
གཅིག་དུ་བསྐྱེབས་པ་དང་། འདིར་ནམ་གྲངས་ཀྱི་རིགས་ཅུང་མི་
གསལ་བ་ནམས་ངོར་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཏུས། མཆོམས་སུ་རང་
སྒོར་གང་དཔར་ཅི་བསྐྱེད་རྟེན་མིས་པའོ། །

རྒྱལ་ལ་ཡོན་ཡར་སྔོན་ཟེར་བ་དེ་སྒྱོད་ལམ་ཞིག་ཡིན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིས་རབ་གི་ལས་
འགན་སྐྱབ་པ་ཡིན། ལས་འགན་སྐྱབ་པ་ཟེར་བ་ནི་བཟང་སྒྱོད་ལ་སྤྱང་སྒྱོད་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།
བཟང་སྒྱོད་སྤྱང་སྒྱོད་བྱེད་པའི་གོ་དོན་ནི་རབ་གི་ཉེམས་དང་དབང་པོ་ནམས་སྒོ་བསྐྱེད་རྒྱ་
དེ་ཡིན། འདི་འདྲའི་བང་ནས་བཟོས་རབ་ལོ་རབ་གིས་ཁེས་ཀྱི་རེད། དེ་དབང་ལ་ཡོན་ཡར་
སྔོན་ཡིན་པ་རེད། །

མ་རྩ་ཟུན་རྟེན། ལྷ་གར། (1969.10.09-1948.01.30)

༡༡། །སེམས་བསྐྱེད་ལ་དབྱེད་པ་གང་དྲན་མ།

རིག་འཛིན་དོ་རྒྱུ།

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱིར། །ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅིས་དང་། རྩོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། །དབྱེད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་པ་གཉིས། །དེ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཐ་དད་པས། །ཆོག་ཡང་ནི་ཐ་དད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་འདིར་བཤད་པར་བྱའི་གཞི་ཡིན། **དེ་ལ་དགག་བཞག་སྤྱོད་གསུམ་མོ།**

བོད་ཁམས་གསེར་རྩ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གྱུ་གསུ་གྱི་ཆེད་དུ་དབྱེད་ཅོང་ཞིག་འབྲི་སྟོན་ཡོད་པ་འདྲ། སྟོབ་གཉེར་བ་ཡེ་ཤེས་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དབྱེད་པ་《དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས།》ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་གིས་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཁོ་བོའི་ངོས་ནས་སྟོབ་སྤྱོད་གི་ཆ་རྒྱུ་ཞན་པའི་སྟབས་ཀྱིས། སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱུ་མཆོས་ལ་དོགས་པ་འགའ་བྱུང་བས་འདིར་རིམ་བཞིན་ཞུ་བར་བྱའོ།

དང་པོ་ལ་མཚན་གཞི་ལ་ལྷག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་ལྷག་རྟོག་དགག་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ནི། དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཤད་ཆུལ་ལ་གཙོ་སེམས་གཙོ་བོར་འདོད་པ་དང་སེམས་བྱུང་འདོད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཙོ་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་འདོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཙོ་སེམས་ལ་བཞེད། དེ་ཡང་འཕགས་སེང་གཉིས་དང་རྩོ་བོ་རྩོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་འདོད། བྱམས་མགོན་ཆེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ཐེན་ལ་སེམས་བྱུང་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། དོན་དུ་གཙོ་སེམས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། གནད་ཀྱི་དོན་ནི་ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་སོགས་དང་འཕགས་སེང་རྣམས་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་མཚན་གཞིར་གསུངས་པ་མིན་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་དངོས་བཏགས་གང་རུང་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཆེས་འབྲངས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཙོ་སེམས་རང་གི་མིང་ནས་སྟོན་པ་དང་། བྱམས་མགོན་དང་ཐོགས་མེད་ཆེས་འབྲངས་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་

ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟེ་གཙོ་སེམས་ཡིན་པར་བཞེད་ཀྱང་
དགོས་པའི་དབང་གིས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་
བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དགག་པ་ནི། འཕགས་སེང་གི་ལྷགས་
ལ་སེམས་སེམས་བྱང་འགལ་མི་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། རྩལ་
པ་འགལ་བས་གྲུབ། འདོད་ན། གཙོ་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས་
འདུན་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་
ཐལ། གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སེམས་
དང་སེམས་བྱང་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཞིག་འབྱུང་ན་
འོས་ཤིང་མཆོམས།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་མིན་
པར་ཐལ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་མི་འགལ་བའི་
བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་རང་སྟོབས་གཞན་སྟོབས་
རྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། འབྲས་བྱ་དང་
རྒྱུ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་སྟོབས་གཞན་སྟོབས་རྒྱུར་བ་མི་འཐད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལས། དམིགས་
པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་ངོ་བོ་ཅུ་ལ་
དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་ཉམས་
སྲུ་ལེན་འདོད་ཅན་གྱི་གཙོ་སེམས་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱི་
སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
པའི་སྐབས་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོང་

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་
ཏེ། འདོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་སེམས་
བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་སོང་བའི་འདུན་པ་ཆོས་
ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱང་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། རྩལ་སྟེ། འབྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་
ལས། དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བདེན་མོད། ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་པ་བྱུད། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་འདུན་པ་
དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གཉིས་ཀ་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་གཞི་མཐུན་དུ་སོང་འདུག་
གོ་སྟབས་ཟབ་མཛོད་ཅིག་ལ།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་
འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོ་
མིན་ཏེ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགའ་
བའི་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས་ལས། དཔེ་གསུམ་དང་རྒྱུར་
བའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་
བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་
བྱིར། རྩལ་འབྲེལ་པ་མེད་ན་འབྲེལ་པར་ཐལ། རང་ཉིད་
སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་དེ་རང་དོན་ཡིད་
བྱེད་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དགག་པ་ནི། སྟོན་འཇུག་སེམས་

བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པ་སྐྱེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་བཞེད་གནང་། དེ་ཡང་འདིར་བསྟན་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སེམས་ཅན་
 དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཅེས་སྒྲོས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་དེ་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ལ་འཛོག་
 གམ། གཞན་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ལ་
 འཛོག་དང་པོ་ལྟར་ན་སྒྲོན་འདུག་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
 ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ནམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 ཉིད་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ཀྱང་སྒྲོང་དང་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁྱབ་སོང་། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་
 བ། སངས་རྒྱུ་ལྷག་ཐུབ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་སྒྲོན་སྐྱེད་སྐྱེད་
 གསུམ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་ཐལ། སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཐའ་མ་
 རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་
 སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི་མ་རྒྱུ་གཞན་
 སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱང་མ་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 ཐུབ་སྟེ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ལས། མ་ཁྱབ་ན། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོས་སངས་རྒྱུ་
 པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཐུབ་སྟེ། སྒྲོན་པ་ཉིད་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱང་སེམས་ཅན་མང་པོ་འཁོར་བ་ན་ལས་ངན་མ་སྐྱེད་
 པར་གནས་པ་དེ། ང་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་མས་ཐུབ་ཅིང་གཞུང་
 གི་དགོངས་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

**གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་བཞི་
 ལས། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་དཔྱད་
 པ་ནི།** མཚན་གཞི་ཞེས་པ་ཆོད་མའི་སྐབས་མཚན་ཉིད་

ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་དོན་ཡང་
 དཔེར་ན་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཞེན་ནས་བུམ་པ་མི་རྟག་
 པ་རྟོགས་རུང་བ་ལ་འཛོག་ལ། འོན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཅམ་ལ་མི་འཛོག་པར་སྒོ་བསྐྱེད་
 ཚུལ་ལམ་བསམ་སྒོ་གཏོང་སྐྱེད་ལ་འཛོག་དགོས་
 པར་སེམས། དེ་ཡང་ཀྱང་རྒྱུ་སྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མཚན་
 བ། སྒྲོན་སེམས་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་
 མྱོག་ཅེས་པའི་སེམས་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་དང་། འདུག་སེམས་
 བུ་ལམ་བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྐྱེད་སྐྱེད་ལ་འཛོག་པ་
 ཡིན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་
 འཛིན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་དུ་འང་མ་ཐུབ་པར་
 རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་འཛོག་
 དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་
 ལ། ༡) འདོད་པ་དང་། ༢) སེམས་པ་དང་། ༣) ཤེས་
 རབ་དང་། ༤) ཉིང་འཛིན་བཞི་ལ་འཛོག་དགོས་པར་
 སེམས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ནི། སྐྱེས་དོན་ཟབ་མོ་གཉེར་
 ཀྱི་ཁ་འབྱེད་ལས། མགོན་པོ་བྱམས་པས་སེམས་བྱུང་ལ་
 བཤད་དེ། འདིར་ཡང་ཡང་དག་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་
 འདོད་ཅེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་དུ། དོན་གཉིས་ལྡན་
 པའི་སེམས་བྱུང་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། ཡང་གནད་ཀྱི་དོན་ནི་གཙོ་བོར་སེམས་བྱུང་
 འདུན་པ་དང་། སེམས་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་དགོས་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 མཚན་གཞི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་འཛིན་འཛོག་དགོས་
 པ་གཞུང་དུ་གསལ་བར་མི་མདོན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཡིན་

པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་ངས་ལྡི་ནང་
 ཚན་དུ་ཐུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་
 པོ་དེ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་སྟོབས་ཀྱིས་
 དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་ཐམས་ཅད་
 དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སྐྱར་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་པའི་
 གཞུང་གིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གྲུབ་ཚུལ་ནི། འདུན་
 པ་དང་སེམས་པ་གཉིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་
 གཞིར་འགྲོ་ཚུལ་དེ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
 བླམ་སོང་བའི་ཆེ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གཞན་ནམས་
 གྲང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སོང་བ་བཤད་འདུག་པས། དེ་ལྟར་
 བ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་གཉིས་ལ་ཁྲི་
 བས། དེ་གཉིས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་
 ཡིན་པ་གྲུབ་འདུག་སྟུགས།

དེས་ན་འདུན་པ་དང་སེམས་པ་གཉིས་ནི་གཙོ་
 བོ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་། ཤེས་
 རབ་དང་ཉིང་འཛིན་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་གཞུང་གི་དཀྱུས་ན་
 གསལ། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་གྲང་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་སེམས་བྱང་དུ་བཞེད་དེ། ཟབ་དོན་
 གནད་ཀྱི་སྒྲ་ཟེར་ལས། ཆ་བའི་དགོངས་པ་ནི་སེམས་
 བྱང་སྟེ། མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། བྱང་རྒྱུ་འདོད་
 ཅེས་པ་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་ནམས་ཀྱི་
 སྒོན་ལམ་ནི། སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་

གསུངས་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོག་དོན་
 རབ་གསལ་དུ། གཙོ་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
 ལམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་
 དགོངས་པ་འཇུག། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ལ་བསམ་ནས་གཙོ་སེམས་ལ་
 འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མི་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་ལུང་གང་ལ་ཐུག་དཔྱད་པ། འོ་ན་ཀུན་

མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་སེམས་
 བྱང་ལ་འདོད་ན། བཀའ་དང་རྗེས་འཇུག་ཆད་ལྡན་གྱི་
 ལུང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་
 རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར། བྱང་རྒྱུ་
 འདོད་ཅེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་ནམས་ཀྱི་
 སྒོན་ལམ་ནི། སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཞུང་མ་དཀྱུགས་པར་སོར་
 བཞག་བྱས་ན་དེ་ནམས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ།

གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཕྱིར་བ་
 ལས། གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་
 ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནམ་པ་ཅན་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྟགས་
 ཤེན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་ནམ་པར་རིག་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗེས་པ་
 ཟད་དོ། གཞན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་དང་གྲོགས་ཅན་ལ་

དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བརྗོད་
ཀྱང་རང་གི་མཆོད་ཉིད་འགྲུབ་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་
དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་གཙོ་སེམས་ཡིན་ན། རྩ་
བར་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པ་ན་གཞན་དོན་ཕྱིར་ཡང་དག་
རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་སེམས་བྱུང་གི་མིང་
ནས་བསྟན་པས་མི་འཐད་ཅེས་ཚིག་པའི་ལན་དུ། བྱང་
ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པའི་
བདག་ཉིད་དམ་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་
སྒྲིན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་གོང་གི་ཚིག་ལན་དུ་འཕགས་སེང་
ལྟར་བདེན་མོད་གྱི་ཞེས་པའི་ལན་མ་གསུངས་པར་མ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་ཉིད་གཙོ་སེམས་སུ་བསྟན་འདུག་སྟུང་། ཡང་
འཕགས་སེང་གཉིས་གྱིས་རྩ་བར་འདོད་ཅེས་སྒྲིས་པ་
དེ་རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། འདུན་པ་དང་
མཚུངས་ལྷན་དུ་གྱུར་པའི་གྲོགས་ཅན་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་
ལ་བཏགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གཞུང་དེ་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པའི་གཞུང་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་
གསུངས་པས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གཉིས་ཀར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲིབ་བས་
དེལ་ན། གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མིང་
འབྲས་བུ་དང་གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་འགྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ་ལས། དོན་གཉེར་
གྱི་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞུང་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞུང་དེས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
དེ་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་བསྟན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
འདོད་པ་མིན་པར་བསྟན་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་མིན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་
མི་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདོད་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་རྒྱུད་དོན་
གསལ་ལས། ཡང་དག་པར་རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་
པ་ཉིད་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་
པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
སེམས་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་
བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན་བདེན་མོད་གྱི། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་
བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་གྲུབ་པས་སོ་
ཞེ་ན། འགྲེལ་རྒྱུད་ལྟར་བཀོད་ན་འཕགས་པ་རྣམས་གྲོ་
ལྷེ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤང་བས་དོན་དུ་རྟགས་འདི་ལྟར་
འགོད་དགོས་པར་སེམས་ཏེ། དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་
ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉིར་སྤང་ལས། འོན་ནི་དེ་སེམས་བསྐྱེད་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པའི་
མཆོད་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་

ནི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རྟོ་ ཉེས་ན་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་འཕགས་སེང་
གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་པར་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་
གཞུང་གཉིས་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་རྟོ།

འོན་ཏེ་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དེ་སྲིད་པ་ཡིན་པ་
གང་གིས་བྱ་བ་ཅེ་ན། མངོན་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་ཀྱང་མངོན་
པ་ཀུན་བརྟུས་སུ་ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་བ་ན་འདུན་
པ་དང་། འདོད་ཆགས་གཉིས་ལ་བཤད་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མ་འོངས་པའི་སྤང་པོ་མངོན་པར་
འགྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ལྷག་
པར་ཆགས་པའམ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ཡིན་ལོ། ཉེ་
ཡང་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་
ཞེ་ན། འདིར་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་
པའོ། ཅིའི་ཕྱིར་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཉེ་བར་
ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་
པོ་མངོན་པར་འགྱུར་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་
ཕྱིར་ཉེ། མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ད་ལྟར་ལ་ལྷག་
པར་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་
ཡང་ཉེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་འདུན་པ་དང་
འདོད་ཆགས་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལན་
ནི། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དག་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུན་པས་
མངོན་པར་འགྱུར་པར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་བྱེད་

པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའང་མ་འོངས་པའི་སྤང་པོ་ལ་འདོད་ཅིང་
འདུན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ལ་
མཚོག་དུ་འཛིན་ཞིང་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། ཉེའི་དོན་ནི་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་འདུན་པ་དེས་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་
ལ་ཆགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ལུང་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་འདོད་པ་དེ་སྲིད་པ་ཡིན་པ་བྱུང་པ་དང་།

ལྷག་པར་དུ་ཉེར་སྣང་ལས། འོན་ཏེ་འདོད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་འདོད་པ་དང་དེ་
འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བྱུང་སྟེ། བར་སྒྲོད་
པའི་གཞུང་ལས། རིང་ལ་དེ་དང་ཉེ་ལ་འདི། ཞེས་བྱུང་
བ་ལྟར་ཉེ་བ་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་དང་རིང་བ་མ་འོངས་
པའི་སྤང་པོ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ཉེར་
སྣང་ལས་གསུངས་པའི་འདི་འདོད་པ་དང་དེ་འདོད་པ་
ཞེས་པའི་གཞུང་དེའི་དོན་བྱུང་སྟེ་མ་པས་དཔྱད་པར་
བྱ། མདོར་ན་འདོད་པ་སྲིད་པ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་
མིན་ཞེས་བསྟན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་འདོད་
པ་དང་སེམས་པ་སོགས་མིན་པར་མི་བྱུང་པ་དང་། ལྷག་
པར་དུ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་ཡང་མཐུན་པས་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཚན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་ན་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་སྟུག། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མིན་ན་
ལུང་རིགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ལ་ཆར་འདོད་ཀྱི་བྱིའུ་བཞིན་
སྒྲུག་ཡོད་པས་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་
དག་གིས་གསུང་བར་མཛོད་ཅིག་རེ་ཞིག་མཚན་གཞིའི་
སྒྲོས་པ་བསྟན་བྱེད་ལོ།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་
 དཔུང་བ། ས་པ་ཤ་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ཆོག་
 ལས། མགོན་པོ་བྱམས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
 འོན་ཕྱིར། ཡང་དག་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་
 གསུངས་པས་ཡུལ་གཞན་དོན་དུ། རྣམ་པ་སངས་རྒྱུ་
 ལ་དམིགས་ནས། བསམ་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟེ་
 ཆོས་གསུམ་ལྟ་ནི། འདི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་བར་
 ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
 ཀྱི། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་ན། དོན་དམ་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དག་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
 ཡང་སྟོབ་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟུར་གསུམ་ནས། བསམ་
 པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་མ་ཆང་བས་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་ཁྱབ་ཅེས་དགོངས་པ་འདྲ། ཡུལ་
 གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཆང་སྟེ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་
 ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་སངས་
 རྒྱུ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཆང་སྟེ། དེ་ཐོབ་ཆེད་སྤྱི་བ་པའི་
 ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བ་པ་སྒྲངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་བྱི་མ་གཉིས་མི་ཆང་སྟེ། རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་
 འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། གང་པོ་ཆང་བ་ནི་གོང་དང་འདྲ།

དེ་ལ་ཅུང་དཔུང་ན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་བསམ་པ་དེ་ཐོབ་འདོད་མ་ཆང་བ་ཡིན་ན། མ་ཆང་
 བའི་ཆུལ་རི་ལྟར་ཡིན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་

བསམ་པ་དེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། འོན་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་
 འཕྲུག་སེམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
 པ་དེ་ཐོབ་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྤྱི་བ་འདོད་ཀྱི་
 འཛིན་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་པ་གཅིག་ལ་
 འཛིན་སྤངས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 འབྲེལ་ལས། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཆར་འཕྲུག་པ་མེད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་
 མིན་པར་ཐལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་པ་དེ་ཐོབ་འདོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་ཕྱིར་མ་
 རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་མིན་པའི་ཆོས་གཞན་
 མེད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ། སེམས་
 བསྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་དོགས་
 ན་རྗེས་འབྲངས་པ་དག་ལན་ཅི་གསུང་།

ཁོ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ཆོས་གསུམ་ལྟ་དེ་བར་
 ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ཞེས་གསུངས་
 པ་དེ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་
 སྟམ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་མིང་གྲེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་
 བཞིན། སྤྱི་ལྟོག་ནས་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་

སློབ་ཀྱང་། དོན་ཏུ་སློབ་སེམས་ལ་གོ་དགོས་སོ་སྟེ། དེ་
ལྟར་མིན་ན་གོང་གི་གནོད་བྱེད་དེ་ཕྱོག་དཀའ་བར་སྤང་
བས་དཔྱད་པར་ཞུ། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་སློབ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སློབ་འཇུག་
གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་སྤྲོས་དོན་དོན་ཟབ་མོ་གཏེར་
ཀྱི་ཁ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་བསམ་པ་
དེ་ཐོབ་འདོད་ཚད་བར་འཇུག་ཏེ། སློབ་སེམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ཆོག་
ལས། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་ཁྱབ་ཅེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བར་འཇུག་རྟོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་སློབ་འཇུག་གཞི་མཐུན་གསུངས་པ་
དེ། བཀའ་བསྟན་ནམ་དག་གི་ལུང་ཚད་ལྡན་གང་ཏུ་
གསུངས་ཡོད་དཔྱད་དགོས་པར་སྤྲོས་།

བཞི་པ་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ། རང་ལུགས་ལ་ས་
པའ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་གཉིས་ཀས། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་ཀུན་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡིན་པ་དེ། ས་པའ་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་འཛུགས་
སྦྱོར་དང་། སྤྲོས་དོན་ཟབ་མོ་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྱེད་གཉིས་
སྟུགས་ལ་བར་གསུངས་འདུག དེ་ཡང་བཀའ་བསྟན་ཚད་
ལྡན་གང་ཏུ་གསུངས་ཡོད་དཔྱད་དགོས་པར་སྤྲོས་། དེར་
སང་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་
བོའི་དབྱེ་བ་ལ་སློབ་འཇུག་གཉིས་བཞག་ནས་དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་བཏགས་པ་བ་བཞེད་པར་
མཛད། སློབ་འཇུག་གཉིས་སོ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པ་

དེ་ཡང་འབྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་
གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་སློབ་པ་དང་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ནམ་པ་གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་གཞི་བཙུལ་
ཏེ་གསུངས་པར་སྤྲོས་།

འོ་ན་ས་པའ་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ཆོ་
ག་ལས། གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སློ་ལྟེ། རང་གི་
ངོ་བོས་དབྱེ་བ་སློབ་འཇུག་གཉིས་དང་ཞེས་ངོ་བོའི་
དབྱེ་བ་སློབ་འཇུག་གཉིས་སྟུགས་ལ་བར་གསུངས། རོ་
བོའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ན་པན་ཚུན་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ཞིག་
ལ་འཇོག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ངོ་བོའི་
སློབ་པ་ཀུན་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་འཇོག་སྐབས་གཞི་མཐུན་མེད་པ་བཞིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སློབ་འཇུག་གཉིས་སོ་གཞི་མཐུན་
མེད་པར་ཐལ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
ཅན། སློབ་འཇུག་དང་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་སྤྲོས་དོན་ཟབ་
མོ་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྱེད་ལས། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་སློབ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་འདོད་པ་ནམས་
བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཆོལ་ན་རྗེས་འབྲངས་པ་དག་ལན་
ཅི་ཡོད། ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་སྦྱོང་བར་འདོད་ནས་ངོ་བོའི་
སློབ་པ་སློབ་འཇུག་གཉིས་བཞག་པ་དེ་ཀུན་རྒྱུ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ཞེས་སྤྲོས་ཀྱང་། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལན་

ཏེ། མཚན་ཉིད་འདྲིལ་སྐབས་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་བཞག་དབྱེ་
བ་འདྲིལ་སྐབས་བྱེ་བྲག་པའི་དབྱེ་བ་འདྲིལ་པ་ནི་རིགས་
པའི་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་གོང་ལོག་
གི་བབས་མ་དགོངས་པའི་ལན་ནོ། །

ཁོ་བོའི་རྟོག་པ་ལ་ནི། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་གཞི་
མཐུན་མེད་པ་གཞུང་གི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པས། དེས་ན་ཆོས་
རྩིས་པ་ཤ་གིས། སྟོན་འདུག་གཉིས་པོ་འདྲིལ་སྐབས་ཀྱི་
སྟོན་གཞི་མཐུན་མེད་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རོ་
བོའི་དབྱེ་བ་སྟོན་འདུག་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་འདྲ། འོན་
ཀྱང་མཐུན་ཆེན་པོས་སྟོན་འདུག་གཉིས་པོ་རོ་བོ་གཅིག་
ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཀྱན་
མཐུན་སྒྲ་མས་དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་
རོ་བོ་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདྲིལ་པ་ཡིན། བསྐྱུ་ཚུལ་ནི་
གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་སེམས་ནི། ལམ་སྐྱབ་
འདོད་ཀྱི་འདྲིལ་སྐབས་ཀྱིས་འདུག་སེམས་སུ་འདྲིལ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདྲིལ་སྐབས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྤྱེ། རྟོག་པ་གཅིག་
ལ་འདྲིལ་སྐབས་གཉིས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་
ཏུ་འདུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་འདུག་སེམས་སུ་
འདྲིལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་དོན་ཟབ་མོ་གཏོར་གྱི་ཁ་འབྲེད་
ལས། སྟོན་འདུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་སྟོན་
པས་ཟིན་པ་དགོས་ན། སྟོན་འདུག་ལས། བྱང་ཆུབ་
སྟོན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་ཆོ་འབྲས་བུ་ཆོ་འབྲུང་
ཡང་། །རི་ལྟར་འདུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །བསོད་
ནམས་རྒྱུ་ཆགས་འབྲུང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་

དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་པའི་སེམས་ནི་སྟོན་པས་མ་
ཟིན་པའི་སྟོན་པའི་སེམས་ཅམ་ལ་དགོངས་ཤིང་། རི་
ལྟར་འདུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་
སྟོན་པས་ཟིན་ནས་ལམ་ལ་འདུག་པ་ལ་དགོངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་དེས་སྟོན་
སེམས་བསོད་ནམས་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འབྲུང་བའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ། སྟོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་ལམ་ཏུ་འདུག་
པ་ཡིན་པས་འདུག་སེམས་ཡིན་ལ། འདུག་སེམས་
ཡིན་ན་བསོད་ནམས་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འབྲུང་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ། གང་ནས་བབྱུང་སྟེ་སེམས་
ཅན་ལམས། ཞེས་པ་ནས། བཅ་མཁའ་མཉམ་པ་རབ་ཏུ་
འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུག་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་
འདྲིལ་སྐབས་མེད་ཀྱང་། སྟོན་སེམས་མེད་ན་འདུག་
སེམས་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྟོན་པ་འདུག་སེམས་སྟོན་
སེམས་ཀྱི་རོ་བོར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། དེ་
ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པའི་ཆོ་འགྲོ་བར་
འདོད་པའི་སྟོན་མེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་
འདིག་རྟོན་ཀྱི་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་དཔེར་
བྱས་པ་ཡིན་པས་འདིག་རྟོན་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་
ཀྱང་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་སྟོན་མེད་ན་དེ་ཉིད་དུ་གནས་
པའམ། ཕྱིར་ཕྱོག་པ་ཕྱོང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་དེས་འདུག་སེམས་
སྟོན་སེམས་སུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
སྟོན་འདུག་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཞི་མཐུན་གསུངས་པ་

ཡང་། ཞོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་
དང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་མེད་ན་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པས་དེ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་སྟེ། མདོར་ན་སྒྲོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་དང་ལམ་སྐྱབ་འདོད་ཡིན་པས་མ་
ཁྱབ་པོ།

ཆོས་རྗེ་ས་པཌ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་གོང་
བཞིན་བཤད་དགོས་པར་སེམས། སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་
ལས། དེ་བྱིར་ས་རྩལ་བྱིན་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་མིན་
པའི་ཆོས་གཞན་མེད། ཅེས་པའི་སྐབས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་གསལ་
བར་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་པའི་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་སྒྱུར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱིན་
དུག་གི་ཉམས་ལེན་ནམས་སྒྲོན་འཇུག་གང་རུང་དུ་ཁས་
ལེན་དགོས། དགོས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་
སྟེ། འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་
ཅན། སྒྲོན་འཇུག་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཆད་མ། ཁྱབ་སྟེ། རོ་བོའི་
དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲོན་
འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཀྟོལ་ན་ལན་ཅི་གསུང་
དཔྱད་པར་ཁྱེ།

**གསུམ་པ་ཚྱོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཚྱོད་པ་དགོད་པ་ནི།** དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས་
ལས། འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་འདིའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཉེན་
ལ་ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་

གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ལུས་
ཉེན་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་སྒྲིལ་པ་དང་བྱེད་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་
སོ་ཐར་རིགས་བདུན་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོམ་པ་ལྟན་པ་
ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་འདོད་
པ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་
ལན་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་ན་ཆོས་ཅན། བྱང་སྒྲོམ་མེད་པར་
ཐལ། དེའི་ཉེན་སོར་སྒྲོམ་མེད་པའི་བྱིར། རི་སྒྲིབ་འཆོ་
བའི་མཐའ་ཅན་གང་ཞིག་སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བའི་
བྱིར། དཔེར་ན་གྲུང་ལོག་པས་རི་མོ་ལོག་པ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད་ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལན་ནི། སྒྱིར་ཁོང་གིས་ཕྱོགས་སུ་སུ་
ཡིན་མིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཕྱོགས་སུའི་
འདོད་པ་བཀོད་པའི་ཆོག་ལ་བལྟས་ན་སལ་ཆེར་སལ་
ཆེར་ཆོས་རྗེ་ས་པཌ་པ་ཡབ་སྲས་ནམས་མིན་ནམ་སྟམ་
པར་འདུག དེ་ལྟར་ན་གསུང་ལན་རིམ་བཞིན་འབུལ་
བར་འདོད་པས་གསོན་ཅིག ཞོང་གི་གཞོད་བྱེད་ནི་
དབྱེ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་མི་
འདུག་སྟེ། དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲིབ་
དང་གནས་པ་གཉིས་ཀའི་ཉེན་དུ་སོ་ཐར་རིམ་བདུན་པོ་
དགོས་པ་ཁས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་སེམས་ཙམ་
པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་དུ་སོ་ཐར་རིམ་བདུན་
གང་རུང་གི་སྒྲོམ་པ་དགོས་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་གནས་
པའི་ཉེན་དུ་དགོས་པ་ཁས་མ་ལེན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་
མཁྱེན་ཆེན་པོས་སྒྲོམ་གསུམ་སྒྱུ་དོན་ལས། དེ་ལ་སོ་སོར་
ཐར་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་ཐར་དང་། བྱང་

སེམས་ཀྱི་སོ་ཐར་ལས། འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སོ་སར་ཐར་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་
 ཀའི་རྟེན་ཏུ་རུང་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རིས་བདུན་པོ་གང་རུང་
 དང་བྱང་སྒྲོམ་ལྡན་པའི་ཆོ་ངི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དོ་པོ་
 གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་དང་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ན། རྟེན་མེད་ན་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཡང་
 ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟེན་དང་
 བརྟེན་པ་རྩལ་གཞན་འགོག་སྐབས་རྟེན་མེད་ན་བརྟེན་
 པ་མེད་པའི་གནད་བྱེད་གཏོང་བའི་བྱིར་སྟོ། །ཡང་ལྟ་ལ་
 སྒྲོམ་པ་གསར་ཐོབ་མེད་པར་ཐལ། ལྟ་ལ་རིས་བདུན་པོ་
 མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་མ་ཁྱབ་
 ཅེས་བརྗོད་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་འདོད་ལན་
 འབུལ་རྒྱ་ཡིན།

ཡང་ཁོང་གིས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞིའི་
 སྐབས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ཡིད་ནམ་ཆོས་ཅན། རང་སྟོབས་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་སོང་བར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་འདོད་ལན་ཡིན་
 ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་སེམས་བྱུང་འདོད་པའི་
 ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་ཆོས་ཅན། རང་སྟོབས་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོར་སོང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོ་
 བོ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་དེ་ཐོབ་འདོད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 གསུངས། གནད་བྱེད་དེ་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་

སམ་དོན་གྱིས་དབང་ཏུ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲུངས་
 མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ལན་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐར་
 ཡང་སྐྱེ་ཉིད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ཡིད་ནམ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་སོང་བའི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། རང་སྟོབས་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོར་སོང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་དོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་དེ་ཐོབ་འདོད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན་བྱད། མ་གྲུབ་ན། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དོ་བོ་ལ་དམིགས་
 པའི་གཙོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་
 རྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་མཚུངས་
 དགོས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་
 པར་སོང་འདུག་པས་མངོན་པ་ལ་ལན་གཅིག་བྱིར་བྲན་
 གནད་ན་མཁྱེན་ལས་ཆེ་སྟམ།

ཡང་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས། རང་སྟོབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 སོང་བའི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་
 གྲོགས་འདུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུང་ལས་ཡོད་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་
 གཏམ་སྟེ་ཡོད་པར་གསུངས་ན། ཁྱོད་རང་ལ་དེ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞུང་ཏུ་
 གསུངས་ཡོད་ཅེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྟོན་པར་
 མངོན་ཅིག་དང་སྟོབ་གཉེར་བ་ཡོངས་ལ་ཐན་ལས་ཆེ།

ཞེས་པའང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེན་འགའ་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་ ༡༠༡༦/༠༩/༡༩ ཉིན་བྲིས་
 པའོ།

དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཆ།

1. མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།
2. ཉི་མི་སྒྲུང་བ། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ།
3. འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ། སེང་གེ་བཟང་པོ།
4. ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཕྱིར་བ། བུཌ་ཤི།
5. མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།
6. སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ཆོ་ག་ས་པཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན།
7. སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་གའི་ལུང་སྟོར། ས་པཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན།
8. སྤྲུལ་དོན་ཟབ་མོ་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྱེད། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ།
9. ཟབ་དོན་གནད་ཀྱི་རྒྱ་ཟེར། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན།
10. ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། ས་བཟང་མ་ཉི།
11. དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས། ཡེ་ཤེས་སྤྲན་ཆོགས།

༡༡། མདོ་རྩ་བའི་དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞི་ལ་དབྱེ་བ་སེམས་ཀྱི་རང་མདངས།

ཀུས་པབ་རུ་བྲག་རྡོ་རྩེ།

མདོ་ཅ་པའི་དགོས་མོགས་ཆོས་བཞི་ལ་དབྱད་པ་
ལ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་བཞི་བསྟན་
པའི་ཆོག་ངོས་བབྱང་ནས་དེས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་
དང་། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་མོགས་ཆོས་
བཞི་ངོས་བབྱང་བ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་ཡོངས་གཙང་
ཀྱི་དགོས་པ་ལ་དབྱད་པ། **བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་འབྲེལ་**
པ་ལ་དབྱད་པ་སྟེ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། རེས་པར་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་
 ཁྲིམས་གྱི་ཞེས་པས་བཟོད་བྱ་དང་། རེས་པར་འབྲུང་བ་
 ཞེས་པས་ཉིང་དགོས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། སྔ་ཐར་གྱི་སྒྲུབ་
 པ་དང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་
 བྱ་བསྟན་པའི་ཤུགས་གྱིས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
 གཉིས་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བྱ་ཡིན་པར་བསྟན་
 པས་དེ་རྟོགས་པའི་ཐོབ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་བསྟན་
 བཙུང་རྩལ་པ་ཡིན་པས་བསྟན་བཙུང་འདི་ལ་བརྟེན་
 བས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྟོགས་པ་དེ་འབྲུང་ཞེས་འབྲེལ་བ་
 ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོ་ཀ་ལས། བཟོད་པར་བྱ་

བ་དང་། དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚུལ་གྱིས་ས་དང་རི་ས་
པར་འབྱུང་བའི་སྒྲ་གཞིས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བ་དང་དགོས་པ་ནི་ཕྱགས་ཀྱིས་
བསྟན་ཏེ། ཞིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་པའི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པ། དགོས་པ་ནི། དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་ཡོད་བསྟན་གྱི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་གོ་བ། ཉིང་དགོས་ནི། དེ་ལྟར་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་ལུན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ། འབྲེལ་བ་ནི། ཉིང་དགོས་དེ་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་དགོས་པ་དེ་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའོ། །དེས་ན་མཆོ་རྟེན་ལས་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཡོངས་གཙང་གྱི་དགོས་པ་ནི། དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་ཡོད་བསྟན་གྱི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་དང་པོར་རྟོགས་པ་སྟེ། དགོས་སྟོབས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་གོ་བ་དེ་ཡང་དབང་རྩོན་གྱིས་ཐེ་

ཆོམ་དུ་སྐྱེ་བཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དོན་འབྲེལ་བར་
མ་ངེས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་
རྒྱལ་གྱིས་ངེས་ཤེས་སུ་སྐྱེ་བཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་
དོན་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་ངེས་
ཤེས་གཉིས་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་བའི་བཞེད་པ་དང་
ཆད་མ་ལས་བཤད་པའི་ཐེ་ཆོམ་བག་ཉལ་དང་མངོན་
ལྟར་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་སྒྲུབ་བས་འོག་ཏུ་དཔྱད་
དོ། །རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་ཡོད་བསྟན་གྱི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་
ལ་བརྟེན་བྱ་སོགས་མེད་ངེས་སྟུང་པའི་འོག་རྟོག་བཞི་
དང་། དེ་དག་སལ་ཆེར་མེད་ལས་ཆེ་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་
ཏེ་བརྒྱད་བསལ་བའོ། །འོན་ཀྱང་བརྟག་པ་འདི་འབྱུང་
ཏེ། འོག་རྟོག་བཞི་པོ་ཆད་མ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་
འོག་རྟོག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ལྟར་བྱས་
ན་དེ་དག་མེད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་
བག་ཉལ་ཡིན་པར་བསམ།

གསུམ་པ་དགོས་འབྲེལ་དག་གི་ཡོངས་གཙོད་
ཀྱི་དགོས་པ་ལ་དཔྱད་པ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་པོས་ངེས་
ཤེས་སུ་གོ་ཞེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཆད་མས་བསྟུས་པའི་
ངེས་ཤེས་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་
མཆོ་སྣ་བས་མིན་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ལ། མིན་ན་རྒྱ་མཚན་ཅི། གལ་ཏེ་དག་ཅམ་ལས་ཆད་མས་
བསྟུས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལས་
ཆད་མས་བསྟུས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཡང་དག་ཅིག་བཅའ་དགོས་པ་འདུག དག་དང་དོན་
ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བརྟེན་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་
ཆད་མས་བསྟུས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འཇུག་
ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་
སྐྱེས་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་
མེད། བན་རྒྱུན་བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་
སྲིད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འཇུག་བས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་སྐྱེད་ལུགས་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་
དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་རྒྱ་གར་
མཁས་པའི་གསུང་མངལ་རྒྱ་མ་བྱུང་ཡང་། མཆོ་སྣ་བས་
འགལ་སྟོང་གི་སྐྱབས་རྣམས་སུ་མང་པོ་གསུངས་འདུག་
གོ། །བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་བྱ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་
ངེས་པའི་ཆད་མས་བསྟུས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་
འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་བརྟེན་དགོས་
འབྲེལ་གསུམ་པོ་དེ་ཚུང་བས་གྲུབ། དགོས་པའི་དགོས་པ་
ནི་ལུང་གིས་གྲུབ་ཏེ། ཆད་མ་རང་མཚན་པས་གྲུབ་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཚུང་བས་
གྲུབ་ཅེས་པའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཡང་ཆད་མ་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ན་པའམ་བཅད་ཤེས་ལས་མ་འདས་དེ་
ཡང་ཆད་མས་བསྟུས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། མཆོ་
སྣ་བས་ཀྱང་། ཆད་མས་བསྟུས་པའི་སྒོ་ལུལ་དུ་འོག་
རྟོག་སེལ་མི་རུས་པས་ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་ན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ངེས་ཤེས་སུ་གོ་བ་དེ། ཆད་
མས་བསྟུས་པའི་ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་

འབྲེལ་འགྲུབ་གི་བཅུ་དྲུག་ཉེ་གསུམ་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་དགོས་འབྲེལ་
 གསུམ་ཚུང་བས་བྱུང་བའི་བཅོམ་དྲུག་པའི་དེས་
 ཤེས་དེ་ཡང་ཆད་མས་བསྐྱུས་པའི་དེས་ཤེས་མིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་བཅོམ་དྲུག་ཉེ་གསུམ་པའི་ཆད་མ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུང་བས་བྱུང་བའི་འགྱུར་བྱེད་ཆད་
 མ་དེ་རྒྱུ་དཔག་མིན་པར་སྒྲོས་མི་དགོས་པས་མངོན་
 སུམ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་བྱེ་སྒྲུབ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་
 པས་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས། དེས་བཅོམ་དྲུ་
 རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཁྲིམས་དེ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་
 གཞུགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 གཞུགས་ཀྱང་ཡོད་པས་སྒྲོན་མེད་སྒྲུབ་ན། འོན་པར་
 བཅོས་ལ་ཞུགས་དུས་ཚུང་བས་བྱུང་བའི་སྒྲོས་མི་དགོས་
 ཏེ། བསྐྱུར་བཅོས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མ་ཞུགས་ཀྱང་རྟོགས་
 རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཟད་གདུལ་བྱ་ལ་བཅོམ་དྲུག་པ་
 བྱུང་ཀྱང་དངོས་བསྐྱུར་ཀྱི་བཅོམ་དྲུ་ལ་བསྐྱུར་དགོས་པས་
 དེའི་དངོས་བསྐྱུར་ཀྱི་བཅོམ་དྲུ་ནི་རིག་མིན་ཡིན་པར་
 སྒྲོས་པའི་ངོ་བོ་དངོས་འདྲིན་ལ་ཚོད་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་
 གསལ། དེས་ན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་དགོས་འབྲེལ་འགྲུབ་
 བཅོམ་དྲུ་ཆད་མས་བསྐྱུས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱིས་མི་བྱུང་
 ཅེས་གསུངས་པར། ཁོ་བོ་ནི་ཆད་མས་བསྐྱུས་པའི་དེས་
 ཤེས་ཀྱང་སྤྲིད་དམ་སྒྲུབ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གསུང་དང་
 འགལ་སྤོང་དཀའ་པར་སྤང་བས། དཔུང་ལྡན་དག་གིས་
 དེའི་ཐད་ལ་ལམ་སྟོན་གནང་རོགས་ཞེས་ལག་པའི་པད་

མོ་སྤྲིང་ཁར་བུམ་ནས་ཞུ། ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྒྲུབ་པས་ཆད་
 མས་བསྐྱུས་པའི་དེས་ཤེས་སུ་མི་བཞེད་ཀྱང་ཐོས་བྱུང་གི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་
 དང་། སྤྱིར་བཏང་ནས་བྱེ་སྒྲུབ་ལྟེན་ལྟགས་ལ་ཆད་མིན་གྱི་
 རྣམ་གཞག་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ན་ཆད་མིན་ལ་རིགས་
 རི་ཅམ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱང་དཔྱད་ལྡན་དག་གིས་
 དཔུང་དགོས་པར་སྤང་ངོ། །

**བཞི་པ་བསྐྱུར་བཅོས་ལུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་
 དཔུང་པ་ནི།** དངོས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་
 བ་མེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྒྲུབ་སྐྱེད་ལས་འདས་
 པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་
 དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱང་
 འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་དེ་དང་འབྲེལ་
 བ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་ཡིན་
 པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 འབྲེལ་བ་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་ཡང་། ཉིད་ཀྱིས། བྱ་
 རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཐོབ་
 པ་ལ་དེ་བྱང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས་བྱུང་
 ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་བྱང་འདས་འདུས་མ་བྱས་ལ་འབྲེལ་
 བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་རྒྱ་
 འབྲས་མཆོན་ཉིད་པར་འདོག་པའི་ཁྲུངས་ཀྱང་། རྒྱ་ཀ་
 ལས། མདོ་འདི་ནི་ཐབས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱུར་
 པ་ནི་ཐབས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་དང་ཐབས་
 ལས་བྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་

འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་པ་
 དང་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ། དེས་ན་
 མདོ་ཅ་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉིད་དགོས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་
 ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་
 མཆོ་སྣ་བས། ཐུན་ཆོགས་འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱད་བསྐྱེལ་
 ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་
 པའི་མུ་རྒྱ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའི་བར་དགོས་
 པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་ཀ་ལས། དེས་པར་
 འབྱུང་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཐོབ་པར་
 བྱ་བ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མུ་རྒྱ་ལས་
 འདས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས། དེ་ལ་བརྟག་ན། ལྷག་མེད་
 མུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོའམ་ལྷག་
 བཅས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ཡོད་
 མི་སྲིད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། བཀའ་བསྟན་དག་
 ལས་དངོས་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་ཅི་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ལས་དབྱ་
 མ་པ་ལྟར་སྤྱད་བདེན་ཀྱི་སྤང་པོ་ཟད་པ་ལ་བཤད་པ་མ་
 མཇུག། དེས་ན་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤང་པོ་
 མཐའ་དག་ཟད་པས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་དོ། གཞན་ཡང་
 མཛོད་ལས། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། གཏོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་དུ་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལེམས་ཅན་དུ་མ་
 བསྐྱང་པ་དག་དང་ནི་འགའ་ཡང་ལྷན་པ་མེད་དོ། ཞེས་
 དང་། མཆོམས་ཆེན་ལས། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་
 ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་ཐོབ་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྩ་མཚར་གསུམ་ལྷན་
 ལས། ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཟག་དེ་
 ལ་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་
 བྱལ་པ། ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་ཆོ་གང་ཟག་མེད་པས་
 ཐོབ་པ་འང་མེད་དོ། རིགས་པས་ཀྱང་བྱལ་སྟེ། ཐོབ་པ་
 ཞེས་པ་དེ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལྷན་བྱེད་ཡིན་པས་ལྷན་
 གཞི་དགོས་པ་ལས་དེའི་ཆོ་ལྷན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། གཉིས་པ་ལྷག་བཅས་ལ་ལྷན་ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་མེད་པ་གང་
 ཞིག་དེའི་ཐོབ་པ་སྤྱོད་ཐོབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་
 སྤྱོད་ཐོབ་ནི། སྤྱིར་ཟག་བཅས་དགེ་མི་དགེ་དང་། དགེ་བ་
 ཡང་སྤྱོད་ཐོབ་ལ་དང་། དམིགས་བསལ་ལུང་མ་བསྟན་
 སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས་
 གཞན་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་གཉིས་པ་ལྟར་
 འདོད་དགོས་ཏེ། སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་སྤྱིར་བས་བྱལ་
 པའི་ཆོས་སྟོབས་ཆེན་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སྤྱོད་ཐོབ་ཡོད་
 པ་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་ཟད་དང་མི་སྤྱོད་ཤེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྤྱིར་བ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་མཐས་བྱལ་
 པས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདྲན་ནུས་སོ། རྩ་མཚར་
 གསུམ་ལྷན་ལས། ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཆོ་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་
 འགོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་ཐོབ་པ་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
 ལ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། བྱེད་བྱེད་ཐོབ་ཆོས་རྒྱུད་དུ་མ་
 གཏོགས་ཀྱང་དགག་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་པས་འདུས་
 མ་བྱས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཅན་

མཁའ་ལ་དེ་མེད་པས་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པས་
 ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡང་གཞུང་ལས་སྤྱུག་
 བདེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་སྤང་བས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་
 པ་དང་སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་དཔུང་དགོས་
 པ་འདུག མ་ཟད་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལས་ཀྱང་ཉམས་
 རྒྱ་ཡོད་པར་འཇུག་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་ལས་ཉམས་
 པ་ནི་བྱེ་སྤྱོད་བས་དེ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་བཏང་བར་བཤད་
 པས་ལྷག་བཅས་ལས་ཉམས་རྒྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་
 ཉམས་པའི་ཆེ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་བཏང་བའི་བྱིར་
 ཏེ། དེའི་རྟེན་བཏང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། གཞུང་ལུགས་དང་
 མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་མཆམས་འདིར་རོ་འཛིན་གཡོ་མ་
 རྒྱས་སོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་འགོག་པ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྐྱོར་
 ཅུང་ཟད་ཁྱུས་ན། དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལ། སོ་
 སོར་བརྟག་འགོག་ཡིན་ན་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱིས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་
 པོས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པའི་
 རོ་བོ་ཡང་འདས་ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་ཐོབ་པ་གསུངས་
 འདུག་ཅེས་ཁྱུས་པ་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་
 གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡང་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེ་ལས་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་སོ་སོར་ཡོད་
 ཅེས་པ་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་
 བ་ནས་སྒྲིམ་སྤང་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་བར་སོ་སོར་
 ཡོད་ཅེས་པ་མ་གཏོགས། ཉོན་མོངས་རེ་རེ་ནས་བྲལ་བའི་
 བྲལ་བའང་རེ་རེ་ཡོད་པའི་དོན་མིན། དཔེར་ན་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་དུས་དེ་ལ་གྲངས་ཇི་ཅམ་ཡོད་

པའི་བྲལ་བའང་དེ་ཅམ་ཡོད་ཅེས་པ་མིན། དེ་ལྟར་ཡིན་
 དུས་འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་
 འགོག་པའང་རྣམ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་གཏོགས། གང་
 ཟག་རེ་རེས་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་རེ་རེ་སྤངས་པའི་
 བྲལ་བའང་སོ་སོར་བྱས་ནས་རྣམ་མང་པོ་མེད། དེ་ཡིན་
 དུས་རྣམ་གཅིག་ཕྱ་དེ་ཉིད་སྤང་བྱ་ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་། རོ་བོ་སྤྱོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་
 རྒྱད་ཀྱི་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ཆར་བ་ཡིན། དེ་བས་ན་སོ་
 སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པ་ལ་ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་མ་
 ཐོབ་པ་རྩ་ནས་མེད་པ་དང་། ཡིན་ནའང་གང་ཟག་སོ་
 སོ་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་རྒྱད་ལ་ལྡན་མི་ལྡན་
 ལ་ལྟ་དགོས། ཞེས་བདག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གནང་
 བའི་བཀྱིན་ཅན་གྱི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་དཔལ་
 བསམ་གྱིས་གསུངས། གནད་དེ་འདྲ་གཞན་གྱི་སྟོང་
 ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་འདྲ། དེ་འདྲ་བའི་གནད་ལ་ཐུག་དུས་
 ཀུན་མཁྱེན་བསོད་ནམས་སེང་གེ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་
 ཀྱང་དང་གྱིས་འཆར་བ་འགོག་མ་རྒྱས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་
 གྱིས། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཟག་
 མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱ་
 བའི་འགོག་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱི་རོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་
 བུ་གཉིས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤྱོད་མ་ལ་ཡང་མ་
 ཁྱབ་པར་མཚུངས་སོ་སྤྱོད་ན། སྤང་བྱ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་དང་གི་རོ་བོ་འདས་ལམ་གྱིས་

ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལེགས་བཤད་དེ་འདྲ་སེམས་ལ་
བཅངས་ན་འདིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་
པ་དེ་ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེས་འཐོབ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་པའང་དོན་མེད་ཀྱི་གྲགས་སྟོང་དུ་སོང་
དོ། ཡང་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་པའི་བཅའི་འགོག་པ་
དེ་འཁྱར་ནས་མཛོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱར་བའང་གནད་མ་
ཟེན་པ་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་མི་སྤངས་
དེའི་ས་བོན་བཅོམ་མ་བཅོམ་ལ་འདྲིག་པས་འདིག་ཉེན་

པའི་ལམ་དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གཏན་ནས་སྤངས་
མི་རྣམས་ཤིང་མགོ་གཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས། དེའི་འགོག་
པ་ལ་བཅའི་འགོག་པ་ཞེས་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། མཛོད་
ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་སྤངས་དེའི་ཐོབ་པ་བཅད་མ་
བཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདྲིག་པས་འདིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་བཅད་རྣམས་པས། དེས་སྤིང་
ཅེའི་བར་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་བཞག་གོ། དེས་
ན་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་འདིར་བཅའི་འགོག་པ་ཞེས་བཤད་
དགོས་དོན་གཏན་ནས་མེད་དོ།

ཁྱེད་ཉོན་འཆི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉམས་འཆོ་བ་རྒྱལ། གཏན་ཏུ་གནས་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉམས་འཆོ་བ་གཉེད་ཀྱིས།

མ་ལྷ་ལྷན་རྒྱེ། རྒྱ་གར། (1969.10.09-1948.01.30)

སྒྲིལ་མཁའ་ཡིད་ཀྱི་ངལ་གསོ།

ཞ བེ་མ་གསོན་གྱི་ངལ་གསོ་གཟུགས།

ཆོར་བ་པ།

ཞ དཔལ་ལྷོང་སར་བཤད་སྒྲ།

ཀུན་དགའ་བསམ་འབྲུག།

ཞ གཉིད་མི་ཁྱུག་པའི་གཏམ།

ངག་དབང་རྗེ་ཞེ།

༥ བེ་མ་གསོན་གྱི་དཔེ་གི་བཀུགས།

ཚོར་བ་པ།

ཨ་མའི་མངལ་ན་ཟླ་དགུ་དང་ཞག་བཅུ་སོགས་ཆང་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་ཆོ་ཡི་མི་
ལམ་རྒལ་མ་མིན་པའི་སྟོང་འཕར་ཞིག་བྱེས།
ཏ་ཅང་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལས་རྒྱ་འབྲས་དེ་བསྐྱེད་ཡིན་པས་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་རྩམ་དཀར་གྱི་བསོད་ནམས་
ཕན་བྱ་ཞིག་བསགས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན།
ས་ཡ་དུག་གི་ཞིང་དུ་ཡིག་དུག་གི་སྒྲ་ཡི་གསེབ་ནས་དབྱངས་སུ་གྱེར་པའི་མི་ལུས་ཞིག་ལེན་ནས་འོ་ཞོ་དང་
རྩམ་པའི་བྲོ་བ་སྦྱང་འགོ་བརྩམས།
ཤ་རྟོག་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་ཆ་གང་བཞེས་སྒྲོམ་སོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱུར་མོ་ཞིག་གིས་བཟི་ནས་སོ་སྒྲེས་ཀྱི་གཤིས་
ཀ་རིམ་གྱིས་མངོན།
ལ་དང་ལུང་པའི་འདབས་སུ་རྟོན་ལུག་སོགས་འཆོ་ཞོར་སྟོབ་རྒྱུ་འགྲིམས་ནས་དབྱངས་གསལ་གྱི་སྦྱོར་སྟོག་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཅུང་ཟད་བསྐྱབས།
ར་རོའི་ཆང་དང་དུ་བ་སྐྱ་ཐ་ལ་སོགས་རྩལ་དན་ལྷག་མ་སྒྲགས་པའི་གད་སྟོགས་ནང་ནས་བསྒྲགས་ཏེ་འོངས་
སུ་སྦྱོད་ཞོར་ཅེད་མོ་འདྲ་མིན་ཅེས།
ཡ་རབས་སྦྱོད་པའི་བྱ་བས་དབེན་པའི་བྱ་རྒྱུ་དང་དང་བྱིས་བ་བསམ་མེད་འགའི་ཁ་སྐྱ་གཉིས་ནས་སྐབས་ལུང་
ཟགས་ཀྱང་ཡག་སྐྱང་ཤར་ནས་བྱིམ་མཆོས་ཀྱན་ལ་རྟོག་ག་མང་ཅམ་བསྐྱངས།
འ་ཡོ་ཇི་བཞིན་གྱོང་རྒྱུ་ཞིག་ནས་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་ན་མཉམ་གྲོགས་དང་པན་རྩྭ་འཁྱུག་བྱིང་འཆུབས་
ནས་དུ་མ་དགོད་ཀྱི་འཕྱ་སྦོད་བརྟོན།
ཟ་མའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅག་ཅིག་གྱོང་བྱིམ་དག་གི་རུ་བའི་ནང་ལས་བརྒྱས་ཏེ་དོན་མེད་འཕྲོ་བརྒྱག་ཆད་
མེད་བཟོས།
ཞ་བོར་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་དུད་འགྲོ་ཉམ་ཐག་འགའ་ཞིག་གི་རུ་དང་རྩལ་སྐྱ་སོགས་བཅད་གཏུབས་ལས་

ངན་ཆ་བས་ཆེན་སྣ་ཆོགས་བྱས།
 ལ་ལེར་བྱས་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་གདུང་གི་ཕྱོད་ཆོར་ཡོད་ཆད་སྤར་ཡང་དཔལ་ཁེར་ལའ་ཐེངས་
 མང་བྱས།
 ར་ལང་དུ་ཤོར་བའི་བྱས་པའི་ལོ་ཆོད་དེ་བཀལ་ནས་དགོན་ཆུང་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་ནས་མགོ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དམར་
 གོས་རྒྱུ་པོས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྤྲད་ཡོངས་སུ་བསྟུབས།
 ཆ་གཟིགས་གཤིན་གསོན་གྱི་དགོར་ཟས་ནམས་རོལ་ན་འདོད་པས་འདོན་ཆོག་གི་སྐོར་དེ་སྟོན་ཤེས་པ་ཙམ་
 གྱིས་གོང་ཆོག་ལོ་སྟོན་གངས་མང་རྒྱགས།
 ཅ་ར་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ལ་འབད་བཅོན་མ་བྱས་ནས་ཆོས་སྤྱོད་འདོན་ན་དབྱངས་དང་ར་སེལ་རྒྱུ་
 སྤྱིང་འབྱུང་དགོལ་རན་ཙམ་སྦྱངས།
 མ་ལུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་ཙམ་བཏོན་པ་ལས་དོན་གྱི་རོ་བོ་མི་ཤེས་
 པས་བྱམས་བཅེ་སོགས་དབུལ་ཡང་རི་བོང་ཙམ་འདྲོགས་བྱས།
 བ་ལང་རི་བཞིན་མགོ་རིལ་བདག་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་ཀུན་སྤོང་བཟང་པོ་ཉིལ་འབྱུང་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་རབ་
 བྱུང་དང་བསྟེན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྤངས་སྟུང་བྱས།
 བ་རོལ་མན་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་མ་ཕྱོད་ན་ཡང་གདན་གྱི་ཐོག་ཏུ་བསྐྱད་ནས་
 ལག་བྱུང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་མིག་བྱུང་བཅུམས་ཏེ་སྦྱོང་འཁྱེད་སྤངས།
 བ་ལགས་མཆོག་དང་མ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སེམས་སྟུང་དགོས་པའི་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མི་མཐུན་པའི་ཉེས་
 སྟོན་རྣམ་གངས་དུ་མ་བཟོས།
 བ་ཆོད་དར་ལ་བབ་ཀྱང་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་མ་ཤེས་པས་དགེ་འདུན་གྱི་གུལ་དུ་གནས་པའི་སྟོབས་
 བ་རབ་ཏུ་ཞུམ་ཡང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཀྱུར།
 ད་ནི་མི་ཆེ་ལྷག་མའི་ནང་དུ་གཞུང་པོད་ལྷ་དེར་ཐོས་བསམ་ཉུང་ཙམ་བྱེད་པར་འདོད་པས་སྟོ་ཁ་བསྟར།
 ཐ་ཆད་བྱིས་ལས་མ་ཡུམ་དང་མིང་སྤྱིང་རྣམ་པས་འགྲོ་གོན་ཆེད་དུ་བྱ་ལོན་བྱས་ནས་བྱུང་རྒྱུ་དུ་སྦྱེལ་བས་
 གཞན་ཡུལ་སྟོགས་སུ་གོམ་པ་སྟོས་ནས་མགོན་དུ་ཡོང་།
 ཏ་ལྷ་ག་ཏའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་སྟོབ་སྤྱིང་ནང་ནས་ཐུང་ཟད་འབད་པའི་སྐལ་བཟང་
 འབྱིང་ཙམ་ཐོབ།
 ཉ་ར་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ལུས་སྤང་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ནས་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མང་ཤོས་འབྲས་

མེད་ཀྱང་ནས་ཡིད་སེམས་སྒྲིག་དུང་རབ་ཏུ་མནར།
ང་ཡུན་ཙམ་ཡང་མཁན་སློབ་འདུས་པའི་དགྲིལ་ནས་འཆད་ཚད་ཚུམ་གྱི་གཞན་དོན་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱེད་
མ་ཉུང་པས་ཁྲེལ་དང་ངོ་ཚས་ལུས་སེམས་འདར།
ཆ་ལུགས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་དགོངས་སྦྱོང་གསུམ་ཟབ་རྒྱས་དེ་ཁོང་དུ་མ་ཚུབ་ནས་འཛིན་གྲོགས་ཡོངས་
ཀྱི་རྒྱས་ལུས་ཐེབས།
ཅ་འབྱིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བྱེད་པར་མ་མོས་པས་བྱིང་མྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་ཤོར་སྟེ་ཟ་ཉལ་འབྲམ་སོགས་བྲེལ་
བའི་བྱིར།
ང་ཡི་མི་ཆེ་ཤི་མ་གསོན་གྱི་གྲིབ་གཟུགས་ཆ་གསུམ་དུ་བགོ་ན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་མདང་དགོང་
གི་མི་ལམ་བཞིན་དུ་ཡལ།
ག་ཚོད་ལྷག་ཡོད་པའི་མི་ཆེ་དེ་ནི་ད་ལྟར་སྒོག་དུ་ཀྱང་ནས་མཆོག་དམན་གང་ཡང་མགོ་བོ་བཏེགས་ནས་
བཤད་མ་སློབས།
ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཡིན་པའི་འདི་བྱི་བར་དུ་པན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་ཐོལ་བུ་ཙམ་
ཡང་པ་རོལ་དུ་འགོ་དུས་སུ་ལམ་རྒྱགས་མེད་པས་སྒྲིེ་སྒྲགས་འདོན།
ཀ་མད་སུམ་ཅུའི་མེ་སྟག་ཙམ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཆ་རྫོད་ལས་གཞན་བསྐྱེད་རིམ་ཉམས་ཐྱོང་གདམས་ངག་བྱུང་ཆོས་
རྒྱུད་ལ་དབེན་པས་མི་ལུས་དོན་མེད་རྫོགས་ལ་ཉེ།

༥ དཔལ་ཚོང་མར་བཤད་བྲ།

ཀུན་དགའ་བསམ་འབྲུག།

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་མཁེན་བཅེ་ནོར་བུ་དང་། །	ཚུམ་པས་ཀུན་གྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་བྱེད་པའི། །
རྒྱལ་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་ཀུན་དབང་གིས། །	འཆད་ཚོད་ཚུམ་གསུམ་ཕྱག་པའི་བཤད་བྲ་རྒྱལ། །
ཐུགས་བསྐྱེད་ལས་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཆེ། །	
འཕགས་ཡུལ་རྫོང་མར་བཤད་བྲ་བྲིད་ན་རྒྱལ། །	མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་ཅེར་སོན་མཁས་པའི་ཆོགས། །
	ནམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛེས་པ་བཅུན་པའི་སྤེ། །
མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཚོད་ཚུམ་གསུམ་དང་། །	བྱང་རྒྱལ་སེམས་མཆོག་མངའ་བ་བཟང་པོའི་དབྱང་། །
རྒྱལ་པའི་བྱ་བ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སྤེ། །	མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་ཕྱག་པའི་བཤད་བྲ་རྒྱལ། །
མཁས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བས་དྲས་འདའ་བའི། །	
འཕགས་ཡུལ་རྫོང་མར་བཤད་བྲ་བྲིད་ན་རྒྱལ། །	དཀར་དཀར་གངས་རིའི་བྲང་བ་དཀར་པོས་བསྐྱོར། །
	མཛེས་མཛེས་མེ་ཉྒྱག་སྤང་ལོ་མཛེས་པའི་དབྱུག། །
འཆད་པས་འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་ཐུན་པ་སེལ། །	དམར་དམར་དགེ་འདུན་འདུས་སྤེ་དམར་པོ་ཡིས། །
ཚོད་པས་ཚོལ་བའི་ལོག་ལྷ་མཐའ་དག་བསེགས། །	བཅོན་བཅོན་ཉྒྱག་ཏུ་ཆོས་ལ་བཅོན་འདི་མད། །

༥ སེམས་ནང་གི་གྲོགས་པོ་ཞིག་གི་ཚོར་བ།

ངག་དབང་དོ་ཇེ།

ཐ་མག་ཐ་མག་ཟེར་བ།
ལྷས་ངན་མེན་ན་གང་རེད།
དབུལ་ཁྱུག་སྒོང་པར་ཆགས་དུས།
འཐེན་སྒྲིང་འདོད་ཅུ་འདོད་ཅུ།

བསོད་ནམས་ཆེ་སོང་ཟེར་ཡང་།
དབུལ་པོའི་བྱིམ་དུ་སྒྲིས་པས།
ཐ་མག་རེ་རེ་ཉོ་དུས།
སེམས་པ་རེ་རེ་འཆབ་ཀྱི།

ང་ཡི་ཡོང་འབབ་མཐོ་ན།
ཉེན་རེར་སྒོར་མོ་བཅུ་གངས།
ཐ་མག་སྒྲམ་རྒྱུང་གང་གིས།
ཉེན་གཅིག་ཐུབ་ཀྱི་མེན་འདུག།

.....
རྒྱུ་དུས་ཐ་མག་འཐེན་རྒྱ།
.....
བྱིས་པའི་སྤང་བ་བྱས་ཀྱང་།
.....
ད་ཆ་ཐ་མག་མེད་དུས།
.....
ཉེན་མོ་མི་འཁྱོལ་ཆགས་འདུག།
.....

.....
ལུས་པོ་སྒྱུ་ཅུ་སྒྱུ་ཅུ།
.....
ངོ་གདོང་ནག་ཏུ་ནག་ཏུ།
.....
སེམས་བཟང་སྒྲན་པ་སྒྲན་དུས།
.....
སྒོ་བ་ནག་རྒྱུང་ཆགས་བཞག།
.....

.....
སོ་དཀར་སེར་པོ་འགྱུར་སོང་།
.....
མགྲིན་པའི་སྒྲན་ནི་འགག་སོང་།
.....
རིན་བྲལ་གཞོན་ནུའི་ལང་ཚོ།
.....
ཐ་མག་དུག་གིས་བཅོམ་སོང་།
.....

ཐ་མག་ཉེས་དམིགས་བསམ་ན།	⋮	བྱི་ཡག་ནང་དྲག་ཐ་མག།
སྤྱང་ལ་ན་ཆ་གཏང་གིས།	⋮	འཆོང་མཁན་མེད་ན་བསམ་བྱང་།
སྐྱག་ལང་ཤོར་བའི་ཐ་མག།	⋮	
བཅད་ནི་ཐུབ་ཀྱི་མིན་འདུག།	⋮	ལུས་པོ་གཙང་གིས་ཟེན་དུས།
	⋮	འགྲོད་པ་སྐྱེས་ཀྱང་བྱིས་སོང་།
བྱི་ཤོག་དཀར་ཞིང་གཙང་ཡང་།	⋮	སྐྱག་ལང་ཤོར་བ་མིན་ན།
ནང་དྲ་དྲག་ཆེན་ཏེ་ལོ།	⋮	ལམ་ནོར་འདི་ལ་མ་ཐེབས།

“ང་ཆོས་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་འགག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བར་དུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
 གྱི་ཅོད་རྣམས་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་པར་དེད་ན། མིད་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་ལ་དགའ་བའི་སྒྲ་ཆེན་སྤྲུལ་ཆེན་དང་།
 དུག་མཛོད་གཉེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁ་ལ་འབྱེད་ནས་དབང་ཤུགས་འགན་ཅོད་དང་མངའ་ཐང་ཆེ་ཆུང་བཅད་
 པ་སོགས་ལས་བྱུང་བཤེས་ལྟག་ཡིན་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནོར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་
 གནད་ལ་བཞུལ་བརྟག་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད།”

སྒྲ་འདྲིམས་རབ་རྒྱ་མཆོ།

ཕྱི་ཨ་མ་བྲན་པ།

ལེགས་སྐྱིད་མཁའ་འགྲོ།

སྐྱེ་རིངས་བྱ་མོའི་འཛུམ་མདངས་མ་བསྟན་གོང་། །
ཕྱོགས་རིས་བྲལ་བའི་ཉིང་ཉིང་སྐྱ་ཆེན་དེས། །
སྐྱིད་པའི་མི་ལམ་དགྲོགས་ཏེ་དབང་མེད་བྱ། །
ན་བའི་བྱ་གར་འཛུལ་བྱས་ཨ་མ་བྲན། །

གཟི་དཔལ་ནམ་པར་བརྩེད་པའི་འདུ་ཁང་བྱ། །
ལྷག་བསམ་གངས་ལས་དཀར་བའི་སྒོ་བ་ཕྱོགས་ཚོ། །
མཉམ་བྱ་འདུས་ཏེ་ཞོགས་ཚོགས་འཚོག་པའི་སྐབས། །
ཆོས་ལ་དད་པ་ཆེ་བའི་ཨ་མ་བྲན། །

ཏྲ་བཟུན་དབང་པོ་རི་རྩེར་འཆར་བ་ན། །
ལྷགས་ཟོ་ལྷགས་ཟོར་སོགས་ཀྱི་ཁྲོག་སྐྱ་དེས། །
ཏྲ་བྱ་བཟུན་ལྷན་འོ་རྩ་ལྷད་པ་ཡི། །
འབྲུག་དབང་ཡུལ་ན་བཞུགས་པའི་ཨ་མ་བྲན། །

ལྷ་བདག་གི་སྒྲ་མ།

ཀམ་བསྟན་འཛིན།

ཕྱོགས་བརྩེ་ཞིང་དུ་བཞུགས་པའི།

བདག་གི་བྱིན་ཅན་སྒྲ་མ།

མ་ཁྱན་འཁོར་བའི་མཆོ་ལས།

ཐར་པའི་ཞིང་དུ་རྫོངས་ཤིག།

ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ལ།

བདེ་བ་རྩེ་ཟུང་མེད་པས།

དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཞིང་དུ།

སྐྱེ་བའི་ཐུགས་སྒྲོན་གནང་ཤིག།

མཐའ་ཡས་མར་གྱུར་སེམས་ཅན།

འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་ནམས།

.....

གཞན་པན་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་ནས།

ཐར་པའི་ཞིང་དུ་རྫོངས་ཤིག།

མཆོན་ལྷན་སྒྲ་མར་བསྟེན་ནས།

ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བཙོན་ཏེ།

གདོད་མའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ནས།

འགྲོ་ནམས་བདེ་བར་དགོད་ཤིག།

ཐ་མལ་འཁོར་བར་འབྱམ་ཆོ།

སྒྲ་མ་ཡང་ཡང་བྱ་སོང་།

སེམས་ཀྱིས་བྱ་བ་མ་གཏོགས།

མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མི་འདུག།

ལྷ་གཉིད་མི་བྱུང་བའི་གཏམ།

དག་དབང་རྩོམ་

འཆོག་པ་ཤེལ་གྱི་ཐོར་པ་གང་བཏུང་པས།
མཆན་མོའི་གཉིད་ཀྱང་གར་སོང་ཆ་མེད་ཀྱང།
ཁྱ་ཆོད་གཉིས་པ་ཟེན་ཀྱང་གཉིད་མེད་པས།
གཏམ་རྒྱུད་སྐྱར་མོ་ངང་གིས་འབྲི་འདོད་བྱུང་།

སང་ཉིན་འཛིན་གྲུ་མེད་པའི་དགའ་སྐྱང་དང་།
སྤིང་སྤྱུག་བྱེད་རང་བའི་སྤྱོད་གདུང་ལོག།
བསམ་སྒོ་མི་བྱུང་སྤྱོད་ཆོགས་འཁོར་བྱས་པས།
ཁྱ་ཆོད་གཉིས་པ་ཟེན་ཀྱང་གཉིད་མ་ལྟག།

ཁྱ་སེམས་སེམས་ཀྱི་ཉལ་ཁང་གྲུ་བཞིའི་ནང་།
བྱེད་དང་ང་ཡི་མ་འོངས་མི་ཆེ་ཆེད།

འཆར་གཞི་མི་སྤྱི་གཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་པས།
གཉིད་ལ་བར་ཆད་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག།

ཉལ་ཆས་ཇི་ཙམ་རྩོམ་གྱི་ན་ཡང་།
བྱེད་རང་བའི་དམར་ཆུང་སེམས་འདི་ལ།
མཁོ་བའི་བྱེད་ཅིག་དུང་མ་རྟེན་པས།
ཁྱ་ཆོད་གཉིས་པ་ཟེན་ཀྱང་གཉིད་མ་ལྟག།

འདས་པའི་མི་ཆེར་བྱིར་མིག་ཅིག་བཞུགས་པས།
ལས་ངན་སྤྱོད་ཆོགས་འདི་དང་འདི་ལ་སོགས།
བསམས་པ་མཐོང་དུས་འགྲོད་སེམས་བྱུག་པོ་འདིས།
མཆན་མོ་གཉིད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བཅག་སོང་ངོ་།

